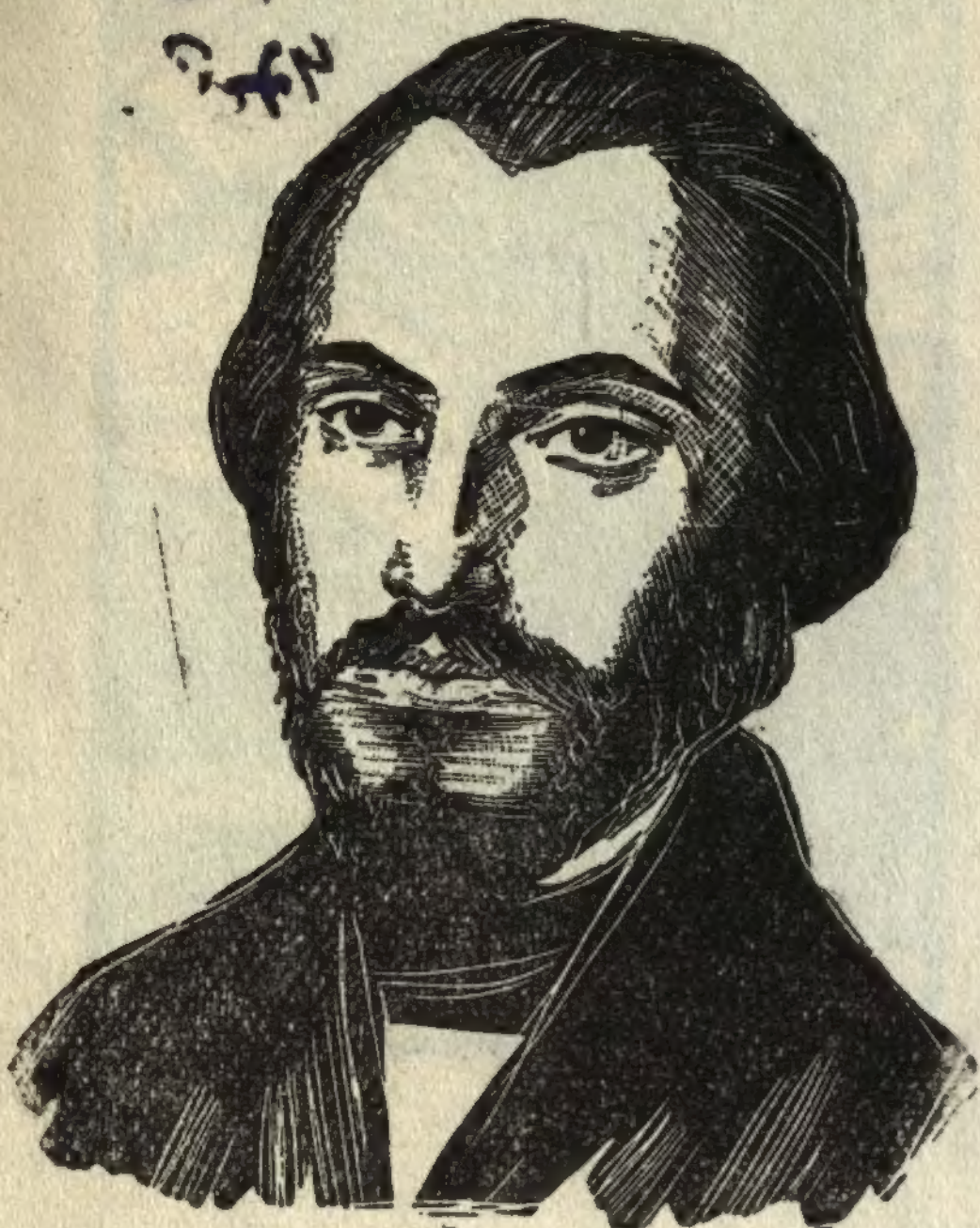

BIBLIOTECA
ASEZĂMĂNTULUI CULTURAL

„NICOLAE BĂLCESCU”

P1 3240

IOANA LUMEI

1840

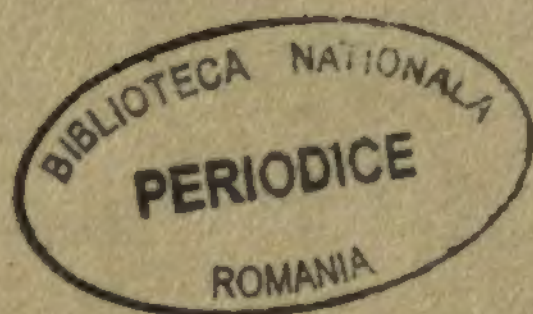
29 sept - 29 decembrie

m. 1-13

1841

5 ianuarie - 28 decembrie

m. 1-52

P. #3
478.

P
I
3240

BIBLIOTECA NATIONALA
Inv. / P .....

BIBLIOTECA NATIONALA
PERIODICE
ROMANIA

Jnr B 13931

ІКОАНА ЛЪМЕІ

Ф О А Е

П Е Н Т Р Ъ

THELETHICREA MOLDO-ROMÂNILOR.

1840.

ДЪМИНІКЪ.

29 СЕНТ.

К Ъ Т Р Ъ Ч І Н С Т І Т Ъ Л П Ъ Б Л І К.

Мѣст се ворвеще ли хіелел неастре деспре лѣминареа націоналѣ а компатрісцілор; дорінца ші
вѣна плекаре де а о ведеа спорітѣ, лнтрата се фѣкѣ свещелѣкѣ, лнкат ли асеміне лмпре-
нѣраре алте попаре кѣ грѣш нї сар пѣтеа асемзна; кѣ тоате ачесте, мїжасачеле ѣнеї прак-
тіче лѣмінзрі а попорѣлї ші а тїнерімеї, сѣнт ла нѣї лнкѣ фѣарте недеплініте. Пе кѣнд нѣ нї
лїпсеск Газете Політіче ші Фѣї Літераре, кѣнд авем Газете Бісерічешї, Комерціалѣ, пѣнз ші
челе де Моде, не лїпсеще о фѣде періодікѣ пентрѣ тїнеріме ші пѣпорѣ. Адѣвзрат есте
кѣ де кѣтва тімп сѣ фѣкѣрѣ сарекаре асеміне черкзрі ші нѣ пѣтем тѣгѣдѣї мерітѣ ачелор
ѣкрзрі, лнсѣ фѣрѣ а са жїгїре пѣтем хїче кѣ Прїнципатѣріле нѣ аѣ лнкѣ о фѣде ли асемі-
наре кѣ ІКОАНА ЛЪМЕІ, че прїн ачелстѣ програмѣ лмфѣцощем ші а кѣріа сѣеп де кѣпїтеніе
ресте а лнлеснї афарѣ де сѣсѣлѣ, свещелѣка лѣмінаре а тїнерімеї ші а попорѣлї.

Дрептачеа, лнгрїжїндѣне дедемѣлѣт кѣ лнтімпїнареа ѣнеї асеміне лїпсе, дѣпѣ пѣтрѣнѣзѣтоаре
лѣцетаре планѣа де фѣцѣ нї сѣї пѣрѣт чѣл маї немерїт пентрѣ лнплїніреа дорінцѣї свещешї, ші асѣзѣї
лнпѣ прѣгѣтіріле лндестѣа де кѣстїсітоаре, не сімѣїм фѣарте фѣрічїї а пѣтеа лмфѣцоща пѣблї-
лѣї рѣзѣлатѣа остенелїлор неастре, кѣ лнкрѣдере кѣ сімїїреа чѣл нѣбілѣ ші патріотікѣ ва прїїмї
лнѣдѣїре ші лмѣрѣцощаре о Фѣде періодікѣ, че се деосевеще нѣ нѣмаї прїн а еї кѣпрїндере
лнтересантѣ ші пе дінафарѣ лнѣстраре, че ші прїн ефтінѣтатеа прѣцѣлї лнѣзмнѣзторїї пентрѣ тоа-

LIBRARY NATIONAL
PERIODICE
ROMANIA

W.B. 13931

те стзріле ші ачелор кхатівіці, (Чіне нх дореше астіхі а се лнвреднічі де ачест нхме?)
Лнкжт не пхтем мзгхлі кх непзртініторії вор цхдека деспре лнріхріреа фолосітоаре а ачестей
Фої лн пріінца овціей, ші кх вор ацхтора лнтемеереа скопхлхі прін адохнареа схвскрііторілор ші
лмпзртзшіреа артіхлілор.

Пзтрхнші де адевзрхл кх нхмаї лнтемеереа моралхлхі ші лхмінареа чел адевзратз пот фзптхі
вінеле компатріюцілор, кзтрз каре цінтеск тоате сіргхінцеле стрзлхчітхлхі нострх Домнітор, ні-
мікх нх сах крхцат пентрх де а фаче інтересантз ІКОАНА ЛХМЕЙ. Спре ачест скопх сах лн-
трхніт конхкрзторі ної дінтре алеші тінері літераці карії кх сіргхінцз вор хрма планхлхі пропхс лн
ачеастз лхкраре, нздзждхінд а кхціга лнкхвіінцареа пхблікх каре ва фі мхлцзміта челмаї пзкхтз
пентрх остеніторії че прін ачеаста вор пліні лналта кемаре де а се фаче дхпз пхтінцз фолосіторі
компатріюцілор.

Нічі о цхінцз, нічі о сфзтхіре фолосітоаре овціей, нх вор фі стрейне де ІКОАНА ЛХМЕЙ.
Тоате кхте Франція, Англіа, Германія ші Італія лн кхрехл мхлтор анї ах
кхлес ші ах пхблікат прін міжлочіреа хнор асеміне фої попхларе, ної алегхнд ле вом кхлече ші ле
вом трече лн а нострз Фале, ші кх ацхторхл Атотпхтернікхлхі, кредем кх лнріхріреа асхпра
лхмінзрей нх ва фі маї пхцхн стрзлхчітз декжт ах фост лн ачеле цзрі. Де ші планхл кхпріндерх
матеріілор ачестей фої нх есте мзрцініт, тотхші дхпре пілда хіселор фої, лнделетнічіреа нострз
ва цхнті маї кх самз асхпра моралхлхі, істеріей, кохмографіей, археологіа патріей, історія натхралз
технологія, індхстріа ші ікономія, каре тоате се вор лхмхрі прін хн стіл кеар лнцелегзтор.

Сімцім тоатз повара ачестей лнсзрчінзрі, дар лнкхедереа че авем лн асемеене лхкраре пхблі-
кхлхі фолосітоаре ші лн ацхторхл кх кареле вом фі лмерзцошлці, не мінеск бхнз ісправз
кзчі челе че се пар пхтінчоасе, се плінеск прін лнпрехнз-лхкраре а маї мхлтора, каре лхкрзрі лн
епоха нострз сах фзптхїт лн цзріле челе лхмінате.

„Дрептачеза сз фім дрепці кх тімпхл ші кх міжлоачеле контімпхранілор нощрі. Конфзптхгаск
„ші лхмінехе фіешкаре кх а са лхмінз пентрх лмпзціереа лнтхнерікхлхі; німе се лнгроапе та-
„лентхл че і сах лнкредінцат, пентрх ка сз нх і се лмпхте одінеоаре лнтребхінцареа чел рх
„а дархрілор сале.“ Пе ачесте прінціпії лндемнзм пре тоці біневоіторії компатріюці кзтрз х
ацхтор енергік пентрх а ностре лнтрепріндері патріотіче, ка дхпре вреднічіе сз пхтем лмфз-
цоша Молдо-Ромхнілор ачеастз ІКОАНХ А ЛХМЕЙ, лн каре сз се оглінделаскз тоате мінхнел
хрхірей ші продхктеле мінцеї оменеції, хнеле вредніче де міраре, гар алтеле де а нострз імітаці
ші емхлацие.

Дін ачеастз Фале періодікх се ва пхбліка пе сзптзмхнз кхте о коалз дхпре форматхл а
фацз, авхнд фіешкаре датз кхте 4 селх 5 ікоане. Прецхл еї есте де одатз хотзржт ла а
сороковеції пе трілхніе, гар ла споріреа нхмзрхлхі пренхмеранцілор, ла фіешкаре термін ва скзде лн

аналогіе прецѣл фалеї, дикѣт дорім ка а еї ефтінзтате сѣ дѣхнѣ ші се днтрѣакѣ тоате асемінеа Фої стрѣіне.

Пентрѣ адѣнареа сѣскрііторілор пофтім пе тоцї бїневоіторії, пе дрегзторії, пе ачїї че се дн-тересазѣ кѣ крѣщереа пѣблїкѣ шї партїкѣларѣ, пе Длор професорїї, пе пѣрїнцїї шї пе дорїторїї лѣ-мїнзрїї карїї трѣск пе ла царѣ, шї карїї дн ачелстѣ фале вор гѣсі пѣрѣреа кѣте о ноз ідее фолосїтоаре сѣлѣ кѣріолѣ; ачѣцїї вор бїневої а се адреса орї дѣадрѣптѣл кѣтрѣ Інстїтѣтѣл Албїнеї, сѣлѣ кѣтрѣ Длор Професорїї сѣхалелор пѣблїче де пе ла цѣнѣтѣрїї, шї тоцї адѣнзторїї де 10 сѣскрііторїї вор прїїмі гратїс ѣн ексемплар ал ачестеї Фої.

ИНСТІТУТА АЛБІНЕІ.

МОСКВА.

Ла аѣл 1147, новїлѣл Кѣчко стѣпѣнеа о партѣтѣл де а фї локѣл днкоронѣрїї Амѣтрацїлор, шї ка-дїн мошїле де пе малѣл рїзлѣї Москва, шї пе тѣдрала Імперїеї. Дналтѣл клїрос шї ѣн маре нѣмѣр кѣт ера де пѣтернїк шї днѣвѣцїт, пе атѣта іл орѣеа де фамїлїї новїле аѣ рѣмас днвекеа капїталїе а Росїеї. Пе кѣт Імперїа сѣ днтїндеа кѣтрѣ апѣс шї рѣсѣрїт, пе атѣта спореа шї мѣрїмеа Москвеї. Днпреѣѣрїмеа еї ера де 6 мїле Германе ла 1812, кѣнд фокѣл чел кѣмплїт о прїфѣкѣ маї тоатѣ дн чѣнѣшѣ. Ардереа каре сѣ днчѣпѣсе ноаптеа дн 3 Септм. аѣ цѣнѣт пѣн ла 21 а ачелїаш лѣнї.

Де атѣнче тоате саѣ зїдїт карѣш дїн ноѣ шї по-лїтїа саѣ днфрѣмсецат днтрѣн кїп мѣреѣ, злїче-ле шї пїацѣле сѣнѣт акѣм маї дрепте шї маї ре-гѣлате, дар фїїнд кѣ мѣлте зїдїрї аѣ скѣпат де фок апої днкѣ сѣ пѣстрѣазѣ векеїмеа планѣлѣї де маїнаїн-те. Се поате зїче кѣ дн мїжлокѣл ачестеї полїтїї марї се афлѣ алтеле доѣ ѣна лѣнѣгѣ алта, адеѣ Кремел шї Кїтаїгород. Чеа дїн тѣї есте о четате а ве-кїлор Царї, а кѣрїа зїдїрї саѣ днтокмїт де ла 1812, днкѣнѣѣратѣ фїїнд де ѣн зїд дналт де 60 палме. Дн кентрѣл еї сѣ дналцѣ палатѣл Царїлор, де о мѣ-рїме зрїѣшѣ, алкѣтѣїт дїн маї мѣлте зїдїрї, лѣн-гѣ каре сѣ афлѣ палатѣрїї, мѣнѣстїрїї шї треїзѣчї доѣ бїсерїчї кѣ ненѣмѣрате тѣрнѣрїї і кѣ акоперемѣн-тѣрїї верзїї шї днѣзрїте.

Лѣнѣгѣ Кремел се афлѣ Кїтаїгородѣл, каре есте а-дѣвѣрата полїтїе; аїче сѣнѣт Базарѣрїле сѣаѣ пїацѣле челе марї нѣмїте Гостїнї дворї, ѣнде сѣ адѣнѣ мѣрѣѣ-рїле Асїеї шї а Европїї; чїї маї днѣвѣцїцї негѣцїторїї

ПРІВІРЕА МОСКВЕІ.

лъкъеск дн ачаестъ парте. Дн църел кварталерілор Кремел ші Кітаігород, съ днтінде о а трія політїе нзмїтъ Белоігород, кьпрїнзїнд Шїверсітатеа днтееетъ ла анъл 1755, шї де ноѹ дескїсъ ла Септемврие 1813, пе лжнгъ каре се деосевеск днтре алте ашеземжнтърї тьрнъл астрономїк, о адьнаре преціоасъ де моделърї шї машинє, габїнетъл анатомїк шї бїбліотїка кь 36,000 томърї.

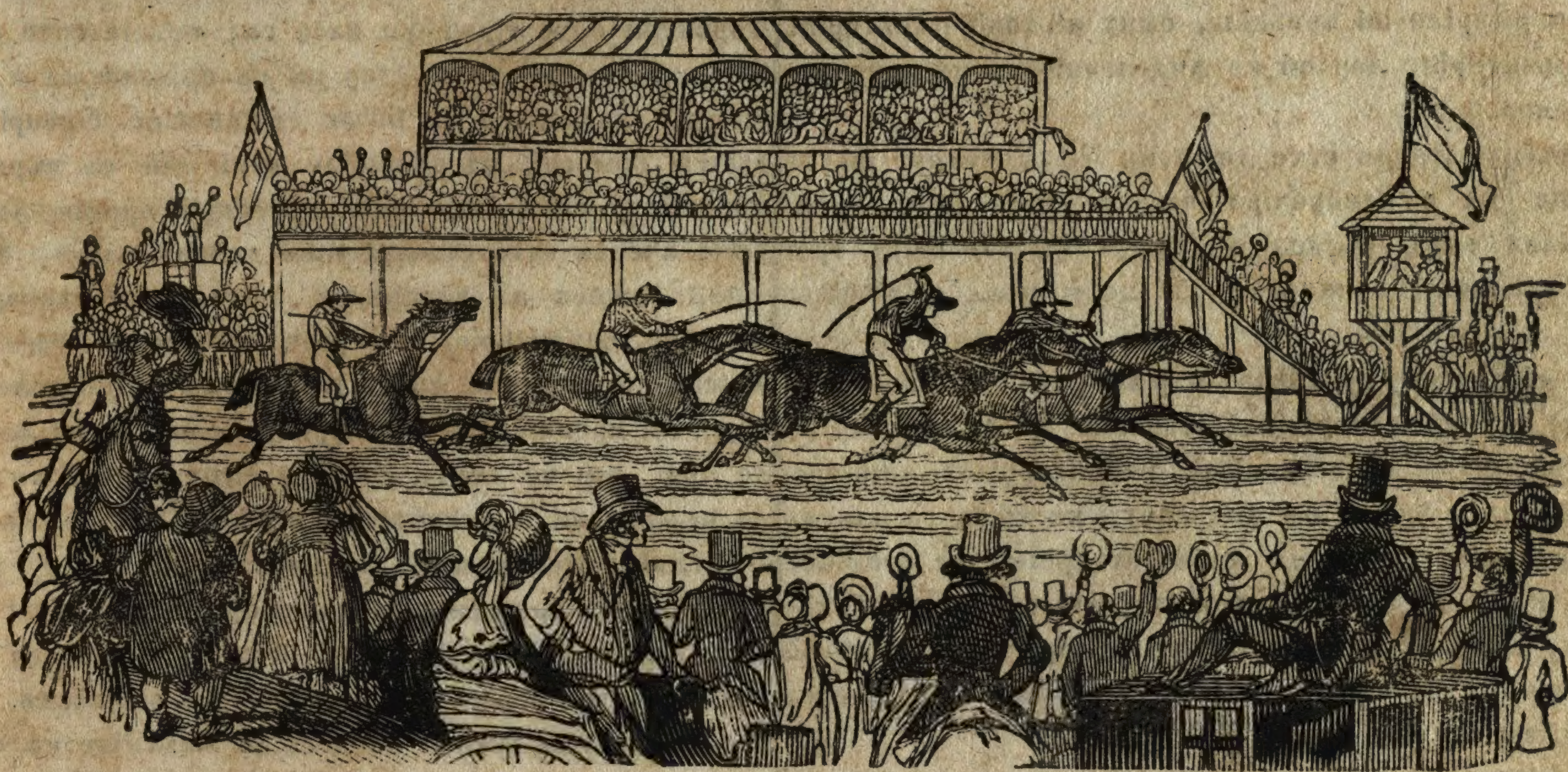
Кварталъл ал патрѣлеа Семленоігород се днтінде пе лжнгъ челеланте треї, деспре каре ам ворьїт шї аїче маї кь самъ лъкъеше попоръл. Фїешкаре дїн ачесте кварталерї се деспърцеа одїніоаре прїн шан-църї марї, дар акьм нѣмаї політїа днтреагъ есте дн-кьнцърать дн ачест кїш, шї днтрареа ѳрмеазъ прїн 14 порцї.

Днпрецърел ачестей політїї ѳріеше се афлъ днкъ 30 сьбьзргьрї сеаѹ махалале каре съ днфрэмсе-цеазъ дїн зі дн зі, ѳшодовїндѣсе кь палатърї шї грьдїнї.

Зїдїріле челе мьреце, мьнъстїріле, бїсерїчіле кь тьрнзріле дназріте сеаѹ зьгрьвіте кь фелерїте вьп-селе, ѳїїнд де деосевїтъ архїтектеръ шї дїн тоате тїмпзріле, днѳьдошазъ ѳн контраст днтре гьстъл Е-вропїан шї Асіатїк, а векълзї де мїжлок шї ачелзї маї ноѹ, шї прївїрса чеа кьрїоазъ шї мьреацъ прїчі-нъеше кьлъторелзї атъта мїраре, днкът съ сокоате а ѳї днтро політїе де зжнї шї де ѳармїчї прекьм съ вьд прїн їсторїїле ѳавьлоасе.

(Ва ѳрма).

АЛЕРГАРЕ ДЕ КАЇ ДН АНГЛІА.

Алергареа де каї есте дн Англіа о днделетнїчїре ѳоарте плъкътъ тьтърор стьрїлор. Еа съ ѳаче дн-трѣн лок мьсърат де формъ квадратъ сеаѹ ротьндъ, днсьмнат прїн стжлнї алвї пе карїї алергьторї атревьє сьї аївъ пьрзрєа дн дреантѣ лор. Локъл чеаре сьїл петреакъ ѳн кал дїн чїї алергьторї есте де 4 мїле Енглезе. Фїешкаре дїн каї ачешїа тревьє сь поарте о хотьржтъ грєзтате каре се днсемнеа-зъ пентрѣ тоцї жокеїї че аѹ сь кьлзрєаскъ.

ѳн жокеѹ есте маї ѳшор, атънче ї се пъне атъта, грєзтате пьнъ че сь ѳаче днтокмаї. Дакъ жокеїї днпрезнь кь шелїле, ѳршїле шї челеланте лъкрзрї с'аѹ кьмпьнїт де кьтръ цъдекьторїї чеї църацї, атънче ла сьмнъл че лї се дь прїн ѳн корн де вж-нат, сь ашазъ днтро лїнїс дреантъ денантєа ѳнеї ѳржнїї днтїнсе. Фржнїа джндѣсь цос сь сьфлъ дн-корн шї кьлзрєцїї днчєп а алерга; овїчнїт дн 8-9 мїнъте деспьргареа сьє арьтатъ есте петреакъ. Сжнт

пільде кѣ ѡн кал де треї орї днтрѣ о дѣпѣ амеазѣї
аѣ алергат, шї дн тоате рѣндѣріле аѣ кѣщїгат, адекѣ
дн 27 мїнѣте аѣ петрекѣт 2 1/2 мїле германе. Дн-
тре фїешкаре алергаре сѣ фаче о пазѣ де ѡн чеас
шї маї вїне. Дндатѣ че кѣлѣреїї аѣ аѣѡс ла локѣл
хотѣрѣт, атѣнче сѣ кѣмпенескѣ де ноѣ пентрѣ а сѣ

вїде, денаѣ лепѣдат чева дїн а лор грѣтате. Везет
наѣ дндатѣ кай, жї щерг вїне, ле кѣрѣцѣ пїчоаре
нарѣ маї кѣ самѣ днкетѣріле шї ле тоарнѣ вїн сп
їолескѣ. Дѣпѣ ачеаста се аѡпѣр шї аѡї жї прѣѣ
вѣлѣ пѣнѣ ла алѣ алергѣтѣрѣ.

Х. І Н Е З І Ї.

Лѣкѣиторїї Імперїї чѣї марї а Хїнеї, сѣ траг дїн
семїнѣїа монголѣ, фїгѣра лор есте делїкатѣ шї сла-
бѣ, мѣнеле шї пїчоареле сѣнт фѡарте мїчї; вѣпсѣа
пїелїї днглѣвїнїтѣ, дарѣ дн пѣрѣїле нордѣлѣї чева
маї алѣвѣ, фаѣа латѣ, насѣл тѣртїт, окїї негрї, пѣрѣл
де асемїне шї фѣрѣнтеа слободѣ. Бѣрѣаѣїї сѣнт сѣлѣшї
днгрошереї шї нѣ пот сѣфѣрї стрѣнѣїнареа трѣпѣлѣї.
Солѣаѣїї чїї нѣмерошї карїї пѣзеск марѣїнїле, каналѣ-
ріле, цермѣріле шї четѣїїле, сѣнт кѣ тоѣїї кѣсѣторїї,
аѣ пѣмѣнтѣріле лор шї се днделетнїческ кѣ лѣкрареа
огоарелор.

Дѣфїмат лѣкрѣ есте де а нѣ се кѣсѣторї шї сѣ
прївѣще ка о ненорочїре фѡарте маре дакѣ моа-
ре чїнева фѣрѣ а ласа фїї, карїї дн тот анѣл тре-
бѣе сѣ плїнеаскѣ жертве ла мормѣнтѣл пѣрїнѣїлор
лор.

Дн фїешкаре прїмѣварѣ, днпѣратѣл дн персоанѣ
днчепе серѣареа плѣгѣлѣї, апроапе де ѡн темплѣ ла
Пекинѣ, каре есте днкінат їскодїторѣлѣї лѣкрѣреї
пѣмѣнтѣлѣї. Аѡло ел дндреапѣтѣ кѣ мѣна са плѣгѣл
чел де арѣїнт, пѣртѣнд ла ачест прїлеж де асемїнеа
хаїне ка а плѣгарїлор; тоѣїї прїнѣїї шї новїлїї Імпе-
рїїї ѣрмеазѣ пїлдеї домнїторѣлѣї лор, кар кѣнтѣреїї
дн тїмплѣл ачестеїї церемонїї кѣнтѣ їмне дн чїнстеа
агрїкѣлѣтѣреї.

Дн вїаѣа пѣблїкѣ шї соѣїалѣ домнеазѣ церемонїї
вреднїче де рѣс, каре сѣ пѣзеск кѣ о сѣїнѣїтѣ
вреднїчїе шї пентрѣ каре есте де неѡе о адѣнкѣ
днвѣцѣтѣрѣ. Тоате трѣвїде сѣ фак кѣ ѡн нѣмѣр хо-
тѣрѣт де метанїї, днѣнѣнкерї шї мїшѣтѣрї де мѣнѣ
че спореск сеаѣ се днпѣнѣїнеазѣ дѣпре ранѣл пер-
соанелор.

Де вѣоеще чїнева а аѡе пе ѡн хїнез ла масѣ, аѡї
трѣвѣе де треї орї сѣл поѣтеаскѣ прїн ѡн бїлет пе
хѣртїе розѣ (пемѣе) шї а треїа оарѣ кеар днїнѣтеа

днчеперїї прїнѣлѣї. Днѣ де прїн сѣоалѣ сѣ депрїн
копїї кѣ ачесте обїченѣрї кѣрїоазе кѣм шї кѣ ѡн ха-
рактїр серїоз; ла нѡж анї се деспартѣ фѣраѣїї де
пре сексѣл лор, шї кѣ аспрїме се креск фїї днтрѣ
партѣ шї фїїчеле дн алѣа, пентрѣ каре нїчї се кѣ
ноаще нѣвїреа фѣрѣцаскѣ; дар фїїї трѣвѣї сѣ нѣвѣаскѣ
пе пѣрїнѣїї лор, шї дн неѡе сѣнт даторї а лѣкрѣ
нѣмаї пентрѣ днншїї, шї а жертвї пѣнѣ шї вїаѣа лор
Бѣрѣатѣл есте тїран дн каса са; фемеїа есте роаѣл
Оморѣл де сїне шї а фїїлор нѣ сѣ прївѣще ка о неѣе
пѣвїре, дншѣлареа дн неѡц се днѡеѣе. Фнеорї дѣп
обїченѣї ѣрмеазѣ ка рѣденїїле сеаѣ фїїї сѣ дѣрѣнѣск
пѣрїнѣїлор, фїїнд днѣл дн вїаѣцѣ, секрїе фѣрѣмос днподо
бїте; ачеста есте семнѣл ѡнеї дѣїошїї алесе. Харан
тїрѣл обѣсеск ал попѣрѣлѣї есте о аместекаре д
мѣндрїе, чершїторїе, вїклешѣг, простїе шї серїозїтате
Хїнезїї дефаймѣ пре тоате попѣареле, нѣмїндѣле вар
варе, шї преѣїеск кѣ ковѣршїре фаптеле шї лѣкрѣрї
ле лор, дар пе лѣнѣг ачеста сѣнт лїпсїѣї кѣ тотѣ
де кѣраж, шї о аменїнѣаре кѣ пїстолѣл орї кѣ савї
ї днспѣїмѣнѣтеазѣ пѣнѣ ла моарте.

Фѡаметеа се днѣтѣмплѣ адесе орї дн Хїна, кѣчї фїеш
каре лѣкѣитор самѣнѣ нѣмаї челе трѣвѣїнѣоасе пе
ан, днѣт дн неродїре ѣрмеазѣ лїпсѣ обѣсескѣ. Атѣн
че днпѣратѣл трѣвѣе се дескїдѣ магазїїле сале ѡн
сѣнт адѣнате прѡвїзїоане де орез шї де грѣѣ, днпѣ
пїндѣле днтре попѣрѣл.

Лїмѣа Хїнезѣ нѣ аре алѣаѣетѣл, ѡн семн де скр
соаре сеаѣ о лїтерѣ нѣ днсѣмнеазѣ ѡн тон, че оїде
ѡн лѣкрѣ; маї мѣлте дн ачеле семне алѣѣтѣеск ѣ
перїод днтрѣг. Кѣрѣїле релїгїоасе кѣпрїнд тот одат
фїлосѡфїе шї мїтологїе.

Храна Хїнезїлор се деосеѣе кѣ тотѣл де ачѣ
европїанѣ, пе лѣнѣг алѣе вїте шї вѣнѣтѣрї, її мѣнѣнѣ
кѣ де асемїне кай, мѣѣе, гѣзганї, вїермї, лѣкѣсте

У н Х и н е з.

Р І Н О Ч Е Р Ъ Л.

Ріночеръл кареле есте дъпъ Елефант чел май пв-
ерник довіток, аў рьмас мълтъ време дн Европа кь
отъл некъноскът. Ел аре о лънціме де 12-13 пал-
е ші о дънълціме де 6-7; grosімеа лъї есте май тот
тжта кьт ші лънцімеа, пічоареле лъї сжнт скърте
ші пжнтічеле фоарте апроапе де пъмжнт. Капъл лъї
ъ асамънъ дн оарешкаре пърці, поркълъї, калълъї ші
ачілор, къчі аре окїї челъї дін тьї, нърїле челъї де
л доїлеа ші бъза дедесънт ачелеї дін ърмъ, пе лън-
ъ ачесте май аре ън орган днсъшїт нъмай лъї;
ъза деасъпра каре ла капът съ прелънцеще ші
нтръ'н кїп фоарте деосъвіт съ мїшкъ, жл слъжеще
нтръ де а скоате рьдъчїнеле ервзрілор дін пъмжнт ші
ете пентръ ел токмаї ачена че провосціда ла Елефант,
ъръ де каре ачеста ар фї лїсїт де сїмціреа пїгыреї.

Пїелеа Рїночерълъї есте фъръ де перї, вьртоасъ шї
гроасъ днжт нъ съ поате звърчі, ел май нъ ар пете
съ се мїшче дакъ натъра нъ іар фї дат дн оарешкаре
локърі нїще звърчітърї марї.

Насъл Рїночерълъї есте днармат кь ън корн лънџ
де 3 пънъ ла патръ палме, шї плекат чева дна-
пої. Ачеста жї слъжеще пентръ а съна пъмжтъл шї
а скоате рьдъчїнеле ервзрілор шї а ле копачїлор.

Рїночеръл днзестрат кь о аша маре пѣтере, ар
фї ънъл дін довітоачеле челе май днфрікошате, да-
къ дін днпротївъ нъ ар фї чел май нвїторї де паче.
Кънд жї есте фоаме с'аў кънд есте порнїт де алтъ
чева, атънче съ днфзріошазъ шї фаче кь о репеще
неспъсъ нїще сьрїтърї аша де марї, днжт овоаръ
тот ачена че жї стъ дн кале. Дакъ ацънче пе дъш-
манъл сеў жл калкъ кь пічоареле, іаръ днтжмплжн-
дъсъ а нъл немерї де одатъ, атънче лесне поате а
скъпа де джнсъл.

Рїночеръл есте прост шї нъ съ поате днвъца, а-
към жї влжнд шї молатїк шї акъм жл везї дн чеа май
маре фзріе, каре май днаїнте нъ поці нїчі а о кь-
ноаще дар нїчі а о днвлжнзі. Ачест довіток де шї
аре о мърїме къмплїтъ, тотъшї дн а са мжнїе фаче
нїще мїшкърї шї сьрїтърї кь о аша ънзрїнцъ, днжт
май съ сокот а фї песте пзтїнцъ. Дн а са порнїре сло-
воаде дін сїне ън стрїгът днфрікошат, іаръ кънд есте
лїнїшїт нъмай ън мъдет аморцїт че съ асамънъ кь
а поркълъї сълватїк.

Рїночеръл тръеце сїнгър дн пѣстїетъцї шї нъмай ра-
ре орї съ вьдъ май мълці ла ън локъ. Ел ърмеазъ
май кь самъ кърсел апелор шї кьеще а съ тьвълі
дн пороул млащїнілор. Ачест довіток съ хрьнеще
кь пжнтеле челе марї, грънче, рьдъчїні шї фрзн-
зе, мїстъїнд днтро зі ла 160 фънці де мжнкаре шї
потрївїт кь о асемїнеа кжтїме де хранъ бе шї о мъл-
ціме де апъ.

Індіенїї шї Негрїї мьнжнкъ а лъї карне іаръ чола-
неле ле пѣстреазъ кь маре днгрїжїре днсъшїндъле
о деосъвітъ пѣтере тьмъдъїтоаре. Сжнцеле лъї жл
сокотескъ ка пе ън мїжлок ферїторї деспре о мъл-
ціме де воале, шї чеа май мїкъ сфърмътъръ дін кор-
нъл лъї ка пе ън антїдот днпротїва челор май отръ-
вітоаре венїнзрі. Ачестъ днкредере есте ла джншїї
аша де днрьдъчїнатъ, днжт еї дїнтръ'н вас фъкът
дін корнъл Рїночерълъї беў дін мжна челъї май кьм-

пліт дѣшман, макар де ар віде плетінд не деаспра
венінѣл. Вжнѣторіі нѣ кѣтеазъ де а лові не ачест до-
біток днѣрікошат де дінаінте, че жл ѣрмѣрескѣ пѣнѣ
че аѣнѣче дн локѣріле челе мѣшѣноасе, энде іі сѣ
аскѣнд дн стѣхѣріш, нарѣ ел сѣ кѣлкѣ спре а дормі с'аѣ
а сѣ скѣлда дн глѣд. Дн ачаестъ старе вжнѣторіі
кастѣ с'ѣл поатѣ лові кѣ пѣшка апроале де ѣрекі
с'аѣ сѣвт пѣнтіче кѣтї нѣмаі дн ачесте доѣл локѣрі
поате а сѣ рѣні де моарте. Дакѣ сѣ днѣмплѣ сѣ
нѣл нѣмереаскѣ вжнѣторіі, атѣнче дн че маі маре фѣ-
ріе сѣ арѣнкѣ дн мѣжлокѣл дѣшманілор лѣі ші сѣар-
мѣ тот ачеа че нар пѣте фаче чеа маі мѣкѣ днпротї-
віре; дакѣ нѣ днѣтмпінѣ нѣмѣкѣ атѣнче дн фѣга чеа
маі рѣнеде плежѣ капѣл дн цѣс ші кѣ корнѣл сѣѣ

фаче бразде дн пѣмжнт, арѣнкѣнд цѣрѣна не деасѣ-
пра капѣлѣі сеѣ.

С В І Ц Е Р І І .

Чеа маі маре парте а лѣкѣторілор дн фѣмоаса
царѣ Елвѣціа сеаѣ Свѣцера, кѣшѣгѣ а лор пѣне віе-
цѣінд дн касе сімпле, депѣртаці де стрѣлѣчїреа ші
де невоїло політїлор марї. Аколо оаменїі дмпрѣшї-
сїі фїінд ші маі сїнгѣратїчі днтре стѣнчі, локѣрі ші
кодрї, нѣ се днаїнтеазъ дн дмвѣдѣтѣрі ші лѣмїнаре;
дар кѣ атѣта маі мѣлт пѣстреазъ невіновѣціа, ші кѣре-
ценїа нѣравѣрілор; дн мѣжлокѣл ромѣнїїчїлор локѣрі,
треѣвїнѣеле сѣнт фѣарте мѣлїнїте, пѣшѣнеа
ші вітеле продѣк тоате кѣ днѣстѣлоре пѣнтрѣ а-
лор траїѣ,

Вїаца пѣсторїлор каре нї се зѣгѣвѣще прїн їсто-
патріархїлор днтрѣн кїп атѣт де пѣлкѣт, сѣ аѣ
днѣкѣ ші астїз дн Свѣцера, энде натѣра кѣ фѣрѣмсе
ле ші дмвїелшѣгарѣа сї, дї дѣ ѣн характер кѣ тот
деоссѣїт. Лесне се поате днѣелеѣе кѣм де прївѣ
пѣсторѣл Свѣцереї дн мѣжлокѣл Алпїлор кѣ непѣсѣ
ла тоате челе че ѣрмеазъ дн лѣме, ші кѣм де
нѣвѣще алтеле декѣт пѣшѣнеа, борденѣл ші вѣїле сѣл
энде одїнеоарѣ пѣрїнїї аѣ віенѣїт лїнѣшїї ка шї

Чїне нѣ аѣ азїт десїре сімпїреа продѣсѣ асѣпра
Свѣцѣр, азїнд дн стрїнѣтате тонѣл чел сімплѣ а кѣ
тїкѣлѣї пѣстореск нѣмїт мѣѣтетѣл вачїлор; ачеле тонѣ
пре каре корнѣл пѣсторїлор сѣнѣ дн вѣрѣл Алпїлор
ші не кареле ехо репѣтеазъ дѣнѣ стѣнчі днсоціндѣ
де фѣрамѣтѣл бразїлор мїшкаці де вжнт, де мѣрѣм
рареа пѣрѣлор шї де сѣнѣтетѣл клопѣцїлор тѣрмеї. А
монїоаселе кѣнтѣрі а Свѣцѣрілор де шїс фѣарте сімплѣ
сѣнт пре мѣрїте шї шї маї вѣстїї мѣзїчі ле аѣ
не нѣте. Шїїт есте кѣ ачеле кѣнтѣрі фак о їмпрѣ
атѣт де маре днѣкѣт мѣлїї солдаці свѣцѣрі че
афла дн слѣжѣт стрїнѣ, дезерта кѣпрїншї фїїнд де
рѣл патріеї, шї вроїнд нѣмаї декѣт а се днѣтарна
трѣ мѣнїї лор. Кѣ тоатѣ ачаестѣ нѣвїре кѣтрѣ
мжнтѣл лор, Свѣцѣрії днтре тоате поноареле, пѣрї
сеск чел маї адессеорї цара лор; чете нѣмероасе
мїгреазъ дмпрѣшїїндѣсе прїн тоате пѣрїїле лѣм
спре а днтемее колонїї, сеаѣ спре а черка норѣкѣл
статѣрі маї марї. Пѣнтрѣ де а лѣмѣрі асемене
маре, треѣвї ашї адѣче амінте кѣ нѣ тоці Свѣцѣрії
трек о віацѣ пасторалѣ, фѣарте мѣлїї се днѣлетѣ
ческ кѣ Агрїкѣлтѣра адекѣ лѣкрареа пѣмжнтѣл

днѣсѣ сѣчерїшѣл нѣ есте пѣрѣреа днѣстѣлѣторї,
анїї чїї неродїторї адѣк ѣнеорї дн дезнѣдѣждѣїре шї
тїѣлѣшїе не о маре парте а попорѣлѣї. (Ва ѣрмѣ

ІКОАНА ДУМІІ

ФОАЕ

ЦЕНТРЪ

ІНДЕЛЕТНІЧІРЕА МОЛДО-РОМѦНІЛОР.

1840.

ДЪМІНІКЪ.

13 ОКТОМ.

Къ публікація ачестѡї аа доіле нѡмѡр де Ікоана Думіі, ростім тоодатѡ чінст. Домнілор Абонаці а ноастрѡ мѡлѡцѡміре ші анциіііцѡм къ деакѡм апаінте ачелстѡ Фодіе ба еші регѡлат аи тоатѡ Дѡмніка. Аша прекѡм ам амплініт дорінѡа обѡцелскѡ амеѡнѡтѡѡѡѡ ѡѡртіа тіпарѡлѡї, де асеміне вом фаче тоате кіѡрїле пентрѡ де а аѡвреднічі ші аи вііторіме депліна аи кредере ші амерѡѡѡаре че неаѡ ѡѡрѡѡїт четіторіі ноѡрі. Перѡанеле че бїневоеск а се аи делетнічі къ адѡнареа сѡескрїіторілор, сѡнт поѡтїте а не трїімете кѡт маї кѡрѡнѡ Фоделе де пренѡмеранціе пентрѡ ка сѡ се поатѡ ѡотѡрі нѡмѡрѡл ексемпларїлср че аѡ а се тіпѡрі, Сѡескрїереа кѡте 5 сороковецї не трїлѡніе, тот се прїімеѡе аи кѡ аи ачест Інстїтѡт прекѡм ші ла Д. Д. Бел е. комп: ші Ніка аи Ешї; прїн ѡѡнѡтѡрї ла тоѡї Длор Професорїі, аи Бѡѡреѡї ла Д. Д. Валѡѡѡм, Романсф, ші Скарлат; аи Брѡїла ла канѡра Мерѡѡрѡлѡї, аи Брашов ла Д. Редаѡторѡл Барїѡ, аи Сїбіѡ ла Д. Ліберерѡл ѡѡѡмаїстер, аи Чернѡѡѡ ла Д. Іосеф Шнірѡ ші аи Кїшінеф, ла Д. Кавалерѡл Стаматї.

Етії 13 Октомвріе 1840.

ІНСТІТУТА АЛБІНЕІ.

Е С К И М О С И I.

Ачест попор, че се афлѣ кеар не мардінеа Ла-
брадорѣлѣі (о парте деспре міазъ ноапте а Аме-
річеі) есте днтрѣ адевѣр ѣн фелѣ де оамені кѣ
тотѣл деосевіт де чеалалці. Іі се пар а ші фѣ-
кѣді дін натѣрѣ спре а віецѣі не вечніче гецѣрі
ка ѣршіі ші вѣлпеле а рѣтъчі не кѣмпііле челе
днвечі акоперіте кѣ омете. Іі сѣнт фоарте славі
де дѣх аша днѣжт кѣ дрсптѣл се пот нѣмі
сѣлвѣтїчіі сѣлвѣтїчілор; іі се траг дін
Гренланда (о парте деспре міазъ ноапте а Аме-
річеі), авѣнд ші тот о ворѣѣ кѣ Гренландезїі.
Сѣнт де статѣрѣ мікѣ, кѣ фаца лѣтъ, ші маі а-
лес кѣ мѣні ші пічоаре скѣрте; піелеа лор есте
дін фїре алѣѣ, днѣѣ кѣ тотѣл сѣлѣітъ дін прї-
чіна ѣнтѣреі де пеще ші маі кѣ самѣ а некѣрѣ-
ценїеі, каре домнеазъ ла дѣншіі маі мѣлт де-
жѣт днтре тоате челеланте попоаре. Не авѣнд
алт фелѣ де матеріал, лѣкѣінцелѣ лор сѣнт
фоарте тікѣлоасе ші ле фак іі днѣѣші дін сло-
нѣрі де гїацѣ, каре нїчі вара се топеще. Ачеле
слонѣрі де гїацѣ іі ле прегѣтеск дѣпѣ ѣн метод
кѣ тотѣл деосевіт, адекѣ: таїе дін гїаца дн-
треагѣ о вѣкатѣ дн патрѣ мѣкі, ка де 2 палме
лѣнѣіме, ші 6 пѣнѣ ла 7 палме гросїме, кѣлѣ-
дїнд апої вѣкатѣ песте вѣкатѣ дн кїп де черк,
пѣнѣ че се фаче дн сѣѣршіт ѣн бордеѣ ротѣнд,
днкіїнд ачеа зідіре тот кѣ ѣн аша фелѣ де слоѣ
де гїацѣ. Ышіле лѣкѣінцілор лор сѣнт аша де
пос ші мїчі, днѣжт іі треѣѣ се днтре дн лѣн-
трѣ не пѣжїтіче тѣрѣндѣсе. Ескїмосїі петрек чеа
маі маре парте прїн сате авѣнд обѣещї дрітѣрі
ші аверї. Іі тоці прївігеазъ пентрѣ лѣнтрїле, лѣн-
чіле (каре сѣнт де лемн) ші ѣнелтіле де пѣскѣіт
а тѣтѣрор. Фемеїле, копїї, бѣрѣаціі ші бѣтрѣнїї
лор мѣнѣнѣ дндебѣсе ла ѣн лок нїче вѣкате
кѣ тотѣл проасте, пре каре ле кѣшїгѣ дін тікѣ-
лоаса днделетнїчіре а вѣнатѣлѣі шїа пѣскѣітѣ-
лѣі. Іі сѣнт дндебѣсе тоці де опотрїѣѣ днтре
сіне, дарѣ тотѣш се протїмісеще чел маі таре,
маі інімос (вітеаз) прекѣм ші чел че аре маі
мѣлте фемеї.

Челе маі делїкате гѣстѣрі ла дѣншіі сѣнт,

ѣнтѣра де пеще, де ѣрс саѣ де фокѣ (віцѣл
де маре) аша крѣдѣ ші неспѣлатѣ, прекѣм а
скос дін нѣмітеле віетѣці, каре не де о парте
есте фоарте потрївігѣ пентрѣ дѣншіі, де време
кѣ ачеастѣ хранѣ сѣлѣжеще спре лѣнѣїреа віецѣі
оменешї.

Фїсеще каре дін Ескїмосїі ѣмѣлѣ маі, тотдебѣна
днсопїт де вро кѣшїѣа кѣнї фрѣмошї, алѣї саѣ
негрї, пѣрошї ші кѣ козі марї кѣрлїгате. Аїчі
кѣнї карїї нїчі одѣтъ пѣрѣсеск не стѣпѣнїї сѣ
адекѣ Ескїмосїлор ачелаш фолос, ка ші таранѣї
Лапонїлор, нѣмаї атѣта, кѣ аїчі се афлѣ пре
пѣцінї таранзі, іі сѣнт неовосїці ла вѣнат, ші ра-
дѣ челе маі аспре вѣтъї, фѣрѣ де а сѣ абѣте
де ла кредїнда лор. Пентрѣ цїнереа лор се днгрї-
жѣск фемеїле, хрѣнїндѣї дѣпресѣрѣчіа лор, пент-
трѣ каре маі мѣлт се лїнгѣшеск фемеїлор.

Кѣнїї днтовѣрѣшеск не стѣпѣнїї лор ла вѣ-
нат, адекѣмѣкѣ нѣ нѣмаї тарандѣл днтро маре
днѣѣртаре, че ші кѣїѣл фокѣї (віцел де маре)
ші сѣ лѣпѣ кѣ ѣршіі пѣнѣ ла моарте кѣ о мї-
нѣнатѣ ветежіе. Ыра лор асѣпра протївнїкѣлѣ
есте аша де маре, днѣжт сїнгѣрѣл кѣвѣнт Нен-
ноак (нѣміреа ѣнѣї ѣрс) шї фаче тѣрѣаці ші а
лергѣторї дѣпѣ фїарѣ.

Трекѣнд іарна чеа аспрѣ ші фрігѣроасѣ, пѣ-
рѣсеск Ескїмосїі бордеїле лор челе де гїацѣ, шї
іаѣ санїїле де дрѣм, днхѣмѣнд фемеїле кѣ фелѣ
рїте мѣгѣлѣлѣ кѣте 10, 12 кѣнї ла осанїе. Фї-
їнд фїсеще каре легѣт кѣте кѣ о кѣрѣлѣшѣ дн-
хѣцѣрі, кѣ каре шї кѣрмѣеще прїн вічі ші вор-
ѣѣ ѣн везетеѣ, че шеде не капѣтѣл санїеї кѣ
крѣчії (пічоареле) дн сѣс. Тоатѣ фамїліа се дн
каркѣ, каре кѣм апѣкѣ, дн санїа чеа фѣрѣ нї-
о формѣ ші апої пѣрчеде ла дрѣм. Ачеастѣ кѣ
рїоазѣ кѣлѣторїе днѣмѣнїѣ адезе фелѣрїте гре-
ѣтѣці, кѣчі ѣнї дін мѣнїе днхѣмаці сѣмпїнд ѣн
деѣа вре ѣнхїт де пеще, траг трезїндѣлїсе апѣ-
тїтѣл де мѣнкаре (каре маі тот дебѣна 'л аѣ
ла днѣсѣл, спре аш асѣмѣпѣра фоамеа, алѣї
мѣрѣеск ла чїї де сіне, саѣ днчеп а се мїшкѣ
аша, днѣжт кондѣкторѣл (кѣлѣѣѣл) невоїт прїн

міжлокъл вічлѣї аї адѣче ла зніре днтрѣ сіне шї ла традѣреа саніей, днсь тотѣш аї кѣте одатѣ аша фелї де кѣлѣторїї бѣн спорїї.

Кѣнїї ачіа сѣнт аша де аперї, днѣжт ії не зн-де аї фост одатѣ, цїн бїне амїнте шї немереск фїе дрѣмѣл бѣтѣт, фїе нѣмаї о кѣрѣрѣшѣ, фїе шї ла мїезѣл нопїї, карѣ не фїїнд омѣтѣл нїчі де кѣм кѣлкат атѣнчі кѣлѣторїа ачеа се сѣжр-шеще дѣпѣ маї мѣлте околїтѣрї шї рѣтѣчїтѣрї, ла карѣ днтѣмплѣрї сѣнт невоїці шї везетей шї кѣлѣторїї а се коворї дїн сѣнїї, спре а ле цї-не, ка сѣ нѣ се рестоарне днтр'о препастїе, дн карѣ наї адѣс кѣнїї.

Кѣ тоате кѣ кѣнїї ачіа нѣ сѣнт преа марї, тотѣшї аї о днсѣмнатѣ вѣртѣте, де време кѣ 6 саѣ 7 кѣнїї, траг не зн дрѣм бѣн огрѣтате кѣ-те де 400 пѣнѣ ла 500, окѣ фѣкѣнд не чеас кѣте 7 пѣнѣ ла 8 мїле енглезе (2 $\frac{1}{5}$ мїле мол-довене,) карѣ фїїнд грѣтате маї пѣцїнѣ, атѣнчі фѣг аша де репѣде, днѣжт де азїа сѣ пот опрї, фѣкѣнд кѣт 10 мїле днтрѣн чеас.

Комерцѣл Ескїмосїлор кѣ европѣї, карїї фоарте рар шї візітеазѣ, се кѣпрїнде чеа маї марѣ пар-те дн скїмѣл бланїлор кѣ фелѣрїте мѣрѣрї де фїер шї де стеклѣ, шї о фемее де аїче дѣ о бланѣ днтреагѣ пѣнтрѣ зн шїр де мѣрѣеле пѣстрїце фемейле поартѣ не сѣл бланїле лор днѣкѣ нїще страѣ де пене де пѣсѣрї.

Ескїмосїї нѣмѣрѣ кѣ знїме пѣнѣ ла 6 саї 7, карѣ кѣ зѣчїме пѣнѣ ла 21, че трѣче пѣсте 21, се нѣмѣще мѣлцїме. Рѣтѣчїндѣсе вр'ѣн стрѣїн прїн пѣстїетѣцїле лор, шї днтѣлнїндѣл вре знѣл дїн Ескїмосї, шл зѣразѣ прїн вр'о кѣтева тарї ло-вїтѣрї кѣ пѣмнѣл дн пїент, спре сѣмн де паче шї бѣнѣ воїнѣ. Ії н'аї нїчі окѣрмѣїре нїчі лецї, чї чеа маї марѣ пѣдеапѣсѣ есте овѣсѣсѣсѣ де-фѣїмарѣ.

Чеа маї марѣ парте а Ескїмосїлор н'авеа дн-тїмпѣрїле дїнтѣї нїчі о ідеѣ де релїгіѣ, чї нѣмаї

їчі шї коле се гѣсеа зѣрме де кредїнѣцѣ ідо-латрѣ. Чеа маї веке а лор зїнѣ сѣ кеамѣ Аї-вїллаїгоо, шї сѣ днѣнѣше сѣл фїгѣра знѣї фемей зѣїеше, кѣ зн окѣ шї кѣ о коадѣ пѣнѣ лаѣенѣнкі, де о аша грѣсїме, днѣжт деазїа сѣ поа-те днѣнѣнѣра кѣ амѣндоѣ мѣнїї. Мїжлѣчїторїї днтрѣ ачеастѣ зїнѣ зѣїешѣ шї днтрѣ днѣнѣнѣто-рїї еї сѣнт нїще преоцї, карїї прїн мѣшѣшѣгѣл а вентрї-локѣ (ворѣї дн пѣнѣтїче) фоарте мѣлт се фолосеск.

Лїон, зн капїтан де корабїе Енглез, фѣ мар-тор а знѣї сценѣ, карѣ ера пѣнтрѣ зн прївїторїї стрѣїн зн сѣжѣт фоарте їнтересант; карѣ пѣнтрѣ лѣкѣїторїї чїї сѣперстїошї (кѣ преѣнѣдеце) ачесте цѣрїде марѣ їмпресїе. Зоолемак, чел маї вѣстїт фѣр-мѣкѣторїї а Ескїмосїлор, днтрѣпрїнсе днтрѣ дн-тѣнерїк, о фѣрмѣкѣторїе а зѣїмей, ла карѣ ворѣїле лѣїчеле фермѣкѣтоаре, вѣетѣл, че фѣчеа зїнѣл ла ешїреа са дїнтро пѣщѣре де сѣл пѣмѣнт, конворѣїреа лѣїчеа таїнїкѣ, шї десѣрѣїреа лор знѣл де алтѣл фѣ ексекѣтарїсїтѣ кѣ чеа маї марѣ гїѣчїе аша, днѣжт тоцї се кѣпрїнсе де марѣ мїраре. Шї тоате ачесте сѣїме шї скїмѣрї де глас нѣ продѣчеа алтѣл, фѣрѣ нѣмаї Зоолемак сїнгѣр, прїн ажѣторѣл пѣнѣтѣчелѣї сѣї, пѣнтрѣ карѣ шї прїїмі ел кѣ марѣ сѣмѣцїе лѣзделе нѣ нѣмаї а попоренїлор сѣї, фѣрѣ аї днѣцелеце вїклѣшѣгѣл, че шї де ла Енглезїї чїї де фадѣ, карїї се фѣчеа а нѣ днѣцелеце, че се арѣта нѣ-маї кѣ зїнѣл репрѣзента аеве ачеастѣ сценѣ. Ла сѣжршїтѣл веѣлѣї ал 18. аї днтрѣдѣс колегїа проповѣдѣїтоаре моралѣ, дѣпѣ атѣтеа нїмїчїте енергїче черкѣрї, релїгіа Хрїстіанѣ шї не ачесте локѣрї. Ла анѣл 1777. се крѣщїнѣ ботѣзѣндѣсе чел дїн тѣїї Ескїмо, традѣкѣндѣ-се (тѣлмѣчїндѣсе:) тотодатѣ шї тестаментѣл ної дн лїмѣа Ескїмосїлор, прїн карѣ адѣсѣ крѣ-щїнїї зн попор днтрѣг де ла днѣтѣнерек ла лѣмїнѣ.

(ЕСКИМОШІ, зн попор).

ВЖНЪТОАРЕА ЛЕОПАРЗІЛОР ДН ОСТІНДІА.

Ачасть вжнаре есте чеа маї плъкътъ днде-
летнічире шї петречере пентръ тоцї лъкъторїї Ост-
індії. Дндатъ че прїнд її де весте, къ тїгрїї
шї леопарзїї (нїще фїаре) се днмълцьск преа мълт,
днтрепрїнд фъръ чеа маї пзцїнъ днтързїере о ма-
ре вжнътоаре асзїра ачелор фїаре, каре есте къ
атжта маї интересантъ, къ се фаче къ елефанці
(фїлдішї); адекъ: не спателе елефантълзї се
ашазъ ла аша фелї де вжнаре о късзць фор-
малнїкъ плїнъ де вжнъторї, знїї днтре джншїї
мерг шї каларе не елефант: днаїнте порнеск
маї мълці кжнї фоарте віне депрїншї ла вжнат,
кърора зрмеазъ елефантъл днкъркат къ вр'о
5. 6. вжнъторї. Ел адзлмъкъ прїн фїрескъл съу
мірос фїара днкъ де департе, шї съ пззече
віне де крззїа ачелеї фїаре, рїдїкжнд провос-
цїда (ржтъл сеау насъл съу) къ атжта маї
свс, къ кѣт маї мълт се апропїе де фїарь

ка съ нъ їл ватеме кѣмба, ачеаста слъжеш
вжнъторїлор спре семн, її стаї тот одатъ гат
спре а да фок дїн сїнеде (пзще). Кжнїї зрма
де елефант съ рѣпъд ла леопард, кареле ла веде
реа колосзлзї (зріешзлзї) адекъ а елефантъл
стъ локзлзї, аменїнцазъ къ гїаръле (лабеле) ш
къ гѣра; днчепе кѣмпїт а зрла, шї се акацър
не копачї. Вжнъторїї къ елефанції, апропїїндзс
дндестъл де леопард, днчеп тоцї дїн тоате пѣр-
цїле аї да фок, пѣнъ че каде морт жос, нар
не фїїнд днкъ морт не пѣмжнт, атзнчї жл аплк
елефантъл къ провосцїда, жл арѣнкъ днсзс
жл тржнтеше жос, шї 'л маї фрѣмжнтъ къ
пїчоарїле пѣнъ че моаре.

Фїїнд къ ачеастъ вжнаре н'зї нїчї к'о прї-
междїе днсоцїтъ, апої о фак пѣнъ шї да-
меле енглезъ дїн Бенгала (о парте а Ост-
індії).

Т Е Н К Ъ І А Л А І Н Д І К Ъ.

Тінкѣнала індікѣ, каре есте кѣноскѣтъ сѣбъ нѣме де Хѣнам Цемент де Індіа, сѣ фаче дін вар кѣрат, саѣ дін скоїче арсе ші пісате адеогжндѣсѣ дѣлѣ фелѣрїта требѣінцаре аналогїста кѣтїме де нѣсїн кѣрат де рѣѣ. Ла зідірі маї де-

лїкате днѣсѣ се фаче ачеастѣ тінкѣналѣ кѣ апѣ аместекѣтѣрѣ кѣ меласе саѣ захар. Аместекѣтѣра ачеаста кѣ меласе саѣ захар се рекомєндѣеде де тоцї архїтекцїї індіенѣшї ка чел маї вѣртос шї маї-траїнік Цемент.

М О С К В А.

(Ѣрма).

Бїсерїчїле челе нѣмѣроасе фак маї кѣ самѣ варїетатеа че днѣѣцошазѣ прївїреа Москвѣї тоате релїгїїле європїене аѣ але лор бїсерїчї шї темплѣрї дн ачеастѣ полїтіе. Гречї Католичї, Протестанцї, Англіканї шї Арменї плїнеск а лор днкінаре, днѣсѣш Мѣсѣлманїї аѣ цемїї. Престе тот се афлѣ дн Москва 284 бїсерїчї шї днсемнжндѣсе кѣ фїекаре бїсерїкѣ аре чел пѣцїн трїї тѣрнѣрї, нар фїекаре тѣрн доаѣ клопоте, апої дншї поате днкіпѣї чїнева ачел кодрѣ де тѣрнѣрї шї вѣетѣл клопотелор.

Челе маї де кѣпїтенїе бїсерїчї сѣпнт: катедрала дн кареа днпѣрацїї се днкоронеазѣ шї сѣмїрѣсск, шї бїсерїка Сѣ: Іоан кѣ тѣрнѣл Іоан-Белїкї, деспре каре вом ворѣї алтѣ датѣ арѣтѣнд шї ікоана са.

Днѣтре сїдіріле челе маї днсемнате се деосебеск Палатѣл де арме (Грановїтаїа Палата) мѣрепѣл палат а Патріархѣлѣї, тѣрнѣл Сѣкарѣф, Палатѣл Пашкоф, фѣмоаса зідіре а театрѣлѣї, палатѣл сенаторїлор шї сала ексерчїдїеї каре есте чеа маї маре дін тоатѣ Европа фїїнд де 648 палме

лѣн цїме 192 пал. лѣрцїме шї 56 пал. днѣлцїме фѣрѣ се аїѣѣ вре ѣн стѣлп. Дн ачеастѣ салѣ 2000 оаменї іфантарїе шї 1000 кѣлѣрепї пот фаче тот одатѣ ексерчїдїе. — Монѣментеле днѣтрѣ адѣчереамїнте а лѣї Подхарескї шї а лѣї Мїнїн, афлѣтоаре де пїацѣ лѣжнѣ Кремел, се нѣмѣрѣ днѣтре подоабеле полїтіеї.

Днѣтре ашеземїнтеле де шїїнцѣ дін кареле ѣнеле ам нѣмїт маї днсемнѣм: Академїе днпѣрѣтеаскѣ. Академїа практикѣ де негоцѣ, о мѣлцїме де Інстїтѣте пентрѣ тїнере фете, деосевїте соцїетѣцїї де днѣвѣцацїї, аѣѣме соцїетатеа натѣралїстїлор, ачеа а дорїторїлор Літератѣреї Росїене, ш. а. Апої доѣѣспрезсче Тїпографїї дін кареле ачеа а Сѣ. Сїнод с'аѣ днѣтемеет ла аѣнѣл 1560.

Грешелїле челе нѣмѣроасе де тїпар че се афла дн Сѣжнта Скрїптѣрѣ аѣ днѣдемнат пе Царѣл Іван-Васїлїевїчї II, а днѣтемена ачеа тїпографїе, шї ла 1504, саѣпѣѣлїкат чеа днѣтїе оарѣ нозл Тестамент днѣсѣ ачеастѣ едїцїе се гѣсѣе акѣм фоарте рар.

(Ва ѣрма)

К А М П А Н Е Р О саѣ К Л О П О Т А Р І Ъ.

Ачнастѣ пасере се афлѣ вїеѣїтоаре дн Амерїка деспре мїазѣзї, нѣмїндѣо пѣмжнтенїї Дара, Спанїолїї Кампанеро, Амерїканїї деспре мїазѣ ноапте шї Енглѣзїї: Белл-Бїрд. Пенїле еї сѣпнт алѣе ка ѣѣпада чеа нозѣ, на есте маї

маре де кѣт коцофана (царка), аре плїск маї таре шї маї лѣнѣ декѣт алтѣ пѣсѣрї де сама еї, шї негрѣ, каре фоарте бїнеї шеде ла трѣпѣл еї чел кѣ тотѣл алѣ, на се деосеведе кѣ тотѣл де челеланте пасерї прїн ѣн кѣкѣї, чел

аре деасъпранърілор, каре есте ка де 3. палмаче
лѣнг, фоарте негрѣ, днестріцат, днсъ се паре де
ачеакъ есте пресъраткъ пене мърѣнте ші албе. А-
чел кѣкѣй спѣнзърѣ чеа маі маре парте днжос ка
ѣн нас де кѣркан. Іарѣ кѣнд се аффе-
теазъ: (днтарѣ) іа де мѣніе саѣ де алѣ
чева зѣдърѣтѣ, атѣнче се змѣлѣ ачел кѣ-
кѣй ші стѣ дрепт дн сѣс пе фрѣнтеі, (прекъм
се аратѣ аіче пе ікоана де фаѣ), ші самѣнѣ
атѣнче кѣ ѣн корн, саѣ кѣ ѣн мелѣй (кол-
бечѣй) де чіі лѣнѣй ші сѣвѣрі. Днтр'ачеастѣ
старе се змпле кѣкѣй кѣ аер, фіінд днлѣвнтрѣ
дншерт ка о цевіе, ші де време кѣ аре комѣні-
каіе кѣ гѣтіца, (де каре днсъ натѣралістіі францез
се дндоеск) апоі мншкареа аерѣлѣй дн лѣ-
внтрѣл ачелѣй кѣкѣй продѣче ѣн деосевіт глас
се аѣде кале де ѣн чеас ші цѣмѣтате, ші каре
самѣнѣ гласѣлѣй де клопот, де ѣнде саѣ ші нѣ-
міт ачеастѣ пасѣре Кампанеро (клопотарѣй
сеаѣ клопото-пасере). Трекѣнд вр'ѣн кѣлѣторѣй
пе аша фелѣ де локѣрі, ші аѣзінд днтр'о не-
мърѣнітѣ пѣстіетате де одатѣ аша фелѣ де сѣнет
ка де клопот, стѣ дншіетріт, непѣтѣндѣсе
мншка дн лок днфѣцопнндѣсе тот одатѣ тоате
стахіле ші алѣ лѣкрѣрі днспѣймѣнтѣтоаре, че
аѣзеа дн копнлѣріа са де ла доіч (манчі), Дарѣ
апропнндѣсе днкрѣнд кѣлѣторѣл де ачел лок
кѣ ачел деосевіт сѣнет се поате фоарте зшор
днкрѣдінца прічіна спаімеі де маі наінте.

Нічі ѣн кѣнтѣк, нічі о мелодіе а вре ѣнеі пѣ-

сері кѣнтѣтоаре, ба нічі чел маі сѣнѣторѣй тон
а Капрімѣлѣлѣй днтрече пе мнзнатѣл глас де
Кампанеро. Іа се аѣде маі аѣес днмінеаца
ші сара, дѣпѣ обіченѣл алѣтор пѣсері, ка кѣм
шар жмпліні, ка ші омѣл, даторіа де мѣл-
цѣміре кѣтрѣ Атотнѣтернѣкѣл, преа ѣвнѣл ші
вечнѣкѣл сѣѣ зідітор. Днсъ маі кѣ самѣ, кѣнд
міезѣл зілеі аморѣще тоате челеланте пѣсері
кѣнтѣтоаре, кемѣндѣле ла репаѣс (одіхнѣ), ші
кѣнд домнеазѣ чеа маі маре лнніще ші тѣчере,
атѣнче днчепе Кампанеро мелодіа са, атѣнчі
днвіе пѣстіетатеа, атѣнчі рѣспѣнсѣ вѣледе гла-
сѣл еі дн фелѣріте рѣстѣмпѣрі, днчетѣнд ка о
мнѣтѣ, ші апоі іарѣ зрмѣнд сѣнетѣл клопо-
тѣлѣй сѣѣ, дѣпѣ ачѣна іарѣ ші іарѣші кѣнтѣ,
дѣпѣ каре зрмеазѣ днсѣвршіт о тречере ка
де опі мнѣте; днчепннд апоі іарѣш маі депар-
те, кѣнд пазѣ, кѣнд кѣнтѣ, ка кѣм ар обсерва
чеа маі маре акѣратѣсѣ дн такт ла мѣзікѣ.

Кампанеро петрече маі мѣлт пе локѣрі дналѣ
ші ѣскате, прекѣм деалѣрі, ш. а. іа змѣлѣ тот-
деаѣна сннгѣрѣ, фіінд кѣ днкѣ нічі одатѣ саѣ
вѣзѣт кѣ vro пѣреке, ашіждере ші кѣіѣл еі нме
жл поате аѣла.

Капрімѣлѣл (Caprimulgus, Ziegenmelzer)
есте о пасере де мѣрімеа коѣофаней, каре зѣо-
рѣ ноаптеа дѣпѣ хранѣ, ші деспре каре се кре-
деа одінеоарѣ, кѣ мѣлѣ, саѣ маі кѣ самѣ сѣѣ
лаптеле де ла капре, де ѣнде шаѣ кѣпѣтат ші
нѣме.

ПАЛАТѢЛ БѢРЗІЙ ДН ПОЛІТІА ХАМБѢРГ.

Ачѣа маі днсъмнатѣ дн портѣріле комерціа-
ле а Германіей есте політіа лнверѣ Хамбѣрг
ашѣзатѣ пе ріѣл Елѣа, пе каре сосѣск вассѣле
дн маре че есте де аіче 18 міле депѣртатѣ.
Нѣмѣрѣл лѣкѣіторілор се сѣе песте 150, 000
ші 8000 Еврей. О мѣлпме де каналѣрі петрек
партеа де цос а політіей дн каре се аѣлѣ ма-
газіле. Хамбѣрг аре 8 бісерічі лѣтеране, 1

Католікѣ, 2 реформате ші кѣтева сннагоге. Ла
Бісеріка Сѣ: Міхаіл се аѣлѣ ѣн тѣрм де 510
палме дналѣ дн каре се фак обсерваціі астро-
номіче. Мѣлѣ Гнмназіі, Мѣзѣврі ші бібліотічі,
Ашѣзѣмѣнтѣрі де крѣщере ші спіталѣрі се дн-
гріжѣск пентрѣ кѣлѣѣра ші сѣнѣтатеа четѣѣ-
нілор. Чѣле маі мѣлѣ дн ачѣсте Інстітѣтѣрі
сѣнт днтемѣете де дѣнѣрі прівате ші се цѣн

(КЛОПОТАРІУ Л, о Пасере.)

прін асеміне адиторі. Ачеастъ полііе се окър-
меше де ен сенат (4 бърмасітріі ші 20 консі-
ліарі). Тот статъл кърінде 5 міле квадрате,
ші нзмъръ кз полііе песте 180,000 лъкзі-
торі, днтре каре 10,000 сжнт бїне днтрармаці.

Не теменл позіціей чїї фаворїтоаре пентрѣ
пъсквіт ші пентрѣ негоц. Амператъл Карлѣ
чел маре аў ьрзїт ачеастъ полііе ла анъл
900 де ла Хс. Дн векъл ал 13 саў фъкѣт
кон-ьрзїтоаре а алеанціей чей мърїте нзмїте:
Ханса, дн каре се днтрѣнїсе мълте поліії а
Германїей пентрѣ а лор апъраре ші споркл не-
гоцълї лор. Дн ръзбоаселе лїї Наполеон саў
дїсфїнцат Гьвернъл полііей ші мълт аў пѣті-
мїт де арміа Французъ каре аў цїнѣт кърїн-
сѣ Хамбѣрг пѣнѣ дн Маї анъл 1814, дѣпѣ
каре саў рестаторнїчїт а еї Гьвернѣ че ьрѣ

меазъ пѣнѣ акѣм. Днтре зїдрїле пѣвлїче ма
кз самѣ се днсамнѣ Палатѣл Бързей, (вез
стампа ьрмѣтоаре) менїт пентрѣ днтрѣнїреа не-
гѣцїторїлор карїї фак аїче а лор лѣкрѣрї де ко-
мерц.

BIOTECNA NAȚIONALĂ
PERIODICE

№ 3.

ВЕРИ.

АНЖА I.

ІКОАНАЛУМЕІ

ФОАЕ

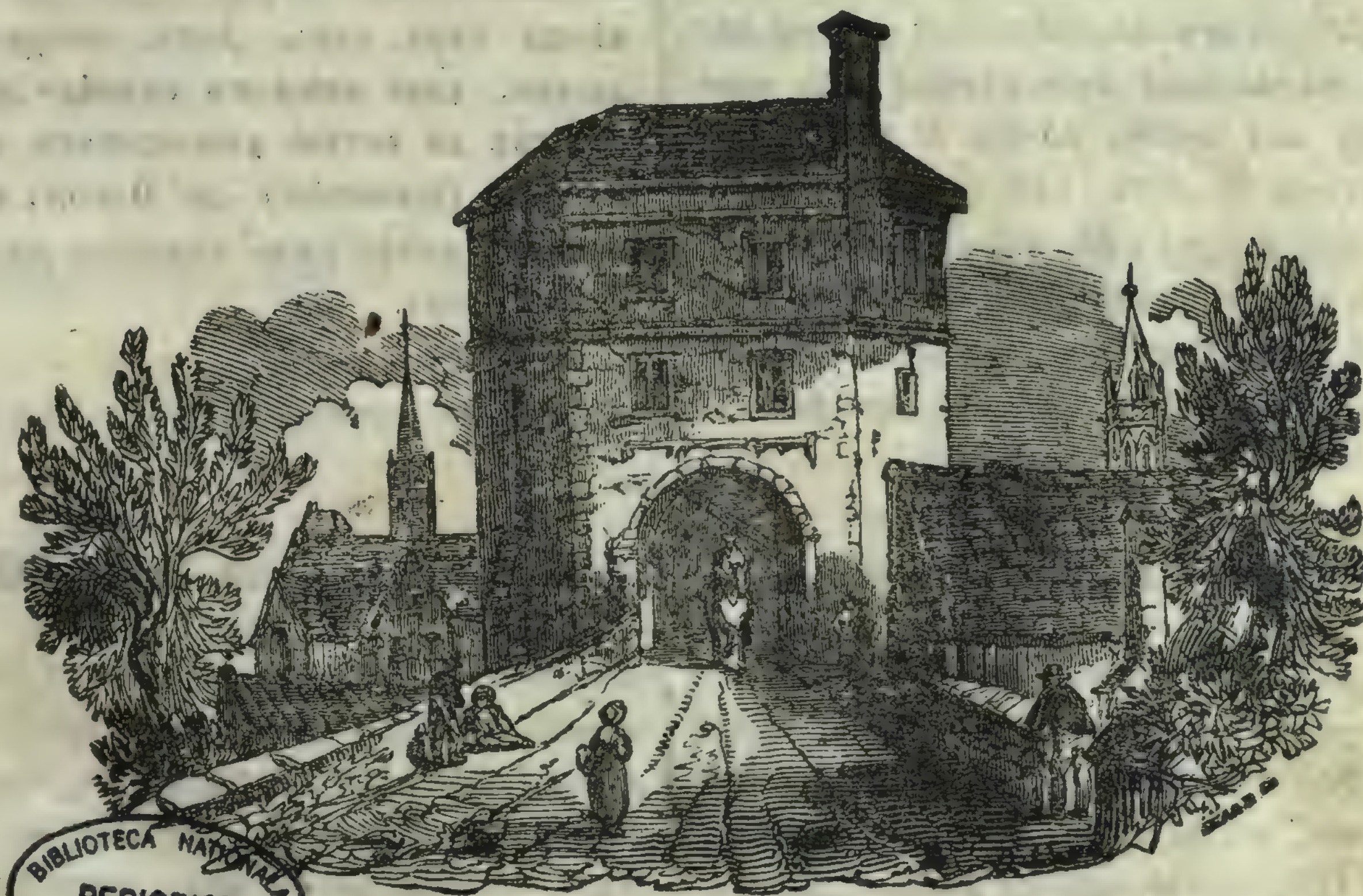
ПЕНТРЪ

ТНДЕЛЕТНІЧР ЕА МОЛДО-РОМѦНІА ОР.

1840.

ДЪМІНІКЪ.

20 ОКТ.

BIBLIOTECĂ NAȚIONALĂ
PERIODICE
INSTITUTUL ROMÂNIA

ІНСТІТУТЪРІЛЕ ЛА ОКСФОРД ДІН АНГЛІА.

ІНСТІТУТЪРІЛЕ ДЕ ДМВЪЦЪТЪРЪ ДА ОКСФОРД ДН АНГЛІА.

Ла прівіреа катедралелор (бісерічі марі), а клопотніцілор, ш' а алтор тѣрнѣрі, че се рѣді-къ деасѣпра зідірілор дін Оксфорд, ар креде чінева, къ се афлѣ днтро резіденціе еклезіастікъ (Бісерічеаскъ), ші днтрѣ адевър фѣ Оксфорд о дініоарѣ резіденціе еклезіастікъ къ о мѣл-ціме де мѣнѣстірі, каре днѣс тоате се префѣвърѣ маі дн ѣрмѣ дн колегіі (схолі) пентрѣ днвѣцъ-тѣра ші лѣмінареа тінерімеі. Оксфорд есте прекѣм е общеще кѣноскът, ѣна дін челе доѣ маі марі ѣніверсітѣці а Англіеі. Еа кѣпрінде дн сіне маі мѣлте колегіі, каре с'аѣ днфінцат дін тімп дн тімп парте де ріці, (краі) парте де пер-соане партікѣларе авѣте ші пріітоаре бінелѣі общескъ, ші каре есте къ тотѣл неатѣрнатѣ дн тоатѣ сфера са де тот фелѣл де днріѣріре стрѣнѣ. Форма днѣрѣкъмінтеі стѣденцілор (схо-ларілор) де Оксфорд есте ѣн фелѣ де сѣртѣк скѣрт де матеріе неагрѣ, дінаінте дескіс, ші къ мѣнѣчіле атѣрнате 'н цос, акоперемѣнтѣл ка-пѣлѣі е о кѣчѣлѣ неагрѣ къ ѣн канаф асе-міне негрѣ. Дін осѣвіреа рангѣрілор енглезе аѣ аѣѣнс ші пе аічі стѣденціі чіі новілі, фіі де паір (*) енглезі, скотічі ші ірландезі окѣпеазѣ ла церемоніі ші 'н бісерікъ челе маі де фрѣнте локѣрі. Афарѣ де ачесте іі се маі пот ѣшор деосѣві де чіаланці прін портѣл лор, каре есте къ тотѣл алт фелѣ, адекѣ: іі поартѣ ѣн сѣртѣк де мѣтасѣ віолетѣ (дн флоареа віоре-леі топораш) къ шѣрет де аѣр, прекѣм ш'о кѣчѣлѣ віолетѣ къ канаф де аѣр. Дн аша фелѣ де костѣм (днѣрѣкъмінте) іі ѣмѣлѣ ші прін політіе нѣ къ пѣцінѣ мѣндріе (фѣдѣліе).

Нѣмѣрѣл елевілор, че фреквентеазѣ (ѣмѣлѣ) ѣніверсітате, трече песте о міе. Іі лѣкѣескъ челе 19 колег ші дн челе 5 портікѣрі (сѣлі Плата пентрѣ лѣкѣінцѣ, хранѣ ші челедѣв те мѣнѣнцѣшѣрі тревѣітоаре есте 100 фѣн стерлінг сѣаѣ 600 талері (песте 7500 лѣ Нѣмаі протестанціі аѣ дріт де а ѣрма кѣр ѣвріле де дмвѣцътѣрѣ дн Оксфорд. Чѣа маі дн сѣмнатѣ ші маі вестітѣ колегіе де аіче, кар нѣмѣрѣ чіі маі мѣлці стѣденці, есте ачѣа, че се афлѣ лѣнгѣ бісеріка Домнѣлѣі пострѣ Хрістос а кѣріа зідірі сѣнт фоарте фрѣмоасе), ші префѣвърѣл кѣрора стаѣ патрѣ кѣрці (огрѣзі) мар днтре каре ѣна есте де 296 палме лѣнгѣ ші тот атѣта де латѣ. Ачѣастѣ бісерікъ есге кате-драла парохіеі де аічі, ші архітекѣтѣра (фѣштѣра еі есте о прѣѣ де архітекѣтѣрѣ готікъ (веке) ѣрзіторѣл ачестеі колегіі есте кардіна-лѣл (персоанѣ дѣховнічеаскъ) Волсеі. Е днчѣпѣ а зіді антреѣа чѣа маре дн ачѣастѣ бі-серікъ, каре днѣс се іспрѣві токма ла анѣ 1682. Порталѣл ачѣста есте днподовіт кѣі тѣрнде асѣпра, каре стѣ дн чѣа маі фрѣ-моасѣ потрівіре къ челеланте зідірі. Кло-потѣл ачѣстѣі тѣрнѣ вате де 101 орі дн фіѣще каре сарѣ, дѣнѣ нѣмѣрѣл стѣденцілор де аічі, спре семн къ сѣ'нкіде поарта. Ікоанѣ ноастрѣ де астѣзі дмѣѣцошазѣ антреѣа порѣе пріоріеі (ігѣменіеі) де Вакоп, каре асеміне се нѣмѣрѣ днтре челе вредніче де днсемнат зідірі дін Оксфорд.

*) Мѣдѣларі депарламентѣлѣі а камеріі де етс.

ѢРМѢРІЛЕ ДНКЪЛЗІРІЕІ ПЕСТЕ МѢСѢРѢ А ОДЫЛОР.

Днкѣлзіреа песте мѣсѣрѣ а одылор прічінѣ-ще адѣсѣ дѣрере де кап, дін прічіна конгестіеі (нѣвѣліреі) сѣнцелѣі спре ачѣа парте, інфламациі (апріндері) де окі, ба ші кѣте одатѣ апоплексіе (дамла). Скімвареа температѣреі ешінд дін аша

фѣредеѣ афарѣ, сѣѣ дескідереа ѣшілор ші а фѣ-рестрілор адѣк троахнѣ, гѣтѣнарѣ, катар ші рез-матіѣмос. Днкѣлзіреа песте мѣсѣрѣ есте маі вѣтѣмѣтоаре аколо пе ѣнде се афлѣ маі мѣлці оамені ла ѣн лок, ѣнде се цін ѣѣкѣте ші

възтърї, знде се фак оспеце, знде се фѣмъ преа
мѣлт тѣтнн, шї алтеле де асемеце, фїнд кѣ
прїн евапорація (авѣріеа) ачестора се стрїкѣ
аерѣл афлѣторѣ прїн одѣ, кѣчї ла о температѣ-
рѣ маї рече рѣмѣн тоате ачесте евапораці маї
ѣос, фїнд маї греле декѣт аерѣл атмосферїк
дї пїн преѣрѣл нострѣ, шї непѣтѣндѣсе ѣр-
ка пѣнѣ ла персоанеле челе че дорм дн крїва-
тѣрї дналте шї дн аер кѣрат, знде дїн протївѣ
ла днѣлѣре песте мѣсѣрѣ тоате ачеле евапора-
ці вѣтѣмѣтоаре преѣтѣндѣсе дн газ шї фї-

їнд маї зшоаре, се рѣдїкѣ пѣнѣ че аѣнѣг пара-
лел (дн о кѣмпѣнѣ) кѣ крїватѣл, дн каре доарме
персоана, де каре днѣїїнд преа мѣлт кѣнд се
трезеце сїмте о слѣвѣчїне, о днѣреѣре а
трѣпѣлѣї, о мїкѣ амецалѣ, жї цїѣе кѣте одатѣ
ѣрекїле, жї тот сомн, ш. а. Каре тоате сѣнт
днрїѣрїрї а евапорацілор сѣвѣїете дн кѣлдѣра
чеа маре, ачесте ѣрмѣнд днделѣнѣг слѣвѣск не-
врїле, сѣлѣн трѣпѣл днделѣнѣг фелѣрїтелор
ѣоале, шї прїчїнѣск дн сѣѣршїт о моарте
тїмѣрїе. —

О МЕНАЖЕРІЕ ЕКСТРАОРДІНАРЪ ДН ЛОНДРА.

Нѣ де мѣлтѣ време с'арѣта дн Лондра (ка-
пїтала Англії) о менажерїе кѣ тотѣл ек-
страордїнарѣ, адекѣ: днтр'о кѣшѣкѣ ка де
ѣ. палме патрате (5 палме дн лѣнцїме шї
ѣ дн кѣрмезїш) се аѣла днѣїсе ла зн лок,
о мѣцѣ, зн шоарече, зн корѣї, зн епѣ-
ре де моск, зн пѣрчел де Гїзана, о коковѣї-
кѣ, зн порѣмѣ (хѣлѣѣ), зн граѣр, шї о врабїе
Тоате ачесте вїетѣцї петречеа днтре сїне дн
чеа маї маре знїре, лїнеще шї прїетенїе, фї-
їнд чел маї слаѣ фѣрѣ нїчї о грїжѣ сеаѣ
теамѣ де чел маї маре шї маї таре, нїчї чел
маї маре шї маї таре кѣзта вр'одатѣ прїлеж-
ашї днтреѣзїнца пѣтереа са; че кѣте одатѣ,

днсѣ фоарте рар, се черта порѣмѣл кѣ епѣ-
рїле де моск, непѣтѣндѣсе жмѣї пентрѣ вр'ѣн
пакѣ, пе каре шї знѣл шї алѣл ѣоа ал аѣе
спре фачереа кѣїѣлѣї сѣѣ, врабїа се ашѣзе
фѣрѣ нїчї о сѣїалѣ, ѣа днѣкѣ кѣ чеа маї маре
дндрѣзнеалѣ пе капѣл пїсїчеї, сеаѣ а коковѣїчеї
кѣнд шї шоаречеле цѣка фѣрѣ нїчї о фрїкѣ пе
дїнаїнтеа лор. Пропрїетарїїл ачестеї менажерїї
Дон Аѣстїн, днкрѣдїнца, кѣ ел днтреѣзїнѣ ла
ачеаста мїнѣнатѣ днтрепрїндере 10 анї; мїж-
локѣл днсѣ ачестеї рѣзѣлтат, каре маї ковѣр-
шеще адеѣрѣл, фѣ не'нчетата прїсосїре дн
хранѣ пентрѣ фїеце каре, прекѣм шї депрїнде-
реа лор днѣкѣ де мїчї ла зн лок.

ПЕЦІРЕА ЖНЕЇ ТІНЕРЕ ПЕ ІНСѢЛА ХЕЛГОЛАНДА.

Хелгоlanda есте о грѣпѣ (мѣлцїме) де їнсѣле
(остроаве) депѣртате кѣ 6 мїле де гѣра рїзрї-
лор Елѣа, Везерѣл, шї Аїдер, кѣргѣтоаре дн
мареа деспре мїазѣноапте, алѣтѣїндѣсе дїн
їнсѣла де кѣпїтенїа Хелгоlanda, дїн їнсѣлеле арї-
ноасе, нѣмїте де пѣмѣнтенї Дїне, дїн фелѣ-
рїте стѣнчї дн маре шї Сїрте, (грѣмѣзї
де несїп дн маре), днтре каре маї де днсем-
натѣї Сѣхастрѣ (о стѣнѣкѣ). Хелгоlanda се дн-
парте дн цара де сѣс шї де ѣос, кѣпрїнѣнд
чеа дїн тѣї 4200 пашї, шї есте де 90 пѣнѣ ла

160 палме маї дналтѣ декѣт нївела (кѣмпѣна)
мѣреї, авѣнд пѣнѣ сѣс 208 трепте, нарѣ чеа
дїн ѣрмѣ есте аша де ѣос, днѣт пїерде днот
анѣл кѣте о парте днсѣмѣнѣтоаре де пѣмѣнт
сѣпѣндѣо апа мѣреї, фїнд кѣ 100 анї маї днаїнте
де 11 орї маї маре декѣт акѣм, кѣпрїн-
ѣнд астѣзї деаѣїе 4200 пашї. Дїне ле кѣ-
прїнд нѣмаї доѣ чїнчїмї дн Хелгоlanda. Пѣ-
мѣнтѣл ачестеї їнсѣле сѣ алѣтѣеце дн лѣт
клеїос шї рошѣ, аместекат кѣ фелѣрїте алте
металѣрї, сѣрї, вар, пїатрѣ вѣроасѣ, шї алтеле

ПЕЦІРЕА ЗНЕІ ТІНЕРЕ НЕ ОСТРОВЪЛ ХЕЛГОЛАНДА.

Ачеастъ инсълъ ера диннаинте де 100 ані зна
къ инсѣла ареноасъ, наръ акѣм се афлъ пінтре
джисіле о стрѣмтоаре де маре ка де 18 пѣнь
ла 20 палме дѣціме. Лѣкѣиторіи сеі сѣнт
орігіналіи (нескімваціи) зрмаші а векілор Фрізі,
пѣстрѣнд дѣнкъ лімба ші тоате овіченѣріле стрѣ-
мошілор лор. Кѣ агрікѣлтурѣ (лѣкрѣл пѣмѣн-
тѣлѣи) се дѣделетніческ нѣмаі фемеіле, еле
дѣнѣлѣтеск ші мачінь. Каі ші трѣсѣрі нѣ се
вѣд не аіче. Лемне де арс се адѣк де
не алте локѣрі зскате де песте маре. Хелго-
ландезіи сѣнт фоарте пѣвачі кѣлѣззі де ко-

рѣвіи (прекѣмѣс не ла ноі подаріи лѣнгѣ
апѣ, че кѣлѣзѣск трѣсѣріле, кѣнд е апа маре)
дѣнсѣ кѣлѣззі де корѣвіи змѣлѣ кѣ лѣнтрі саі
шеічі маі мічі, кѣлѣзіндѣле пінтре стѣнчі
ші арінішѣрі де маре кѣ пѣвѣче пѣнь ла
порт (ліман). Аічі се афлъ доѣ портѣрі, знѣл
десіре мѣзѣноапте пентрѣ васе (корѣвіи) маі
марі, ш'ал доіле десіре мѣзѣзі пентрѣ васе
маі мічі. Аіче есте ші зн Фар (тѣри спре а лѣ-
міна ноаптеа васелор, че дѣнтрѣ дѣ ліман) дѣлѣ
каре се дѣндрептеазѣ мѣрінаріи, че дѣнтрѣ дѣ
Елѣа, Аідер ші Везер (флѣвіи).

Моана де астьз амѣцошазъ церемоніа де пе-
преа знеі тінере, чеі фаче зн тжнър де пе а-
еастьз інсѣлъ. Он бѣтржн верде стъ, джрз ші
анцѣш, кѣ нѣще панталоні саѣ шалварі де пжн-
тъ пѣнъ ла ценѣнкі, ші дескѣлц, кѣ тотѣл діс-
рѣкат днаінтеа знеі флѣкѣш, кѣ о скѣ-
іе ченѣшіе, кѣ н спенѣер (страѣ) лѣнг не-
рѣ-рошіетік, кѣ чѣботе де вѣнат пѣнъ песте де-
енкі, днтр'о позітеръ (старе) воіоасъ, кѣ мж-
іле дінапоі, ші кѣ піпа дн мжні, нетезіндѣл кѣ
жнвіре не сѣв бѣрвіе, рѣдікжндѣі капѣл маі
нсѣс, ддрептжндѣі позітера, ші рекомен-
дѣндѣл кѣ мѣлте лѣзде знеі фетішоаре, ка-

ре де рѣшіне жші плеакъ капѣл дн цос, ші
сѣчеще колѣзріле пістелчеі сале, вѣкѣржндѣсе
дн сіне, ші нешїнд че се факъ, рѣмжне мѣтъ ші
зімітъ пѣнъ че мошѣл чел бѣтржн ші глѣмеці
днцѣлегжнд воінца фетішоареі о дещеаптъ дн
зіміре ші зіче: „Че атжта тѣчере? еѣ вѣд не фа-
цѣці зѣгрѣвітъ воінца ші плѣчереа, че аї а фі со-
ціа ачестѣі тжнър фрѣмос ші галант, фїндѣі акѣм
атжта време аморізатъ.“ Днсѣжршіт се фаче дн
ачещі доі тінері о пѣреке, дн бордеѣл лор чел
пѣскѣреск лѣкѣінца знеі драгосте чїнстїте, ші
дн мареа де лжнгъ джншіі прївелїщеа сіргѣін-
цеі лор чеі соціале (днговѣрѣшіе).

Д Р О М Е Д А Р І Ъ Л.

Кѣміла есте маі кѣ самъ фѣкѣтъ де натѣрѣ
пентрѣ слѣжба ші дндѣмѣнареа оаменїлор, маі
алес ачелора, карї се аѣлѣ віенѣторї прїн ло-
кѣріле челе калде, зскате ші ареноасе (нѣ-
сноасе) не знде саѣ есте кѣ тотѣл лїпѣс де
апъ ші пѣшѣне, саѣ преа пѣцінъ се гѣсеще нѣ-
маі не ічі ші коле; прекѣм сжнт маі вѣртос
пестїетѣїле Аравїеі шїа Афрічеі мїжлочїе,
не знде сѣ гѣсеск немѣрїїніте, нелѣкѣїте,
ва нїчі кѣлкате пѣстїетѣї, ші каре нїчі
одатъ се рекореск де вр'о пікѣтѣрѣ де плоае
саѣ роаѣ; ші токма не ачесте локѣрі се аѣлѣ,
ва днѣ сѣ паре маі кѣ плѣчере а трї ачест
анїмал (добїток), фїнд ші кѣ днсѣшірі нѣмаі
пентрѣ аша локѣрі днзѣстрат. Пічоареле (саѣ
маі кѣ самъ конїтеле) лѣї сжнт лате, не-
теде, кам рѣтѣнде, фѣрѣ деѣете, че нѣмаі
дн доаѣ діспѣрїїтѣрі корноасе (маі ка знгїа де
боѣ) алкѣтѣїте, афарѣ де ачесте еле сжнт мої,
ші еластїче, днѣжт кѣлжнд пенѣсіп се лѣцеск,
ші нїчі де кѣм се кѣфѣндѣ днтржнсѣл, знде
дн протївѣ зн кал саѣ боѣ нїчі зн пас ар пѣте
фаче. Змѣлжнд кѣміла не дрѣмѣрі мѣнтеноасе,
пїетроасе ші бѣтѣте, каде деграѣъ, ші рар се
маі рѣдікѣ апої, кѣчі пічоарїле еї се лѣнікѣ спре-
пѣрїїле дінафарѣ, каре апѣсате де трѣпѣл
еї чел фїреще кѣ тотѣл гѣреѣ, ші не лжнгѣ

ачеаста днѣѣ фоарте днповорат, се дісѣїнѣ
аша, днѣжт нїчі одатъ се маі поате дн-
дрепта, кѣ атжта маі пѣцін а змѣла. Дѣпѣ
аша фелїѣ де днтжмпларе се омоарѣ кѣміла дн-
датъ де тот, парте, касѣ нѣ се нѣкѣжаскѣ, ші
парте маі кѣ самъ пентрѣ піелеа ші карнеа еї,
каре о мѣжнжкѣ Аравїї кѣ зн деосеїт апетїт.
Афарѣ де фолосѣл ші днлеснїреа пічоарїлор

ДРОМЕДАРИЪЛ (О КЪМІЛЪ).

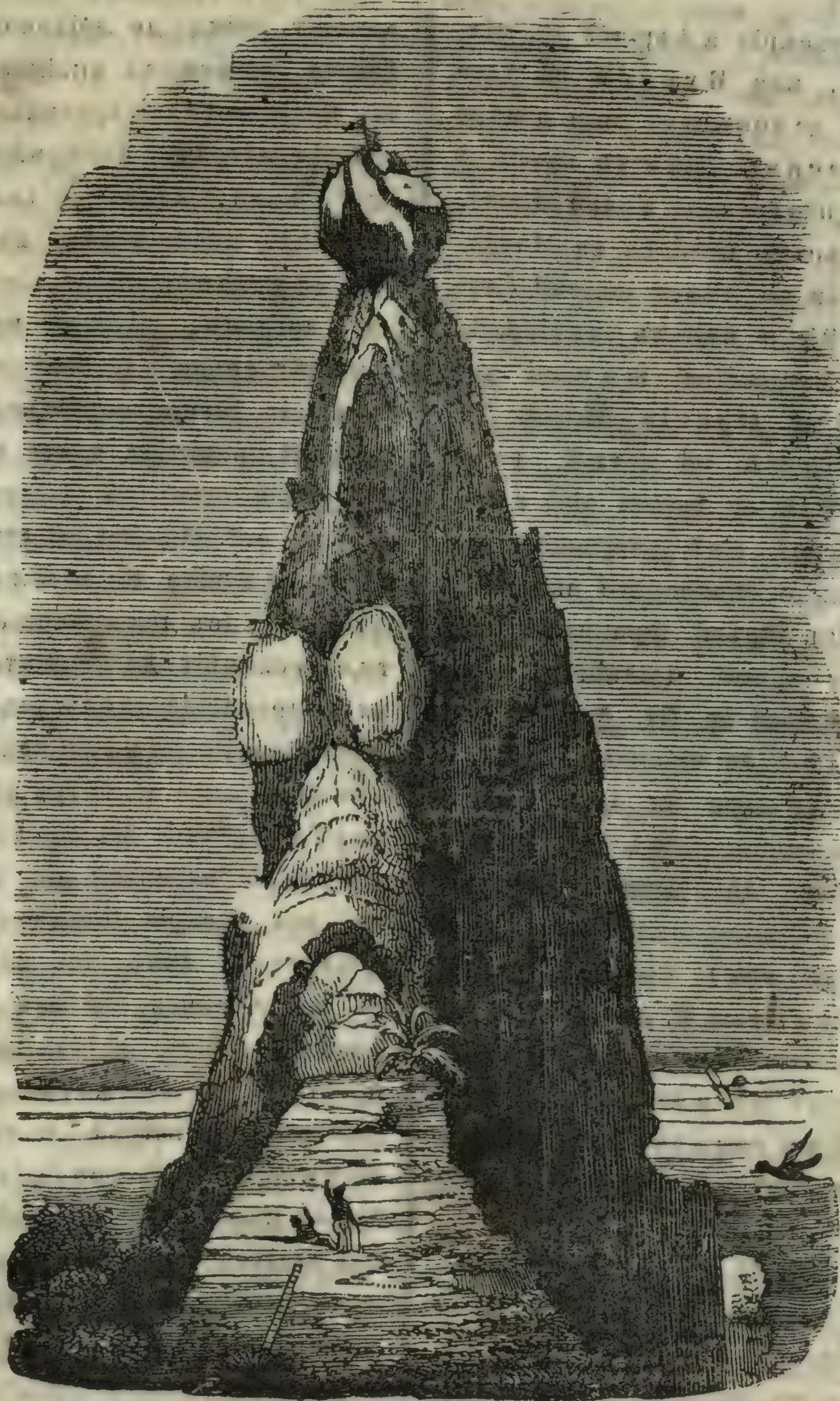
СЪІРЕА ПЕ СТЪНКА ЛЪІ ПЕТРЪ БОТЕ

Ла марцінеа деспре рѣсъріт а Афрічеі де міа-
взі с'афлѣ доѣ інселе, зна Бървон ші алта
Ст. Моріц деспріте де контінеат прін о маре
інселе нѣмітѣ Мадагаскар. Ачеастѣ грѣнѣ о
дескопері дн сѣта а 16. портѣгезѣл Педро Маска-
ренас, де ла каре ші кѣпѣтѣ нѣміреа са Маска-
ренас, фърѣ де а ашѣза пе дѣнса колоніі (лъ-
кѣторі). Ла анѣл 1598 о кѣпѣтѣ адміралѣл
Оландез Ван Нек дн стѣпѣнре, ш'о нѣмі дн-
трѣ чінстеа прінѣлѣ де Ораніа Моріц, Ст.
Моріц, де каре нѣме днѣк ші асѣзѣ се м-
пъртѣшѣще. Ла анѣл 1640 се ашѣзѣ аічі о ко-
лоніе оландезѣ, каре днѣс с'аѣ днпрѣщіет ла
1712 непѣтѣнд а рѣспѣнде скопосѣлѣ ашѣзѣреі
сале. Дѣпѣ 9 ані трімісѣ іарѣші Францезіі, карі
дѣсѣс кѣ вро кѣтѣва време маінаіте вечі-
ната інселе Бървон, колоніі пе Ст. Моріц, нѣ-
мндѣо Isle de France (інсѣла Франціеі) стѣпѣ-
нндѣо пѣнѣ ла 1810. дн каре ан лі о рѣшісѣ
Енглезіі, че о стѣпѣнск днѣк ші асѣзѣ
Ст. Моріц есте плінѣ де мѣнці, днѣс м-
нндѣсе тододатѣ ічі ші коле кѣте эн вѣлкан
(мѣнте арѣнкѣторі де фок) энї дін мѣнці
сѣнт кѣте де о днѣлціме дела 2. пѣнѣ ла 3. мї
ѣрме, фїнд ші маі тот анѣл аконоперіці кѣ омѣт.
Мѣлці днтре дѣнші сѣнт де о фѣпѣтѣрѣ фоарте
кѣріоасѣ, прекѣмѣ маі кѣ самѣ ачел алѣі Петрѣ
Боте, нѣміт аша де пе эн вѣрѣат каре дѣпре
кѣм се зїче кѣ мѣлці ані маінаіте с'ар фї
сѣіт токма днфѣрѣл ачелеі стѣнчі, ші ла ко-
ворѣре шар фїпѣрдѣт віаца фѣрѣ де а да вр'ен
рѣзѣлат а днтрепріндереі сале. Днѣлцімеа
ачелеі стѣнчі се сокотѣще пѣнѣ ла 1800 ѣрме.
Ла 1831 фѣкѣ черкаре капітанѣл Ллоїд, днсоціт
де Д. Давкін, спре а се сѣі пе вѣрѣл ачестеі
стѣнчі, ачѣнѣс днѣс нѣмаі пѣнѣ ла локѣл нѣ-
міт грѣмазї с'аѣ ѣмѣр, фїнд аічі нѣмаі мїжлокѣл
стѣнчеі, энде днкрѣдінѣзѣ капітанѣл Ллоїд, кѣ
есте кѣ пѣтінѣ а се ѣрка токма дн вѣрѣ прін о
деосевітѣ прѣгѣтіре. Аша дарѣ ші днчѣпѣ нѣмітѣл
дн 7. Септемврїе дімінеаѣ а се прѣгѣті кѣтрѣ
ачеастѣ греа ші прімеждіоасѣ аванѣрѣ (черкаре)

днсоціт фїнд де лѣітенанціі Фїлпот, [Кепел ші
Тайлор, трімеѣнд днаіте доі інтенданці кѣ вро
25 Негрі ші алці арѣстанці пѣнтрѣ энїле прѣгѣ-
тірі трѣвѣітоаре, днѣркѣндѣі тододатѣ кѣ кор-
тѣрі, фѣнїі, казмале, скѣрі, мерінде, днскѣрт
кѣ тоате трѣвѣінѣоасе пе вро доѣ сѣаѣ трѣі зї-
ле, фѣкѣндѣші план а нѣ се днтоарѣ днапоі
маі дѣгравѣ, дѣкѣт пѣнѣ че жшї вор фї
днмплінїт скопосѣл, сѣаѣ се вор днкрѣдінѣа де-
сѣвѣршіт деспре непѣтінѣа а се сѣі пѣн н вѣрѣ.
Трїміші прѣгѣтірѣ тоате челе трѣвѣінѣоасе пѣн-
трѣ сѣіре, пѣнѣ че сосірѣ ші капітанѣл кѣ то-
варѣші сѣі. Прівінд де департе се паре а се н'ѣл-
ѣа ачест мѣнте дін алѣл алѣтѣре ші паралел кѣ
дннѣсѣл, днѣс деа проапе се веде аеве, кѣ кѣ то-
тѣл деспріт де вечінатѣл мѣнте прін о фоарте
маре прѣпастіе че се афлѣ днтр'амѣндѣі, деспре по-
літіе с'аратѣ ел ка эн конѣ (кѣпѣцінѣ де захар) кѣ
о кѣчѣлѣ маре де піатрѣ днвѣрѣ, днѣкѣт лѣітенан-
тѣл Тайлор зїче дн рапортѣл сѣѣ деспре ачѣаста
„Еѣ лам обсерват дін тоате пѣрціле, ші днѣкѣ
нѣі пот дескріе форма (фѣпѣтѣра)“, зїкѣнд маі
департе: „дѣпѣ че ам прѣнзїт ші ам мас
ла эн францез, чї аре лѣкѣінѣа са ла поалїле
ачѣстѣі мѣнте, сѣіндѣне а доѣа зї дѣпѣ энїле
прѣгѣтірі, нї се днфѣцѣшѣ эн таѣло пітореск
(їкоанѣ зѣгрѣвітѣ), де каре фѣлѣ пѣнѣ атѣнчі
нѣ вѣзѣсем. Авангарда (оамѣнїі, че мерѣеа дна-
інѣеа) ноастрѣ се алѣтѣѣа де вро 15 пѣнѣ ла
20 мїлітарї, прекѣм де вро кѣнѣіва Негрі, пѣн-
трѣ транспортареа пожїжіеі, ш'але алтор ѣ-
нелте ші скїмѣврі [страе]. Дрѣмѣл но-
стрѣ ера пе о потїкѣ фоарте пѣнчїшѣ ші
сѣпѣтѣ де плѣіле ачѣстѣі тоамне, прекѣм
ші пїнтрѣ стѣнчі, че аменїнѣа днот мїнѣн-
тѣл сѣрпаре атѣт пѣсте аноі кѣт ші пѣ-
сте чїі че вінеа дѣпѣ ноі, де време кѣ плѣіле
челе де тоамнѣ спѣласѣ пѣрѣна де сѣѣ дннѣіле,
скѣпѣнд тоѣші еѣ ші товарѣшѣл мїеѣ Кепел
нѣ маі прін о мїнѣне де о аша стѣнѣкѣ сѣрпѣтѣ.
Де ла капѣтѣл ачѣстѣі потїчі неам трасѣ дн
чѣналантѣ парте а мѣнтѣлѣі, де энде нїсе аратѣ

СТІНКА ЛЪІ ПЕТРЕ БОТЕЛА АФРИКА.

BIBLIOTECĂ NAȚIONALĂ
PERIODICĂ
ROMÂNĂ

о привеліще вреднікъ де зѣгрѣвѣтъ, адекъ: кѣм
ера оаменїї, че вінеа дѣлѣ ної, дншжраці знѣл
дѣлѣ алтѣл, кѣм се зрка знії не стѣнчїї, алції
лі фѣчеа лок коворжндѣсе, кѣм кѣлка не
кѣрѣрѣша нѣмаї де о палмѣ латѣ, днскѣрт
кѣм сѣна ії потїка трекжнд парте песте
стѣнчїї, парте песте малѣрі шї ржїї де апѣ, шї
дншовѣрат фїешекаре кѣте к'о сарчїнѣ, зркжнд
маї кѣ самѣ Негрії повара лор песте 300
коці, цїндѣсе кѣ мжнїле де кренціле копачїлор;

іарѣ пічоарїле ера маї мѣлт слободѣ дн а
Апропїндѣне де змерїї мѣнтелѣї, ам зѣрїт
одатѣ о сценѣ, пре каре а о дескрїе нѣ сѣ
дн старе. Ашѣзжндѣне ної не о стѣнкѣ мї
днѣзстѣ ка де 20 коці, прївеам ла вале,
потїка, че о сѣїсѣм, шї ам дескоперїт не пар
дїн прежма ноастрѣ днтро депѣртаре де
ка де 6—7 палме, кѣ стѣнкѣ се днтіл
дрепт дн цос ка зн копачїл дналт де 15
палме.

МОАНАЛОМЪ

Ф О А Е

П Е Н Т Р Ъ

ИДЕЛЕТНІЧРЕА МОЛДО-РОМЪНИЛОР.

840.

ДЪМИНІКЪ.

27 ОКТ.

ПРІВІРЕА ЧЕАХЛЪЛЪІ ДЕСПРЕ ГЪРА ДАРГЪЛЪІ.

ДОКІА ШІ ТРАІАН.

Мѣнці афлѣторі пе марінеа апѣсанъ а Мол-
довеі, амѣцѣшазъ варіетѣці (фелѣрімі) де фор-
ме ші продуктѣрі каре цінтеск лѣареамінте а
натѣралістѣлѣі. Аколо се опереазъ (лѣкреазъ)
механізмѣл регѣлат ші неапѣрат пентрѣ днѣ-
ошереа фіреі, ші сѣ адапъ ісвоареле де каре
сѣ днрізреазъ шесѣріле ноастре. Стѣнчі сѣ-
мече, кѣ форме дішенкате, дналѣ маі пресѣс
де нозрі а лор вѣрѣфѣрі де фѣлѣере сѣѣтате.
Фантазіа днѣшешѣе мінѣні ачестор локѣрі зрі-
еше ші кѣ плѣчере прівешѣе оарекаре феномене
че се днѣеск аколо кѣ неконтеніре.

Карпаці, нѣміці де Романі Ба старіе Ал-
пе, се алѣѣтѣеск дін стѣнчі прімітіве (де
чаа днтѣѣѣ зріре) ші де пѣмѣнт мѣліт. П,
дмпрезнѣ кѣ тоате рамѣріле лор, кѣпрінд о
днтіндере де 1860 міле патрате.

Ачестор мѣнці сѣнт Ромѣнші даторі пентрѣ
а лор пѣстраре де ла епоха кѣдереі Імперіеі
апѣсане, кѣчі аѣ фост зн тімп плін де не-
норочірі дн каре нѣмаі зн кар сеаѣ зн кал
репедѣ пѣтеа фѣрі пе лѣѣѣторѣл шесѣлѣі де
арма сеаѣ де фѣріле варварілор.

Дн сінѣл ачестор мѣнці саѣ пѣстрат оаре-
каре монѣменте дін епоха рестаторнчіреі ста-
тѣлѣі Ромѣн дн ачесте пѣрці а ле Дачіеі.
Евлавіосѣл афлѣ бісерічі днтемееде де Домніі чіѣ
вѣні, спре днкінареа крѣшнілор; мѣнѣстіріле
хѣрѣзеск ненорочіцілор о мѣнтѣіре, іар кѣлѣ-
торіѣлѣі зн адѣпост; осташѣл візітеазъ кѣм-
пѣріле де ресвоае ші де вѣнта (слава) стрѣ-
мошілор сѣі; геологѣл (кѣносѣѣторіѣ матері-
ілор пѣмѣтѣлѣі) черчѣтеазъ мінеле днѣѣ а-
скѣнсе, а кѣрора продукт, прѣѣѣм чеара де
пѣмѣнт, сѣнт днѣшшіте ачестеі цѣрі, іар артіс-
тѣл (зѣгравѣл) се вѣѣѣрѣ де прѣспѣктѣл піто-
реск, каріле се днтрече дн фѣрѣмѣсѣѣ кѣ а
ле Алпелор Елвеціеі (Свіцеріі). Дн мѣжлокѣл
знѣі шір де мѣнці аѣперіці де кодріі стрѣ-
векі, се дналѣѣ Чеахлѣл сеаѣ Піонѣл дн
асемѣнарѣм знѣі зріеш ашѣзат днтрѣ паза

патріеі ноастре. Пѣѣтиторѣл дѣпе марѣ Нѣар
дѣскопѣре дналѣл сѣѣ піск де ла Капѣл М
галін пѣнѣ ла чѣтатеа Алѣѣ, лѣѣѣиторѣл
стрѣлѣі веде соареле апѣінд дѣпѣ дѣсѣл
іар пѣсторѣл номадѣ (сѣсѣіан) дѣпѣ че
ернат тѣрмеле дн кѣмпііле Бѣѣѣакѣлѣі, днт
нѣндѣсѣ шіндѣреаѣтѣ пѣсѣріле дѣпре мѣлѣ
Піонѣлѣі, ка зн вас новѣѣѣіт кѣтрѣ ліман
лѣміна фѣрѣлѣі. (фѣнар ла порт).

Ачест мѣнѣе афлѣтор дн цінѣтѣл Ніамѣл
пе малѣл дрепт ал Бістріѣеі, се днтінде пѣнѣ
марінііле Трансільваніеі, ші кѣпрінде зн лок
де патрѣ міле (нѣсѣрі) патрате. Ла поале
сале се афлѣ алці мѣнці каріі нѣмаі пѣ
днѣреднчіеск а ноастрѣ лѣареамінте. Піск
сѣѣ нѣміт Панагіа (Вѣргѣра) есте сѣѣ 46 гра
53 мінѣте де лѣѣіме ші 43 граде 34 мінѣ
лѣнѣіме де ла Ферро; аса днѣлѣіме с'аѣ со
тѣт де 7200 палме прѣсте кѣмпѣжна мѣреі Нѣр

Доѣспрезече пѣрѣе ші анѣме: Алѣѣл, Сѣрѣе
Рѣнѣѣне, Саска, Рѣнѣѣніца, Рѣнѣѣѣра, Ла Ма
тін, Сѣрафін, Дѣрѣѣ, Бістріѣа, Бістра ші Сѣ
ісвореск дін коастеле мѣнтѣлѣі, іар пе вѣрѣ
сѣѣ есте обѣршіа знѣі фѣнтѣнші каре днформѣ
дін партеа апѣсанѣ о каскадѣ (кѣдере де апѣ

Мѣнтеле се днтінде маі кѣ самѣ де ла ам
зѣ спре норд, ші Панагіа се дналѣѣ дн п
те де меазѣноапте: кодріі дндесіці де мѣстеак
де вразі, шнѣпіні, піні ші кріні, змѣреск доѣтрѣ
а ле днѣлѣѣмеі сале; партеа сѣснѣкѣ ес
ліпсѣтѣ де арѣорі дн локѣл кѣрора се вѣд
маі оаре каріі ініпері тѣрѣиторі, іар кіар
вѣрѣѣ есте зн мѣшкѣѣ фѣрѣмос каріле дн
віреа медіціналѣ нѣі маі дѣс де Ліхѣнѣл
Ісландіа. Дін сінѣл ачестеі вердеѣе фѣрѣмос
се зрѣѣ дн формѣ де тѣрнѣрі, стѣнчіле де вѣ
сеа чѣнѣшіе, дналѣте де 170—200 палме; м
теріа лор се асамѣнѣ кѣ лава ші се пар
фі дін пѣлѣмѣдіре вѣлѣканіѣѣ. Кантімір скріе
пе мѣнці Молдовеі се афлѣ зн фѣлѣѣ де
вегѣтал, каріле се дѣпѣне дн потіріѣл флоріѣ

асеміне нѣтрепѣ, фюарте плѣкѣт оілор, траѣ кѣтрѣ ачеші мѣнці тѣрмеле челе маі фремоасе; дар некѣмпѣтата дѣнтребѣнцаре, фѣндѣле въ- тѣмѣтоаре, нѣ де ласѣ пѣсторіі премѣлт пе- зи лок. Прін анализѣл хемік (черчетаре) саѣ афлат акѣма кѣ ачел знт есте пѣлвереа спер- матікѣ а знор плѣнте спечіале дістѣкѣте дн ром.

Ціонѣл есте маі фѣймос (олѣвіт) пентрѣ Ромѣн дн прівіреа історікѣ ші дн зічірїле попорене. Ачесте пѣстреазѣ традиція кѣ дн візѣніїле мѣнтелѣ с'ар фі мїстѣт о дініоарѣ Доамна Дакїа, фѣйка лѣї Дечевал. Амперат ачестор цѣрі, кѣнд дѣпѣ сѣвѣнѣгареа патріей сале ші моартеа пѣ- рїтелѣї еї, спре а скѣпа де прїгонїреа Рома- нїлор, ар фі петрекѣт аїче дн форма знеї пѣ- сторїе ші пѣшѣнѣнд о тѣрмѣ де ої. Дѣпре ачесте зічерї, Дакїа зрмѣрїтѣ фѣнд де Тра-

їан, карїле сѣ апрїнсеет де амор, кѣ тоатѣ тѣрма с'аѣ прѣфѣкѣт дн стѣпкѣ дн мїнѣтѣл кѣнд авеа сѣ се рѣнеасѣ де ачест бірѣитор. Дн епоха лѣї Кантїмїр дн кѣ се ведеа о асеміне фїгѣрѣ, дар тїмпѣл дѣрѣпѣнѣторѣ нї аѣ пѣстрат нѣмаї оарекаре рѣмѣшїе ші о історїсїре фавѣ- лоасѣ.

Дн тїмпѣрїле маі позѣ нѣмеле Дакїей саѣ скїмѣат дн Докїа каре есте а знеї сѣїнте а кѣрїа зі се сербеазѣ ла днчѣпѣтѣл лѣї Март, че есте ші днчѣпѣтѣл де прїмѣварѣ, кѣнд соа- реле днтрѣ дн семѣл берѣвѣчїлѣї. Ачесте ам- прѣнѣрѣрї днсѣшеск Докїей ші тѣрмеї сале о днрїзрїре асѣпра челор днтѣї зіле а тїмпѣлѣї, каре аїче се нѣмеск зілеле Докїей.

Ної вом ампертѣшї кѣ нѣмѣрѣл вітор Табло днфѣпошїнд Траїан ші Докїа кѣ зп кѣнтек націонал пѣстрѣтор традицей де маї сѣс.

(Ва зрма)

МОСКВА

А. (Днксерел.)

Москва авеа де мѣлтѣ време о схоалѣ по- лїтехнїкѣ днтемееѣ де 4 фраці нѣмїці Про- хоро в, карїї ера пропріетарї де о днсемнатѣ фабрїкѣ де басмале де вѣзѣнарѣ ші де грѣмаз цїндѣсе ші днвѣцїндѣсе аколо тот деазна кѣ келтѣнала ачелор 4 фраці, 50 де елевї де тѣр- говецї. Мецѣрїї днвѣцацї дн ачел інстїтѣт се пот асемѣна кѣ орї каре, ші кѣ чел маї де френ- те мецѣр а Европей. Фнѣл днн елевїї ачїа се афлѣ ла фабрїка Прохоров ка десенатор, (зѣграв) кѣ о леафѣ де 3000 рѣбле пѣман. Москва нѣмѣрѣ асѣзї 4000 де фабрїчї, де знде се аратѣ, кѣт де днсѣмнатѣ есте ін- дѣстріа Росїенїлор. Дннтре тоате інстїтѣтѣрїле пентрѣ вінеле овшеск се днсемнеазѣ: Орфанотрофіа (о касѣ, знде се цїн кѣ тоате трѣвѣн- чоаселе невоешї ші чїї де тот скѣпѣтацї), че се зрї ла 1824 прекѣм ші о касѣ пентрѣ а- дѣпостїреа ші крещѣреа де 2000 копїї ле- пѣдацї, зідітѣ фѣнд ла 1761 ка шї ла Ст. Пе-

терсѣзрг ші дѣпѣ планѣл алтор асемене ашезѣ- мѣнтѣрї днн Европа.

Адѣкѣнд чїнева ла ачѣаста касѣ вр'ѣн копїл ле- пѣдат, сѣ траѣ зп клопоцѣл, че сѣ афлѣ а- фарѣ, ші дндатѣ се кобоарѣ зп панерѣ, дн ка- ре се пѣне ачел копїл, фѣкѣндѣсе адѣкѣторѣ- лѣї днтрѣваре, де аре копїлѣл вр'ѣн білет, дар фѣрѣ де а се відеа перѣоана че фаче днтрѣвареа, де есте копїлѣл вотеат? ші кѣм се нѣмѣше? трѣгѣндѣсе дѣпѣ ачѣа панерѣл дн сѣс. Фїеше каре копїл капѣтѣ дндатѣ о доїкѣ (манкѣ) саѣ кеар дн каса ачѣа, саѣ се днкрѣдїнѣазѣ афа- рѣ зндева ла царѣ знеї царанче, каре се дн- даторѣше ал крѣше днтокма ка пе ал сї прѣнк. Фѣкѣндѣсе ачешї копїї марї, се даѣ ла амѣвѣ- цѣтѣрѣ, фїешекаре дѣпѣ талантѣл саѣ днсѣшї- реле че аратѣ. Чїї маї мѣлцї амѣвацѣ фелѣурїтеле местешѣгѣрї знїї амѣвацѣ артеле ші шїїнѣеле маї дналте ші тоцї се цїн кѣ келтѣнала статѣлѣї. Дѣпѣ фелѣурїмеа архїтектѣрїї де аїче,

есте ши фелхуритъ ампопорареа прекъм ши
костумъ лор; кѣчи аичи се вѣд, прекъм антоа-
те челеланте маї ансѣмнате политїи а Росїї ба-
менї дїн тоате пѣрцїле Европїї прекъм ши о мѣл-
цїме дїн Асїа, ачеаста фелхурїме съ прїчїнѣеще
дїн нѣвѣлїреа стрѣнїлор ан ачестелокѣрї, карїї съ
адѣнъ пентрѣ комерцїл (негоцїл) ши карїї пѣст-
реазъ портѣл ши обїченурїле лор націонале.

Нѣмърѣл лѣкѣиторїлор Москвїї афаръ де стрѣ-
їнї есте де 400,000 карїї съ афлѣ антро не-
потрївїтъ анологїе ан прївїреа нѣмърѣлїї пер-
соанелор де партеа вѣрѣтеаскъ кѣ чела пѣрцїї
фемеещї, де време кѣ се нѣмърѣ ла 255000
вѣрѣацї нѣмаї 150,000 фїмеї. Консѣмацїа
(тречереа мѣнкѣреї) дїн Москва есте фоарте
ансѣмнѣтоаре; антревѣнцїндѣсе аїчї ан анѣл
1834: 90,000 вїте марї, ши 20,000 мїчї
прекъм ши 180,000 карѣ де грѣжѣ, сѣкарѣ,
ш. а. песте 20,000 карѣ де пѣще, ши ка ла
5400 карѣ де пѣсерї ши вѣнат. Бѣтѣра о-
бїчнїтѣ есте квасѣл, че есте акрїѣ, рѣкорїторїѣ
ши сѣнѣтос, афлѣндѣсе не ла тоате рѣспїнїнї-
ле кѣ вѣцїле де вѣндѣт, дарѣ тотѣш цѣранѣл

протїмїсеще ракїл. Амѣрѣкѣмїнтеа лѣкѣиторї
ачестеї полїтїї, есте вѣкїл порт націонал а
сїенїлор, каре се паре а фї фост одїнеоарѣ
общеск а попоарелор Славе. Ачест порт се
кѣтѣеще дїнтрѣн страї негрѣ ши лѣнг, кѣ по-
лате ши анкрецїте, дїнаїнте анкїет; песте мїж-
се анчїнг кѣн колан ан каре мш пѣне мѣнѣ-
ле, сѣкѣреа саѣ бїчїл. Анлок де кѣмешї по-
тѣ ан фелѣ де жїлетчї (їлїн) де пѣнѣзѣ
трїцѣ, змѣлѣнд кѣ гѣтѣл гол; пїчоареле ле
калѣцѣ, анлок де колѣцїнї кѣ обдїеле ан нїще
воте фоарте ларѣї. Не кап поартѣ пѣлѣрїе
марїнї лате, карѣ карна кѣчїлѣ де вланѣ. По-
соанеле де старе авѣтѣ обїчнѣеск де асем-
ачест порт, дар дїн матерїї маї бѣне ши
скѣмне. Пѣрѣлїї пїантѣнѣ негед ретѣзїндѣл
жѣр анрежѣр Барѣа о поартѣїїе каре кѣм
пїаче.

Амѣрѣкѣмїнтеа фемелор есте о фѣстѣ де
ле обїчнїтѣ, прекъм ши ан корсет фѣрѣ мѣнѣ
ан локѣл кѣрора сѣлѣеск мѣнїчїле кѣмешї кѣра
ши анкрецїте. Капѣл шл анѣлѣеск кѣ ан тѣлѣ
маре, каре есте тотѣазна де матасѣ ла чїї, авѣ

ДЕСПРЕ СѢНІЕТѢЛ ПЕ ГІАЦѢ.

Ан тоате цѣрїле Европїї, ан каре ангїацѣ
апа, домнеазѣ о деосевїтѣ десѣтаре карна
ан зїле де сѣрѣѣтоаре, каре се обїчнѣеще атѣт

де копїеї, кѣт ши де баменї де ор че старе ши вѣрѣ-
пѣнѣ вѣтрѣнїї ши ансѣшїї челе дїтѣї даме
десѣтѣазѣ кѣ сѣнїетѣл пе гїацѣ, каре
се фаче ка не ла ної нѣмаї анкѣлѣат фїїнд
чїѣботе саѣ скарїї; че,її аѣ нїще вѣкѣнчїї
лемн, ансѣ фѣрѣ кѣнѣтѣ ши бїне потрївїте
талпа чїѣботеї. Ачесте скарпе де лемн сѣнїт
дїдесѣнт дрепт не ла мїжлок легате анкїп де шї
ла санїе кѣ о варгѣ де чел маї вѣн оцѣл ан грѣ-
меа анїї мѣкї де кѣцїт, ши мергѣнд чїнева
сѣнїет пе гїацѣ, ши ацїнѣгїнд аколо шї лѣа
кѣ кѣреле бїне ла пїчоарїле сале, аша, ка нї
де кѣм съ сѣ мїшче; дѣнѣ ачїа, адѣнѣндѣсе
сѣтѣле, аша фелѣ де сѣнїїторїї прегѣтїцїї, порнї-
анѣл дѣнѣ алѣл, саѣ анѣл антро парте, алѣ

антралта, съиндесе зні кз атхта гівчїе,
днхт сзнт дн старе шї не сзв о масъ а се
снїе; дн тїмнзл снїетзлзї се поате фаче ор
че мїшкаре кз мшнзле, адекъ се поате пїна
(траде чубзк) а снїхъра фок, а змплз пїна
а лза къчхлз де не кап спре а фаче комплі-
мент ш. а. Снїетзл зрмззъ дзпъ воїнка сн-
вїсторнзлзї орї маї днчет, орї маї репедз, нз
трзвзї а алеце зн лок неклїнтїт, репечнзез
снїетзлзї есте аша, днхт се поате лза
не цумътате де чеас о пощъ; деазе сз зъре-
ще снїїторнзл. Де шї ларна чеа аспръ шї
цзроасъ опреще тоате презмелъріле пїзкзте
шї десфътърїле оаменїлор, тотъш еа дндемъ-
неазъ оарешкаре петречерї дн аер; къчї ако-
перїндесе тоате рмзріле шї лаззріле кз гїацъ
се прегътеще о маре кжмпїе днхецатъ пентръ

а се пзте фаче о ексерціїе каре днвїотззъ
трзпнзл дїн вїапа чеа молатїкъ прїн одї. Не
ачеастъ кжмпїе латъ се аденъ маї кз самъ
тїнерїмеа, ка сншї арето взртзтеа, неовосїреа
шї гївчїа са маї вїне, де кжт дн сала чеа
днхгзстъ де цокзрї. Іатъ се веде о парте дн тржн-
шї снїїндесе фъръ нїчї о фрікъ саї сфїалъ
днкоаче шїн коло, акзм маї репедз, акзм
маї днчет, кълъзїнд знїї кзте одатъ шї кжте
одамъ тот снїїндесе; дн коло се вїд нїще дн-
чепъторї снїїндесе кз фрікъ, шї кз сфїалъ пнзъ
че се маї депрїнд дн тїмн дн тїмн; апої се ара-
тъ аша фелї де персоане, каре нїчї де кжм
днцелегзнд ачестъ ексерціїе кад дн гръмадъ
знзл песте алтзл, знзл не фачъ, алтзл не
спате асзїра гїецеї, шї скзлзндесе рзшїнацї
шї знеорї стзлгїїї жшї деслеагъ скарпеле де-
снїет шї се дзк акасъ.

БІСЕРІКА КАТЕДРАЛЪ ДН СПЕІЕР ЛА БАВАРІА

Аколо се нѣдомоазъ днсфършїт мата-
дорїї (фронтанїї снїетзлзї) кз челе маї
марї гївчїї а ачестеї ексерціїї спре мї-
рареа тзтзрор прївїторїлор. Ачешїї нз
се снїеск, чї зеоаръ шї днтро парте шї
антралта песте лзчїзл гецїї, снїїндесе
кжнд не пїчорзл дрепт, кжнд не чел стзнг
спре асе маї одїхнї, ба шї цукжнд дан-
цзл націонал днгокма дзпъ тактзл мз-
зїтеї.

Зн тжнър днсемнеазъ дн гїацъ дн чеа маї
репедз снїїере кз скарпа са чеа де лемн,
саї нзмеле сзї, саї а знеї персоане гзвїте;
алцїї днсзмнеазъ о флоаре, ш. а. шї аша
петрече тїнеремеа тоатъ зїза. Кжте одатъ
се днсоцск маї мзлцї де ачешїї гївачї ла
зн лок, снїїндесе сара кз торчїї шї дн-
формжнд зн маре данц не гїацъ, кз мззїкъ
кеар ка зн бал дн формъ, каре днѣдоша-
зъ днтръ адевър ла прївїре зн табло фзар-
те пльззт, шї вреднїк де мїраре.

КАДЕТРАЛА ДІН СПЕІЕР.

Спаіер есте о політіе ґоарте веке дн Германія, ш'анѣме дн Баварія, дн цінѣтѣл Ренан, ла гѣра ріѣлѣі Спаіервах дн Рін, карії чел маї маре ріѣ а Германіеі: нѣмѣрѣл лѣкѣіторіѣлор есте 6000. Дрегѣторії ші четѣцѣнїї сѣнт де леѣе лѣтеранї. Еа се дѣрѣмѣ де маї мѣлте орї кѣ тотѣл прїн рѣзѣоаїе, ш'аної нарѣшї сѣ рѣдікѣ дїн рѣїніле (сѣрпѣріле) сале. Ачеастѣ політіе нѣмѣрѣл апроане де 1000 касе, днтре каре се аѣлѣ зїдірі мѣлте марї, векї, ші вредніче де днсѣмнат, пе каре тоате ле ковѣршаѣе катедрала, а кѣріа ікоанѣ днцѣртѣшїм аѣтѣзї четїторіѣлор нощрі; зїдіреа ачестеї катедрале се днчепѣ де Амѣпѣратѣл Германіеї Конрад де Салїер ла анѣл 1030. ші се сѣѣршї де Енрік ал 4^о ла 1061 дѣпѣ стїлѣл італїан ші візантїн саѣ греческ. Маї дн ѣрмѣ на се

днотї де Д. Кленѣе архїтекѣл статѣлѣї Баварїа тот дѣпѣ стїлѣл чел векї. Іа ера ґоарте дннавѣцїтѣ, авѣнд монѣментѣрі де мармо секріе де арѣїнт, статѣе зріешї, ші ґоар скѣмпе, (ґїїнд днмормѣнтаѣї опт дїн чїї вестїцї Амѣпѣраѣї, прекѣм ші 3 Амѣпѣртѣесе а Германіеї) ші алте ненѣмѣрате лѣкрѣрі прецїо дарѣ тоате ачесте пѣнѣ ші релїквіїле (моашѣе челор днгропаѣї аїчї, нѣ рѣмасѣрѣ крѣцате крѣзїа рѣзѣоѣлѣї, че се днтѣмплѣ ла а 1689, парте дѣрѣмѣндѣсе ші парте прѣдѣндѣ. Днсѣ зніле нарѣшї саѣ днотї, прекѣм: Маї леѣл лѣї Рѣдолѣ де Хабсѣберг, а лѣї Адолѣ Насаѣ ші алѣї Алберт І. Аѣарѣ де катедр ачесте се маї аѣлѣ аїчї антїче, монѣмѣ романе ші германе.

ДЕСПРЕ ДНРІѢРІРЕА КЛІМЕї АСѢПРА МОРЦЕї.

Дѣпѣ сокотїца днвѣцатѣлѣї політїк. Моро де Цонне моаре пе ан дн Італїа, Гречїа ші Тѣрчїа знѣл дїн 30 оаменї; дн Нїдерланда, Оланда, Францїа, ші Прѣсїа, 1 дїн 29; дн Авѣстріа, Свїцѣра, Портѣгалїа ші Спанїа, 1 дїн 40. — Дн Росїа еоропеанѣ ші Полонїа 1 дїн 44. — Дн статѣріле челе маї мїчї а Германіеї, Данїмарка ші Свѣцїа 1 дїн 45. — Дн Норвегїа 1 дїн 48. — Дн Ісланда 1 дїн 53. — Дн Англїа 1 дїн 58. — Дн Скоцїа ші Ірландїа 1 дїн 59.

Дїн ачестѣ аналогїе се доведѣе сокотїнца челор векї днмѣцѣцї, карїї зїчеа, кѣ клїма чеа рече ґаворїсѣе дндѣсѣе ґоарте мѣлт пре-

лѣнѣїреа траѣлѣї оменеск, арѣтѣнд днкѣ лѣмѣрїт днрѣѣріреа са асѣпра чеа прїїтоаре цїреї віеѣей пе ла локѣріле челе аїр ете де мѣрї, де ші пе аколо градѣл фр лѣї есте маї мїк. Челе маї раре мѣ ѣрмеазѣ маї кѣ самѣ пе інсѣле, прекѣм пе ла локѣріле челе деспре мїазѣноапте. тоате кѣ цѣріле деспре амеазѣзї се пар днфїреаска лор аѣезаре, а ґї потрївіте кѣ тр неамѣлѣї оменеск, дарѣ тотѣш днпротївѣ веде, кѣ кеар дн еле сѣ скѣртеазѣ віаца, време кѣ дн Італїа, декѣт дн Скоцїа ші ланда ѣрмеазѣ де доѣ орї маї мѣлте морѣ

ДЕСПРЕ ЦІНЕРЕА СЕАѢ ПѢСТРАРЕА КАРТОФЕЛОР ДН ПѢЛБЕРѢ (КОЛБ) ДЕ МАНГАЛ.

Пропріетарїѣл знѣї мошїї, пѣсесе о парте дїн картофеле челе кѣлесесе депе огор, днтро

пївнїцѣ, кѣ скопос але ашѣза маї тѣрзїї локѣл лор. Днсѣ дндатѣ дѣпѣ ачѣа зл

и интерес непревзят ла о кълторіе, чел
иъ пѣнъ дн прѣмъвара зрмѣтоаре, фѣръ де аш
аі адѣче аминте де картофеле дін вѣчѣ, ші фѣръ
е а лѣа чінева акасѣ дн лѣса пропріетарѣлѣ,
звеніте мѣсѣрі пентѣ еле. Вѣнд ел апоі акасѣ,
і кѣ сокотінцѣ, кѣ картофеле дін півніцѣ вор
і крескѣт, саѣ цѣтресіт, порончі а кѣрѣці бе
нѣл ш'а лѣпѣда картофеле. Дарѣ кѣт с'аѣ мірат
фѣлнд кѣ елѣстаѣ аша кѣм ле пѣсесе, ба дн кѣ
ін протівѣ се фѣкѣсѣ фѣарте гѣстоасе,
сар паркѣ атѣнчі лѣар фі кѣлес дѣне огор.
пре а аѣла прічіна ачестей кѣріоасе днѣм-

плѣрі, порончі а черчѣта кѣ деамѣрѣнтѣл півніца,
дн каре се дескопері, кѣ фѣ аічѣ одініоарѣ магазіе де
мангал (кѣрѣзні) ші кѣ рѣмѣсесе о мѣлцімс де прав
де ачел продукт, не каре се тѣрнасе картофеле.

Аша дарѣ фѣръ прѣцѣт сѣ фѣкѣ черкаре кѣ
маі маре кѣтїме, ші немеріндѣсе саѣ днѣвѣцїт
економіа рѣралѣ кѣ'н артїкѣл днѣсѣмнат, авѣнд
тотодатѣ а се мѣлцѣмі днѣтѣмплѣреї пентрѣ аша
фѣлѣ де дескоперіре, прін каре се поате пѣстра
ѣн продукт атѣт де трѣвѣторѣх прѣкѣмѣс кар
тофеле кѣ преа пѣцінѣ кѣлтѣналѣ ка сѣ фіе бѣне
ші проаспѣте ка дін пѣмѣнт скоасе.

БѢТЪЛІА ДЕ КРЕСІ ДНТРЕ ФРАНЦЕЗІ ШІ ЕНГЛЕЗІ ЛА АНѢЛ 134.

Францезі ші Енглезі де ші цѣріле лор сѣнт
есѣрѣте прін ѣн канал де маре нѣміт ла
Іанш (мѣніка), тотѣш дн кѣ дін вѣкіме аѣ
ост дѣшмані кѣмпліці. Днтрѣ ненѣмѣратѣ лѣн
е че аѣ зрмат днтрѣ ачесте дѣв націі вѣм
орѣі аічѣ де бѣтѣліа де Кресі дѣспре каре
аѣ гѣсїт о фѣарте веке зѣгрѣвїтѣрѣ каре асѣзї
анѣцошем четїторїлор нострі.

Елеонора, соціа краѣмѣї Франціей Лѣіс — тѣ
лѣрѣл, рѣспїнсѣ фїнд де ачѣста пентрѣ а еї ре
е зрмѣрі, с'аѣ мѣрїтат кѣ ѣн краї ал Англіей ші
дѣкѣндѣї де зѣстре провінціа Франціей нѣмітѣ
авїтанїа. Краѣл прін ачѣастѣ кѣсѣторїе се фѣкѣ
нѣл дін васалїї (прінц атѣрнат) а короней
Франціей, ші краѣл Фїліп VI сѣіндѣсе не трон
аѣ фѣкѣт кѣносѣт лѣї Едѣард III краѣлѣї
Англіей, ка дн днѣсѣшїме де сѣпѣс сѣ вїе сѣ ісе
нїкїне. Едѣард ера ѣнѣл дін чїї маї вѣтежї гене
алї, мѣндрїа лѣї авїе іл ертѣ асе сѣпѣне ла
сѣміне кемаре. Кѣ тоате ачѣсте саѣ дѣмбар
ат [аѣ днтрат дн корабїе] кѣ кавалерї енгле
ї спре а се дѣмѣцоша краѣлѣї Франціей. Дн
чѣастѣ церемонїе де кредїнцѣ ші сѣпѣнѣре,
а трѣвѣе сѣ се апропїе не цїос кѣ капѣл дес
коперїт, фѣръ спадѣ ші фѣръ пїнтїні, ші сѣ се
нїценѣнке днїантеа прїнцѣлѣї сѣзеран; де ші
аѣ зрмат ачѣстор церемонїї, тотѣш аѣ цѣрѣ
кѣї ва пѣзї кредїнцѣ, дѣпѣ ачѣла саѣ днтер-

нат дн Англіа, арзїндѣї дѣсѣ дн ішїмѣ дорѣл рѣс
нѣлѣтїрей пентрѣ асѣт днѣосїре.

Дн пѣтрѣчѣреа са ла Лондра Едѣард се пѣ
реа кѣ ар фї зїтат днѣосїреа че аѣ пѣцїт, днѣсѣ о
зї, кѣнд авѣ ѣн маре оспѣц, ла каре ера де фѣ
цѣ чїї днѣтї нѣбілі, саѣ вѣзѣт днтрѣнд дн салѣ
Рѣберт д'Артѣа кѣмнат краѣлѣї Франціей днсо
цїт де о чѣсѣт де мѣзїканцї, ші хѣрѣзїнд лѣї
Едѣард ѣн дїск кѣ пасѣре фрїнтѣ нѣмітѣ Ерѣн
че нѣ се мѣнѣжнѣ ші есте семнѣл трѣндѣвїей ші
а темерїї, прѣкѣм пѣнѣл есте сїмволѣл мѣн
дрїей ші а кѣражѣлѣї.

Ачѣаста зрмаре дѣтѣїмѣтоаре, Едѣард аѣ лѣ
ато дрепт днѣрѣнтаре а нѣлѣкрѣрїї сале, дрепт
ачѣла се сѣкѣлѣ днѣдатѣ дѣла масѣ ші цѣрѣ кѣ
пѣнѣ а нѣ се днѣкѣе анѣл, Фїліп іл ва веде дн
Франціа днѣрмат кѣ фїер ші кѣ фѣкѣ спре а рѣз
ѣзна ачѣст афронт. Тоцї кавалерїї енглѣзі де
асемїне аѣ цѣрат, ѣнѣл дін трѣншїї с'аѣ днѣд
торїт а цїне ѣн окї днѣкїс пѣнѣ атѣнче пѣнѣ
кѣнд ва бїрѣї не Францезїї.

Дн фантѣ, анѣл нѣ трѣкѣсѣ днѣкѣ ші Едѣард
днтрѣ дн Франціа кѣ о арміе пѣтернїкѣ, сѣѣр
мѣ флота францѣзѣ, ші стїрцїнд тоате, сѣ днѣ
їнтї цѣн сѣв пѣрцїле Нарїсѣлѣї. Фїліп, адѣнѣнд
не тоцї кавалерїї францѣзї, саѣ днїантїт асѣпра лѣї
Едѣард, карїле сѣ рѣграсѣ пѣн ла сатѣл нѣміт
Кресї апропїе де маре ѣнде ера флота енглѣзѣ,
(Ва зрма).

ЖОАНА ДУМЕІ

Ф О А Е

ПЕНТРЪ

ИДЕАЛЕНТИЧІР ЕА МОЛДО-РОМЪНИА ОР.

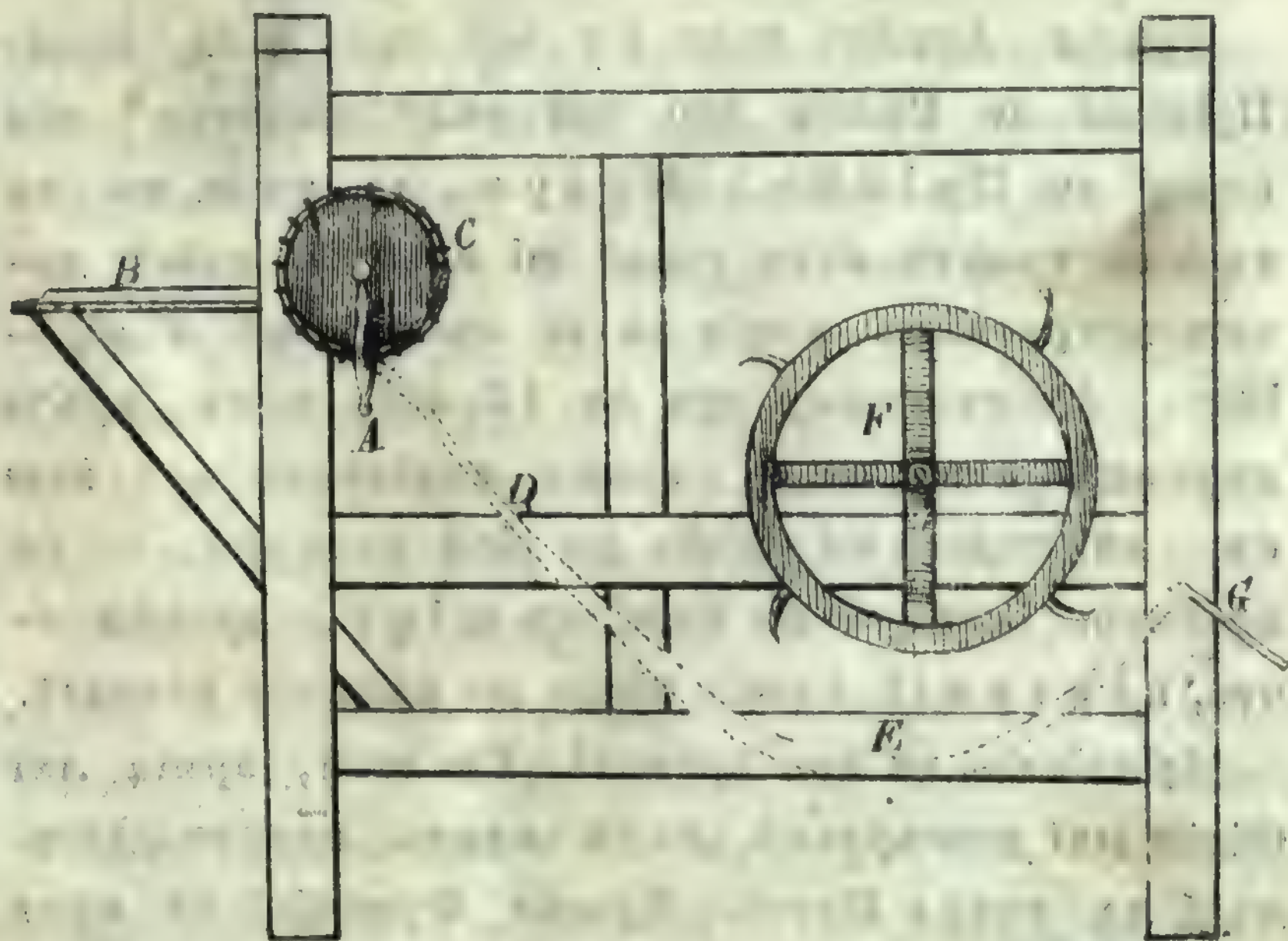
840.

ДЪМИНІКЪ.

3 НОЕМ.

МАШИНЪ ДЕ ДНБЛЪТІТ, АФЛАТЪ АІЧЕ ДН МОЛДОВА.

Д. Готлів Таїле, механик ші днтемейторіѣ
Бехоалеї механиче пентрѣ милитаріи дін Букѣ-
реші, аѣ афлат нѣ демѣлт аічі дн Еші о
машинѣ де днблѣтїт, каре днтрече днтрѣ
адевр не тоате челе далте пѣнѣ акѣм а-
флате, деспре каре Д. Д. Дорїторїи се пот
днкредїнца възнѣдѣо днсѣшї ла Д. механикѣл
не лѣкреазѣ кѣ дѣнса де ла 10—12 часѣрї
днїнте де прїнїз дн лѣкѣїнца са, дн дѣгенїле
де ла деал де Д. Віст. Нїкѣлакї Росет дн
прїкма Сф: Мїтрополїи, шї спре ідеа четїторї-
лор нострї алѣтѣрѣм десенѣл ачестеї машинѣ че
есѣ де протїмїсїт днїнтеа тѣтѣрор алтора пѣнѣ
акѣм кѣносѣѣте, фїїнд кѣ са нѣнѣмаї днблѣтѣще,
дар кѣрѣцї шї грѣнѣцеле де плеавѣ шї деспар-
те паїле; кѣнд челе маї бѣне машинѣ стрїеїне
дн прец де 3 пѣнѣ 600 галїнї адесе орї леа-
пѣдѣ спїче днтрѣї. Ачѣастѣ машинѣ

атѣт де мїкѣ шї ѣшоарѣ, днкѣт се поате транс-
порта кѣ ѣн кар ла орї че лок; ла дн-
блѣтѣще не зі кѣ ѣн аѣнѣторї де 6 оа-
менї песте 1000 де сної, ла карїи адмїнѣтреле
ар требѣ 12 каї шї 14 лѣкрѣторї. Іатѣ о

ікономіе де 8 лѣкрѣторіші 12 каї, каре кѣт де пѣцін сокотіндѣсе фаче песте 2 галвіні. Броінд а кѣпѣта прін тріер грѣзнце кѣрате, треѣзе а-пої а ле спѣла, прін каре адесеорї се стрі-кѣ кѣ тотѣл, шї апрінзіндѣсе мѣчезеск; карѣ ла грѣзнціле кѣпѣтате прін ачеастѣ машинѣ тоате ачеле операці шї остінеле сѣнт де прїсос. Тріератѣл се стїгереще адесе прін фелнрїте днпїдекѣрї, карѣ маї кѣ самѣ прін време пловасѣ, кѣнд ачеастѣ машинѣ сѣ поа-те пѣне дн лѣкраре дн орї че тїмц шї лок. Кѣ тоате кѣ ї сїмплѣ фѣкѣтѣ, дарѣ тотѣш есте фоарте траїнікѣ, пентрѣ каре афлѣторѣл есте дн старе а днкізѣшлї не маї мѣлці ані. Прївїнд шї дндекѣнд орї чїне фолосѣл шї дндѣмѣнареа ачестей афлѣрї сѣ сокотеще кѣ нїме ва сокотї преа скѣмп прецѣл еї де 60 галвіні дѣпѣ дорїндѣ се поате прїфаче ачеастѣ машинѣ шї пентрѣ каї, прекѣм шї пентрѣ вапор (авѣрї).

Лїтера А днсѣмнеазѣ мѣнзїкѣл, прін каре

машїна се пѣне дн лѣкраре кѣ афлѣторѣл а оаменї; В есте таѣла не каре треї оаменї днчетат ашеазѣ шї днтїнд снопї; С есте зн лендрѣ (сѣл) каре апѣкѣ спїчеле, шї дѣче чеа маї маре репечѣне грѣзнціле шї пайле гоа прін пїезешїмеа D. пѣнѣ ла чѣрѣл Е прін ка-трек грѣзнцеле кѣрате, шї прін роата F се днѣѣртеще, сїнгѣрѣ се дѣсесебеск пав прін G пентрѣ а кѣрора днлѣтѣраре ес-дестѣл нѣмаї зн ом.

Прін ачеаста рекомєндзїндѣсе D. Механїк Таїле пентрѣ афлареа са дїн експерїенціе, знѣл че аї вѣзѣт шї аї черкат фелнрї машинѣ де дмелѣтїт атѣт пїн перї стрїеї кѣм шї аїче, дореще, ка прін нѣмероа комїсіоане сѣшї поатѣ дмплїні скопосѣл сѣ де а статорнїчі аїче дн царѣ о фабрїкѣ пент-фачереа ачестор машинѣ, акѣрора фолосѣ днтрѣ адеѣѣр сѣнт ведерате шї нетѣгѣдзїте

Б Ъ Т Ъ Л І Е Д Е К Р Е С І (днкѣсѣре.)

Краѣл Англіей авеа зн фїѣ пре нѣїт, нѣмїт Прїнцѣл де Галїс, дар маї мѣлѣт кѣноскѣт сѣѣ нѣме де Прїнцѣл Негрѣ, де ачєна кѣ нѣ воа се поарте алѣе страе шї пене ла коїфѣ де-кѣт негре пѣнѣ кѣнд ва фї фѣкѣт вре о бїрѣ-їндѣ. Ачест тѣнѣр ера де 16 ані, днсѣ арѣта вѣрѣѣїе аша маре, днкѣт пѣрїнтеле сѣѣ воа сѣ комендѣзе ел арміа дн зїоа вѣтѣлїей, че се прегѣтеа, пентрѣ ка сѣшї кѣщїѣе, прекѣм зї-чеа, пїнтенїї адекѣ тїтлѣ де кавалер ветеазѣ.

Маїнаїнте де асе прегѣтї Енглєзїї, арміа лѣї Фїлїп маї нѣмѣроасѣ, дѣдѣ вѣстѣ престе дѣш-манї ла сатѣл Кресї. Краѣл Франціей аї фост ашезат дн шїрѣл дїн тѣѣ аркашї Італїенї фоарте гїѣачї днтрѣ сѣѣстаре. Ачестїа днсѣ н епѣтѣнд днтїнде корзїле аркѣрїлор пентрѣ кѣ пловїа ле дїстїнѣсѣе, кавалерїа французѣ, соко-тїндѣї де продїторї [вжнзѣторї] аї дат вѣста

асѣпра лор шї іаѣ тѣет дн вѣкѣцї, атѣнче Енглєзїї ловїндѣї дїн партеа лор, саѣ фѣкѣт маї днкрѣнтатѣ вѣтѣлїе шї зн аша аместек, днкѣ зн кавалер енглєз алергѣнд ла Едѣардїаѣзїс тоате саѣ шїердѣт, дар ачєста, фѣр ашї скїм мѣкар фїзіономїеа іаѣ зїс „ лѣсацї не фїл-меѣ сѣшї кѣщїѣе пїнтенї. “ Кѣ тоатѣ вѣт-жїа шї фѣрїа Францєзїлор карїї фѣкѣрѣ аї мїнзїні де вравѣрѣ, Прїнцѣл чел негрѣ аї кѣл-гат вѣтѣлїа шї Фїлїп аї фост невоїт се ретраѣе. Спѣн кѣ дн ачастѣ вѣтѣлїе днтѣнаоарѣ саѣ аззїт тѣнѣл де ноѣ афлат, нелѣт кѣмплїтѣ, каре аї сечерат атѣтеа жер-ве днтре оастеа французѣ. Тот дн ачєастѣ вѣтѣлїе саѣ тѣмплат кѣ Іоан прїнцѣл Бохемїе бѣтрѣншї орѣ, алеат ал Франціей, неврѣнд сѣсправїєзе (сѣтрѣеаскѣ маї мѣлѣт) асемене н-норочїре, аї рѣгат не чїї чї ера дн прецѣрѣ

сеу ка днаинте де а мѣри сѣи плінеаскѣ дорінца
са сѣ поатѣ а маї да о дмѣнсьтерѣ кѣ а са
чанче. Аша дар лѣсжид калѣл сѣ кѣтрѣ алці
інні кавалері аї сѣї, аѣ днтрат дн десімеа
дмѣманілор ші адоа зі лѣаѣ гѣсїт морт. Тоці

французїї саѣ лѣптат кѣ асемене вѣрѣнїе.
Ші ла ачеастѣ вѣтїліе аѣ перїт 11 прїнци
французїї, 80 баронї, 1,200 кавалерї шї
30,000 солдаці.

ВАСЪЛ ДЕ ВАПОР.

Пентрѣ маї лѣмѣріта днцелѣдере ачестей машинї
вом дмѣпѣртїші четїторїлор ѣрмїтоареа лѣареа-
мїнте; дакѣ матерїїле, маї алес челе кѣргѣтоаре,
сѣ сѣпѣн ѣнїї граде дїервїнтеалѣ, атѣнче
тоате пѣрцїле лор се днтїнд днтр'о спацие (лок)
маї маре шї прїн ачеаста кѣшїгѣ ѣн град маї маре
де ѣшѣрѣтате спецїфїкѣ (дн алѣтѣраре кѣ алте-
ле). Пѣртїчелеле матерїей дн ачел кїп ѣшѣрате,
се днтрѣнск кѣ калорїкѣл че есте о матерїе
фоарте фїнѣ респїндїтѣ дн тоате трѣпѣріле, шї
дн аер, дн каре се наще калдѣл шї фокѣл,
ачеле пѣртїчеле кѣ калорїк днтрѣнїте, дн-
формеазѣ вапорѣл адекѣ абѣрѣл. Днтїндереа
апей дн абѣрї есте фоарте маре, ѣн палмак
кѣзїк де апѣ, адекѣ о мѣсѣрѣ каре се аївѣ
дн лѣнцїме, лѣрцїме шї адѣнцїме кѣте ѣн пал-
мак, префѣкжндѣсе дн абѣрї кѣпрїнде ѣн лок
де 1470 палмаче кѣзїче.

Вапорѣл сеаѣ абѣрѣл обїчнїт се днформеазѣ
кжнд де пїлдѣ се пѣне апѣ сеаѣ алте кѣргѣ-
тоаре днтр'о оалѣ сеаѣ алт вас лжнѣгѣ ѣн фок
пѣтернїк, днкѣт се днчеапѣ а фїерѣе, атѣнче,
апа префѣкѣтѣ дн вапор прежѣм маї сѣс саѣ
зїс, абѣреазѣ дн оалѣ шї се дмѣпѣцінеазѣ скаде
шї дн ѣрмѣ пере детот, дакѣ оала дн тїмпѣл
фїерѣерей есте аконерїтѣ, кѣ ѣн канак атѣнчеа
пѣтерїле абѣрѣлѣї черкжнд ашї фаче лок їл рѣ-
дїкѣ, нар де ва фї де тот бїне днкїсѣ шї апа
ѣрмеазѣ а клотї, деакѣ васѣл сеаѣ оала нѣ
есте таре, апої несмїнтїт кѣ пѣтереа абѣрїлор
їл крапѣ ка кѣм ар фї днкѣркат кѣ еарѣ де
тѣн, нар деакѣ дн ачел вас есѣ о цевїе, а-
тѣнче аборѣл есѣ прїн ачел канал кѣ маре
пѣтере шї вѣет. Асемене есте лѣкрареа а-

пелор сѣѣпѣмжнтене, каре днкѣлзїте де мате-
ріа арѣѣтоаре а вѣлканїлор, префѣкжндѣсе дн
абѣрї пѣнѣшї гѣсеск о рѣсѣфлѣтоаре, прїчі-
нѣсск кѣтремѣр де пѣмжнт. Дн ачесте днсѣ-
шїрї а абѣрїлор саѣ нѣскѣт машинїле де
вапор.

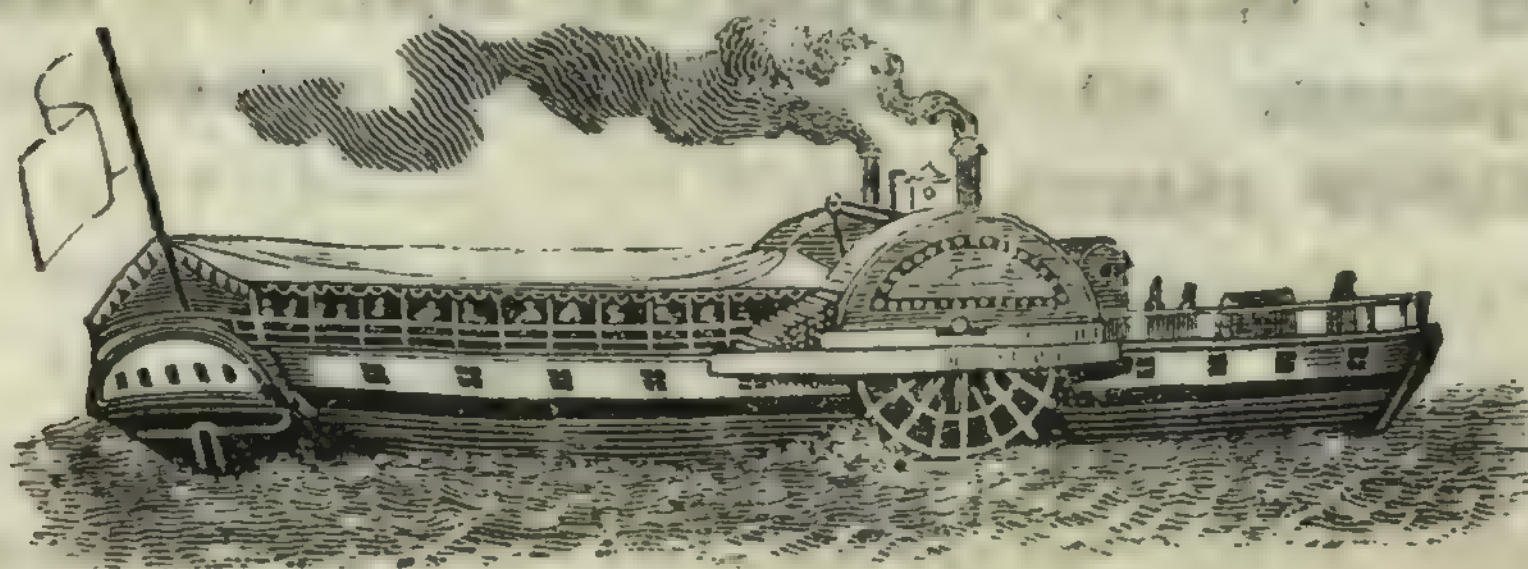
Енглезїї демѣлт аѣ днтрѣвзїнцат прїн ме-
тодѣл вапорѣлѣї фѣрѣереа вѣкателор дн Хемїе
кѣ оала нѣмїтѣ а лѣї Папїн, шї деспре каре
вом ворѣї маї преларг алтѣ датѣ.

Кѣ афлареа машиней мїшкате прїн пѣтереа
абѣрїлор днчепе пентрѣ їсторїа механїчей о
епохѣ, нѣѣ прежѣм шї пентрѣ їндѣстріа шї
днїантїреа цївїлїзаціей (лѣмїнѣрїї) омѣлїї. Пентрѣ
їнвенцїа (афларе) аплїкацїа шї днѣѣнѣтѣцїреа
ачестор машинї, сжнтѣм даторї Енглезїлор. Са-
варї аѣ фост чед днтїї каре аѣ днтрѣвзїнцат
вапорѣл ла анѣл 1700 фѣкжнд фѣнтжнї селтѣ-
тоаре местѣшїцїте, нар Невкомен ла 1705
леаѣ днтрѣвзїнцат ла лѣкрареа мїнїлор (бѣїлор).
Дѣпѣ трѣчереа де 70 анї Бѣлтон аѣ днтре-
взїнцат абѣрїї спре мїшкареа деосевїтелор ма-
шїнї, дн каре лѣкраре саѣ днлеснїт Англїа прїн
дмѣблшѣгателе сале мїне а кѣрѣзїлор де пїатрѣ.

Механїзмѣл вапорѣлѣї саѣ дндеплїнїт дн
зї дн зї. Ла Колеврокдале о асеменѣа машинѣ
рѣдїкѣ дн сѣс 120 палме апа ѣнїї рїѣ спре
а пѣне дн мїшкаре 3 морї. О алтѣ машинѣ
днтрѣвзїнцатѣ ла монедерїе тас днтрѣн чеас
30,000 галвїнї шїї днкрестеазѣ шї марцїнїле
кѣ зїмѣсрїї. Челе маї мѣлте фабрїче се пѣн дн
лѣкраре прїн ачесте машинѣ, прежѣм ла тор-
сѣл, ла цесѣтѣл пжнзїї шї а пѣнѣрїї (постав)
ла фабрїкареа берей, ракїзлїї, ла тїпографїї, ла

ВАСЪЛ ДЕ ВАПОР.

рафиньрї де захар, ла машинє трїерътоаре шї ла тръсърї де вапор. Машинїле де вапор се фак акъма дъпре кътева методърї.

Машина чеа маї андеплинїтъ есте а амерїканълѣ Перкінс ашезатѣ дн Лондра. Ана се анкълзеце антрън вас бїне анкїс дн аша град, къ авърѣл се фаче пѣтернїк ка ла 36-40 де атмосферї. Ачест вас се нѣмече Ценератор (нѣскътор) андате че аѣ аѣннс ана ла ачел град, апої прїно мїкъ дескїдере нѣмїтъ Вентілѣ се слобод пѣртїчеле а ачестеї ане каре андате се префак дн авърї, карѣ дн локъл ачестор пѣртїчеле де апѣ вїн алтеле ла лок анкѣт Ценераторѣл есте тотдеа-зна плїн шї пентрѣ къ фокъл арде пѣрѣреа, апої ана есте деасемїнеа дн ачеастѣ днтїнсоаре, шї авърѣл че некърмат се наще, трече антрън чїлїндрѣ (ѣлѣк) пе а кърѣна арвїрѣ пѣне дн мїшкарє. Афарѣ де Ценераторѣл къ арвїрѣл сеѣ, маї сжнт мѣлте алте пѣрїї дн каре знїле фабріказѣ, алтеле антревѣнцазѣ вапорѣл, прекъм кѣпторѣл, кълдарєа шї ѣн апарат (машїнѣ) прїн каре авърїї се днпарт дѣпѣ кѣвїнцѣ дн машїнѣ.

Амерїкакъл Фѣлтон аѣ авѣт ачеа днтїеїдєе де а антревѣнца авърїї ла васє, шї ла 1807 ел аѣ плѣтїт къ ѣн асємене вас пе рїѣл Хѣдсон, ла 1821 єра акъма дн Амерїка 376 васє къ вапор карє плѣтеа пе рїѣрїле Мїсїсїпї, Охіо шї Мїсѣрї. Ачел днтѣѣ вас де вапор карїле аѣ трекѣт де аколо пестє марєа Атлантїкѣ шї аѣ венїт 20 зїле дн Англїа, єра васѣл Савана пѣртѣтор де 3500 кѣнтаре, ачест фєлѣ

де васє кѣлѣторєск астізї дн Амерїка дн вропа дн 11 зїле; Амерїканїї єра чїї днтѣї ка аѣ антревѣнцат ла рѣсвоѣ ачест фєлѣ васє.

Констрѣкція (алкѣтѣрєа) ѣнѣї вас де васє есте ѣрмѣтоареа: ла амѣндож капетеле васѣ сжнт габїнєте шї кѣмѣрї пентрѣ кѣлѣторї, се магазїї пентрѣ марѣѣ. Ла мїжлок се аѣ машїна де вапор стѣнд къ фаца ла плїск васѣлѣ, апої, ла дреапта есте чїлїндрѣл пєратор кар спре стѣнѣта роата ѣркѣтоаре. Псѣрєа шї коворїрєа арвїрѣлѣ се пѣн дн мї карє дож роцї лопѣтоасє аѣлѣтоаре пе амї дож латѣрїле васѣлѣ, ѣвєзїле роцїлор сжнт (фїєр) вѣрсато кар спїцєле лопѣтоасє де та де фїєр. А патраї парте дн ачестє роцї мє акѣфѣндатѣ дн апѣ; ачєастѣ а патраї парте фїєшкарє лопатѣ фачє лѣкрарєа вѣслѣїтѣ. Прїн амвѣртїрєа чеа репєдє а роцїлор лопѣтоасє наще плѣтїрєа чеа їзтє ла васѣлѣ. Кар мѣл дн кѣптор, фѣкѣт де кѣрѣмїдѣ, єсѣ пѣн хорн де таблє де фїєр, че слѣжєще ѣнє де катарг, пе карїле се пѣн вѣнтрєлє ат спре а се фолосї де вѣнтѣл фаворїтор кѣм спре а крѣца матєріалѣл арѣѣтор де кѣлѣ вѣнї.

Плѣтїрєа васєлор къ авѣрї есте астізї тїнсѣ дн Європа шї пре тоатѣ фаца пѣмжнтѣ шї ла анѣл 1834 Молдова аѣ вѣзѣт ла лацї ачел днтѣѣ Вапор, а соцїєтѣцєї плѣтї пе Дѣнєрє. Прїн органїсїрєа ачестєї комѣнїцїї нѣ нѣмаї нєгоѣл Молдовєї аѣ спорїт, шї чївїлїзациа шї аѣ дескїс о днлєснїрє ка ва продѣче чєлє маї норочїте рєзѣлтатє пентрѣ а єї днтємєєрє. Рѣмѣнє днкѣ а дмплїнї дорїнца ѣбѣцєї ка пентрѣ днлєснїрє транспортѣлѣ дн лѣѣнтрѣ аprodєктєлор мжнтѣлѣ сѣ нї фолосїм де каналѣл чєл фїрє а Сїрєтѣлѣї спре ал фачє навїгабїл (плѣтїтє) прїн васє де вапор.

В Е З О

Ачест мѣнте фоко-вѣрѣтор се афлѣ дн
Италіа де ціос, дн рігатѣл (крѣа) де Неаполі,
ка ла 2. чеасѣрі спре сѣд-ост де ла політіа
Неаполе, ші днтрѣн шес, че сѣднтінде де ла
Неаполі (шнѣола) капѣтѣл мѣнтелѣі нѣміт іде
ла Мінерва. Ла поаліле ачестѣі мѣнте се афлѣ
о мѣлціме де кѣмпіі родітоаре, то грѣдіні кѣмпіі
ші пѣдѣрі, пінтрѣ каре се афлѣ фѣрѣмоасе ші
регѣлате шірѣрі де касе, сате ші тѣргѣрі.
Партеа деспре апѣс а ачестѣі мѣнте есте фоар-
те родітоаре продѣкѣнд чел маі вестіт вѣн
нѣміт Ласгума Christi (лакріміле лѣі Хс:),
нарѣ чеа деспре рѣсѣріт есте кѣтотѣл, не-
родітоаре ші пѣстіе. Де ла Неаполі пѣнѣ ла
поаліле лѣі, се мерѣе кѣтрѣсѣрі, нарѣ де аколо
ачел че воеще а се сѣі кіар дн вѣрѣ, тревѣе
дн кѣлека, пе ѣн асін сеаѣ катѣр, каре се афлѣ
не аколо тот деаѣна де нѣміт. Аѣнѣнд ла пѣмѣ-
атеа мѣнтелѣі кѣлѣторѣл сосеѣе ла лѣкѣінѣа
нѣі сѣхастѣрѣ, ѣнде попосѣнд вѣро кѣтева чеа-
сѣрі, ші рекоріндѣсе кѣ вѣнѣл чел мѣнѣнат де каре

В І З Л

амоворѣт, се прегѣтеѣе кѣтре калеа чеа греа,
ші пончішѣ а мѣнтелѣі каріле днчепе спре вѣрѣ-
аѣі тоті маі пѣстіѣ ші маі тріст, не афлѣн-
дѣсе нѣкѣрі нѣі о вѣетате, ші нѣі о пѣлѣнтѣ, че
нѣмаі грѣмѣзі де лавѣ адѣкѣ матеріі арѣѣтоаре,
неагрѣ, днчѣнѣшіе ші днпетрітѣ прін атѣтеа ве-
кѣрі, ші каре аконопере партеа чеа деасѣпра
мѣнтелѣі. Лѣсѣнд кѣлѣріа тревѣе а се ѣрка
маі де парте пе ціос, фінд сѣіреа аша де пончішѣ,
дн кѣт деаѣіе се поате сѣі нѣмаі ѣн педестѣрѣ,
ші ачел лѣсѣнд фоарте вѣне сама рѣзѣмѣндѣсе
кѣнд де ѣн колѣѣ кѣнд де алѣл днформат
дін лава чеа рѣчітѣ. Ачел деал де чѣнѣшѣ,
прекѣм ші кратерѣл (гѣра мѣнтелѣі пе ѣнде
есѣ фокеѣл) се пот вѣзіта нѣмаі атѣнѣе, кѣнд
вѣлканѣл (мѣнтеле арѣнѣторѣ де фоке) нѣ
лѣкреазѣ, кѣ дн алт фел, кѣлѣторѣл с'ар
афла днпрімеѣдіе деаші пѣерде вѣаѣа, днѣ-
кѣндѣсе де фелѣрїтіле тавѣрірі де пѣчіоасѣ
ш. алі ші нѣвѣлїнд асѣпрѣі рїѣл чел арѣѣ-
торѣ че кѣрѣе дін вѣлкан, прекѣм сѣѣ

днѣмцлат мѣлтора днѣ кѣлторѣ каріи днѣ
дрѣзнісе а візіта мѣнтеле днѣ времеа ісѣзк-
ніреї. Кратерѣл есте о рѣсѣфлѣтѣрѣ токма
пе вѣрѣл мѣнтелѣї днѣ формѣ де о лейкѣ, а кѣ-
ріа лѣрѣме ла гѣрѣ есте кѣте одатѣ де маї
мѣлте сѣте де палме, фінд спре фѣнд тот маї
стрѣмтѣ, днѣжт партеа чѣа де цос а кратерѣлѣї
есте де абіе де вро дої саї тріи стѣнжінї де
латѣ, саї есте кѣ тотѣл асѣпатѣ, каре ла о
нозѣ ісѣзкніре а вѣлканѣлѣї нарѣші се дескїде.

Форма кратерѣлѣї нѣ рѣмжне тот деазна а-
ченаш, чї се скїмѣл ла фїеце каре ісѣзкніре
а вѣлканѣлѣї, сеаї кѣфѣнджндѣсе кѣ тотѣл, сеаї
мѣлцімеа ачѣа де матерїї арѣзѣоаре че есѣ

днѣ вѣлканї, жшї фаче алт кратер. Апропїе а
дѣсе кѣлторѣл де ачѣст кратер, шї фїнѣ
кѣ пѣтїнѣ а прїві днѣтрѣжнѣл, ісѣ днѣтрѣжнѣл
шазѣ о прївелїще грозавѣ. Ын кѣлторѣї че вѣор
тасѣ Везѣвѣл днѣпѣртѣші зрмѣтоарїле: „ Адрѣ
гѣнд ла гѣра кратерѣлѣї, лам афлат плїн фїнѣ
чѣацѣ шї фѣм, ешїнд тот одатѣ днѣ трѣжнѣлїчї
неспѣс мїрос де пѣчоасѣ. Дѣпѣ ачѣа мам адрѣ
зат лѣжнѣ о крѣпѣтѣрѣ, че ера аша де фїе
бїнте, днѣжт днѣдатѣ сѣаї фїерт врео кѣте
оаѣ, че ле пѣсесем крѣде днѣлѣнтрѣ. Маї вѣл
зрмѣ мам коворѣт кѣ маре греї днѣлѣнтрѣ
кратерѣлѣї, днѣ акѣрѣна прѣпастїе мїсѣ днѣ
цосѣ пѣмжнтѣл кѣ тотѣл днѣ алтѣ формѣ.

(Ва зрма)

Б Ж Н Ж Л П Ж Ш К А Ш.

Ын барон стрѣїн петрѣжнд ла Константїнополї
ешїсе днѣтрѣо зі ла вѣжнат, шї зѣрїнд де о датѣ
нѣ департе де сїне пре Сѣлтанѣл, днѣтѣврѣшїт,
нѣмаї де вро дої саї трїи офїцїрї, се кам спѣрїесѣ
щїнд преа бїне, кѣї опрїт кѣ тотѣл асе апропїе
саї асе днѣфѣцоса днѣаїнтеа Сѣлтанѣлѣї кѣ пѣш-
ка, днѣсѣ ел асѣзїзїндѣшї фрїка се днѣкїнѣ Домнї-
торѣлѣї карїле зѣрїндѣл кѣ пѣшка нѣ се зїтѣ
преа бїне ла барон, дарѣ днѣ ачѣа клїпалѣ веде
о рѣндѣнїкѣ сѣзрїнд, шї арѣтѣндѣїо Сѣлтанѣл
зїсѣ, дѣї фок. “ Стрѣїнѣл днѣцелегїнд днѣдатѣ
воїнда Сѣлтанѣлѣї, шї не ащѣптѣнд, ка сѣї маї
зїкѣ одатѣ, словоаде пѣшка шї нїмерѣще, пасѣреа

че каде моартѣ кеар ла пїчоареле Сѣлтанѣлѣї, ентѣ
реле вѣдїнд семн де вѣкѣрїе деспре гїбѣчїа вѣжнїк
торѣлѣї, жї зїче: браво! браво! шї апої се днѣтоарѣ: м
спре резїденцїа са, порончїнд днѣсѣ тотодѣ ф
зїзїа днѣ офїцерїї, че ера кѣ М. С. ка сѣ Фї
днѣщїнѣцѣе деспре нѣмеле шї лѣкѣїнца ачѣеос
вжнѣторѣї. Адожа зі трѣзїндѣсе баронѣл гѣсѣрео,
днѣ дар фрѣмоасѣе васѣе де порцеланѣ, флорїдѣре
маї алес 10 пѣнцї де ванї (5000 лѣї), че днѣсѣ
трїмесесѣтѣе М. С. Дѣпѣ че ле прїїмїрѣ Ма
мѣлцїмїре баронѣл зїсе, пентрѣ зн аша днѣлѣк
зент днѣпѣшкѣ не тоатѣ зїза кѣте о рѣндїаї
нїкѣ!

ДЕСПРЕ ФРАЦІІ ДІН ЛОНДРА.

Днѣдѣстѣларѣа знѣї полїтеї марї, ка Лондра,
кѣ вїпѣтѣрї (хранѣ) есте зн артїкѣл фоарте днѣсѣм-
нат, шї днѣвреднїчѣе деамѣнжнтѣ дескрїере.
Вом арѣта днѣ тѣї деспре фрѣцїї кѣ каре Лон-
дра есте аша де днѣдѣстѣлатѣ, днѣжт сѣнт преа
ефтїнї, ії се рѣсѣдѣск днѣтрѣжнѣл кѣпрїне де
10 мїле прїн префѣрѣл Лондрѣї, нарѣ маї алес

спре апѣсѣл Лондрѣї. Днѣ тїмпѣрїле днѣ зрмѣ
рѣсѣдї о днѣсѣмнатѣ парте де пѣмжнт кѣ
чѣстрод, адекѣ, ка ла 500 фѣлчї. Грѣдїнѣ
де пїн префѣрѣл Лондрѣї адекѣ не ан зн
лос кѣте де 2 — 400 фѣнцї де стерлїнг,
кѣте одатѣ шї маї мѣлт, аша днѣжт сокоп
бїне, дѣ нѣмаї о фалче 400 фѣнцї де стерлїнг.

ан, каре фак ла 500 фълчі 200,000 фънці.
рѣсѣдѣл фрацілор се'нделетніческ бър-
аціі, іарѣ кѣлесѣл, транспортѣл ші вѣнзареа
ор рѣмѣн дн грѣжа фемеілор.

Фраціі се кѣлег не аколо дімінеаца дн панере
чі кѣте де 2 окѣ, де каре 50 — 60 се пѣн
нтр'алтѣл маї маре, дѣкѣндѣсе не кап ла тѣрг
е вѣнзаре кѣ дерѣдіката. Овѣчнѣт мерг
нші фрагарі (пѣртѣторі де фраці) маї
лді ла ѣн лок аша де репедѣ, днѣжт петрек
е чеас кѣте 5 міле енглезе. Панеріле ачеле
е днплетеск дін аскі де брад саѣ де салчіе

(рѣкітѣ) ші кѣ ачест лѣкрѣ се'нделетніческ фе-
меіле ші копії, і вѣнѣжндѣле кѣте кѣ 3 парале
кѣндѣсе дешерте фѣрѣ фраці.

Нѣмѣрѣл фемеілор, че фак ачѣаста спеѣзлаціе,
трѣче пестѣ 2000, еле лѣкѣеск дн парте прін
сатіле челе дѣмѣлшѣгате кѣ фраці; іарѣ челе
маї мѣлте вѣн дела Ворѣестер ші дін Валес
(алте цінѣтѣрї але Англіеї), трѣкѣнд времеа
фрацілор ш'а помѣшоареї се аплѣкѣ де сѣ-
черат холділе, прін каре тоате ла ѣн лок кѣжцігѣ
атѣта днѣжт пот трѣ тоатѣ іарна кѣ днѣмѣ-
наре ші адѣнѣ днѣкѣ ші капіталѣрї.

ДЕСПРЕ ЕДѢКАЦІА КОПІЛОР.

Скопосѣл ѣнеї вѣне едѣкаціі чере, ка соціе-
атеа (оменіреа) сѣ аїѣ четѣцені фолосіторі
ентрѣ ачѣа трѣвѣе а днчѣпе кѣ крѣщѣреа,
ізіѣѣ а трѣпѣлѣї ш'апої а'нкіе кѣ моралѣ, аде-
ѣ: маї днтѣжѣ трѣвѣе а прѣгѣті пре омѣ ші апої
ад фаче днѣѣцат саѣ меѣчер. —

Фїнд днѣсѣ темпераментѣл (фїреа) оаменілор
еосѣѣт, аша дарѣ нїчі характірѣл лор поате фї
реодатѣ де о потрїѣѣ, пентрѣ ачѣа ші крѣ-
ѣреа трѣвѣе тотѣеѣзна сѣ фїе потрїѣїтѣ кѣ
нѣсѣшїріле челе фїрѣшї.

Маї днтѣжѣ чере трѣвѣїнца а кѣноѣще вїне
лекарѣа ѣнѣї тѣнѣр, касѣ се поатѣ кѣ атѣта
маї вїне прѣгѣті пентрѣ старѣа саѣ рамѣл
чѣла, пентрѣ каре есте хотѣрѣт сеаѣ менїт

Кѣчі мѣлці тїнерї, прѣкѣм сѣ веде пѣрѣре
ші прѣтѣтїндеѣе, днѣѣѣ тоате, нѣмаї ачѣа
нѣ, чї артѣвѣзі сѣ'нѣѣе. Педеаѣса днѣосїтоаре
днѣеамнѣ не копії спре днѣрѣѣтѣѣре ші нѣмаї
немїнтїошїі сокотѣк педеаѣса трѣпеасѣ де
трѣвѣїнѣѣ. О де шар венї дн кѣноѣшїнѣѣ аша
фѣлѣ де персоанѣ, кѣчі елевї лор прін асемїнеа
ѣрмаре днѣѣїндѣ вор ші атѣта ка ші дѣншїі.
О оаменілор! депрїндїїѣѣѣ а кѣноѣще натѣра
(фїреа), нѣ дѣрѣжмаці кѣ'надїне фраціѣеле еї
нѣелѣше, каре аѣ сѣ цїе одатѣ локѣл во-
стрѣ дн соціетате, арѣтаціле калеа чѣа дреаѣтѣ
а вїртѣѣї лѣмїнѣндѣї кѣ шїѣѣеле воастрѣ челе
ѣѣне, прін каре фїнд шї повѣѣѣшї нѣ де вор
пѣрѣсї ѣрмѣндѣле кѣ сфїнѣенїе.

К А Ф Е О А.

Ачѣастѣ плѣнтѣ, каре есте тотѣеѣзна верѣе
ѣ траѣе дін Аравїа фѣрїчітѣ, ші саѣ рѣсѣдіт
ѣнѣѣ дн інсѣлїле Індіеї деспре апѣс дн Бразї-
їа, дн Індіа де рѣсѣрїт, пѣнѣ ші дн челе лан-
е пѣрїї але Амерїчѣї; еа крѣще дналтѣ де 10-20
палме, ші маї дналтѣ ар крѣще, даѣѣ с'ар лѣ-
а, дар обѣчнѣт аѣѣнѣжндѣ ла о днѣлѣїме де 7

палме, і сѣ таїе вѣрѣѣл тѣлпїнеї, касѣ крѣасѣѣ
дн лѣтѣрї, ші сѣ фїе маї ѣнѣѣ ші маї тарѣ. Рамѣ-
ріле еї крѣск дн сѣс аша, днѣжт капѣтѣ ачѣастѣ
плѣнтѣ форма ѣнеї шїрамїде. Фрѣнѣїле самѣнѣ
кѣ челе де дафїн, дар сѣжнт днѣкѣ маї фраціѣе,
лѣнці де 4-5 палмачѣ, ші лате де 2-3 деѣѣте,
спре вѣрѣѣ верѣї ші алѣѣ лѣѣїтоаре, ші спре

коадъ маї дескісе. Не рамърї апроапе де козіле
фрэнзілор крескнїще бовочї, карї фак кжте
4, 5, 6 шї маї мэлте флорї, акърора формъ, въп-
сеа шї міросатесте маї ка флоареа салжмъ-
лї нострѣ. Копачї де кафе дн флореск де 3
орї де ан, ш'анѣме: дн лѣна лї Март, Април
шї Маї, дн тре каре дн сѣ нѣмаї чеа де пе
ѣрмъ флоаре фаче сѣмжнцъ, рѣмжнцѣсе шї ле-
пѣднѣсе тоате ѣчеле дн тѣхї. Дн гѣмъліе
креще алт рам, пе каре се афлѣ о помѣшоарѣ,
каре ла нчепѣтесте ѣверде, нар кжнд саѣ конт
рошіе маї ка чїрешїле челе мѣнѣнте, фїнд тот а-
ша де маре, ѣвжнд ачае формъ, дар аре ѣнгѣст
фоарте неплѣкѣт. Дн мїжлокѣл ачелеї помѣшоа-
ре се афлѣ адеврѣтѣл грѣнте де кафе, каре
маї аре дн кѣ о пелїцъ сѣѣцїре. Де ачест
фелѣ де копачї се рѣсѣдѣск дн Індїа де алѣс
дн ржндѣрї, департе ѣнѣл де алтѣл, ка де 6 пал-
ме, ка сѣ поатѣ лесне ѣмъла Негрї лѣкрѣ-
торї пн тре джншї, спре аї лѣкра прекѣм шї
спре а стржнѣе родѣл лор. Ачешї копачї дн чеп
токма дн ал 3^ю ан дѣпъ рѣсѣдїреа а родї,
фѣкжндѣсе дн ал 5^ю десѣвршїт родїторї. Іарѣ
дѣпъ 10, 12 анї дн чеп а слѣвї шї атѣнче
се рѣтеазѣ апроапе де рѣдѣчїнѣ, ка сѣ одрѣс-
леаскѣ де ал доїле, сеаѣ се сапѣ кѣ тотѣл,
шї дн локѣл лор сѣ рѣсѣдѣск алцїї тїнерї. Кѣ-
лесѣл кафелеї се нчепе ла Декемврїе шї се сѣѣр-
шеце ла Феврѣарїе. Ла нчепѣт кѣлеце ѣн Не-
грѣ обїчнѣїт кжте 3 панере по зї, маї дн ѣрмъ
кжте 2 шї ла сѣѣршїт нѣмаї кжте ѣнѣл. Ачеле
грѣнѣе сѣ дѣк маї дн тѣ ла моарѣ, дн каре се
десгїоакѣ (десфак) де коажѣ, дѣпъ ачае се
пѣн ла ѣскаѣ пе о леасѣ, пѣзїндѣле бїне,
сѣ нѣ ле аѣчѣ вро плоае, каре леар стрї-
ка де тот, макар кѣ пе ачеле локѣрї, маї
кѣ самѣ пе їнѣлїле Антїле (ла рѣсѣрїтѣл Аме-
рїчеї) дн ачеле тїмѣрї нѣ пре плоаѣ. ѣскжн-
дѣсе грѣнѣїле де кафе, се дѣк ла алтѣ моа-
рѣ. Аїчї се маї кѣрѣцѣ де кожіле, че маї
рѣмжн, дѣпъ каре ѣрмеазѣ дн сѣѣршїт чеа

КАФЕОА.

дѣпе ѣрмъ кѣрѣцїре кѣ о рѣшнїцѣ, адегмаї
дѣсе тот ѣодатѣ фѣрмѣтѣрїле шї грѣнѣкар
челе вѣтѣмате. Кафеоа есте дн деовѣще нѣ Бан-
де доѣ соѣрї, адекѣ: чеа де Мокка, акѣ ѣр
грѣнѣе есте лѣнгѣрецѣ шї кам нетед; нар дн
доїле соѣ, каре фаче кжте доѣ грѣнѣе дн де
гѣмъліе, че с маї мѣнѣнте шї рѣтѣнде, ачест
се адече де Караване, (чете де кѣлѣторї, нѣ
цїторї кѣ кѣмїле) дн Каїро, капїтала Егїпетѣ
нѣмїт шї Місірі, фїнд еле дн гѣмъліе дн трѣдѣе
кате кѣ латѣрїле саѣ пѣрцїле челе нетеде
кѣ алта.

ІКОАНА ЛУМІ

Ф О А Е

ПЕНТРЪ

ІНДЕЛЕТНІЧІРЕА МОЛДО-РОМѢНІА ОР.

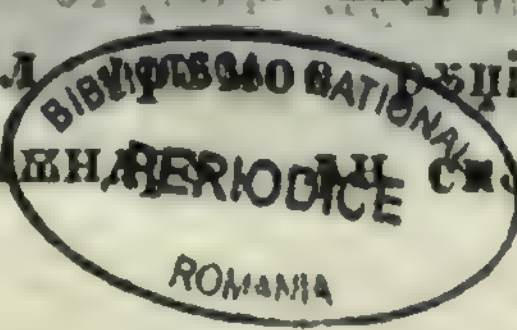
1840. ДЪМІНІКЪ. 10 НОЕМ.

Д. А. М. А.

Чеа маї маре парте дін четіторі кѣношеа кѣ мѣлт
маїнаїнте ачест анімал дін історіа лѣі Робінзон,
каре аї четіт, традѣсь фїнд Ромѣнеше де Длѣі
Банѣ Васілі, Дрѣгічі. Лама сѣ адѣсьсе віе дн
Европа ла 1832, аїї чї аї възто саї пѣтѣт днкре-
дїнда кѣ есте влїндѣ драгалашѣ, де о аша дресѣрѣ
(депрїндере) кѣт днтрече шї пе чел маї бѣн
шї маї влїнд кал. Фїеце каре дамѣ жнї адѣ-
ше днкѣ шї пѣнѣ акѣм амїнте кѣ чеа маї маре
мѣнере деспре Лама, днфѣношїндѣшї днкѣ дн
дѣе, кѣм о дезміерда, кѣ че влїндеце лї лѣа
дн мѣнї захарїкале, кѣт де галїш кѣзта кѣ
шї сѣї чїї марї, фрѣмошї шї негрї. Пе лѣнѣгѣ
гоате ачесте шї лѣна еї чеа сѣшїре шї лѣчїе,
колорѣл (боїеца) еї чел мѣнѣрї, мер-
сѣл саї пасѣл еї чел мѣнѣрї сѣрт тоатѣ

фѣнтѣра еї ера аша алкѣтѣїтѣ, днкѣт слѣжеа
спре чеа маї маре пѣчере а фїеце кѣрѣа
прївїторѣ. Кѣ кѣт маї маре ера нѣмеле
лѣздат ачестѣї анімал, кѣ атѣта, ба днкѣ маї
маре фѣ шї днтрїстареа пропрїетарїкѣлї еї,
кѣнд о гѣсї де о датѣ пѣпѣнѣ шї моартѣ
дн Лїцска. Тотѣш се фолосї шї Саксонїа
де ачел анімал тѣтѣрор пѣкѣт, фїнд кѣ рѣ-
масѣ днтрег пентрѣ тотѣеаѣна аколо, кѣмпѣ-
рїндѣсе скелетѣл (оасїе) еї пентрѣ гавїнетѣл
натѣрал дін полїтіе Дрезда.

Ікоана шї дескрїереа знѣї асемїне анімал
їнтересант пентрѣ орї шї чїне, сокотїм а нѣ фї
де прїсос, дакѣ жл вом пѣвѣїка шї прїн фолѣ
ноастре. Дїнчепѣт с'аѣла Лама віеѣїнд кѣ
тѣрмеле пе Кордїлерїї (мѣнцїї дін Амерїка де-

спре міаззі (Перзані) о парте де лок тот дн Америка сздікь днсь акъм се веде дзмеснічїть тот пе аїче, дарь фоарте рар, дн форма трзпзлї еї се абате фоарте мэлт де ла къмїлѣ, къ каре о асѣмна зніі шї алці одініоарѣ. Бзза чеа деасзпра есте маї лзнгъ рѣдікжндѣсе пѣнѣ песте нѣрі, фїнд тотодатѣ шї мэлт кѣрматѣ, окї чїі віої шї марї сжнт акоперїці къ цене лзніі шї десе, зрекїле аѣ о цѣмѣтате дн лзніімеа капзлї, сжнт аекзціте шї се мїшкѣ днаїнте, шї днапої, нарѣ капзл самѣнѣ къ тотѣл знії кап де мѣнзї, грѣмазѣл жї лзнг шї дн гѣст, коада скѣртѣ, лѣна лзнгѣ, шї цїне грѣмазѣл къ капзл дрепт. Коапселе сжнт скѣрте шї тарї, пічоарїле мїчі къ конїціле дїспїкате. Пѣрѣл де пе спїнаре прекѣм шї дѣне шеле есте скѣртѣ, дарь пе коасте шї пе пѣнтече маї лзнг шї мѣтѣсїѣ, фїнд ел обїчнїт тот рѣдїнїѣ, шї кжте одатѣ днпестріцат къ пете алѣе. Челе ланте пѣрці а трзпзлї сжнт маї мэлт саѣ маї пѣцін акоперїте къ пѣр скѣртѣ. Лзніімеа еї есте ка де шасѣ шї днлїімеа ка де патрѣ $\frac{1}{2}$ палме. Цїнереа трзпзлї еї чеа мѣндрѣ самѣнѣ къ чеа де черѣ, днфрѣмѣсѣцжндѣсе маї мэлт грѣмазѣл чел лзнг елѣганта фѣпѣтѣрѣ, капзлї, шї блжнда са къѣтѣтѣрѣ. Іа есте блжндѣ, дарь тот одатѣ віоае шї істеацѣ, нѣ фѣцѣпре таре, дарь кълѣкѣтѣра еї есте спѣрѣ, се зркѣ шї пе копачї ка о капрѣ де челе сѣлѣватїче, маї къ самѣ фїнд нѣнѣмаї чеа маї фрѣмоасѣ, дарь шї чеа маї фолосїтоаре віетате пе ачеле локѣрї. Къ мэлтѣ време днаїнтеа дескоперїреї Амерїчеї лї дзмеснічі лѣкѣїторїї де Перѣ, депрїнзжндѣле а шїде пе лжнгѣ касѣ, а ара, шї маї алес а пѣрта сарчіні. Крзцареа шї плекарѣа, че авеа перѣзанї кѣтрѣ ачесте аїмале, сжнт довада, къ кжтѣ днгрїжіре лї цїнеа ії пе атѣнчі, де време къ маї наїнте деа днтрѣвзїнда вр'о Ламѣ пе лжнгѣ касѣ саѣ ла трѣсѣрѣ, серѣа о деосевїтѣ церемонїе днчїнстеа Ламеї, адекѣ: дн днгрѣдїтѣра вордѣнїлї лор днподовеа капзл Ламеї къ кор-

деле пестріце шї къ флорї фрѣмоасѣ, де ачеа кема ла оспѣцѣ пре прїетїні сѣї, к мѣнка, беа, цѣка шї се веселеа маї мэлте зї. Не лжнгѣ ачесте, нерѣеа днпѣт мѣтѣл дн ачѣе драгалаш довіток, днѣрѣцїонжндѣл, дѣзмїердѣл, мѣгѣлїндѣл, ворїнд тотдеазнѣа къ джнѣ ка кжнд ар фї о фїнцѣ къ мїнте, шї кжнд ар вої а днкіе о легѣтѣрѣ де прїете

Л А М А.

днтре сїне, ба жї презентѣ шї де чеа пѣлѣнѣтѣ шї блжнѣ блѣтѣрѣ а лор, каре ера фелїѣ де він арс (ракїѣ), нѣ пентрѣ ка беа, чї спре сѣмп де чеа дн інїмѣ прїетї шї де блжнѣ воїнцѣ саѣ плекарѣ, че авеа къ джнса. Іарѣ дѣпѣ парада ачѣаста о депрїн ла трѣсѣрї саѣ ла пѣртареа сарчінілор се фѣчеа днсь шї се фаче днкѣ, къ маї марѣ кѣмпѣтаре шї блжндѣе. Обїчнѣ дѣсе маї дн зрмѣ а змѣла шї а кѣлѣторї катѣрї, нѣ се днтрѣвзїнда Ламѣ маї аша, ка маї наїнте, чї кжнд шї кжнд шї етѣ нѣмаї ла пѣртареа де сарчіні, прекѣм шї мѣнцїї чїї дналці шї пе дрѣмѣрї прїмеждї Спреа о днкѣрка еа се кѣлѣкѣ рїос, шї рѣдікѣ ла 150 де фѣнцї грѣтате, скѣлжндѣсе кѣчѣастѣ поварѣ фоарте къ лѣаре аїнѣте шї кжндѣо сїгѣрѣ ла локзл хотѣрѣтѣ. (Ва зрѣ

СТАТЪА ДЪІ ПЕТРЪ І. НЪМІТ ЧЕЛМАРЕ.

Май наинте де, а дескрие статъа мърсаъ де ка-
се днподобеше Сан-Петерсбург, вом історіі

пе скърт деспре ачест дмпрат каріе къ
дрентъа поартъ нѣме де маре.

С В І Ц Е Р А. (АНКЕРД.)

[illegible]

внзл дін малъріле рхзі се днтінде 300 кмнпе
мареші тверде днподовіть зічі ші. коле кз ка-
снзрмоасе ші веселе; марь) челалат мал
мла апасть ніще стянчі зріешеші пончіше, ако-
періте кз кодри днтреї де вразі. Ла кашьтл
ачестей вї ісе днфьцошазь ввреднікъ де міраре
овікоанъ нзмїтьот Д а н т д е к Волюнзде акаре
реду лезнїт шікалтелезнецзмърате, шіпрекзмзс
търнзріленнз нор неатеїдепре лжнз ачест олак,
ащамшї кмнпїле, пьдзріле, амзнциї, шінензмъ-
ратей слжнчі, акарейтоате оглїндїндзсе сдн кріс-
талзл (апа) ачестзї олак днфьцошазь зн мїнз-
нат тавло (їкоанъ) нз Деопре ачест олак домнеа-
зъ дн Свідера о повесте веке, о кзмкь селїодї-
віоарь се пїердеа прїн пещерї сьз пьмїнтене
днзь о нзлзгьрїї мьнзетїреї звечїнате, вврейт
астзпат, фькхнд, ка лавзл сьшї аакъ алтъ
алвїе о (маткь) стрекзрхндзсе прїн мьлцїмеа
стянчілор, по а кьрзла кьрс майла валетїсаї
ашьзат моара де Бон порт, акарей ашатдеї ме-
шешзрїт фькзть, днжзр шїнатсе сокогоще ла
рарїтьцїме ачестей вїї. Кз о днмътатеїде ачае
де ла стянчіле, днкаре се пїердтапїле де Б р е-
не, се івеще зн ісвор, деспре кааре се сокогеш-
ше, (кз віне дїн ржзл О р в е, центръ кааре пре-
пзс се шї нзмеще. тото О р в е, дарьїед нз іс-
вореще тотдеа зна днтр'зн лок; че мьлтъ време
їсвореа лжнз В а л о р в еї дїнтрїон пещерьохзріе-
ше, шї аналтъ ка деї дозъ рхндзрі де скась,
аньріа лъзнтрз самьнъ кз рзїніле знеї зїдірі
тотїче. Каналзріле чеде сьзпьмїнтене, прїн
їареївінеа) рїзл дн лз ачест олак, требзе їссь
се сїї астзпат прїн вро знърїре, де време кь
едзссь оакм кз 100 пашї де ла вале де пеще-
ре днтрїна днз ачестъ вале романтикъ.

ФРІДЕРІК АЛ ДОІЛЕ, КРАІСЛ ПРЭСІЕ.

Аѣ домніт де ла анѣл 1712. пѣнь ла 1786. а. пірвоі. од зікатѣ
Вроінд чінева а дескріе дѣпре вреднічіе не парх, не ачест маре генерал, не ачест антѣ
чест вестіт домніторѣ, не ачест анцѣлент мо- літератор, (анвѣцат) каре кѣ чеа маі маре е-

имперіе дималитъ къ 1325 міле патрате, есте 17 міліоне де талері дн фінанціе (віс-еріе) о арміе де 200 мії оштам, эн маре кре-ит ш'о днсмнатъ днрізріре дн інтересріле зропіене. Кърціле лѣі Фрідерік ал доіде, ка-еле се зіче ші чел маре, трътеазъ маі къ

самъ деспре історіа, політіка, тактіка, філософіа ші література, дѣпъ ачесте зрмеазъ поезііле, алте фелуріте скрипте ші епістоле фаміліаре, ка-ре тоате с'ау коміѣс дн лѣмба французъ, адѣнжн-дѣсе дн 3 колекції, ші алкѣтѣндѣсе дн 24 то-мѣрі— каре акѣм се тіпѣреск дн лѣмба германъ.

ПРИНДЕРЕА ЕЛЕФАНЦИЛОР СЪЛБАТИЧІ.

Елефантѣл, чел маі зріеш днтре тоате ані-малеле (добітоаче) а зскатѣлѣ, се аѣлъ віе-зѣнд дн челе маі фіервінці пѣрці а Афричеі ша Асіеі. Елефантѣл асіатік се деосевеше де чел африкан прін мѣрімѣа ші фѣмѣсѣна са, фінд чел дін тѣѣ пѣнъ ла 17 палме дналт, ші днтро вѣрстѣ де 20 ані кжнтѣрѣще пѣнъ ла 7000 фнці (ка ла 3000 окѣ). Елефантѣл дін Асія трѣ-еше дн пѣрціле сѣдїче (де амеазъ) а ачестѣі кон-тінет, таръ маі къ самъ пе інсѣла Цейлон, а-флжндѣсе пе аїчі чїі маі марї ші чїі маі фѣ-мошї; дар чел дін Африка віенѣеше дн пѣрціле челе маі спре сѣд, кѣм шїн челе де ла мїкло-кѣл ачестѣі зскат. Елефантѣл се поате фоарте зшор днблжнзі, ші дѣспрінде ла орї че лѣкрѣ, за ші ла орї че гївѣчіе, дн пѣтереа талантѣлѣ ш'ачелораланте днсѣшірі, къ каре лаѣ днзѣ-страт натѣра, каре мѣлтор сар пѣреа а чї пес-те пѣтінцѣ, де нѣ ар вѣді адеверінціле челе маі вреднїче де дрезаре ачѣсорт маі мѣлнѣ

кѣлторї. Днтреалтеле маі мѣлте, фоарте ін-тересантѣ есте пріндѣреа знзі елефант сѣл-батїк. Адесе се прінд ії къ кѣрдѣл стржм-торіндѣі днтро днгрѣдїтерѣ, фѣкѣтѣ анѣме пентрѣ ачѣаста; таръ пріндѣреа нѣмаї а знѣа сїнгѣр есте маі къ аневое, ба кѣтѣ одатѣ ші прїмеждїоастѣ, каре дін зрмѣ сѣ лѣмѣрѣще маі віне прін ікоана де фанѣ. Вжнѣторїі, че даѣ де зрма врѣнзі елефант сїнгѣратїк, жл зрмѣреск сара днтрамѣргѣл къ 4 елефанте (фїлѣшї де парте фѣмеасѣкѣ) віне дѣспрінсе ла вжнат, нѣ-міте Кѣмкі. Трїі дін тржнседе се апрѣпіе де елефантѣл чел сѣлбатїк къ маре пазѣ, се тот днанїтеазъ пѣскжнд, ші днтредѣнїцазъ аша фелѣ де фїнесе (шїрїтлїкѣрї), днжмт орї ші чїнеде сокотѣше де елефанці сѣлбатїчі, че с-шїсѣ дін тѣмпларе ла кжмп. Арѣтжнд елефан-тѣл чел сѣлбатїк ла зѣрїреа сѣѣ апрѣпіереа елефантелор нїше скїмосїтерї кѣріоазѣ сѣл-батїче ші кам нѣ преа пѣлѣзѣте, і аѣнѣ о рѣп

еле фъръ чеа май микъ антързіере де фэгъ,
кѣносжнд фюарте віне прімеждіа, че де аменін-
цазъ, адекъ а фі спъркѣіте. Іаръ ла де нпротівъ
антѣмпларе анцълегжнд еле, кѣ ел есте ан бѣн
жмор (ке+), жл антѣндѣрѣ фѣкжндѣсе кѣ
нѣл вѣд, анчен дѣпъ ачела а се цѣка кѣ джнсел,
стржнгжндѣл парте де грѣмаз ансѣ нѣ преа
таре, ка сѣнѣ се сѣпере кѣмва пѣдѣрарѣл чел
неполітікѣс ші недепрінс кѣ шѣрї, ші парте
анѣрѣцошжндѣл кѣ коланѣл гжтѣлѣї сѣѣ. Тоа-
те ачесто мѣгжеле адекъ елефантѣлѣї челѣї
сѣлватек о неспѣсѣ плѣчере, аша антѣнт апрін-
зіндѣсе тот май мѣлт де ачеле ціокѣрї, нїчі
май гжндѣще ла вр'о кѣрсѣ че іар гѣті чїнева.
Пекжнд се десѣтеазъ тоатъ компанїа а-
чаеста, се апропїе вжнѣторїї, чїї океа
пѣнѣ акѣм дедепарте, кѣ а 4^а елефантѣ,
прегѣтіці віне спре о антрепрїндере атжта де
греа ші зріешѣ, ка ші обїектѣл кѣтрѣ каре
се андреантѣ. — Вжнѣторїї се тѣріе фѣрїші кѣ
чеа май маре пазъ не дїн досѣл елефантѣлѣї
челѣї сѣлватїк, пѣнѣ че аѣнѣг сѣл пжнтечеї,
де внде жї амѣшѣрѣ пїчоарїле дїнапої кѣ о
фржнгїе сѣлѣїре.

Несжмцїнд ел ачаестъ операціе а антѣшѣрѣї,
каре ансѣ тѣреѣ сѣ фїе фюарте жмор саѣ пѣ-
цін стржнѣсѣ, атѣнчі зрмеазѣ легѣтѣра май де-
парте, адекъ ла пїчоареле лѣї челе дїнапої кѣ
вр'о 6—7 фрїнгїї бѣне ші віне ле-
гате, май атѣрнѣдѣї антѣ ші кѣте зн одгон
кѣтеде 60 коді лѣнг де фїеѣще каре пїчор дїн-
апої, андѣмжнжндѣлїсе жї антѣшѣрѣ ші пїчоа-
рїле челе дїнапте. Дѣпъ сѣлѣршїта операціе
се траг вжнѣторїї андѣрѣнт, прекѣм ші Еле-
фантеле се депѣртеазъ. Андатъ че прїнде
Елефантѣл чел сѣлватїк де весте, кѣї прїно
каѣтѣ кѣ чеа май маре фѣрїе аскѣпа ан кодрѣл
де каре нѣї атжта депѣртат. Дар фїнд ел ам-
пїедекат, нѣ поате фѣдї ренѣде, чї нѣ май де
зѣїна се мїшкѣ кжнд ші кжнд сѣрїнд (че фїгѣрѣ

мїнѣнатъ, а віде о аша манїнѣ сѣрїнд анпїе
катъ!) каре андѣмжнѣазъ не вжнѣторїї а се
де джнсел ан депѣртаре, ші апої ал прїгонї
сѣлѣршїт кѣ одгонѣл, че се тѣрїе дѣлѣ
сѣл, де зн копачї кам таре. Тѣрѣареа
сѣлѣї ан аша кїп, аѣнѣце пѣнѣ ла чѣл
маре град, адекъ: акѣм се тѣрїтеѣще де
мжнт, акѣм сапѣ, ба май віне а зїче, брѣз
зѣ локѣл прїн прецѣрѣл сѣѣ кѣ колції сѣ
анѣрїкошаці, шїжш пѣне тоатъ пѣтереа, ка
скапе, не лжнгъ ачесто раѣе аша, антѣнт
кодрѣл, ші тоате вїїле де прїн прецѣр
зн ехо (рѣсѣнет) грозав, непѣтжнд ансѣ
вжнѣторїї а се апропїе. Кжте одатъ се ант
плѣ де рѣмпе тоате легѣтѣрїле, прекѣм ші
гонѣл, кѣ кареї легат, ші скапѣ фѣдїнд ан
сїмеа кодрѣлѣї, де внде венїсѣ, дарѣ ан де
ще ачаеста нѣ пре есте кѣ пѣтїнѣ. Ан сѣлѣр
кѣ тотѣл обосїт де атжтеа тѣрїтїтѣрї, рѣкнїте
опїнтеле, се май моае, се май астѣмѣрѣ
се амѣлжнѣсѣще, не авжнд антѣтро. Акѣм
апропїе фѣрѣ фрїкѣ де джнсел вжнѣторїї
елефантеле, адекжндѣї де мжнкат,
фѣрѣ нїчі о амѣїере о анѣкѣ ші о мїстѣе
дѣкжндѣсе кѣ джнсел елефантеле.
аша старе петрече ел кѣ лѣнїле, анчене
вѣрат кжте одатъ іарѣшї рѣѣ а се мжнїе,
се лїнїсѣще іарѣ, май кѣ самѣ кжнд веде
фантеле апропїндѣсе де джнсел, акѣрора
віре жл фаче сѣ зїте тоате, ші сѣ се мѣл
меаскѣ кѣ соарта, ан каре аѣ кѣзѣт. Депре
дѣсѣ антѣршїт віне кѣ арестѣїреа жл
леагъ вжнѣторїї дѣкжндѣлакасѣ ан товѣрї
кѣ Елефантеле. Кжте одатъ, ансѣ рар,
адѣче амїнте знѣл ка ачаеста де кїпѣл
а вісѣзїреї прїн десїмеа кодрѣлѣї, ші фѣ
іарѣ чїї май мѣлці рѣмжн, тѣрїнд ан паче
лїсѣще, аскѣлжнд не стѣпжнїї лор ші деп
зіндѣсе ла орї че лѣкрѣ, андѣмжнжндѣсе
пропосїда ка ші омѣл кѣ мжнїле.

ИКОАНА ЛУМЕИ

Ф О А Е

П Е Н Т Р Ъ

ИДЕАЛТИЧРЕА МОЛДО-РОМЪНИЛОР.

ДЪМИНІКЪ.

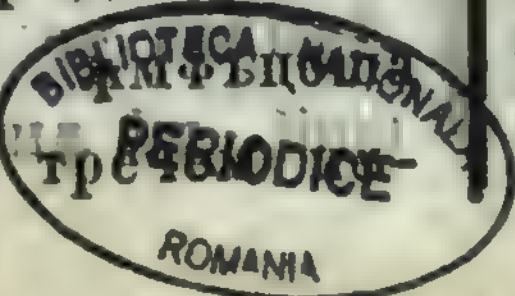
17 НОЕМ.

1840.

Г Е Т Е Н Б Е Р Г.

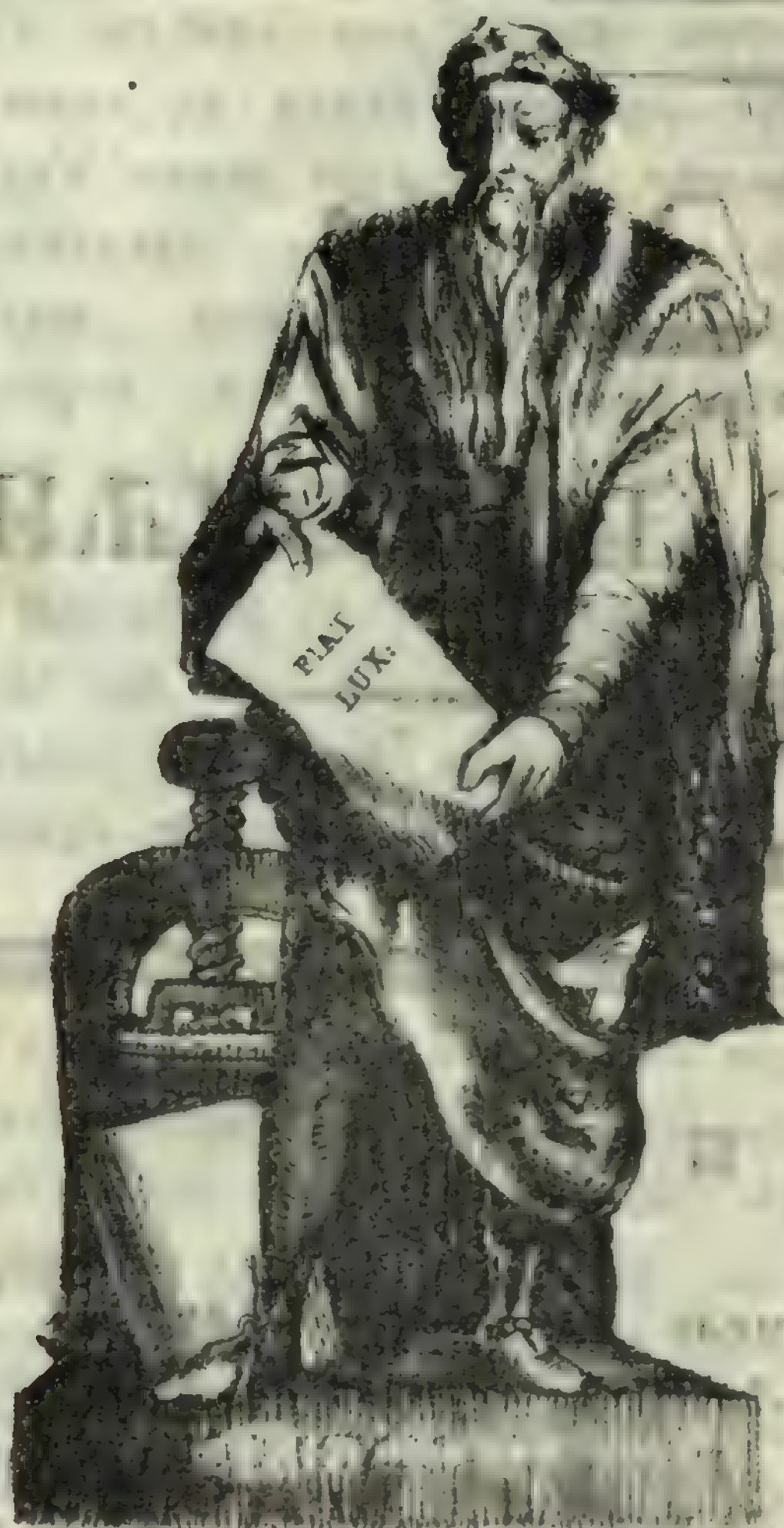
Впоха дн каре трым стрѣльчече нѣнѣмаі
прин афлѣріле челе мнѣнате, че днкъ прин
кѣлтѣл (чинѣтіреа) че се дѣ вървацілор каріі
прин а лор ценіе ші остенеле аѣ прегѣтіт
фачеріле де вине а чивлізаціеі. Де ачест фелѣ
аѣ сербат дн анѣл ачеста Германіа, Франція
ші тоатѣ Еуропа аніверсала де 400 ані де ла
афлареа типографіі прин Гѣтенберг кѣрѣна
саѣ днѣлѣат ла Страсбургѣ о статѣ дн мѣжло-
кѣл знеі сервѣрі націонале. Ачестеі арте
(местешѣг), кѣносѣтѣ дн патріа ноастрѣ де ла
анѣл 1568, сѣнт даторіѣ Ромѣніі респѣндіреа
амвѣдѣтілор вісерічеші ші ачелор де шіянѣ.
Ліпсіці де алѣ мѣжлоаче де а
а ноастрѣ адміраре ші кѣношінѣ, трѣ

меле ші віографіа ачестѣі барбат дн Ікоана
Лѣмеі че се поате сокоті кеар а лѣі ѣрѣіре.
Гѣтенберг саѣ нѣскѣт не ла 1400 ла Маінци
(четате не ріѣл Рінѣ). Ачѣа днтѣ афларе тіпо-
графікѣ аѣ фѣкѣто ла Страсбург (асемѣне четате
дн 1438 кѣ літере мѣшкѣтоаре де лемн. Ел
саѣ днѣоціт кѣ Фаѣст каріле аѣ днлѣснѣт
баніі трѣвѣіторі пентрѣ ачѣаста. Картеа каре
маі днтѣ саѣ тіпѣріт аѣ фост о вѣвліе латінѣ.
Фаѣст нѣмѣрасе сомѣ марі ші Гѣтенберг не-
пѣтѣндѣле днтѣрѣа аѣ ѣрмат цѣдѣкатѣ, дѣпѣ
каре тіпографіа аѣ днлѣнѣтѣ пропріетате лѣі
Фаѣст каріле лѣсѣе компаніон не Шефѣр. Кѣ
ацѣторѣл алтора, Гѣтенберг аѣ фѣкѣт ѣн алт
теаск, ші дн анѣл ѣрмѣторѣл тіпѣріт алѣ кар-

те латинь. Типография лэі Гутенберг аў цхнэу
ла Майнц пхнэу ла 1465, пе атхнче ел саў
дхнэулат ла ранг де Новіл, ші ла 1468 аў
мэріт. Прехам ам зіс дхн анэл ачеста саў
сербат ла 24 Івні аніверсала афлэреі типо-
графіеі кэ о маре стрэлачере маі алес дхн
четатеа Страсбург, энде дхн о піаць пхэлікэ, каре
саў нхміт а лэі Гутенберг, саў дхнэулат ста-
тхе де бронз а кхріе дхнкіпхіре се дхнэуло-
шазь дхн а ноастрэ Ікоань. Ла пічоаріле сале
се веде теаскэл, ші дхн мхнэу цхне о філэ пе

Г У Т Е Н Б Е Р Г.

каре се вед тхпхріте зіселе дін Сф: скрип-
тхрэ: Fiat Lux (фхе лхмінь).

П Л Э Г Э Л Г Р А Н Ж Е.

Челе дхнті афлэрі а дххэлэі омэлэі, челе
маі интересанте, челе маі фолосітоаре, нэ сжнт
тот деазна челе че аў пріімт маі деграбь ачеа
маі ді пе зрмь а лор десэвхршіре. Кхт де стрын

де сар пхреа ачеста тотхш есте адевхршэ
чеа маі маре парте дін афлэрі аў рхма
прхнхіе дхн кхрхереа а знеі дхделхнгате
чхрі де веку, ачхасть фантх е доведіть де
трэ недесэвхршіреа а маі мхлтор плэгхрі
ведем дхнкь астэзі дхнтрехінцате прін с
ноастрэ.

Плэгэл, каріле ла чхнхені нэ авеа нхні о
формь, дхнтімхріле ноастрэ тот дхнкь нэ саў
депхніт. Кэ тоате нэ сьпоате сокотх плэгэл
машінэ сімпле, сеаў чхл пхцін ка зхн алкх
дін машині сімпле; кэ тоате кэ проблемх

ххнікь, пе каре сь разімь дхрареа лэі,
діслегать де маі мхлт тімх. Тотхш поате
нэ есте нхче зхн плэг кареле сь нэ фхе
смітеаль. Агхта е де маре дхпхртареа
темехріле теоріеі ші дхнтре іспхрхвіріле
тічеі. Нхмхрэл пхрцілор, алкхтхгоаре
гхлэі, есте фохрте мхк, ачесте сжнт: Бхрзо
фхрэл чхл лат, гріндень, коархеле, пхен

кхра, фхрэл чхл лхнг, ші роателе; адеост
орі сь дхнхмілэ кэ нэ сь пхнроателе, сеаў к
пхне дхн локэл лор сеаў нхмаі о роать, а
алтх бхкать де лехн ка зхн калхп ал чхботалта
лор. Астхел де плэгх фхрх роате сь нхмхтрх

Араріэл. Кредева чхнева кэ кэ елементе ахатхес
пхцін нхмерохсе, аша де пхцін дхнкхлхте, рох
дхнпротіва прінціпхлор дхнестэл де адевхрхгхті
аххзате пхнтрэ челе маі бхне машинэ, плэгх
е фелхуріт, нэ нхмаі де ла о царь ла алта, дхпрін
дхнкь де ла о провінхіе ла алта, де ла зхн фхче
ла алт сат, ба дхнкь ші де ла зхн котхн ла

котхн, дхцх гхстэл ші сокотхнца маі мамате
сеаў маі пхцін бхнэ а лхкрхторхлэі депхмхххні
Кэ тоате ачесте нэ трехе де а фх нхмаі нхл
дхраре десэвхршіть де плэг, мхлте остене дхнтрэ

аў фост дхнтрехінцате пхнтрэ а о афла фхрх
тот деазна аў слэжіт пхнтрэ а дхмххнхтх ма
зхнеалта. Сжнтхм даторі пхнтрэчеле маі інтерхка
санте дхнххнхтххрі зхне дхнтрэ чхі маі стрхмарх
лхціні прехіденці аї статхрілор зхніте, Д. Жхадх
фхрхон. Д. Арехтхот, іш Д. Матеі дхнтрэ
Домбал че аў фхкхт плэгхрі дхцх алор прінххте
ціні, ші дхнсххршіт Д. Ххшет, че не аў дадх

Феліу де мобіле. Фрвзіле лізі челе марі се
антревзінцазъ пентрѣ дѣскареа фелурітелор
оаме, прекъм аші гла пржнѣ дн лок де фацъ
де масъ ші щергътоаре, маръ въвочеліле, че
каді сінгъре де сіне, дн лок де паскъ. Лѣкзі-
торіі інсэлей Отахайті, энде се афлѣ чіі маі
мѣлці арборі де пжне, фак дін скоарца лѣі эн
феліу де матеріі фортен мещенрітѣ ші фрѣ-
поасъ пентрѣ днвръкъмнте, дн кпѣл ѣрмѣтор:
кѣнд сжнт копачіі де 6—8 палме марі, ші
десгроанъ, ші къръцъ де кренці ші де рѣдъ-
нінъ, ші деспоаіе де скоажъ, пѣндѣо антрен
пърѣ, ка съ се моаіе. Дѣпъ вѣро кѣтева зіле
деспоаіе целіца де скоажалі чеа гроасъ, тѣкѣі
нмаі ачеа пеліцы о днтревзінцазъ ла пре-
мѣрареа матеріеі, пѣндѣа поі ачеле пеліі пе
мѣлѣл пърѣлѣі де ржнд, зна лжнгъ алта пе
рѣнзе де платан, фіеце каре ржнд есте де
30 палме лѣнг ші де 10 палмѣ лат. Дѣпъ
ачеа тоарнѣо алъ песте джн сіле, ші лѣла съ
песте нѣапте, і съ се ѣмѣле.

Адоза зі дімінеацъ ле гѣсъск ліпите, зна де
алта, опрінъ дѣска (мѣст) клеіос, че і съ дін
тржн сіле, дн кѣт тоате ржндѣріле ачеле алкъ-
тѣск о ѣзкатъ днтреагъ ка энковор, саѣ іо-
роложнѣ, пѣндѣо пентрѣ маі де парте пре-
гѣтіре пе скжндѣрѣ нетедъ ші ѣтжндѣо біне
кѣ эн маі де лемн днкрестат ка эн мѣнгѣлѣ,
прін каре се маі днтінде ачеа матеріе ші се
фаче маі траінікъ. Отахайті (лѣкзіторіі де пе
інсэла де ачеастъ нѣміре) фак де іасеміне
матеріі днторма ка чел маі сѣѣпіре постав,
шні дн съ ка мѣслінъ. Ачеа матеріе се дн-
нѣлѣще дн роаъ, се вѣлсече, се зѣгрѣвече
днтревзінцжндѣсе ші алѣ. Колорѣл чел маі
фрѣмос есте рошіе, каре нмаі Отахайті шіѣ,
маі кѣ деосевіре прегѣті. Чержнд тревзінца
ка съ се гѣтеаскъ дн скѣртъ време оі маі
маре кѣтіме де іасеміне матеріе, атѣнчі се
адѣнъ дѣнъ латъ 200 фете, ка ла о клакъ, дн-
тре каре тоате челе латѣ, дѣпъ кѣнтеклъ энѣі
фете, лѣкреазъ стѣфолѣ (пелііле) челе крѣде
адѣнате де ѣрѣаці.

Кѣ кѣт фолосіторі ші дндѣмжнатік се фа-

ПОАМЪ ДЕ ПЖНЕ

че ачест арѣр де пжне пентрѣ лѣкзіторіі
інсэлілор сѣдїче, дн прівіреа матеріалѣ-
лѣі де лѣкзінцъ, фелурітелор энелте, мобі-
ле ші днвръкъмнте, кѣ атѣта маі деосевіт
есте ел дн прівіреа родѣлѣі сѣѣ, фінд пентрѣ
інсэлані (лѣкзіторіі інсэлілор) ачеа че сжнт
пентрѣ ноі картофе ші грѣл, слѣжінд ел
тѣтѣрор інсэланілор спре храна чеа де тоате зі-
ліле, пентрѣ каре дар череск сжнт і кѣ атѣта
маі мѣлт даторі а мѣлцѣмі, пентрѣ кѣ пе ло-
кѣріле ачеле нѣ се фаче нїчі эн феліу де
алтъ пжне дін прїіна кѣлдѣреі несѣферіте,
нїчі пентрѣ родѣрі, ва нїчі пентрѣ оаменіі
де алтъ клімъ. Поама ачелѣі арѣоре аѣнѣце
пѣнъ ла мѣрімеа энѣі пепене, маръ кѣнд ліі
тімпѣл прїіторі, аѣ кѣте 10—12 палмаче
дн діаметрѣ, кѣнтѣрінд адесе 10—15 окъ,
пе коажа лор аѣ нїще ѣѣѣрѣзе саѣ гѣѣрі
мѣрѣнте, пе деасѣпра галѣіоаре, маръ
дн лѣнтрѣ алѣе ка зѣпада. Ачеастъ поамъ се

коаче дн лѣніе Ізліе, ші Август, нѣ се мѣ-
нжикъ крѣдъ, пентрѣ къ мѣзъл еї чел де тот
дѣлче ші моале, нѣ сѣнѣтос, де ача днаінте
де а се коаче се кѣледе, фінд днкъ кам верде
не деасѣпра, дѣпъ ача се пѣне, не фінд днкъ
бѣне де мѣнкат, саѣ днтреѣ саѣ бѣкѣцеле дн-
вѣлте дн френзе де ачелаш копачѣ, не нѣше
леспізі фіервінці, энде саѣ се бѣзкъ саѣ се
коаче фѣкѣндѣсе бѣнѣ де мѣнкат, ші кѣпѣтѣнд
ѣн гѣст днтома ка пѣнеа чеа де грѣѣ амес-
текатъ кѣ пѣцінѣ фѣнѣ де картофе. Ачесте поаме
се гѣтеск пентрѣ хранѣ ші кѣ алте фелѣрї де
плѣнте. Отахаїтї, карї днтрек не мѣлці алці
інсѣланї дн кѣлтѣрѣ, шїѣ а фаче дн ачел род
ѣн фелѣ де пѣне, каре се цїне маї мѣлте
сѣпѣтѣмѣнї, фѣрѣ де а се стрїка, адекъ: маї
наїнте де а сѣ коаче де тот поамеле се кѣлег
ші се ласѣ аної вро кѣтѣва време, ка сѣ
се маї коакъ, дѣпъ каре се пѣне нѣмаї мѣзъл
лор чел рар днтро гроапѣ, пардосїтѣ, ка сѣ
доспаскъ, дн каре се формазѣ днсѣршїт
пѣнеа че се коаче саѣ се бѣзкъ маї кѣ самѣ
не леспізі фіервінці. Кѣптіорѣл, днкаре се
коаче аша фелѣ де пѣне, се фаче кѣ фоарте
пѣцінѣ кѣлтѣналѣ ші остенеалѣ, адекъ: се
сапѣ огроапѣ аджикъ, каре се акопере кѣ френзе

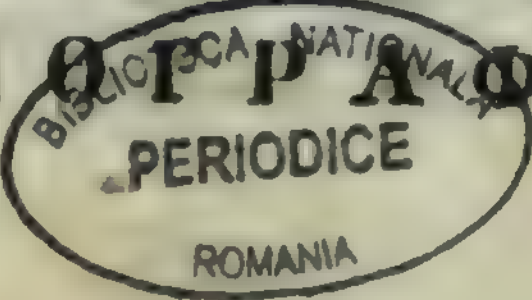
де копачѣ, пѣнѣнд пѣдѣлтѣрї піетре, ші фѣкѣ
фок де каре днкѣрѣнд се днфїервѣнтѣ піетрї
днкѣт се факрошї. Дѣпѣ не маї трекутѣ
кѣлде тот, пѣрѣмѣне нѣмаї рѣченѣша, се
сѣрѣ кѣ ачаестѣ тот фѣндѣл тропеї акоперїн
кѣ френзе, де каре се пѣне пѣнеа, каре
ші орї че есте нѣде копт, пѣнѣнд пѣродеа ісѣ
лор дартї френзе, шї днвѣлїндѣл днсѣршїт
кѣ дѣрѣнѣ дн цѣр днпрѣцѣрѣка сѣтїнѣ
рѣсѣате кѣлдѣра афѣрѣ. Ачесте арборе саѣ дѣмеснїчїт фоарте
прїн кѣлтївіре, днтрекаре се факѣл пѣкѣм
маї мѣлте сѣрї. Ел пѣродеа ачѣте пѣо
днкѣт, дн днмѣснїчїт сѣнѣрѣже пѣоатеї хрѣнї
днтрегѣ дн поамїлѣта дрїї копачї Ел се гѣсѣ
не пѣнѣнѣ сѣнеанѣл пачнїкѣ де дн інсѣлїле Сѣр
ші пѣнѣ ланн Маркїзе днтрѣнѣ кѣпрїне
марѣ де кѣт де 2000 мїлѣ геогрѣфїче,
дн скѣрт пѣфїеце каре інсѣлѣ, прѣкѣм
пѣфїеце каре цѣрм. Дн времїле дн сѣрмѣ
черкат Енглѣзїї алѣ рѣсѣдї шї дн Вестїн
(Амерїка) каре преа пѣцін рѣспѣнѣсѣ скопѣ
фінд кѣ ел се фаче маї кѣ самѣ пѣлѣнѣтѣ
ваторѣл пѣмѣнѣтѣлѣ, тне пѣтѣнд сѣфѣрїно кѣ
маї рече, днкѣт кѣлѣмѣла сѣдїчѣнѣ. Езропѣї
фї пентрѣ аджнѣл преа рѣчї. Ачесте

ДРЕПТАТЕА

Дрептатеа сѣ фаче днтре Персї пре нѣте шї
фѣрѣ мїністерїе де прокѣраторї саѣ де адво-
кацї. Ын комїсар днтѣлнї днтро зї не ѣн
цѣран чї вінеа де ла кѣсѣпїе, шї сѣнтѣрна ака-
сѣ. Ел жл днтреѣ че дѣче? цѣранѣл рѣспѣнѣсѣ
мѣніос, карнеа не каре ам кѣмпѣрато де ла
ѣн кѣсап. Комїсарѣл, мїрат де рѣспѣнѣсѣл шї де
тонѣл цѣранѣлѣ, вое сѣ шїе прїчїна нѣмѣлѣцѣ-
мїрїї сале: Ел днтреѣ дакъ карнеа есте пре
скѣмпѣ. Фѣрѣндѣіалѣ рѣспѣнѣсѣ цѣранѣл, дн-
зѣдар ацї хотѣрѣт прецѣл, кѣсапї нѣшї пѣват
пїокѣ; ії жл чер днтрїт ба днкъ нїчї дрепт нѣ
даѣ. Кѣ ла ачаестѣ бѣкатѣ лїсѣшѣ чел пѣ-

пїн 25 драм. Дѣмѣ зїсе комїсарѣл ла трѣв
де энде аї лѣзат карнеа. Комїсарѣл адѣнѣ
порончї кѣсапѣлѣ де а о кѣнтѣрї, шї наден
афѣл 40 де драм. лїсѣл. Атѣнче комїсар
зїсѣ ачесте кѣвінте кѣтрѣ цѣран, че дрѣ
тате чѣї тѣ де ла ачест ом, че чѣї тѣ де
джнѣсѣл? Еѣ вропѣ, зїсе цѣранѣл, атѣте
мѣрї дн карнеа са кѣте лїсѣсѣкѣ дн сѣкѣ
че ел меаї вѣндѣто. Тѣ ле вѣї авѣ, рѣспѣнѣсѣ
комїсарѣл, шї кеар днѣсшї іл вѣї тѣе!
дакъ тѣ вѣї тѣе маї мѣлѣ саѣ маї пѣцін вѣї
пѣдепсїт. Цѣранѣл, днсѣпїмѣнтат де нѣдепѣнѣ
ачестеї рѣдѣкѣцї, сѣ фѣкѣ нѣвѣзѣтѣт

АНТИПОГРАФИКА ИНСТИТУТА АЛБИНЕ

ИКОАНА ДЪМИТЪ

Ф О А Е

ПЕНТЪ

ИДЕЛЕТНІЧР ЕА МОЛДО-РОМЪНІА ОР.

840.

ДЪМИНІКЪ.

24 НОЕМ.

ДЪКА ДЕРАІХСТАД

СИЗЛДЪІ НАПОЛЕОН.

Че дін сіне саї нѣскат

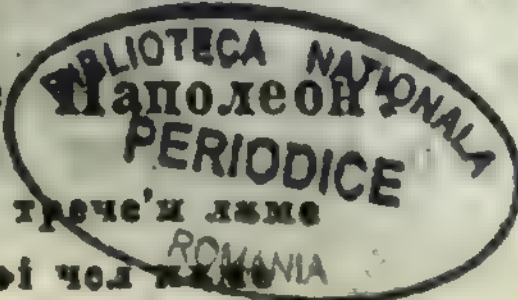
Ші пре лѣме аї зиплуті,,

Лѣкоареа ковѣршітоаре ал ачелѣі барѣат аї
лѣмінат прѣсте прѣнчіа фінлѣі сеї, а кѣрѣа
портрет аетіз се дмѣцдошазѣ дн Ікоана ноа-
стрѣ.

Наполеон, фінд днкѣ генерал де дівізіе,
саї днсѣрат ла 1796 кѣ Жосефіна, вѣдѣва чеа
днѣвѣцїтѣ а генералѣлѣі Бохарнѣ, пе каре Фран-
цезїі, центрѣ а еї днсѣшімі алесе, о нѣме лѣчеа-
фѣрѣл лѣі Наполеон.

Днѣлцїндѣсѣ ла 1804 ла град де дмпѣрат,
Наполеон, дѣпѣ днкѣереа ресѣонлѣі кѣ Австріа,
дн 1809, саї дїспѣрцїт де соціа са Жосефіна
ші ла 2 Април 1810 саї кѣнѣнат ла Парїс

Он поет зіче де

„Мнї де аїі вор трѣчѣі лѣме
Дар віт днк' а еї чол лѣме

кѣ Архідекеа Маріа-Лѣза, фійка Ампратѣлѣ Франціскѣл 1 ал Австріеі. Дін ачеастѣ късѣ-торіе саѣ нѣскѣт дн 20 Март 1811 ѣн фій, не каріле днкѣ дн леагън, дѣпѣ векѣл обічеѣ а Императорілор Германо-Романі, л'аѣ днтігѣлат Ріга де Рома, ші сеаѣ ботезат Наполеон-Франціскѣ, Іосеф, Карлѣ.

Дн експедиція чеа кѣмплітѣ асѣпра Росіеі ла 1812, ші дн фокѣріле Московеі саѣ містѣт порокѣл лѣі Наполеон. Рѣдікареа Европеі днтреѣ аѣ адѣс кѣдереа лѣі, ші іскѣлнд ла 1814 а са абдікаіе (традере) де Імпрат а Францезілор саѣ ші діспѣрцїт де а са соціе ші де фїзл каріле аѣ трекѣт дн Австріа спре а прїімі крещере дн кѣртеа вѣнѣлѣі сеѣ. Дѣпѣ че Наполеон саѣ днтѣрнат еар дн Франція, ла 1815 ші маі дн ѣрмѣ днкѣрѣл дісперерїі сале ла санд-Елена, партїзанїі сеї аѣ черкат, днѣс дн задар, а рїшї не тѣнѣрѣл Наполеон каріле петречеа ла Шенѣрѣн, спре ал фаче ѣнеалтѣ

а планѣрілор лор, дѣпѣ каре прїнцѣл саѣ де сѣв прївігерѣа контесїі францезе Монте-ші саѣ дѣс дн кѣрте ла Віена ѣнде саѣ крѣдїнцат ѣнеї едѣкацїі германїче.

Ачест прїнцѣ крещѣа ші се днаїнтеа ла вѣцѣтѣрѣ ші вѣне депрїндерї, авѣнд де кал не днѣвѣдѣл Колїн, ел арѣта мѣлт лент ші плѣкѣте днѣсѣшїмі, ера мѣнїгѣереа чеї сале ші а фамїліеї днтреѣі, прѣкѣм ші іектѣл інтересѣлѣі пѣвїк, кѣнд сосїнд дн стѣ де 21 анї аѣ днчѣпѣт а дмѣѣпоша тоаме де воалѣ прїмеждїосѣ каре л'аѣ ші прїт ла 1832.

Ел ера фрѣмос ла фачѣ ші дналт ла сѣмѣна дн парте лѣі Наполеон дар маі маїчеї сале. Тїгѣл де Раїхстат пѣрта де оарѣкаре домінії (мошїі) дн Бохемїа, каре пѣратѣл Франціскѣ ла 1818 аѣ днѣзїт тѣлѣі сеѣ.

Л А М А (Днкѣере).

Лама фїнд пре мѣлт днкѣркѣтѣ нѣ се скоатѣ пѣнѣ че нѣ і се маі ѣшѣреазѣ повара лѣжнд о парте дн трѣнѣа. Ѣмѣлнд бїне кѣ дѣнеа еа есте сѣпѣсѣ ші аскѣлтѣтоаре авѣнд ші о маре рѣдаре, іарѣ де вѣтаіе ші фрікѣ саѣ аспрїме нѣ днѣѣле-че, чї се фаче днкѣ пѣтѣнѣгѣ ші кѣ тотѣл неа-скѣлтѣтоаре, ва днкѣ зѣдѣрѣтѣ пѣнѣ ла мѣнїе ѣмпле не сѣпѣрѣторїѣл еї де тот кѣ скѣпїт, дм-прошкѣндѣл де департе. Пентрѣ ачѣа нѣ се днтреѣѣнцѣзѣ ла дѣнѣа варгѣ саѣ бїчѣ, чї се дн-деамнѣ кѣ кѣвїнте блѣнде, іарѣ маі кѣ самѣ прїн ѣн флѣер, лѣсѣндѣо сѣ меаргѣ дн паче мер-сѣл еї чел обїчѣзїт. Дн кѣлѣторїі попосеск е-ле адесе, рѣмїгѣнд ноаптеа кѣлкатѣ фїнд. Ла кѣлѣкаре траг пїчоарїле сѣв сїне, аконопїндѣле кѣ трѣпѣл сѣѣ, іарѣ грѣмазѣл жлѣѣн тот ѣан-ѣошѣ саѣ дрепт дн сѣс. Обїчѣзїт факѣеле не зї кѣтѣ 5-6 мїле. Мѣлшї сѣѣн, кѣ мергѣнд іо тѣѣѣрѣ днтреагѣ де ламѣ днкѣркѣте днѣѣѣошѣзѣ

о мїнѣнатѣ прївѣсїлїче. Еле мерг дншїратѣ те ѣна дѣпѣ алта, пѣзїнд чеа маі вѣнѣ шї маї акѣратѣ (регѣлатѣ) рѣндѣналѣ, днаїнтеа кѣрїт мерѣѣѣна, ка ѣн кѣлѣз, днподоѣїтѣ кѣ ѣн фѣре, фрѣмос, кѣн клопоѣл ші кѣн стегѣшор пѣсѣрѣфѣ дн вѣрѣѣл капѣлѣі, дѣне каре ѣрмеазѣ тѣмаї чѣле лалте дншїратѣ днтокма ка нїѣе солдїст пѣсте вѣрѣѣріле чѣле омѣтоасѣ а Корділерїї прѣкѣм ші не коастѣле ачѣлорашї мѣнцї, не фелїѣ де дрѣмѣрї, не каре нїчї каї нїчї кѣр сѣжнт дн старѣ а ѣмѣла фѣрѣ де а се прїмеѣтїз Чеа маї прїтоаре ші маї плѣкѣтѣ хрѣнѣ а лор есте плѣнта Іѣо (ѣн фелїѣ де іарѣ) се фаче фѣарте мѣлтѣ не чѣле маї дналте пїсат а мѣнцїлор де аколо. Лама мѣнѣнѣкѣ фѣо мѣлт, дарѣ не пѣѣн. Еа есте де маре фѣне шї дѣпѣ моартеа еї пентрѣ Перѣанї, фїндѣгѣлїї мѣнѣнѣкѣ о парте дн карнеа еї, іарѣ чеа тѣ о сарѣ ші ѣжнд тот пентрѣ мѣнѣкаре, ма

і кам таре саў вяртоась ші нэі пре делікатъ, ші шелеа о прелъкреазъ пентрѣ днхълцъмінте, ші алте лъкрѣрі тревѣітоаре.

ЛЪПІІ ЛА ОСТІНДІА.

Дн політіа Аера, шін кэнцэръріле еі міс-
іръ лъпії днтімп де 4.— ані песте 1000 де
шій. Окжрмзіреа ачестор локѣрі аў воіт стърпі
есте ґіаре прін фелнрїте мьсърї, хотържнд
шій преміе (дар) челзі че ва оморж вр'єн лъп,
ръ днвечінареа знзі векъ преңудецї а лъ-
сїторілор де аїчі нїмічі кз тотъл ачел вєн ші
лосіторїу план а домніторнлзі. Къчі Індіенї,
дед, кз тоці лъкзїторїі ачелзі сат, саї ачелї
лїтїї, дн каре с'аў вьрсат сжнче де лъп,

тревзе негрешїт сь моарь, пьнъ дн тръпэл,
прекжм де асемїне кред кз дъхзріле копїлор
мжнкаці де лъпї вор мжнчі не ачела че ар кзтеза
а оморж вр'єн лъп. Ачеастъ оарьї ідеє пъ-
нъ днтратжта с'аў днрѣдъчїнат прін зніле
пърці а Індієї де рьсърїт, днжт лъкзїторїі еї,
прїнзжнд вр'єн лъп, се мьрцінеск аї аніна зн
клопоцел ла гжт, кз скопъ, ка ачел сжнет сь
ґіе оаменїлор спре сьмн де ґерїре ла апропї-
среа лъпелзі.

ПАСЕРЕА - ЛІРЪ (Menura superba.)

Патріа ачестей пасерї мїнзнат - ґржмоасе
те Нова - Оланда (о царь афлѣтоаре не чеа-
нтъ цнмътате а пьмжнтелзі ші каре віне кам
зв пічоарїле цьрілор Молдо - Ромжне). Сжнт
шїмаї 15 ані де кжнд кълъторїі енглезі аў деско-
търїт ші аў адзс де ла Парамата ачеастъ па-
ґере, не каре аў гьсїто лъкжнд ла мжнте не
сърфзріле копачїлор де знде са сь дъче
тсмаї спре аш кзъта нзтрецъ, знії дін натъ-
лїстї зік кз пасереа есте дін неамъл гьнілор
ерїції о нжмъръ днтре пасерїле де парадїс.
е Ной сокотїм кз четїторїі ношрі кз плъчере
ґар ґаче кжнощїнда ачестей віетъці дмфъцощате
жїтїз дн Ікоана Лжмеї. Еа саў нжмїт Менога
ла superba, самънъ ла мьрїме кз о гїнъ, нлїс-
лї еї есте негръ, маре, корьетек ші конїк
лїкат ла зн капът ші аскзціт ла алтъ). Коада
есте 2 1/4 палме лжнгъ, алжтжїт дін 16
ґоше ґоарте осевїте. Доъ дін ачесте сжнт лате,
нлїгзцел дін лъзнтръ аре формъ де щерпе, въл-
ла портокаліе днкієъ, спре капът арцінтїе. Жм-

ве ачесте пене стаў дрепт дн сзс, ла капът
се плеакъ, се днкрзчішазъ ші сжнт негре
ла вжрф. Алте доъ пене сжнт негре ші нз-
маї не де о парте аў стегзце, ші дн партеа
де сзс се дналцъ дн формъ де аркъ. Челелан-
те пене а коадеї сжнт ґоарте делїкате ші нз
аў стегзце, дар перїї лор сжнт рарї сьмънжнд
кз скелетъл знеї пене. Вьлсеза лор есте
чензшіє. Тоатъ ґынтъра але ачестей пасерї
ґржмоасе есте де колор рошїетїк негръ, ші
престе крешет аре о мїкъ коронъ пеноасъ.
Флзерїї сжнт негрї прекжм ші а сале децете че
сжнт ґоарте лънці. Ғемеїца, каре есте мълт
маї мїкъ, нз аре коадъ нїч аша де маре нїч
атът де ґржмоасъ. Бьрзцелъл, ка пъзнії,
дн кжнощїнда ґржмзсеції сале, рьшкеаръ
коада са дрепт семя де вжкзріє, ші дн ачел
фелн кз форма еї сь асамънъ кз о лїръ (їнстръ-
мент ка о алъгъ) пентрѣ каре кжвжнт ачеастъ
пасере саў нжмїт Пасереа - Лїръ.

П А С Е Р Е А - Л І Р Ї.

ОРАШЪЛ ЛІПСКА АНГЕРМАНИА.

Чине дін четіторі нъ кѣноаще мѣкар дін нѣме-
часть політїе комерціалъ, кѣріа не тот анѣл
мѣтеше вірѣл индустріеї центръ мѣнѣшїтѣріле
елѣріте каре се продѣк аколо, сеаѣ адін тоате
гріле Европїї, се адѣнъ де доѣлорї не ан ла
армароачеле челе слѣвїте, кѣчї, чїне есте аче-
а карїле нъ аре невое а пѣрта сеаѣ а днтрѣвѣ-
нѣа ѣн дѣкрѣ фабрікат афарѣ дін патріе? Анѣсѣ
сеаѣ ар пѣте ворѣї поставѣл, кѣ каре есте ам-
рїкат, пелеа кѣ каре есте дѣлѣцат, пѣлѣріа кѣ
каре есте аконерїт, четіторїл ар афла кѣвоаа,
нѣделѣл шї елѣріле дін Молдова аѣ трїмес дїснѣе-
ріле лор ла Лїпска, ѣнде прїн индустріе, дін кѣ-
де прѣфѣкѣндѣсе дн продѣктѣрі дѣлїкатѣ, осѣн-
дѣск не пѣмѣнтѣанѣл а пѣтї глѣоаа неиндустріеї
сале. Спрѣ днѣмпїнарѣа тѣкрїозїтѣчїї центръ
нѣасть політїе коѣмополїтѣ, амѣѣцѣшѣм днїкоа-
а нѣастрѣ а еї прївїре де дїнафарѣаѣ
Анѣасть марѣ політїе комерціалъ, центръл ин-
дустріеї шї а лїтератѣреї германѣ, есте нѣдїтѣ
не ѣн шѣс днїнс, мѣнос шї прѣлѣкрат, не ма-
ѣл рїѣлѣї Елстер дн каре се рѣварѣ пѣрѣ-
ме Парда шї Плаїса. Ла днѣкерѣа вѣкѣлѣї ал
нѣчеле ера аїчѣн сѣтешор славон, шї сѣ нѣме
Лїпск де ла копачїї де тѣї кѣ каре ера кѣнѣ-

рат, ансемнѣнд Лїпа славонѣще тѣї. Ла 1454
нѣмаї ера сѣтїшор, чѣс о політїе ампрѣдѣратѣ
кѣѣн трѣан.

Пачеа днделѣнгатѣ, ѣрматѣ дѣшѣ ресѣонѣ де
30 анї, аѣ дїсѣлїт днѣвѣдїреа лѣкѣїторїлор шї
дѣшѣ ресѣонѣ де шѣпте анї статорнїчїндѣсе сї-
гѣранѣа, саѣ дїсѣїнѣат четатеа шї тѣрїле еї се
прѣфѣкѣрѣ днгрѣдїнї шї дн алѣле (дрѣм дрѣнт дн-
трѣ копачїї). Зїдїріле ачеле маї фѣрѣмоасѣ сѣнт дін
1599 палатѣл Ефѣріеї, Бѣрса, вїсѣрїчїле Сан-
Тѣма шї Нїколаї, сѣхоала лѣї Сан-Тѣма днѣїтѣ
ла 1829. шї мѣлте алте вѣрѣднїче де лѣварѣа-
мїнте сїпталѣрї, монѣменте, днтрѣ каре се дѣо-
сѣвѣще ачѣл алѣї поѣта Гѣлѣрт шї а лѣї Понїа-
товскї карїле, ла ѣрїѣна вѣтѣліе де Лїпсїа, нѣмї-
тѣ „вѣтѣліа пѣпоарѣлор“ чѣ аѣ ѣрмат дн 16,
17 шї 18 Октомврі 1813 днтрѣ тоате наѣїле
Европѣї шї Наполеон, ачѣсѣ вѣтїаз Генѣрал воїнд
а трѣче дн вад рїѣл Елстер саѣ днѣкат дн мѣлѣ-
шїноаселе сале аѣ.

Фїѣра сеаѣ сѣармарѣкѣл ачѣстѣї політїї нѣ ес-
тѣ атїт де марѣ прѣкѣм ера маї наїнтѣ, днѣсѣ тот
днѣкѣ адѣнъ ка ла 9000 негѣдїторї стрїнї дін
тоате пѣрїчїле Европѣї шї дін Асїа.

Аїче се вѣнд продѣктѣрі фабрікатѣ а Германїеї

Фарте маре. Де ши нам фост анкунураці де о
вдичіме ле извоаре фіервінте, адарі тот не ам
річепят ла каре извор пѣтем съ неапрошѣм.
Деспре норд де ла арѣнкѣтѣрѣ се рідікѣт ѣн
роан рѣтѣнд ши маре, дін а кѣрѣа мѣжлок се
вѣлѣца ѣн фѣм дес. Ачеста ера Гаісерѣл чел
аре, де каре апропіндѣне, ам зѣрїт ла пѣчоа
ілеаоастре ѣн вѣлкѣ маре ши грозав, каріле
не ведеа ѣмплат не цѣмѣтате кѣ алѣ фіервінте
еа фѣмос крісталізатѣ, клокотінд фоарте дін
аджнчімеа чеа де мѣжлок саѣ афлат де 80

палме. Нѣмїтѣл вѣлк днѣфѣршїт се акѣфѣнда
лѣбжнд ѣн семпѣ де вѣро 30 палме аджнчіме.
Дѣпѣ че ам стѣтѣт пѣцїн аїче, днѣро аджн-
кѣтѣчере мїржндѣне де аче фѣмоасѣ прївіре,
кареа днѣфѣшазѣ окїѣлѣї некредїнцї ѣн аша
їзвор неретѣлат, не ам днѣторѣ ла локѣл ѣнде
ам лѣсат кай нощрїї; кѣнд деодатѣ ам фост
карїш аменїнцї де ѣн мїк вѣет ши кѣтремѣр,
днѣжт се пѣреа а сѣ фаче о рѣвѣрсаре не
ачест пѣжт.

(Ва ѣрма.)

ДОКІА ШІ ТРАІАН (ѣрма.)

Петрежнд ѣн шес мѣнос пресѣрат кѣ мѣн-
ей ши рїзрат де пѣрѣе, каре пѣн дн мїшкаре
ерестее нѣмѣрѣсе, дн ачесте пѣрїї рамѣл де
рѣнте а днѣстрїей сетенїлор. Котїнд мѣнїї
ѣн о кѣлѣторїе де треї чеасѣрї ши цѣмѣтате,
осещї ла сатѣл Крїкѣванїї, а мѣнѣстрїей
ѣхалнїца, ши песте цѣмѣтате чеас ла Мїто-
ѣл лѣї Балан, ашезат ла поалїе деалѣлї
доамней. Пончїтѣл сѣш ал ачестѣ мѣнте, каре
оате фї ѣн ѣнїї ка де 50 граде, невоешѣ не
ѣлѣторїѣ а днѣлѣка, тар-а са трѣсѣрѣ се ва-
рка кѣ аїнѣторїї воїлор, пїнтре оаре каре рїне
енате де скѣрсѣра апелор. Нѣ фѣрѣ мѣлѣт ос-
енеалѣ аїнѣде омѣл не ачест мѣнте аконсрїт
е кодрї днѣнекошї де вѣзїї, кѣ поене, дн ка-
е сѣнт кѣтева стїнї а мѣнѣстрїей Варатїкѣ. Де
ла Мїтокѣл лѣї Балан пѣнѣ ла кѣлмеа мѣнтелѣї
е нѣмѣрѣ кале де доѣ чеасѣрї. Локѣл чел маї
налт сѣ нѣмешѣ Паланка. Ачеста есте о трѣ-
е фїреаскѣ кѣнїнѣратѣ де доѣ рїшї марї, дн каре
е аїѣра одїноарѣ лѣкѣторїї де нѣвѣлїреа Тата-
лор. Спѣн кѣ Доамна Елена, асемене аїче сар
адѣностїт ла оарекаре днѣжмпларе ненорочїтѣ
содѣлї еї Петрѣ Рареш, дѣпре а кѣрїа нѣме
аї кемат ѣн алт мѣнте днѣвечїнат де ачеста.
есїмеа кодрѣлї нїчї кѣм днѣпїедекѣ а вїдеа де
че мѣгѣра Пїонѣлї. Лѣкрѣ вреднїк де днѣсѣм-
ат есте кѣ не коаста дѣспре рѣсѣрїт а мѣнте-
ї, креск стѣжерї ши местечнїї, тар не коаста

апѣсанѣ нѣмаї вѣзїї. Аколо сѣфѣл маї тотдеа-
ѣна ѣн вїнт пѣтернїї, ши кѣнѣчїї плекжндѣсе ла
фѣрїа са, кал кѣ маре кѣет ши оборжнд пре ал-
нїї, днѣтартѣ не сѣхо чеа сѣнѣтоаре а кѣрїа рѣ-
спѣнѣсѣрї, де сѣте орї резїсе, се перд дн депѣр-
тарѣ. Де ла тѣрїа Паланчѣ песте пѣцїн днѣчепе
кѣвѣрїрен, ши дн доѣ чеасѣрї, аїнѣде дн валеа
Ханѣлѣї, рїзратѣ де ѣн пѣрѣе де асемїне нѣ-
мїре, карїле се вѣрсѣ дн Бїетрїдѣ. Ачест сат
есте а прїнцїлѣї Г. Кантакѣїно прекѣм ши Ре-
нѣчїнѣе, ѣнде сѣ трѣче рїзл песте ѣн под стѣ-
тѣтор спре а аїнѣде пѣнѣ ла поалеле Пїонѣлї.
Де ла Рѣлѣнѣе, сѣаѣ де ла мѣнѣстрїеа Ханѣ
сѣ поате днѣтрїнїде сѣїреа мѣнтелѣї, дар маї
днѣнїте нѣї вом, днѣсѣмѣа днѣсѣмѣа чеаре нѣрма
кѣлѣторнїї ка се поатѣ, сѣсї тот ла ачест пѣжт
пѣрчегжнд де ла тѣргѣл Неамцѣлїї.

Нѣмеле де Неамцѣ поартѣ поїтїа рїзл, мѣ-
нѣстрїеа ши чѣтѣцїа чеа веке. Нѣї воїн воровѣ
алтѣ датѣ де ачесте днѣн ѣрмѣ доѣ локѣрїї нѣкѣ
файмос, ка ѣн ашѣзѣмѣнт мѣнѣстрїескї, тарналтѣл
пентрѣ рїнѣле сале каре нѣстрѣазѣ наѣвѣрѣа
амїнте де фанѣа че ероїкѣ а маїчей марѣлї Бѣо-
фан (1) ши ачелор нѣж вѣнѣторїї карїї аїнѣтен
зат а аїѣра четатеа днѣнїтеа краѣлїї Сѣвїескїї
ші карїї аї дат нѣмеле лор ѣнїї сѣаѣ ашѣзѣмѣа
поалїе ачестей чѣтѣцїї.

1) Вѣсї дѣспрїїреа історїїї, ал ачелор Гавїлор днѣлѣшїїт не
Сѣсѣан чеа марѣ днѣнїтеа чѣтѣлїї Неамцѣ, Ішїї 1833.

КОАНАЛОМІ

ФОАЕ

ПЕНТЪ

INDELETHICREA MOLDO-ROMJNIAOP.

840.

ДОМИКЪ.

1 DECEMBER

САТЕЛЕ ДЕПЕ АПЪ ДИХІНА.

Имперія Хіна (афлтоаре ла рьсърітъл Асіеі) аі алес дн провинція (цінэтъл) Кантон с'ау ванфъ, есте аша де днпопратъ, днкжт нзмаі ннне пъмжнт пентрѣ лъкѣнде, дрепт ачаа маі мълці оамені сжнт сіліці а лъкѣі апъ, пентрѣ каре плетеск ашъзріле мъл-ор Хінезі індѣстріоші пе энделе різлѣі мѣнші ачелѣі алѣастрѣ, кѣнд пе ѣскат маі афлѣ лок ка сѣші поатъ фаче эн бор-ееш. Мълці, ка ннше сѣргѣніці де пе шес се рѣкъ кѣ фѣніі пе челе маі дналте стѣнці, ѣстѣнд вре эн лок макар ка о ватрѣ, каре ако-еріндѣл кѣ пъмжнт, се ашазъ аколо, фѣкѣн-ші кѣте эн бордеешѣ, ш' о грѣдінѣцѣ кѣт мѣкъ, нарѣ алціі се ковоарѣ пѣнѣ аше аші гѣсі эн адѣност. Песто ачесте різріі

фак ннше плѣте де коначі фоарте марі, ло-гѣнд маі мѣлте ла эн лок, ші акоперіндѣле кѣ пъмжнт, днкжт пе апъ се дмѣѣкошазъ о днсѣм-натъ днтіндере де о верде кѣмпіе днподовітѣ кѣ фелѣрїте ші фѣмоасе касе, кѣ грѣдіні днфло-ріте, кѣ фелѣ де фелѣ де помі, ші алте ро-дѣрі, днформѣндѣсе днтрачест кн де плѣтъ лѣнгѣ плѣтъ сате днтреці, прін каре домнеазъ о віецѣіре фоарте веселѣ ші плѣкѣтъ. Ыліціло де апъ пннтре ачесте сате сжнт деапѣрѣро днтокма кѣ каналѣріле Венетіеі (о політе дн Італіа), акоперіте кѣ ненѣмѣрате гондоле (лѣн-тре) каре стаѣ гата тот деазна спре а тречо дрѣмеціі дн зна сеаѣ дн чеалантѣ парте, де ла эн сат ла алтѣл, ші де ла о касѣ ла алта. прѣкѣм ла ноі трѣсѣріле, фінд кѣ ші сіеме

BIBLIOTECĂ NAȚIONALĂ
PERIODICE
ROMANIA

гаре касъ, дн аша фелѣ де сате, есте деспр-
щѣ де алта еї вечинѣ прѣн апъ, еї се іче
елѣ де апъ. Днаинтеа порцілор касеї сѣв ѣн
акоперемѣнт рѣзѣмат не стѣлпѣ, сѣ вѣд шѣ-
зѣнд днавѣдѣнїї пропрїетарї деосебїндѣсе прѣн
гросїмеа трѣзѣлѣ, фемелѣ лор трѣзѣсе сѣ дн-
фенѣнїї лѣнѣ дѣншїї кѣ апѣрѣторѣа шї кѣ
чѣвѣкѣл дн мѣнѣ, повестеск фелѣурїте історїї,
шї трѣзѣї сѣ фїе гатала орї че вор порончї соцїї
лор. Не ачесте мешемѣнїте огоарѣ лѣкреазѣ,
ка орї шї ѣнде, нѣмаї сѣрѣїмеа, каре шїе асе
фолосї, пѣнѣ шї де вѣнт, де време кѣ иї дн-
каркѣ ачѣа че леаѣ дѣрѣїт натѣра дѣнѣ атѣ-
те остенеле не о мїкѣ кѣрѣцѣ не каре се
афѣл ашѣзатѣ опѣнѣзѣ, ка шї лѣкорѣїї, дармѣлѣт
маї мїкѣ, шї прѣн мїжлѣкѣл кѣрїа маї ѣшор
мерѣе ачѣа кѣрѣцѣ аѣнѣторѣатѣ фїїнд де вѣнт.
Не імѣшѣрїлѣ лор чѣле днѣїелѣнѣгѣте, не каре ка-
пѣтѣ нѣтрѣц дн рекорїреа шї ѣмѣзала апѣї

дї десѣнт, се вѣд нѣмерѣасѣ чїрѣзї де вѣчї атѣ
(кѣчї аша лї есте сокл), прѣкѣм шї мѣлте торїї
де ої марї тарѣ не апъ днѣатѣ нѣнѣмѣтѣ
кѣрѣдѣрї де рѣце хїнезе кѣ кѣлѣванѣрїї
асемїне шї прѣн огрѣзї сѣ афѣл о мѣлѣнѣ
гѣнїї хїнезе. Ачѣшїї інѣсѣланї нїчї одаѣтѣ
нѣвое де ѣскѣт, де време кѣ иї тог, че лї
ѣзе, шїї фѣкѣ аколѣ дн натѣра лор, че
дѣншїї ѣрѣтѣ не апъ, ба мѣлнї дн трѣнѣ
нїчї одаѣтѣ нѣаѣ пѣс пїнѣрѣлѣ не пѣмѣнѣтѣ
Чѣле маї мѣлте, маї марї шї маї вѣкї
чѣсте сѣте аѣ прїне шї рѣдѣнїї крескѣнѣ
фѣнѣлѣ, прѣкѣм шї не цѣрмѣл апѣї, ла карѣ
маї адазг нѣрїчѣтѣт алѣтеле маї мїчї,
прѣн ачѣа опѣранїе, деспрѣ каре сѣѣ зїсѣ
сѣс, днѣкѣт нѣзїнїа геогрѣвїкѣ а ачѣстор
шѣшѣдїте інѣсѣлѣ нїчї одаѣтѣ нѣ есте сѣ
нїкѣ, че се скїмѣѣ дн фїеѣщѣкарѣ ан.

НАПОЛЕОН ШІ ВѢНЗЪТОАРѢ ДЕ ПОАМЕ ДН БРІЕН.

Ачѣст вѣстїт. Днѣшѣрат нѣтрѣкѣ тїнерѣна сѣ
прѣкѣмѣї овѣщѣе кѣносѣкѣт, ка орї шї каре тѣ-
нѣр де вѣрѣста лѣї, шї ка чѣл дн тѣнѣ слѣв дн
схоала мїлїтарѣ дела Брїене фѣкѣнѣдѣсе вѣрд-
нїк дї карїера чѣл аѣнѣнга, прѣкѣм аѣ доведїсѣ
дн десѣл маї дн ѣрмѣ рѣсѣоїлѣ шї алѣ фѣнѣте е-
роїче (вїтезе) че аѣ іспрѣвїт кѣ мѣлѣт шї не сѣнѣ-
сѣ гївѣчїе шї рѣнїе (дѣх). Едїгѣвѣа, нѣсте мѣсѣ-
рѣ а мѣнѣка поамѣ прѣкѣмѣї чїекарѣ тѣнѣр, дн-
кѣт се фѣкѣсѣ чѣл дн тѣнѣ мошїрѣѣ а ѣнѣї прѣ-
кѣнѣце де ачѣст, фѣлї де прѣдѣкѣтѣрї, днѣнѣї
дн тот мїнѣтѣл кѣте ѣн ѣан дѣнѣ алѣлї; тарѣ кѣнѣд
нѣ аѣе ѣанї, аѣе кредїт ла ачѣа прѣкѣнѣсѣнѣ, пѣлѣ-
тїнд днѣсѣ днѣдѣтѣ кѣм кѣнѣта парїе. Тотѣш
дѣнѣ сѣвѣршїреа кѣрѣсѣрїлор де днѣвѣцѣтѣрѣ сѣ-
шїнд дн скоалѣ, ка сѣ арѣте шї дн лѣме
ка ѣн ѣрав шї днѣвѣцѣт солѣдѣт, ачѣа че аѣ де-
прїне ла Інѣстїтѣт, рѣмѣсѣ кѣ вѣро кѣнѣїва тѣлѣрї
дѣторїѣ ачѣелї прѣкѣнѣце, ба, кѣнѣд шї адѣсѣ
ла чѣа маї дѣне ѣрмѣ дѣтѣ о фѣрѣѣрїе пїлѣ

де прѣсїче мѣстоасѣ шї стрѣгѣрї копѣї, нѣсѣт
сѣ ел: „Дрѣгѣнѣ, аѣм мѣ кѣлѣторѣск дѣнѣ
кѣрїлѣ ачѣсте, шї нѣам кѣ чѣнѣї пѣлѣтї, дармѣлѣт
сїгѣрѣ, кѣ нѣ вѣї рѣмѣнѣ пѣгѣѣѣшѣ. Іа днѣтрѣ
рѣспѣнѣсѣ: „Кѣлѣторѣще нѣмаї дн парѣ, нѣмѣ вѣ
сѣлѣ тїнерї!
Днѣсѣ чїне ар маї фї цїнѣт мїнѣте о амї шїї
тѣлѣ, шї ла о аѣнѣ карїерѣ, не каре порнїсѣнїне
нѣрѣл солѣдѣт, макар де ар фї авѣт шї чѣа мѣсѣнѣ
нѣ меморїе (днѣнѣре де мїнѣте), дарѣ сѣл тоѣ ма
ка ѣн мѣлѣнѣмїгорїѣ, шїї адѣсѣ маї дн ѣрнѣтрѣ
мїнѣте. Наполѣон сѣ фѣкѣл дн скѣрѣгѣ вѣремѣратѣ
нѣрал шї днѣнѣсѣ тоатѣ Ігалїа, днѣнѣ аѣ
дѣсѣ ла Егїпѣт, (о парѣ дн карѣ фїї лѣї І
фѣрѣ атѣтѣа вѣкѣрї рѣсїї), кѣнѣїгѣ о сѣтѣлѣ
гѣ Назарѣт, токма не аѣел лѣк, ѣнде сѣрѣ
їнѣте де 18 вѣкѣрї лѣкѣнїца сѣрїтѣї фїноарѣ
де Імѣлѣсѣї нѣскѣтоарѣ. Іа аколѣ сѣ днѣ
сѣ стрѣѣѣтѣнї фѣарѣте мѣлте вѣсѣ дѣнѣ
нѣшїї, аѣнѣнѣнї дн прїнѣ ла Парїс, сѣ

агъ чед дин тжѣ Конезл (Домнітор). Рес-
торичі дн патріа са чеа държматъ при-
уріте резолції, чачеа, динѣа ші джн-
ла де маїнаїте, ші еѣ фѣкъ днесѣр-
дмѣрат ал Францезіор, дн каре каре деа-
а тїмн ші прекъпеаца се мжлѣа нмаї кѣ
интеле деа порнїреа лѣї. „Дарѣ ші сїгѣрѣ
не веї рѣмѣнеа лѣгѣаше“ каре фѣрѣ маї дн
днпат ші сїгѣр сїнет пентрѣ джїса.
фѣл Амѣрат сосїсѣ о дїноарѣ дн нѣ-
а полїте Бріен, інкогнїто (тепї), ел
дндїошїт фѣарте кѣдетїнд ла тїмпѣл
рѣчереї сале чеї де маї наїте, ші кѣм
пѣстрат пронїа прїнатїтѣа прїмежїї не-
не, кѣм лаї днѣлпат фѣарте дн аша де
зрї тїмн токма де тронѣл Францїї. Презм-
нїдѣсѣ рѣмасѣ ел де одатѣ днкременїт днтро
лѣ, стѣтѣ кѣ мѣна ла френте дн позїца
їа чешї адече амїнте де зн лѣкрѣ зїтат,
шї ачїа сѣрї ка дн трѣн сомн, поменї нѣ-
де прекъпенеї, се днїїнїцѣ деспре лѣкїїнда
чеа апроане де държмаре, ші днтрѣ дн лѣ-
трѣ днсоцїт нмаї де зн компанїон
їтант, аїнїгїнд прїн о зшѣ фѣарте
дѣстѣ днтро одаїе мїкѣ, дарѣ кѣрѣцїкѣ,
каре шедса прекъпеаца кѣ дої копїї
ранїѣ ватрѣ, прїїтїнд о чївѣ сѣракѣ. Ла
нїтраре днтрѣвѣ Амѣратѣл нѣ се поате кѣпѣта
днї врен рѣфрескамент (чева де гѣстарѣ рекої-
рѣ)? ба се поате, рѣспѣнѣсѣ прекъпеаца, пе-
нїї сїнт акѣм нопнї шї дндатѣ адесѣ зн
їїнїе (харѣз). Кїнд се рекѣреа ачїї дої
їспенїї мжнѣнд пепенїе, ларѣ прекъпса-
го маї хрѣнеа фѣкѣл кѣ пѣнїне вреаскѣрї,
днтрѣвѣ знѣл днн трѣнїї: „кѣношї не Ам-
мѣратѣл, че се ащеапѣ асѣзї аїчї?“, еа рѣс-

пѣнѣсѣ: „Ел днѣк нѣї аїчї, ларѣ аре сѣ нїе, шї
їтѣ сѣ нѣл кѣспѣсѣ? кїнд ел мѣлте фѣр-
фѣрїс шї мѣлте наїере де поаме аї мѣн-
кат де ла мїне, днѣвѣнд аїче ла скоа-
лѣ. Дарѣ аї пѣлїтї ел оаре тотдеаїна шї
регїлат? аїтѣсѣ домнїшорѣл, негрешїт кѣ аї
пѣлїтї регїлат, зїсѣ прекъпеаца. Атанїї
зрмѣ стрїїлїт маї де парте зїзїнд: кѣм
се воде, орї кѣ нѣ вреї а мѣрѣрїсї адеѣрѣл,
орї кѣ нѣ нїї мїнте, дн дестѣл кѣстѣ нмаї ла
мїне, шї мѣ кѣноаше, кѣ еї сїнт Амѣратѣл,
ларѣ че се аїнїе де платѣ, нѣ цам пѣлїтї тот,
фїнд кѣ днѣк шї акѣм днї сїнт даторїѣ вρο
кѣнїва францїї, шї дндатѣ нѣмѣрѣ компанїо-
нїл лѣї не масѣ 1200 де францїї (3600 лѣї)
капїталїл шї довїнда. Прекъпеаца, кѣспѣсѣнд
не Наполеон шї азїнд сѣнетѣл монетѣї не
масѣ, рѣмасѣ зїмїгѣ де вѣкѣрїсѣ, сїаїмѣ шї
мѣлѣмїре, копїїї еї днѣк сѣ зїга нмаї знѣл
ла аїтѣл, нешїїнд че се зїкѣ. Амѣратѣл по-
рончї маї днзрмѣ, сїпре сїмн де рекѣношїлѣ,
а държма де тот борденїл прекъпенеї, шїа зїдї дн
локѣл лѣї о лѣкїїнїцѣ номѣадѣ шї вѣнѣ зїкїнд
днтрѣчеастѣ касѣ воїѣ лѣкїї шї еї де кѣте орї
воїѣ вїзїта Бріене, шї каре ва пѣрта пентрѣ тоатѣ
вїїторїмеа нѣмеле мїеї. „ларѣ прекъпенеї шї
фѣгѣдїї пѣрїнїеде а се днгрїжї пентрѣ копїїї
еї днѣк де тот неврѣстнїчї шї сїрманї,
каре фѣгѣдїїнїцѣ шї днїлїнї ел днтрѣ аде-
ѣр, днзѣстрїнд пре фїїка еї днтокма дѣпѣ
кѣвїїнда знѣї Амѣрат ка Наполеон, ларѣ про
фїїѣ крескїндѣл шї днзѣстрїндѣл кѣ днѣлѣцѣ-
тѣрѣ моралѣ шї лїтералѣ дн ачїаїш скоаїл,
каре аї прегїтїт пре зн аша вестїг шї марѣ
Ерої пре кѣм аї фѣсѣ Наполеон,

ВІВЛІОТІКЪ ОТОМАНЪ.

Дї шї дѣпѣ реформеле днтрѣдѣсе дн Тѣрчїа
немерїтѣл сѣлтан Махмѣд, шї рамѣл дн-
їдѣтѣрїлор аї лѣат о алѣтѣ лѣмїноасѣ шї
Еропѣанѣ прѣчачере, тотѣшї днтересант есте

а кѣноаше дн че кїп аї зрмат маї наїте
де ачїа спѣхѣ Домнїторїї чїї вѣкї а Егїпетѣлї,
зндѣ се кѣлїтѣса лїмеа шї шїїнїеде елснїе,
адеїнасе ла Александрїа Вївлїотїка чеа марѣ,

като дн 700,000 томври. Днес днъ
пърциле ачеле аў кѣзѣт сѣв савѣа Ото-
манъ, мареле калѣ Омар аў порончѣт а се
де ачеа преціоасѣ адѣнаре де кѣрѣ, зѣкѣнд,
деакѣ ачеле кѣрѣ кѣпрѣнд чеа че кѣпрѣнде Ал-
оранѣл, апої сѣнт де прѣсос, нар де нѣ кѣпрѣнд
тої ка зѣлѣ че сѣнт реле трѣвѣ а се стѣрѣ.
Брѣл тѣмѣлѣ аў преѣкѣт сѣстема домнѣ-
орѣлор отоманѣ, дѣтрѣ дѣнѣнцареа вѣвлѣотѣ-
лор шѣ а Схоалѣлор пѣвлѣче се дѣтрече атѣт
алѣнѣ аравѣ кѣм шѣ Сѣлтанѣ отоманѣ. Кѣ-
осѣте сѣнт фолосѣрѣле челе марѣ каре пе ла
екѣл ал IX шѣ X аў адѣс Аравѣ нѣ нѣмаї прѣн
ѣстрареа шѣнцелор кѣзѣте дн Грѣчѣа де дн-
ѣрѣрѣеа варварѣлор, че шѣ прѣн кѣлѣтѣвѣрѣеа
шѣ дѣнаїтѣрѣеа медечѣнѣ шѣ маї алес а мате-
катечѣ.

Ла Констанѣнополѣ чѣешкарѣ чѣамѣе арѣ а сѣ
вѣвлѣотѣкѣ пѣплѣкѣ, днѣс маї сѣнт шѣ алѣе део-
сѣвѣте, аїче песте тот се нѣмѣрѣ 35 вѣвлѣотѣче
Вѣвлѣотѣка сѣраїѣлѣ саў статорнѣчѣт ла 1719

де Сѣлтан Ахмед III, алѣтѣрѣ кѣ саала азѣсѣ-
нѣї, преѣм о історѣсѣеде Історѣографѣл Рошѣд
саў депѣс аколо тоате кѣрѣлѣ шѣ манѣ-
скрѣптѣле адѣнате шѣ кѣмпѣратѣ де ла ѣрѣїрѣеа
Імперѣї Отоманѣ.

Ачѣї пѣнѣн карѣї аў пѣтѣт стѣрѣвате дн ачѣа
вѣвлѣотѣкѣ сѣнѣ кѣ нѣ се аѣлѣ алѣе манѣ-
скрѣпѣте декѣт дн лѣмба аравѣкѣ, тѣрѣсасѣкѣ шѣ
персѣанѣ. Дѣнѣрѣеа естѣ аїче стѣрѣнѣлор о-
прѣтѣ.

Вѣвлѣотѣка дѣнаѣарѣ а сѣраїѣлѣ, фѣкѣтѣ де
Сѣлтанѣл Мѣстаѣа III ла 1767, се аѣлѣ дн
грѣдѣна сѣраїѣлѣ лѣнѣгѣ чѣамѣе Бостанѣї, лѣн-
дѣмеа сѣї естѣ де 12 стѣнѣжѣнѣї, шѣ кѣпола
(кѣвѣсѣа) се разѣмѣ пе патѣрѣ колоне де мар-
мѣрѣ.

Ікоана дѣмѣнѣошазѣ пе дѣн лѣнѣнѣтрѣ ачѣасѣтѣ
Вѣвлѣотѣкѣ дн карѣ се вѣд кѣртѣрарѣї дѣнадѣнѣчѣї
дн четѣрѣеа Алѣкоранѣлѣ шѣ а тѣлѣкѣїрѣї сале,
каре ера пѣнѣ акѣма сѣнѣгѣра дѣмѣнѣцѣтѣрѣ
ертѣтѣ шѣ сокотѣгѣ фолосѣтоаре.

Ф І Н І К Ъ (PHOENIX DACTYLIFERA)

Фѣнѣлѣ де кѣрмале естѣ нѣзмѣнтѣт ачѣеама
днѣсѣмѣнѣтѣоаре дѣнѣтрѣ пѣлѣнтѣ, (продѣкт карѣле
крѣще), преѣм ачѣї вѣвѣї авѣ сѣвас пѣнѣтрѣ ел, асѣ-
мѣнѣ дн зѣлѣле нѣоастѣ ел се нѣмѣще прѣнѣцѣл пѣлѣн-
тѣлор. Ел крѣще дѣнѣтрѣ арѣнѣлѣ клѣмѣлор чѣлор
калѣе маї алес дн Асѣа шѣ дн Егѣпет, сѣе гѣ-
сѣще днѣсѣ рѣсѣдѣт дн Іспанѣа дн Франѣїа де
амѣазѣ, Сѣчѣліа, Америкѣа, шѣ Хѣна, ел арѣлѣка ла
1000 де сѣнѣрѣї, трѣнѣкѣлѣ фѣнѣкѣлѣї де кѣрмале
а Асѣї шѣ а Егѣпетѣлѣї арѣнѣнѣе ла о дѣнѣлѣ-
дѣме де 50 — 60 пѣлме, кѣнѣд ачѣл де Амѣ-
рѣка, крѣще пѣнѣ ла 500 пѣлме. Днѣформарѣеа лѣї
естѣ деосѣвѣгѣ де ачѣелораланѣї копачѣї, трѣнѣ-
кѣлѣ естѣ грѣс, днѣс нѣ вѣртѣс, фрѣнѣїлѣ сале
чѣле цѣоснѣче сѣнт скѣртѣ, чѣле спрѣ вѣрѣ
маї лѣнѣї, поамѣле (кѣрмале, дѣте, dactyli)
сѣ кѣлѣгѣ коапѣе шѣ парѣе нѣкоапѣе, пѣнѣтрѣ
кѣ трѣї зѣлѣ, дн карѣ се фѣачѣ кѣлѣцѣїрѣеа, сѣнт
днѣдѣстѣлѣ спрѣ а лѣлѣ коачѣе тоате. По амѣлѣ
кѣлѣсѣ сѣ днѣгѣнд прѣестѣ рѣгожѣнѣї де пѣе, зѣнѣ

днесш, прѣмѣдіа, рѣмнеріи, пѣчій, зікѣнд:
днѣш, аш, аве, се, перд, цѣмѣтатѣ, а, Амперъ-
меле, тотѣш ім, ва рѣмѣне, нѣдежде, ка, сѣ

о кѣшѣ, дѣр, цѣнѣта, кѣвѣнтѣлѣ, маѣ, перѣид,
нѣчѣ, о, дѣнеоаре, нѣ, о, вой, пѣте, кѣшѣга.
(Ва, зрма)

МѢНТЕЛЕ САН БЕРНХАРД. ЧЕЛ МАРЕ.

Мѣнціи Алпі сѣнт ачѣи маѣ дналѣи дн Европа
алкѣтѣсск маѣ кѣ самѣ цѣрѣле де Свѣнега
Тіролѣ, II акопере о днтідере де пѣмѣнт
5 орѣ маѣ маре декѣт Молдова, шѣ сѣнт
ѣкѣнѣ де 7 мѣлоане оаменѣ, чѣи маѣ мѣлѣи
вѣнѣ германѣ, іарѣ чѣеланѣи італіенѣ, дн аче-
шѣ 2 мѣлоане сѣнт пѣсторѣ. Прѣн а лор
арамѣрѣ Алпі сѣнт легац кѣ чѣеланѣи мѣнці
контінентѣлѣи ностѣс.

3. Днѣлѣмѣа знѣи мѣнте нѣ сѣ мѣсѣрѣ де ла
пѣвалѣе сале, каре ла зне локѣрѣ днчѣе дн
сѣ, ла алте не подѣшѣрѣ, днѣжт нѣдрѣанѣтѣ ар
шѣ о асѣмѣне мѣсѣрѣтѣрѣ, де ачѣа днѣлѣмѣа
мѣнтѣлѣи сѣ сокѣтѣсѣ де ла чана лѣчѣлѣи
ѣрѣи. каре де опѣтрѣвѣ дѣпѣртѣтѣ чѣнд де
кѣнтрѣл пѣмѣнтѣлѣи, дѣ адеѣтѣ ата днѣлѣ-
ме а мѣнтѣлѣи, сѣре а о пѣте алѣтѣра зна
ѣ ата. Деачѣа ла асѣмене мѣсѣрѣи сѣ адаѣде
звѣнтѣлѣ: дналт прѣсте кѣмпѣна мѣрѣи
Алпіи сѣ днпарт I) дн Алпіи Маріні днтре
дла шѣ Прованс II) Кѣтѣчѣи чѣ дѣспарт Пѣе-
онтѣл де ла Дѣнѣнѣ кѣ вѣрѣл чѣл маѣ
налт Пѣлѣвѣ де Валѣіс 15,120 пѣлме III)
лпіи Сѣрѣи сѣаѣ Грѣчѣшѣ дѣспѣрѣсск Пѣмон-
ѣл де Савоіа, вѣрѣл чѣл маѣ дналт Мон-
дѣнѣс мѣсѣрѣ 6696 п: IV) Пѣнѣчѣи. Ачѣшѣа
аѣ вѣрѣлѣ чѣле маѣ дналте, рѣнѣле чѣле маѣ
лѣнѣкошѣте шѣ чѣле маѣ днтѣнѣс кѣмпѣи гѣдоасѣ.
лѣнѣлан (мѣнтѣле Алѣѣ) чѣл маѣ дналт дн
кѣропа, не карѣле оаменѣи сѣаѣ сѣнт зѣіе сѣнт
Оанѣи, мѣсѣрѣ 16,776 п: іар мѣнтѣле Сан
ернхард, чѣ сѣ днѣлѣпошѣзѣ дн Ікоана
Пѣтѣ, 11860 п: шѣчѣа маѣ рѣос естѣ мѣнтѣле
Плѣн V) Алпіи Лѣпонтіні сѣаѣ Ел-
дѣтѣчѣи кѣ Монте Роза ачѣста арѣ чѣле маѣ марѣ
лѣмѣсѣне шѣ дѣспартѣ Елѣнѣа де Лѣмѣардіа.
лѣчѣе кѣлѣторѣсск тоѣ дѣрѣгорѣи Алпілор дн

карѣле ісѣворѣсск чѣле маѣ марѣ рѣрѣ а Езропѣи
Цѣклѣи сѣи маѣ дсѣмѣнѣцѣи сѣнт: Фѣнѣстер, Ахорѣ
кѣ 15120 п: Ізнгѣраѣ, Шрѣвхорѣ, Сан-гѣтхар
шѣ Фѣрка, оаре чѣ маѣ мѣкѣ. VI) Алпіи Рѣтѣчѣи
трек пѣнтре Тірол пѣн ла Салѣцѣберг, чѣл
маѣ дналт естѣ Цѣклѣл Орѣтел кѣ 16760 п:
VII) Алпіи Норѣчѣи треk прѣн Карѣнтѣа, Салѣ-
цѣберг, Авѣстріа, Стѣріа. VIII) Алпіи Карѣнѣчѣи
IX) Алпіи Ізлѣи шѣ X) Дѣнарѣи Алпіи Норѣчѣи
Карѣнѣшѣи Рѣтѣчѣи аѣ ла поалѣле лор мѣталѣе, маѣ
алѣс фѣер, арамѣ шѣ пѣлѣмѣ, не вѣрѣ трѣсск
кѣпрѣоаре, вѣлтѣрѣи, чѣле маѣ фрѣмоасѣ пѣлѣжѣте
карѣ днѣс маѣ ла вѣрѣ де тог пер. Днѣлѣ чѣ
ам дат о ідѣе генѣралѣ дѣсѣре Алпіи вѣм трѣчѣе
дн спѣціал ла мѣнтѣле Сан-Бернхард. Ел сѣ
аѣлѣ не марѣдѣнеа Савоіа шѣ Кантонѣл Валѣіс
знде сѣ вѣрѣсѣе о зѣмѣлѣ чѣ сѣ нѣмѣсѣе Рѣо-
мѣжна, шѣ лѣкѣзѣторѣи сѣ нѣмѣсск Рѣомѣжѣи ка знѣи
чѣ сѣ зѣк дѣтрѣгѣторѣи де ла вѣкѣи Рѣоманѣи
днтре вѣлѣ Аѣста шѣ Ентрѣмонте сѣ дналѣлѣ
мѣнтѣле чѣл марѣ Сан Бернхард, аѣлѣра цѣк-
лѣл чѣл маѣ дналт, прѣкѣм маѣ сѣе сѣаѣ зѣіс,
естѣ де 11860 пѣлме дѣмѣнѣцѣи, пѣсте кѣм-
пѣнѣи мѣрѣи. Прѣсте ачѣст мѣнте дѣчѣ де ла
Мартѣгнѣи, (полѣгѣа ашѣзѣтѣ не рѣл Рѣона), зн
дрѣм ла Аѣста. Сѣаѣ сокѣіс кѣ не тог аѣлѣл
трек пѣсте ачѣст мѣнте пѣн ла 3000 оаменѣи
днтре карѣ днѣс о парѣте пер де фрѣг, алѣта
рѣтѣчѣнд прѣн нѣгѣрѣи шѣ нѣнсѣрѣи кад дн рѣнѣле
чѣле адѣжнѣи, сѣаѣ сѣ аѣопѣр де лѣвѣнѣ, адѣлѣ
де омѣт карѣле дѣсѣлѣжнѣдѣсѣ дн вѣрѣл мѣн-
тѣлѣи, шѣ рѣтолѣнд дн рѣіос, кѣ естѣ маѣ алѣс
аѣнтѣрат де вѣжт, дѣлѣт кѣ мѣнѣна сѣ мѣрѣме
шѣ грѣотѣте сѣфармѣ кѣсѣ, копѣчѣи, сѣте ва шѣ
полѣгѣи.

Прѣсте вѣрѣл треkѣтоареі ла 8624 п: естѣ о
касѣ де оаѣне чѣа маѣ дналтѣ лѣкѣзѣндѣ дн Езропа.

Къльторінд де ла Мартігні ла Оспеніе, дн
кэрс де 8 міле съ скімь фюарте температура
ші вегетация (кренереа ервэрілор). Не кът
мерде драмэл прін вале, се вѣд пажителе челе
маї пэтерніче, персічі, ші челе маї делікате
поаме, вїїле креск ші се кок фюарте біне.
Албіне сіргэітоаре адэк кэ дмбелшэгаре а

лор міере, аерэл есте кэрат ші дэлче, пр
мьнці се вѣд рѣспхндіте сате ші політїї, по
ші пэшэні акоперіте де віте ші тэрме
моасе, ші пэтерніче пѣдэрі днтїнд алор тѣ
коаме. Дар не ла Сан Піер сцена днчепе
скімва. Ачест сат заче ла поалїле лзі
Бернхард. (Ва ьрма)

МОНТЕЛЕ САН БЕРНХАРД ЧЕЛ МАРЕ.

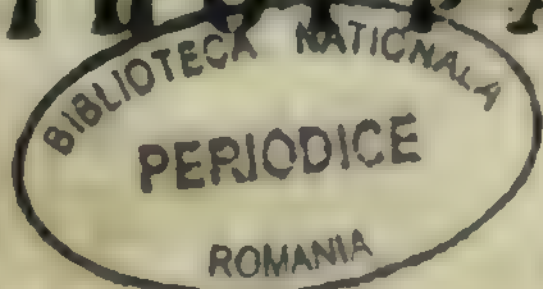
СТЪРПІРЕА ТАРАКАЦЕЛОР.

(Би оелї де гэрэанї)

Колецнїл медечїнеї де ла Сан-Петерсбург аў
фѣкэт кэноскэт пѣлїкэлзї зн мїжлок че де мѣл-
то орї саї днтребзїнпат кэ фолоо де спїцернїл
Деппе пентрз а стърпї Тараканїї галбїні; ачест
мїжлок, че нэ адэче нїчі о прїмеждїе пентрз съ-

нътатеа пѣлїкь, съ алкѣтѣсше нзмаї де аїн
прѣщїе Боракс (саре мїнералъ) прѣфѣкэт днѣрз
не ла локэріле знде ачесте їнсекте съ араїдер
маї маре нэмър; черкарса аў [доведїт кѣ
15 зїле її перѣ кэ тотэл.

АНТИЦОГРАФІА ІНСТІТУТЪЛЪІ АЛБІНЕ

КОАНА ЛУМЕІ

Ф О А Е

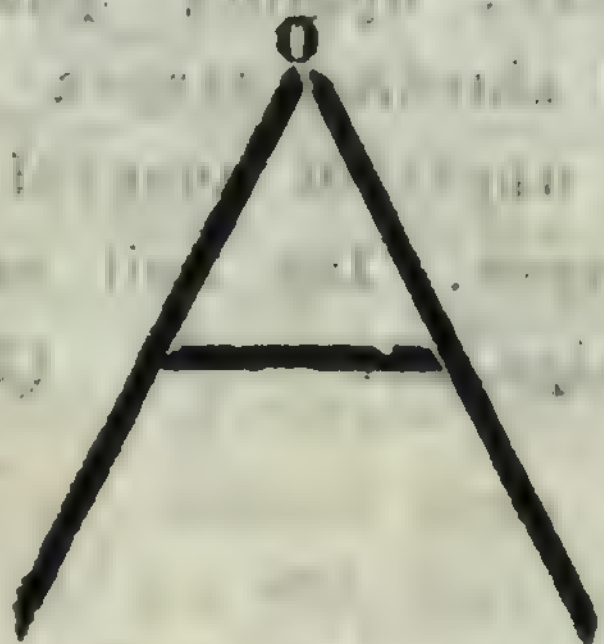
ПЕНТРЪ

INDELETHICR EA MOLDO-ROMJNIAOP.

ДОМИНІКЪ.

8 ДЕКЕМВ.

ПЛЪГ ДЕ ОМЪТ.

Дн тімпел де еарнъ кѣнд о нінсоаре днбел-
гаты ші віколїі кривѣцѣлї, троїнск дрѣмзріле
аш політїі ші прїн сате ші днгреоазъ сеаѣ дн-
дернїи знеорї комзнікація, атѣнче, спре дес-
атдереа еї се днтревзїнпазъ о знеалтъ нѣмїтъ
лѣтѣл де о мѣт, а кѣрѣа формъ астїз се
мѣцпошазъ дн Ікоана ноастрѣ. Ачсастѣ з-
алтъ сїмплѣ, се ачсастѣ днн дож скѣндерї
ате ші гроасе палме, фїїнд.

тревзїнцѣ еле се потѣ фаче маї лате алътернїд
дожѣла зн лок. Аче сте дож скѣндерї, не мѣке
ашѣзате, шї ла капете бїне прїнсе, се ашазъ дн
знгїѣ, дѣпѣ форма лїтереї А, шї спре тѣріе
еле се маї леагъ не ла мїжлок прїн о кїнгѣ.
Ла капѣтѣл знгїлїї се ашеазъ зн белчуг сеаѣ
верїгѣ, де каре се прїнде о тѣнжеалъ кѣ зна
сеаѣ маї мѣлте пѣрекї де вої днцїгаци. Дн
ачест фелїѣ, порнїндѣсѣ не локѣл, не знде арѣ
а се дескїде дрѣмѣл, ачест плѣг дїспїкѣ тро-
їанѣл, шї омѣтѣл іл адѣнѣ дн зна шї алтъ
парте, кѣреїнд дрѣмѣл пѣнѣ дн фанѣ са. Се
днцѣлѣре кѣ кѣ кѣт ва фї знгїл маї аскѣїт
кѣ атѣта маї зшор се ва тѣріе знеалта, шї кѣ
кѣт вор фї скѣндерїде ла челалант капѣт де-
пѣртате, кѣ атѣта маї лат ва фї дрѣмѣл кѣреїт

ПЕТРЪ ЧЕЛ МАРЕ. (Зрмарел.)

Дъпъ ачеастъ фангъ марінімоастъ а лѣї Петрѣ, принцѣл Кантімір аў пѣрѣсѣт Молдова днпресънъ кѣ вр'о мѣс де воері ші аї сеї де апроане партізані, ші аў трекут дн Росіа, энде атжт прин дмвѣцѣтѣріле сале кжт ші слѣжвеле політѣе аў днвреднѣчѣт а фі кжт де Петрѣ.

Ла 1712 саў сербат ла Москва кѣ помпъ а са кѣсторіе кѣ Екатерина, ші дъпъ ачеаста аў стрѣмѣтат ла Сан-Петербурѣгъ сказнѣл Имперіей. Ла 1713 Росіеніи саў ошѣт асѣпра Сведіей. Скопѣл де кѣпѣтеніе а лѣї Петрѣ ера а дмформа о флотъ Росіанъ, ка эн ошеан сѣпѣс кѣ рѣдаре аў сѣферѣт кѣнд сѣатѣл маріней нѣіаў дмвоіт тѣлѣ де Віце-Адмірал, зѣкжнд: кѣ царѣл нѣмікѣ днсемѣторѣ днѣкѣ н'аў фѣкжт пе маре, днѣкѣт сѣ фѣепротѣмат декжт офѣцерѣї бѣтржнѣ каріи слѣжеск ла флотъ. Ачеаста днтр'а-тѣта аў адрѣнсе пе дмѣпрѣтѣл, днѣкжт пе маре аў пѣртат о вірѣінѣ асѣпра Сведзілор, ші ла днѣтрнарѣа са ла С. Петербург, Віце-Царѣл Романѣдовскі, шезѣнд пе трон, лаў зрат, кѣ кѣвжнтѣл, бѣкѣрѣте Віце-Адміралѣле. „Атѣнѣе Петрѣ аў днѣфѣнѣцѣт ордѣнѣл Екатерѣней спре адѣчерѣа амінте а вреднѣчѣей каре, ка эн барбат, аў дмѣѣношат дмѣпрѣтѣаса ла ка-тастрофа де ла Прѣт дн Молдова.

Ла аѣл 1716 аў фѣкжт Петрѣ о кѣлѣ-торіе політѣкѣ дн Олѣнда ші Франціа. Днѣкжн-ѣврат де лаѣдѣ ші де респект аў петрекѣт дн ачесте цѣрѣ, энде аў адѣнат тоате мѣжлоачеле

матеріале ші морале спре днѣвжнтѣтѣіреа еіей днѣкѣнд ші трактатѣрѣ фѣлосѣтѣаре, да тѣмѣлѣрѣ непѣлѣкѣте іаў грѣвѣт а са днѣтрѣ Кѣвжнтѣл кареле аў днѣдемнат пе Петрѣ а се днѣтрнѣ ла Росіа аў фост некѣвжнтѣчѣоас маре а фѣлѣї сѣў Алексѣї Петровѣчѣї, нѣ днѣ Евдокіа Лапѣхѣна, чеа днѣтѣе сѣнѣе Ачест Принцѣл адеменѣт де дѣсѣдѣ ші де зра кѣтрѣ тоате ашезѣмжнтѣрѣле тѣлѣї сѣў, саў порнѣт де ла Росіа, саў сѣнт протѣнѣціа Австрѣей, ші кѣ фѣлѣжрѣї де тірѣ кѣзѣта кѣпѣрѣї а се днѣлѣцѣа пе тронѣл еіей. Монархѣл днѣфѣнѣнѣндѣсе де ачесте трѣмес дъпъ дѣжнѣл пе капѣтанѣл де Рѣмеанѣцов ші пе консѣліарѣл де Толстої. Ачестіа лаў афлат дн Італѣ Неаполѣ, ші лаў адѣс ла Москва. Нѣепрѣмі де ла дѣжнѣл нѣчѣї эн фѣлѣї де перѣте мѣртѣрѣсірѣї, Петрѣ нѣз саў днѣдо жѣртѣвѣ пѣнтрѣ фѣерѣчѣіреа Росіей: Дрепѣт дн пѣзѣлѣк лаў декларат невреднѣк де номіа Тронѣлѣї, ші лаў дат дн непѣрѣ днѣдекѣтѣ а дрегѣтѣрѣїлор бесерѣчѣешѣї, полі ші ошѣенѣшѣї. хотѣрѣжѣреа де моарте, прѣчѣнѣзѣт Принцѣлѣї о ловѣтѣрѣ аша сѣмѣнѣ днѣкжт аў рѣпѣосат, прѣмѣнд днѣаінѣтеа сале ертаре ші бѣнекѣвжнтѣареа де ла тѣеле сѣў. Тоѣї пѣрташѣї ачестѣї комплѣо пѣдепѣсѣт кѣ моарте. Іар энѣї саў мѣжнѣ пѣстѣетѣѣцѣлѣ Сѣвѣрѣлѣї. (Ва зрма)

ІКОНОМІА ІНДѢСТРІЕЙ.

Апа дн карѣ аў фѣерт фасолѣ алѣе, спалѣ моарте бѣне пѣнѣзілѣ вѣпѣсѣте фѣрѣ а смѣнтѣ флоарѣа лор.

Пѣліѣа чеа сѣвѣіре, кѣ карѣ есте чеапа дн вѣлѣгѣт, се поате днѣтрѣвжѣнѣца де а вѣпѣсѣ матѣ-

рѣї де мѣтѣсѣ, сѣаў де бѣзѣмѣак, дъпъ че інѣте се вор мѣе днѣдѣстѣл дн апѣ алѣ (кѣ пѣатрѣ акрѣ) пѣліѣеле се фѣіерѣ, ші лор се моае матеріа пѣнѣдо маї мѣлѣт сѣа пѣцѣн, дѣпре кѣм воѣше чѣнеѣа аї да зѣ мос колор гѣлѣен маї днѣкѣс сѣаў маї дѣсѣ

САРАГОСА

Добре політике Іспанієі се деосебеше Сара-
са, капітала провинцієі Арагон, не рїзл Е-
песте каре есте зн под кѣ шепте стѣлші дн
гьтаре де 200 палме знѣл де ла алтѣл.
Імѣрѣл лѣкѣиторіѣ се сѣе ла 43,000. А-
прін а еї векіме кѣм ші прін днтѣмплѣріле
е, ачеастѣ політїе аѣ кѣпѣтат о фаїмѣ іс-
ікѣ днтре політїіле Іспанїєі. Дін бесерічіле
е аѣ рѣмас, се днсамнѣ ачеа нѣмітѣ: Нос-
Сенїора дел Пілар, чеа маї фрѣмоасѣ дін
тѣ цара, кѣ о ікоанѣ мінѣнатѣ, ашезатѣ пе
олонѣ де іаспіс, ла каре віне спре днкінаре
орѣл дін тоате пѣрціле крїєі. Пре лѣнгѣ а-
ста аре о знїверсітате, вївлїотїкѣ, семїнаріе,
деміе де арте фрѣмоаселор, 18 вісерічі ші 40
пѣстірі.

Епоха ачеа маї днсѣмнатѣ дін історїа нозѣ а
рагосеї аѣ фост пе кѣнд арміїле францезе
прінсесе Іспанїа, ші ачеастѣ четате саѣ а-
іат ла 1808—1809. Лѣкѣиторїї аѣ дмѣ-
нат ла ачест прїлеж атѣта патріотїсѣмѣ ші
раж днкѣт саѣ арѣтат вреднїчі коворѣторї
елор векї дін Нѣманціа ші Сагѣнта, (*) апѣрѣн-
се сѣѣ команда лѣї Палафокс кѣтрѣ мар-
мїї чїї маї практисічі а лѣї Наполеон. Тоатѣ
мїла крѣаскѣ спанїолѣ ера арестѣітѣ, адѣсѣ
Франціа, ші Іспанїа се пѣреа сѣлѣсѣ армелор ші
апѣрілор лѣї Наполеон. Францезїї, кѣпрінсесе ла
08 Мадрїдѣл. Генерал Морї, че комендѣа
Сарагоса, аѣ кіемат спре адѣтор пе Пала-
кс, тїнѣр де 28 ані, авїе днсѣ днтрѣ ачес-
дн політїе, дндатѣ се нѣмі де попор ла
еднїчіе де комендат Ан-Шеф. Де атѣнче дн-
е енергїка прегѣтіре. Пѣлѣере де тѣн ші армеле
фавріка, чете де лѣкѣиторї се адѣна ші се
актїсеа дн арме. Кѣ іѣцалѣ некрезѣтѣ аѣ дн-
пѣт а се днтѣрі Сарагоса, каре пѣнѣ атѣнче

Лѣкѣиторїї Нѣманції, політїе дн Іспанїа, ла 133 днїнѣте лѣї Хс.
апѣрат 14 ані днпротїва Романїлор, ші дн трѣм не пѣтїнд
е, чїї маї мѣлї саѣ оморїт сеат саѣ арѣнкат дн еок, ка сѣ нѣ
анѣ дн мїжна дѣшманїлор.
асемѣне пѣрѣвїсе с'аѣ апѣрат Сагѣнта днпротїва лѣї Анївал.

ера дескїсѣ. Он корпос францез, карїле днїсе
мѣлте асалтѣрі, авїа аѣ пѣтѣт лѣа нѣмаї кѣ-
тсва мѣнѣстірі ші касе апропїете. Кѣлѣгѣрїї
дмѣока пе попор днтрѣ апѣрареа сѣї ікоане,
ші днсѣшї ії се бѣтеа, фемеїле се днгрїжеа де
чїї рѣнїчі ші еле се лѣпта прелѣнгѣ варѣації ші
фрациї лор. Асемеене ентѣзіасѣмѣ ші кѣраж аѣ
невоїт пе Францезї ла фѣгѣ, дѣпѣ че арѣнкасѣ
дн апѣ тоатѣ артїлерїеа чеа греа. Лѣкѣиторїї
кѣнта імне дн чїнстеа Мадонеї (маїка Домнѣлѣї)
ші а генералѣлѣї лор Палафокс. Адоѣа аседиє
(кѣндѣраре) а Сарагосеї аѣ фост маї днфрїко-
шатѣ. Маршалїї Мортїе ші Монсеї аѣ тѣѣріт
асѣпра політїєї кѣ 30,000 Францезї. Морціле
ші асалтѣріле челе неконтенїте ші днделѣнгате
адѣсерѣ лїпсѣ ші епїдеміе, днкѣт лїпсеа лок де
а пѣтеа цѣне пре волнавї, ші аї днгропа. Кѣ
тоате ачесте Палафокс аѣ рефѣзат маршалѣлѣї
Ланес де а се сѣпѣне зікѣнд:

„Нї вом апѣрапѣн ла пѣретеле чел дѣне ѣрмѣ!“
фїешкаре пас аѣ трѣвѣїт Францезїї сѣл рѣс-
кѣмпере кѣ сѣнѣе, лѣпта аѣ ѣрмат пентрѣ фїеш-
каре касѣ, ші дн касѣ пентрѣ фїешкаре кѣмарѣ
де цос пѣнѣ сѣс. Спанїолїї знѣеа пѣреції кѣ
пѣкѣрѣ, ші кѣнд нѣ ле маї пѣтеа апѣра, лї да
фок. Дож кѣсѣе, кѣте знрѣнд, саѣ лѣат дѣпѣ
о лѣптѣ де дож зіле. Францезїї фѣчеа мїне сѣѣ
пѣмѣнт (хрѣѣѣ ѣмплѣтѣ кѣ пѣлѣере де тѣн),
Спанїолїї фѣчеа де асемеене, ші прекѣм пе фаца
пѣмѣнтѣлѣї, ресѣоѣл днаспрїт ѣрма ші сѣѣ пѣ-
мѣнт. Дѣпѣ мїї пїлде неавзіте де кѣраж, крѣзіме
ші статорнїчіе, гарнїзонѣл скѣзѣсѣ ла 9000
оаменї, сїталѣріле ера сѣрпате, провїзіонеле ші
дофторїїле лїпсеа де тот, Палафокс греѣ рѣнїт
зѣчеа днтро пївнїцѣ. Францезїї сѣпасе алте 6
мїне, ші днчепѣсѣ а пропѣне капїтѣлаціе, де
каре лѣкѣиторїї дн фѣріе ші днкрѣнтації нїчі
вое сѣ аѣдѣ, кѣ тоате ачесте маршалѣл Ланес
днкѣвїїнѣ кондїції чїнстїте. Дн кѣре де 2
лѣнї а аседиєї перїсѣ 54,000 оаменї, ші дн
зіѣа днтрѣрї 6000 морці зѣчеа днкѣ неднгро-

САРАТОВА

наці по тѣрїїле челе сѣзрѣмате шї дїкрентате
до сжицїеле дор.

Ікоана днѣцїошазь Катедрала шї піада кѣ
тѣрїїл плекат а Сарагосей че аї фост днадїно
аша зїдїт.

ЛА ТРА П (ТАГМА КЪЛЪГЪРІЛОР).

Днтро мѣлте тагме а кълъгърїлор католїчї
се деосевеще ачеаста нѣмїтъ Ла-Трап прїн орї-
гїналітаза рїнджелїлор сале. Контеле Церш аї

ѣрзїт дн Франція зїн скїт ла анѣл 1140 дн-
тр'їн лок фортє селѣатїк, днкарє се пѣтє днтра
нѣмаї прїн о потївъ днгасть нѣмїтъ: Ла-Трап

(кэроз). Аколо тэ дэче нїчї эн дэзм, че кэльторїл трэбзе се се дндрепте дэпре соа- реле шї копачїї чїї дналці. Тьчереа ачестей сїнгэртьці ера дндестель псїтрь мьрїїнїреа кэлэгрїлор. Де Рансе, че дн вьреть де 10 ані се фькэсе шеф ачестей скїт, дэпъ о пе- тречере скандалоасъ, аў хотьрїт ла 1636 а фаче аша фелї де реформъ аспрь днхжт тої саў мїрат де еа, дар пэціні аў імітато. Регэла кэлэгрїлор Трапїстї ера, а петрече 11 чеа- сьрї не зі дн рэгьчїні, челеланте чеасьрї але ьрма дн остенеле шї дн тьчере. Афарь де рэгьчїні вїсерїчешї шї кьнтече, нэ ле ера, ертат а ростї алт кэвжнт декьт: Мemento mori, (адэці амінте кь аї се морї) челеланте а лор трэвзїнце ле днхьнощїнца ьнэл алтэа прїн семне. Храна лор ера поаме шї легьмі. Тоате алте лї ера опріте, ї нэ цэтеа афла де челе

че се днтьмїла дн лэме, нїчї де фамїлї лор. Кэцетїле лор ера пэреа ла покьїнїла шї ла моарте цьнтїте.

Дн фїеш каре сарь, Трапїстэл ішї прегшї теще ьн мормжнт шї се кэлкь дн гроапспї Револэція Франціей аў дїсфїїндат шї ачеасторїл тагмь каре аў рьтьчїт мэлт тїмп дн Ростара Амерїка, Англіа, & аў вьзэт дн сїнэл лор ачел Трапїстї карїї нэ саў пэтэст статорнїчі нїкьїрегэ Ії саў днтэрнат ла 1815 кь Бэрбонїї дн Франскїї цїа ьнде аў рьскьмпьрат скїтэл чел де ьашї а нь: ла 1818, тагма се компьнеа дїн 100 кькьрд лэгрї. Хайїле лор сжнт реасе тьнїкоасе п мантиї шї каньїне каре лї акопере фада. Тре д нерїї, че днтрь дн тагмь се трактеазь кь марпрї аспріме спре аї депрїнде ла аскьлтаре орї ьнде Ікоана де астізї днфьцошазь скїтэл Ла-Трапїсто кь ьнїї дїнтре кэлэгрї.

А Ф О Р І З М Е.

Мэлці четеск, дар пэціні днцелег ачеле че четеск, асемеене се днтьмїлэ кэльторїлор карїї петрек о царь фьрь аї кьноасе кэпрїнесл.

— Оїле фьрь пьсторї нїчї одать нэ факотьрмь.

— Мьнїле албе сь цїн кь стрїнь остенеаль.

— Чел че сьндэрь де ом реў не вьртэтеа о зьгрэмь.

— Мормжнтэл дндрепть не чел гебос, тар вастонэл не чел рьї.

— Адэці амінте кь чел че кэмпьрь лэкрэ де прїсос, ва фїневоїт а ьїнде челе де трэвзїнї

— Кьщїгь ачеа че поці, шї пьстреазь ачеа вей кьщїга, прїн ачеаста плэмьэл іл вей пр фаче дн аьр.

Чел че дмпрэмэть ка сь зїдеаскь, зїде ка сь ьжндь.

— Міжлокэл чел маї зшор а се фаче днавзї есте а се лїпсі де ачеле де каре нэ авем н апьрать невое.

— Чел че ььеще пре мэлте оспеце алеа ва мэрі де фоаме.

В Ж Н А Т Ъ Л Т А Р А Н З І Л О Р Д Н С І Б Е Р І А.

(Он есїї де черї)

Патріа Тарантэлї есте Сїверїа. Аїчеа трэ- еск дїспьрїцї дн ькьрдэрі шї сь хрьнеск кь мьшкь моале, каре сь аїлэ асєнє не сьїт омьт. Міросэл сьї чел апер жл дэче ла

локэрі, ьнде креще ачест мьшкь шї аса коарне лате шї слэжеск пентрь а днїтэра мьтэл. Вара, ьнде дн цьріле маї кьлдэроась топеще омьтэл, асьпрїці фїїнд де цьнцарї шї м

це, съ траг дн кърдэрі де маї мѣлте мї спре
и норд, шї токмаїкѣ днѣрнареа тоамнеї вїн іарѣ
ла локэріле пѣшэнеї де маї наїнте. Дн ачесте
кѣлѣторїї регѣлате апѣкѣ дрѣмѣл чел маї дрепт
егшї днѣшї челе маї марї флѣвїї (рѣзрі) нѣ лї сжнт
а спре днѣдескаре. Ачеста фолосеце лѣкѣї-
асторїлор Сїверїї пентрѣ а фаче вжнат аспра
остаранзілор. Фїнд кѣ лор лї сжнт кѣноскѣте
ачеле локэрі, не вїде обїчнѣск а фаче
ї регѣлата днотаре, съ стрїнг ла вї лок, с'а-
аскѣнд прїн іарѣ сеаї прїн лѣнтре пѣлїгоаре
шї ащеапѣ сосїреа таранцілор. Ачешїеа вїн дн
кѣкърдэрі нѣмероасе повѣцїї фїнд де вїн Тарант
ас де партеа бѣрѣтеаскѣ. Дн оарекаре депѣрта-
Тре де флѣвїї стѣ тѣрма, повѣцїиторнїл се а-
арпїе кѣ пазѣ де апѣ шї черчетеазѣ де нѣ есте
вїдева вре о прїмеждїе, шї дакѣ нѣ есте, апої съ
ра днгоарче ла тѣрма чел ащеапѣ шї каре се пор-
неце дѣпре ел. Днѣсѣ авїе сѣнт кѣтїва мї дн апѣ,
съ слобод де о датѣ вжнѣторїї кѣ кѣмпїте стрї-

тѣрі дн ѡмїнда лор, шї маїшї сї днѣлес дн-
лѣпта фрікошатѣ. Мѣлте довігоаче нѣмерїтеа де
лѣнчїле челе скѣртеа де вжнѣторїлор кад, шї рѣпїте
де валэрі се мжнѣ дн нос, днѣсѣ дн кѣтїва ді-
пѣртаре де локѣл лѣптеї, съ прїнд кѣ лѣнтрїле
ашїзате, шї съ траг ла мал; алцї Таранцї, нѣ-
маї рѣнїї се траг ла стїнчїле арїноасе сеаї ла
мал, вїде скѣргѣндѣлїсѣ сїнѣеле, мор. Днѣ
сѣхрїїреа лѣптеї съ днѣрїцѣскї таранцїї ачїї
вжнїї, дн апѣ, дн пѣрцї де о потрївѣ, іарѣ ачїа
карїї морѣ прїн скѣрїїреа сѣнѣелїї не стїнчї де
арїнѣ (нѣсїн) сѣпт мал сѣкѣвїн ачїлора карїї іарѣ
нїт, пентрѣ ачїа вжнѣторїї кѣтїв нѣмаї аї рѣ-
нї іарѣ нѣмаї вжнїе де тотѣ. Нѣ тот деаїна сѣнт
ачесте лѣпте пентрѣ вжнѣторїї нѣпрїмеждїоасе,
кѣчїїшор се рѣсторнї лѣнтрїле, вжнѣторїї се
рѣнескї де довігоаче, о каре нѣсѣ се пот днгоарче,
аї се се днѣаскѣ дн днѣлзатѣ. Ачесте прї-
междїї нѣї опрескїа днїї лѣптеле тоамна кѣнд
се днторк Таранцїї шї тїгїлатѣ лѣлїї днѣлїї

УРСУС (URSUS ARCTOR).

Ачестѣ фїарѣ дн неамѣл квадѣрпеделор
(челор кѣ патрѣ пїчоаре) каре нѣнѣмаї дн
пѣрїле фрігѣроасе че шї дн челе кѣлѣроасе
се вѣд, де шї нѣ дѣмеснїчїте, тотѣш мѣкар
днѣрїнате, днѣнтре тоате фїарїле репарїце ес-
те чеа маї кѣноскѣтѣ. Пентрѣ форма са чеа гре-
оасѣ, оаменїї аї фѣкѣт не вѣре чїмїлїтѣра негївачїї
черчетїнд днѣсѣ маї кѣ амѣнѣнтѣл дн каснїка
са дѣкраре, четїторїїл се ва днкредїнца кѣ кѣтѣ
недрептате съ цнѣдекѣ пѣн шї вѣсѣл.

Неамѣл вѣршїлор се днпарте дн 6 рамѣрі,
днѣнтре каре Ікоана де астїзї днфѣцїошазѣ не
вѣрсѣл чел комѣн (чел де рѣнд).

Днїїїмеа ачестѣеа есте пѣн ла 7 палме,
ел се деосебече прїн вїн кап дн асемѣнареа
ачелїї де лѣп, прїн вѣрекї мїчї, вѣт тѣртїт, гѣ-
тѣл шї коада скѣртѣ. Флѣерїле пїчоарїлор де-
наїнтеї сжнт дн лѣнтрѣ плекате, авжнд лабе

шї гїаре марї шї тарї. Пѣрѣл чел лѣнг шї вѣр-
тос, кѣ каре і есте тѣрпѣл аконоерїт, челе маї
десе орї есте негрѣ сеаї рошїетїк, ді шї се
гѣсеск вжнорї тѣркацї, пѣнѣ шї вѣршї алѣї.

Ачест фелѣ де вѣршї съ гѣсеск дн тѣспа-
трѣ пѣрїле пѣмжнїтѣлї, дн Остїндїа шї Барварїа,
дар пѣрїле спре Норд сжнт патрїа адеврїата
лор. Дн Германїа, шї Францїа де мѣлт саї
стїрпїт сонѣл лѣї, шї нѣмаї рѣтѣчїнд дн мѣнцїї
шї пѣдѣрїле Карпатѣлї шї а Полонїї аїгнѣ
днѣкѣ кѣте вжнїї дн пѣрїле де маї сѣс. Вѣршї-
лор де плак пѣдѣрїле челе сїнгѣратїче, маї
алес апроане де моластїне шї гронї стїнкоасе.
Нѣмаї ачїї тїнерї шї прегѣтеск вїн кѣлѣш
апѣрат де фріг шї де вѣмезалѣ, адѣнжнд пентрѣ
ачеста вѣраскѣрі, мѣшкї шї фрѣнзѣ, каре
ачесте ле карѣ не палмеле дѣнаїнте.

Вѣрсѣл се прѣзмѣлї тѣрїї пѣрцїї але лѣнѣлїї,

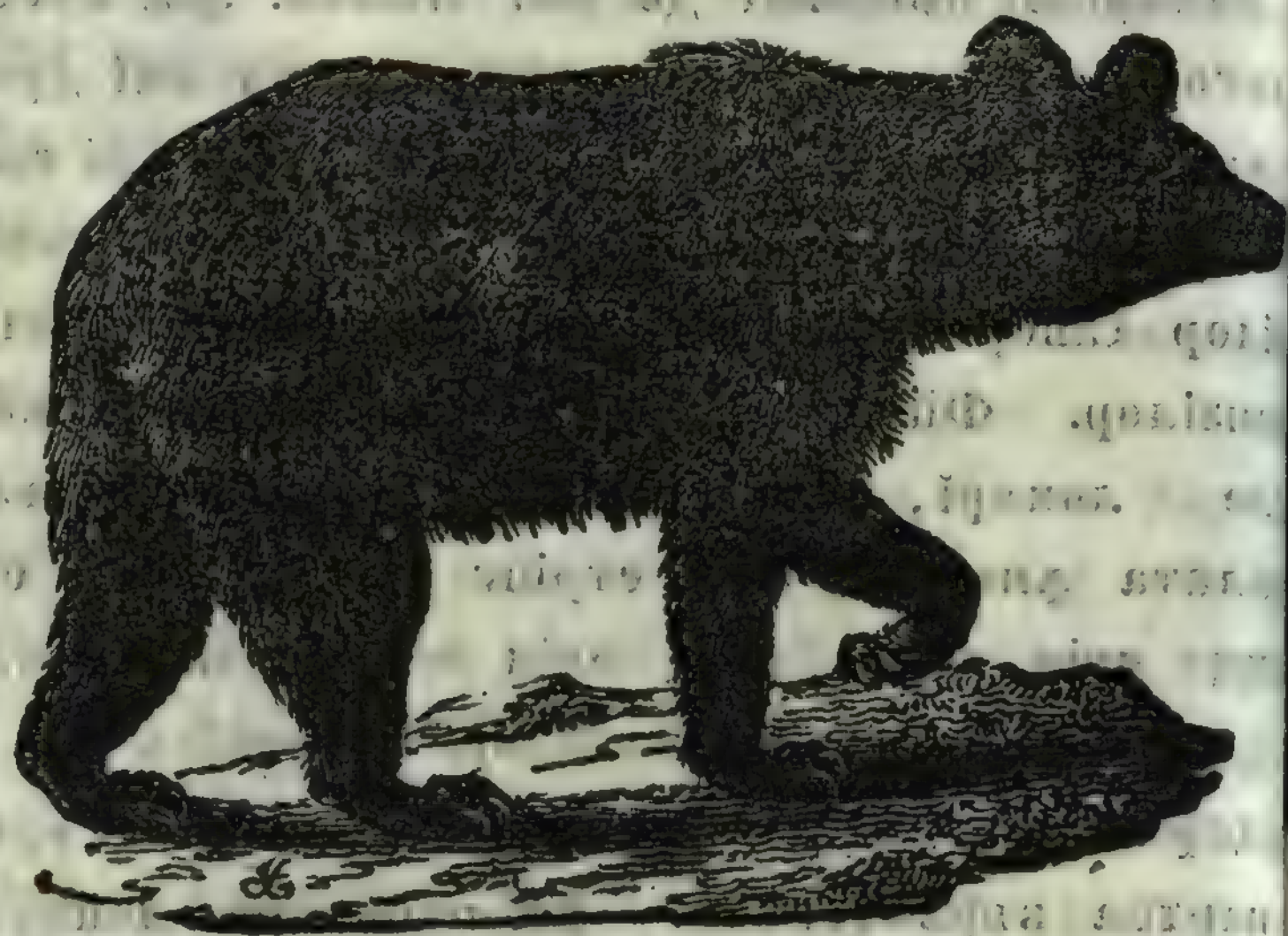

дидатъ че нинде, мерде спре рѣпаос (одіхнѣ)
каре некармат цѣне пѣн ла дїспрїмѣврат; дар
ачеастъ петречере нѣ есте сомн де нѣ рнѣ,
сеаѣ аморпїре, прекѣм зїкѣнїї, че нѣмаї о
нелѣкраре дн каре тїмп зрєсѣл заче фѣрѣ а
кѣта нѣтрєц, шї чѣрѣ аш дєшєрта стомахѣл,
дн ачеастъ діастїмѣсѣде нѣмаї ла дєдєпїї сеї,
де шї сѣнт тоамна фоарте нѣграшї, тотѣш прї-
мѣвара сѣнт нѣршїї де тот макрї. Дн тїнерєдє
нѣтрєцѣл лор єсте дїн чєлє вєгєталє (єрѣзрї);
дн ал трїлє ан дн чєпѣ а мѣнка карнє, дрєпт
каре рїпєск вїтє: кай, ої. &. Дн ачєстє а лѣї
опєрацїї, карє маї кѣ самѣ о фачє нѣопатє, мѣлт
їл ацнтѣ азїрєа, вєдєрєа шї адѣлмѣкарє са
чєа пѣтрєнзїтоарє. Днтѣмпїнжнд врє о вїтѣ,
апоїо апѣкѣ нє дїнапої, і сарє ла чєаѣ, дн карє
днфїдє гїарїлє салє, шї о обѣарѣ ла пѣмжнт.
Алтє вїтє пѣтернїчє лє сѣлѣнє прїн обѣсала
вжнатѣлї. Днєсѣ кай кѣражїї сє апѣрѣ ѣнє ор-
рѣмїнд зрєсѣл стѣлчїт шї рѣшїнат.

Днєсѣ зрєсѣл нѣ єстє пѣрѣрєа сѣмєцѣ, вѣр-
ѣцєлѣл сє аратѣ тоамна фрїкос, фємєїца днєсѣ
єстє днфрїкошатѣ маї алєс кѣнд арє пѣї.
Лавєлє чєлє днѣаїнтє сѣнт армѣ зрєсѣлї кѣ
карє єл сє апѣрѣ, шї прє дѣшман їл атакѣ.
Пѣтерєа лавїлор єстє нєкрєзѣтѣ; єл лѣвєщє дн
тоатє пѣрцїлє ка о мѣцѣ; ѣнєорї дмѣрѣцѣошѣзѣ
нє прѣтївнїкѣл, їл стрѣнцє шї їл зѣгрѣмѣ. Дє шї
сє парє а фї нєгїѣачѣ, тотѣшї алєаргѣ кѣ нє-
опѣсѣ їлѣалѣ шї гїѣѣчїє. Єл сѣ сѣє прєстє кѣ-
пачї шї сѣ кѣѣѣарѣ днѣапоїнд. Дєачєа єстє шї
прїмєждѣїос, нєпѣтѣнд омѣл скѣпадє єл. Зрєсѣл
нѣ атакѣ прє ом дєкѣт нѣмаї кѣнд єстє дн-
тѣртѣт сєаѣ флѣмжнд, дн а са мѣнїє скѣршнєщє
кѣ дїнцїї, шї зрлѣ кѣмплїт. Єл днѣаѣтѣ вїнє, днєсѣ
нѣ днѣдєлѣнг. Пє ла Гєнарїї сє дїспѣає пєлєа дєпє
палмє, шї аѣнчє нѣ потє фачє нїчї 20 дє
пашї фѣрѣ дѣрєрє. Нѣ сє шїє кѣц анї трѣщє
днєсѣ крєщє пѣн ла 20 анї.

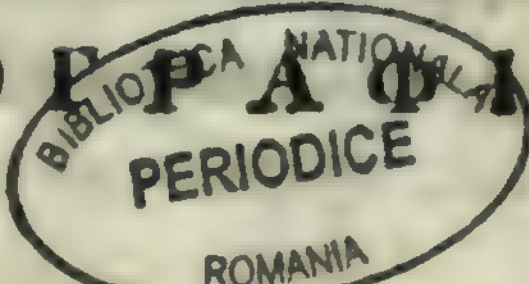
Днтѣнгжнд ла 4 анї зрєсѣл днгрєнатѣ нѣщє
дѣлѣ шєсѣ лѣнї 1 сєаѣ шї 3 пѣї, прїнзїндѣсѣ

(Ф Р С Ф Л)

тѣнѣр зрєсѣл сє поатє дєпрїндє ла фєлѣр
гїмнѣсїрї, цїокѣрї &. Єл мѣнжкѣ поамє, кар
&. шї дѣнцєщє дн такѣ днкѣт сє вєдє
днцѣлєцє тонѣрїлє.

Дн цѣрїлє лѣкѣїтє фак зршїї стрїкѣѣнїї, пѣ
трѣ ачєаста сє вѣнєазѣ дн тот фєлѣл ѣчїгѣѣ
прїн сєнєдє (армѣ дє фок) сєаѣ прїнзїндѣї
кѣрсє. Дн Росїа шї Полонїаї прїнд, прїн о бѣкѣ
дє лємн чє єстє дє рамѣл ѣнзї копачѣ анїнатѣ
о фрїнгїє шї спѣнзѣржнд кєар алѣтѣрє лѣ
тѣлпїнѣ, дєасѣпра борцїї дн карє сє ашѣзѣ
стѣп кѣ мїєрє, атѣнчї зрєсѣл, карїлє їлѣє
фоарте мїєрєа, воїнд а сѣ сѣї пє копачї, ка
мѣнжнчє дѣлчєаѣа, дїпѣртєазѣ трѣнкѣл
ѣотѣл, спрє а вѣрї лїмѣа дн борѣ; дар трѣ
кѣл атѣрїжнд, сѣ днѣоарчє дн а са поз
шї зрєсѣл мѣнїос кѣ маї марє лѣтєрє дїп
тєазѣ трѣнкѣл, чє їл лѣвєщє нѣр пєстє ѣот
дн кап, атѣтє орї днкѣт зрєсѣл амєцїт, кадє
пє нїщє парї аскѣщїї дн карє сѣ днфїдє. Дн
пє мѣнтє кадє зрєсѣл, дн кѣрсѣ днкѣпїнд,
гѣтѣл дн ѣн лаѣ ла карє єстє лєгат ѣн
трѣнкѣл, зрєсѣл днцѣлєгѣндкѣ трѣнкѣл їл
пєдєкѣ, їл апѣкѣ днтрє лѣбє шї їл арѣнкѣ
валє, днєсѣ лєгат фїїнд дє гѣт, трѣнкѣл
траѣдє дн цїос ѣндє єл сє сѣармѣ.

КОАНА ДУМЕ

Ф О А Е

П Е Т Р Ъ

ИДЕЛЕТНИЧР ЕА МОЛДО-РОМѦНИЛОР

ДОМИНІКЪ.

15 ДЕКЕМВ.

П Е Т Р Ъ Ч Е Л М А Р Е. (Линкеев.)

Из асеме не аспрѣме аѹ ѣрмат Петръ аспра новлесїи каре днстрѣмѣтъѣ не попорѣл, осжн- днх кеар шї пре аї сеї фаворїці Менжіков шї Апрак- сїн. Атѣнче ел аѹ дат деосебіте леѣнірі шї аѹ днфрѣмѣсечат капїталаїа, аѹ днкѣражіт мѣсте- шѣтѣріле челе фрѣмоасе шї аѹ днтродѣс пе- тречерї шї дїсѣтърі плѣкѣте пентрѣ а фаче маї новїл тонѣл соціетѣїї. Дѣпѣ моарте лѣї Карлѣ XII, карїле се днтернасе дн Швеція, іс- ѣждѣсе прїчі, Росїенїї аѹ дебаркат пе цѣр- мѣріле Швеції шї аѹ фѣкѣт маре стрїкѣѣїї. Де пѣтереа Росїї днчѣпѣнд Европа а се днгрїжі, Петръ се днармѣ аспра Англії. Ла 1719 аѹ мѣрт ал сеѹ компанїон де арме Фелд- Маршалѣл Шереметов, шї фїзл сеѹ Петръ, кїроном ал Імперїї, пе карїле ѣ нѣскѣсѣ

Екатерїна. Треї зїле шї треї нощї аѹ петре- кѣт Петръ плѣнгѣнд, шї немѣнѣнд нїмїкѣ, днкѣт віаца лѣї ера дн прїмеждїе. Ла 1721 аѹ днфїїнцат Сѣ. Сїнод. Дѣпѣ о нощ експедї- ціе аспра цѣрмѣрілор Швеції, каре Петръ аѹ сѣвѣршїто, де шї ера фадѣ 23 васе де лїніе енглезе, аѹ ѣрмат пачеа де Нїстед дн 30 Август 1721, дн каре саѹ леѣнїт Росїї посесїа Лїф- ландїї, Естландїї, Інгерманландїї, шї аша дѣпѣ о лѣпѣт де 21 ані Росїа аѹ статорнїчіт пе тот деазна а са пѣтере. Ачеастѣ фѣрїчітѣ днѣтмпларе саѹ серват дн тоатѣ Росїа прїн рѣгѣѣїї шї постѣрі, о амнестїе шї ертаре де вір пе анал 1722. Сенатѣл шї Сѣ. Сїнод аѹ пропѣс аї да дн немеле попорѣлѣї тїтлѣ де „Пѣрїнтеле Патрії, Імператор а тѣ-

търорі Росіілар ші пѣме де Маро. " Ла 1722 аѹ лѣѣѣт де кліроноамъ не фійка са Елісавета, ан лѣна Маі аѹ днчепѣт експедиція де демѣлт проектатъ асѣпра Персіей не мареа Каспійкъ, ші дѣпъ о ферічітъ ошїре аѹ лѣат де ла Персі кѣтева провинці.

Днтѣрнхндѣсъ ла С. Петербург, дѣпъ мїжлочїреа днарматъ че фѣкъ дн прїїнца дѣкеї де Холстаїн, аѹ фѣкѣт ла Кроншад (четате ла гѣра Невей) о маре серваре мї- лїтаръ а флоатеї, не каре днѣш дїн нїмїкъ аѹ ѣрзїт, ші акѣма нѣмѣра 41 васа де ресвоѹ кѣ 2106 тѣнѣрї ші 14,960 марїнарї, плѣтїнд ел днѣрѣл ачестей флоате дн лѣнтреа чеа мїкъ че днѣш кѣ мѣнеле сале аѹ фост дѣрат, ші каре гѣнъ астїз се пѣстреазѣ ла С. Петербург, ші аѹ прїмїт ѣрареа общеаскъ, дрепт семн де кѣно- щїндѣ пѣзлїкъ. Ла 1 Февр: 1725 Петрѣ аѹ ѣрзїт академіа щїнцелор, ші дрепт мѣлѣмїре аѹ пѣс корона пре капѣл Екатерїней. Днкъ дїн 1723 сїмѣе Петрѣ о лнцезїме органїкъ, а кѣрїа вїндекаре аѹ фост негрїжїт. Тоамна анѣл 1724 плѣтїнд не лакѣл Ладѣга, спре черче- тареа мїнелор де фїер, аѹ днтѣлнїт ѣн алт вас че ера дн прїмеждїе де а се днѣка, ма- рїнарїї сеї непѣтѣндѣї адѣче аѹнтор, Петрѣ, фѣрѣ се ее амїнте ла слѣбѣчѣнеа са, аѹ серїт дн апѣ, ші кѣ а са пѣтере ші гївачїе аѹ мѣнтѣїт не васѣл стрїн дїн прїмеждїе, днѣш шїе їш адѣсъ перзаре, кѣч рѣчїнд, рѣл сеѹ се фѣкъ невїндекѣтор.

Дѣпъ сервареа анѣлїї ноѹ 1725 і се фѣкъ операціе хїрѣргїкъ, днѣш фѣрѣ нїчї ѣн фолос, дѣререа чеа кѣмплїтъ їл лїпсѣ ѣнеорї де сїм- цїре, Архіепїскопѣл Теофан їл мѣнѣге прїн релїгїосе кѣвїнте, дѣпре ачестѣна шї а Ам- пѣрѣтесїї рѣгѣмїнте Петрѣ дѣдѣ ертаре лѣї Менжїков, а кѣрѣна соартѣ шї петречере дн Сїверїа, аѹ лѣсат атѣт де їнтересанте їсто- рїсїрї. Ла 8 Февр. 1725 рѣносе Петрѣ дн ѣрацеле соціей сале, каре дн ачел мїнѣт

днѣнѣнкетѣ стрїгѣ кѣтрѣ черѣ: " Доам дескїде Парадїсѣл шїїа ачет сѣфлет фѣрѣмосї Петрѣ аѹ рѣпосат дн анѣл 53 а вїеѣей ар фї пѣтѣт трї днкъ 40, де нѣ ар фї нѣїт а са боалѣ.

Днтре монархїї карїї мерїтъ нѣме де маѣ чер Петрѣ аѹ днвреднїчїт маї мѣлт ачестѣ тїнкѣїе (деосевїре). Ел днѣш аѹ фост зїтор шї пѣзѣтор а Імперїей сале, о (дѣх) претѣдїндене шї деапѣрѣре пѣтрѣїа кѣ тоаре, дн челе маї мїчї шї дн челе марї тѣїрї авѣнд дн градѣл чел дналт днѣл чїне, кѣраж шї неовосеалѣ.

Ла сервареа анїверсалѣ а днтронѣрїї Петрѣ їаѹ днѣлнат Амѣпѣрѣтеаса Екатерїна монѣментѣл чел мѣреѣї че се днѣѣцошазѣ Ікоана ноастрѣ (фїла 43).

Монѣментѣл се аѣлѣ дн фаѣа бїсерїчей Ісак. Стѣнка чеа маре де гранїт аѹ трає мїліоане фѣнтѣрї, ші саѹ транспортат дн пѣртаре де 1 1/2 чеас, лѣнекѣндо не глонї де тѣн, каре се ащернѣ не пѣмѣнт, не стѣнка се днїанте. Ын добошерї, че шеде стѣнкѣ да семн ла ачестѣ операціе. цїмеа еї ера де 52 1/2 палме. Артїстѣл Фалк аѹ лѣкрат статѣа калѣлїї шї а днѣпѣратѣ еа їл днѣѣцошазѣ пре ѣн кал апрїк, кар нерѣѣдѣтор саре дн копчїле денапої пре цїнеа ѣней рїшї, їар Петрѣ лїнїщїт арѣнкѣ кѣзѣтѣрѣ престе полїтіа чеа Амфлорїтъ се дналѣ дїнтре млащїнї, днтїнзїнд а мѣнѣ протегѣїтоаре. Позїціа статѣїей есте меаѣ, калѣл се разѣмѣ не дож пїчоаре пре коадѣ шї здробеще не ѣн балаѣрѣ че семнеазѣ ампротївїрїле каре аѹ сѣѣерїт Петрѣ Фїгѣра есте 12 палме дналтѣ, калѣл палме, тоатѣ грѣна траѣе 36,000 фѣнтѣрї.

Престе пїедестал се четеще їнскрїсѣл:

PETRO PRIMO CATMARINA SECUNDO
MDCCLXXXII.

(Лѣї Петрѣ днтѣї Екатерїна а доза, анѣл 1782)

Б А М Б Ъ (ЪН КОПАК).

Патріа Бамбѣлі съ паре а фі днтре тропіче, пѣрціле пѣмѣнтѣлі днтре ерѣл кѣдѣрос ші днтре клімеле стемпѣрате) саѣ поате пентрѣ ѣ чере кѣдѣра зонеі калде, саѣ пентрѣ кѣ реїнѣа лор нѣ саѣ адѣс дн зонеі стемпѣрате дн тѣмпѣрі фаворітоаре. Кѣ тоате ачесте ѣ креде кѣ ар креще не марцінѣле Аѣрічеі, ші маі кѣ самѣ, дн тоате локѣріле знде нѣ днгеа- ѣ. Дін Бамбѣс індіанѣл скоате о парте де крапа са, знелтеле касніче, рамѣріі сѣі сѣнт сѣпцірі ші маі тарі декѣт ачіі де копачіі чіі маі вѣртоші, че сѣнт де о асѣмінеа мѣріме. Де маі мѣлте орі, трѣнкѣл де Бамбѣс грос а сѣлѣт дн лок де валеркѣ, пентрѣ а ма кѣлѣторілор о анѣ мѣлт маі лім- ѣде декѣт ачела стѣлѣтоаре мѣлтѣ време дн вассе, ші аместекатѣ кѣ матеріі пѣ- трѣзітоаре. Дн інсѣліле челе марі але Асїеі ші не цермѣріле де рѣсѣріт а ле Америкѣі де меазѣзі. Бамбѣл дѣ тот матеріалѣл тревѣтор пентрѣ дѣрареа каселор, ел есте фѣмос ла прѣвіре, де о трѣнічіе днделѣнгатѣ ші пѣтѣнд а сѣ прѣфаче дн манѣфѣнтѣрі де лѣкс, дн ачеле касе сѣ поате аѣла о деплінь сігѣранѣіе, кѣнд

кѣтремѣрѣл сѣрпѣ ші пре челе маі кѣне де піатрѣ, ші днгроапѣ сѣѣ дннселе не лѣкѣ- іторі. Бамбѣл поате сѣлѣжі де а днформа тѣ- рііле челе маі траїніче, опѣінд дѣшманѣлѣі спініі чіі днфрікошаці, ел продѣче асемінеа ші вастоане а кѣрора вѣрѣ есте аша де аскѣціт ка кѣм ар фі де фѣр. Фелѣ ачест де пѣлѣнте поате фі сокотіт де лемн фіерос, днѣлѣт сѣ зіче кѣ сѣкѣреа ловінѣл слобоаде скѣлѣтѣе, ші кѣ тоате ачесте лемнѣл сѣ поате дісѣаче дн мічі шѣвіці дестѣл де сѣпцірі пентрѣ а цѣсѣ пѣлѣлѣтѣрі; ел сѣлѣжѣе дн лок де мѣлѣл ла лѣкрѣріле челе маі деосѣвіте а цѣсѣторѣлѣі де пѣнере; дін трѣнѣсѣл сѣ фѣврікѣ ші хѣртіе. Ла ноі нѣ сѣ аѣлѣ нічі ѣн фелѣ де копачіі каре сѣ фіе дндемѣнатік, асѣмінеа дін ел се фѣк ла ноі фѣрмоасе вастоане.

Дѣпре ботанікѣл Ліне, Бамбѣл есте ѣн фелѣ де стѣх. Сѣмне дестѣл де віде- рате мѣртѣрісѣск кѣ с'ар асѣмѣна ачестор пѣлѣнте кѣ клѣжаніі лор чіі лѣнці ші фѣнѣлѣле лор челе аскѣціте. Днсѣ алте діосѣвірі маі карактерісіте че саѣ днсѣмнат кѣ Бамбѣл есте ѣн фелѣ кѣ тотѣл деосѣвіт.

ДНФѢЦОШАРЕА ДІН ЛѢНТРЕ А ЪНѢ ТРАКТІР СПАНІОЛ.

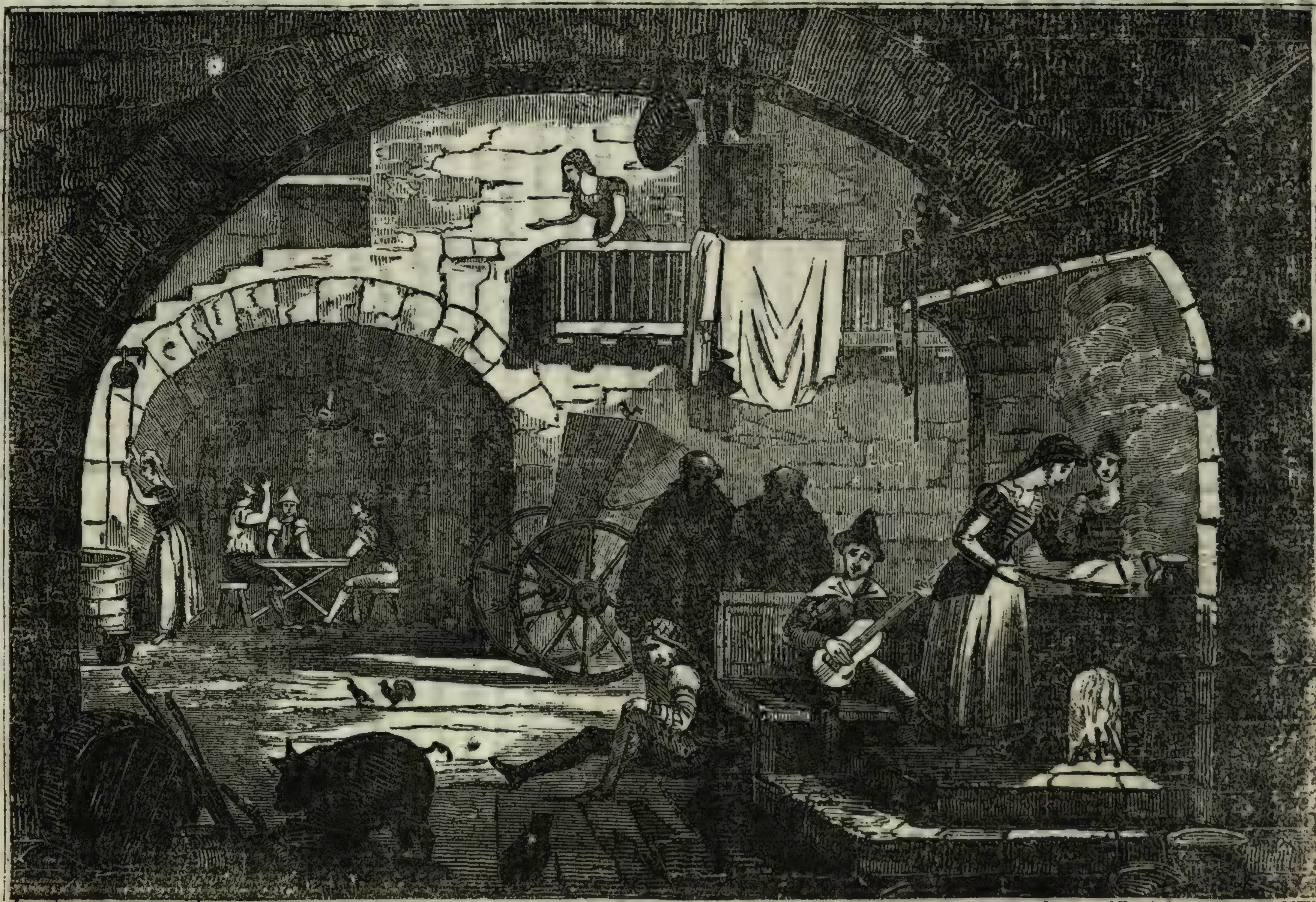
Іспаніа, де ші вечіна Франціеі, тотѣш есте дна- поетѣ дн чівілізаціе ші ка днѣмѣнатікѣ петрече- ре, о стрігаре общеаскѣ сѣ рѣдікѣ днпротіва грѣлѣцілор че кѣлѣторіі днтѣмѣнѣл дн Іспа- ніа, пентрѣ лѣкѣінѣл, пентрѣ тот чіі тревѣе сѣре хранѣ, ші пентрѣ некѣрѣлѣніа локѣрілор чіі сѣнт мініте дн Спаніа пентрѣ адѣност. Трактірѣріле нѣ сѣ аѣлѣ прѣтѣтіндінеа, ачеле ване сѣнт преа раре, крѣшме рѣле днплінеск локѣл лор дн челе маі мѣлте пѣрці, кѣмѣрі некѣ- рате, знде кѣлѣторѣл нѣ аѣлѣ декѣт ѣн тікѣлос нат. Касѣле, дн каре сѣ прімеск кѣлѣторіі, сѣнт днпѣрціте дн 3 класѣ: Фонда, Поседа

ші Венда челе дін тѣі ші челе де ал доіе- леа сѣ аѣлѣ прін політіі ші тѣргѣшоаре, челе де ал треілеа, сѣнт сінгѣре не дрѣм дн кѣм- піі, ла о днпѣртаре кѣ маі мѣлт саѣ маі пѣлѣн днсѣмнѣтоаре.

Дн політіі сѣ діосѣбеск доѣлѣ фелѣрі де трак- тірѣрі де Фонда.

Фондалеле челе дін тѣі сѣнт ка ші трактіріле ноастре, знде кѣлѣторіі аѣлѣ тот че лі есте де тревѣінѣл, дн челе де алдоіле, че нѣ сѣ адѣнѣ ніче де кѣм лѣлѣллок, фіешкаре прѣлѣлѣлѣче деосѣві, прѣцѣріле сѣ скімѣл дѣлѣ днсѣшімеа ші кѣлѣмеа ѣлкателор че сѣ чер.

АМФЬЦОЩАРЕА ДІН ЛЬОНТРЕ А ЗІДІ ТРАКТІР СПАНІОЛ.

Коеоделеле сѣхт пѣше кассе рѣспнуді прѣн
 реітіі ші сате, дн трѣнсїе кѣлторїі нѣ афлѣ
 деіт лок де дорміт; че трѣбе ка тоате сѣ
 нѣ кѣ сїне, ші тоате сѣхт кѣмпере де анреа.
 Андеобше еле сѣхт пѣлѣкѣте, некѣрате, дн-
 кѣт авїа сѣ поате гѣсі нѣше патѣрі, кѣ сал-
 те де кѣлпї каре фїнд кѣ тотѣл веі, сѣ спарг
 кѣргнѣ дн еле поздерїе, аконерїте кѣ пѣжїзѣ
 проасѣ, рѣу сѣлѣте ші каре сѣхт чева маї
 маї декѣт шерветїе, лѣвїцѣе сѣлѣжеск де
 екане, стрѣкїні энсѣроасе, лїнгѣрі де косторїу
 сѣ де тенїке, пѣ каре сѣ вїд рѣмїшіїде бѣка-
 теор ачелора че маї днѣнїте аї мѣнѣат.
 Кѣлторїї, че нѣ аре кѣ сїне провїзіе, сѣте
 нѣвоїт де а азерга дн касѣ дн касѣ спре ачѣте

гѣсі кѣте чева, ші сѣ еокоате фѣрїїт лѣкѣ, дѣнре
 атѣта трѣдѣ, поате кѣмпѣра чева.

Дн Вентасе, кѣлторїі тот асѣсѣ де нѣнде-
 мїнації сѣхт ка шї дн челе де маї сѣс; деосѣ-
 віреа нѣмаї кѣ дн ачѣсте сѣ поате дессорї гѣсі
 провїзії проасѣ дн сѣ ші де ачѣсте пѣціне.

Дн провїнція Каталонїа нѣ сѣ афлѣ нїче эн
 фел дн маї сѣс нѣмїте трактїре, кѣчї аколо
 дн деобше тоате касѣле сѣхт трактїре, кѣл-
 торїі нѣ сѣхт сїлїці спре а сѣ днгрїже де мїз-
 лоачеле вїецїреї; че гѣсѣск прѣтѣгїндене энде
 воеск аа гѣлѣдї дн тоате гїлѣ. Кѣ тоате ачѣ-
 сте сѣхт ші трактїре дн ачѣсѣт провїнціе дес-
 тѣл де дндемїнатїе.

ЧЕТЬЦІА САНТ-АНДЕЛО (СФАНТЪЛЪІ ДИЦЕР) ДА РОМА

кѣ подѣл песте Тїврѣ, дн фїнд ведереа вїсерїчї Сѣ. Петрѣ шї а Ватїканѣлї.

Полїтіа Рома, зїдїтѣ де 2594 де анї, дѣнѣ шї аї адѣнат дн сїнѣл еї тоате вїстерїїе
 че аї фѣст домпїтоаре прѣсте ааца нѣмїжїтѣлї дѣмеї, шї сѣ днѣнѣнат кѣ фѣнурїтѣ фїлѣ

СТАРЕА ФЕМЕІЛОР ЛА ДЕОСЕБИТЕ ЕПОХЕ ШІ ПОПОАРЕ.

Фемеіле ера ла Исраелітені фйче евлавіоасе, ші соціі новіле, еле пречъче каселе дн темплърі де морал, де кзречіе ші дн лъкаш сфінцит, зрмжнд соцілор ші пърінцілор, еле аў мерс дн шервіа (ровіа) Вавілонълзі. Фйка лзі ера та дн лініше аў сзчеріт моарте, Сзсана вѣртатеа маї мэлт де кат віаца, Іздіта нз саў кзтремерат а оморі пре дзшманъл, мѣма Макавеілор възз кѣмпліта зчідере а фйлор еї, ші лъзда пре Домнъл черкзрілор ші а пѣмжнтълзі. Сзжнта скріптуръ не історісеазъ мѣте възне деспре Сара, Ревека ші Рѣт. Дн векеа Гречіе фемеіле петречеа дн апартаментеле лор нѣміте Гінебезм, се анделетніче маї кз самъ кз крещере фйлор, кз касніче дѣврѣрі, дѣмѣрѣтеаса Арета торчѣ де дімінеацъ пѣнъ дн саръ лжна чеа де порфѣръ. Аспасіа, чеа фрѣмоасъ, ера ші повѣзѣтоареа лзі Періклес. Фемеіле спартане домнѣ престе соціі лор шісе днмжндрѣ кз аў нѣскзт пре бърбаніі чїі ветежі. Фна дінтре еле бїнекѣвжнтжнд пре фйл еї, каріле мерчеа ла бѣтъліе наў зіс:

Tāv ŋ ēlī tāv

адекъ „сѣ те днторчі аў кз скѣтъл (вѣрѣтор) аў сѣ те адѣкъ морт престе скѣт.“ Фемеіле Картагінезе, кжнда лор четате сѣ днжнцзрѣ де Романі ші тѣе коамеле (плетеле) ші фѣче фзніі, пентрѣ васселе че се лѣпта кз дѣшмані, нар дн зрмъ

кз пеіреа патріеі се арзжкѣрѣ дн флакѣра де каре сѣ містѣі четатеа. Вергѣріле (фечѣаріле) вестале пѣстра ла Романі фокъл чел сфінцит, че ера сімволъл кзречіеі. Зрмжнд порончіі мѣмеі сале Ветѣріа, Коріолан, че тѣвѣрѣсі кз дѣшманіі сѣвзідѣріле Ромеі, дн сінцеле сѣў аў стѣне дорѣл рѣзѣжнѣреі Лѣкреціа, дѣпъ пердереа чінстеі сале, ш'аў алес моарте. Нічі тімпѣріле челе нож сжнт ліпсіте де фемеі стрѣлѣчіте, Жан Д'АРК аў мжнтѣіт пе Франціа де цѣгъл Англіеі, Елена, мѣма лзі Стефан, пре Молдова де пеіре. Кзноскзгъ есте днрѣзріреа че аў днзілеле ноастре фемеіле асѣпра чівілізаціеі. Де ла Зеновіа пѣн ла Елісавета Англіеі ші Екатеріна II а Росіеі, Історіа нѣмѣрѣ зн шір де Домнітоаре пліне де фамѣ ші де пѣтере.

Днжѣт, де ші бѣрѣватъл есте пре пѣмжнт маї пѣтернік декжт фемеа, тотѣш дн ачсаста нз зрмеазъ кз фіреа аў дат зн дрїт прівілегіет ка чел маї кз вжртѣте сѣ домнезе асѣпра чѣлзі маї слаб, сінгѣра пѣтере фѣрѣ алте днсѣшімі морале, фаче нѣмаі склаві, нар армоніа іц зрзещѣ о соціе. Драгостеа есте скіптрѣл фемеі, прін ачесте капѣтъ о пѣтере ковѣршітоаре асѣпра вѣрѣторѣлзі еї; еа іл сѣвѣжгъ прін слѣбѣчжне; кжнд прін пѣтере н'ар днѣртѣ нѣмаі, ші атѣнче кжнд се наре кз се плеакъ, фемеа маї мэлт днтемеазъ а еї домніе асѣпра барѣватълзі.

ПОМЪЛ НѢМІТ ОПРІТ СЕАЪ МЪРЪЛ ЕВЕІ ПЕ ЦЕІЛОН,

інсѣлѣ дн Асіа, апроане де брѣл пѣмжнтълзі.

Інсѣла Цейлон се афлѣ днтре, ал 6^{те} ші 10^{те} град а лѣшімеі нордїче, дечї аколо карна есте кз тотъл некѣноскзтъ ші вара ачестеі зоне сар пѣтеа нѣмі вѣжнікъ. Пентрѣ ачѣа дннавѣдрѣа ші фелѣрїмеа продуктелор натѣрале е-сте аїче неспѣсѣ деїмаре, Ідезші пѣмжнтъл ачестор локѣрі кзпрїнде фѣарте пѣціне пѣрці

вегетавїле, каре днпреѣзраре се днпѣтъ клїмеі чѣі фїервїнте, прін каре десѣаچереа лесне зрмеазъ, кѣм ші деселор плої, че днпїедекъ ашѣзарѣа пѣмжнтълзі негрѣ, нѣміт де грѣдїнъ.

Днсѣшімеа клїмеіпе інсѣла Цейлон нї дѣ лѣмѣрїре, кѣм де сжнт продуктѣріле цѣрмѣрілор контрарїе атжт де деосевїте зна де алта. Аша

Н О М Ъ І О П Р І Т

де підъ: аръъръл Палміра, кареле дн партеа
нордікъ креще къ дмбелшгаре, дн партеа съ-
дікъ авіа се зреще, кжнд днпротівъ нъкъл де
кокос, кареле ла Сѣд днформеазъ эн шір де
гръдіні, нъ креще ла Норд. Андеобшіе тоате
плжнтеле, каре аѣ тревзінцъ де эн пѣмжнт
ѣмед, креск маї віне не партеа сѣдовестікъ.
Іаръ ачеле каре чер эн пѣмжнт ѣскат трѣск
нѣмаї ла Нордѣл ші Норд-Остѣл інсѣлеї. Се-
мінцеле тѣтѣрор плжнтелор европіене, днкъ-
ржнд бѣческ аїче, ші продуктѣ лор песте
пѣціні ані се фаче атѣт де не днѣсѣмнѣтоаре,
днкжт спре а пѣстра а лор бѣнѣтате, адѣчереа
лор тревѣе а се днної не тот анѣл, кжнд дн-

протівъ чело маї мѣате дн плжнтеле лонало
аколо, днфлореск къ чѣа маї мінѣнате фрѣмос
ѣнѣл дн чѣле маї днѣсѣмнате продуктѣрі
ачестеї інсѣле есте аръъръл нѣміт: Мѣ
Евѣї. Мѣкѣиторї дн нѣмеск Дівї Кадѣ
де ачеста се аѣлѣ 9 сѣурї. Кадѣрѣ дѣпъ
пѣреї се тѣлѣѣще „опрітѣ“ ші Дівї „Тігрѣ“
Ачест аръър креще пнн вѣ днтрѣн, пѣм
пѣцін аместекат ші маї аѣло дн апроціере
Коломѣо. Флоареа лѣї арѣ эн мїрос де тот
кѣт, колорѣл поамѣї, че спѣнѣзѣрѣ днтрѣн
необѣчнѣїт, есте фѣарте фрѣмос, не дїнаѣ
портокалїѣ нар ла мїез рошѣ днкїс; дн
арѣ о фѣрмѣ фѣарте кѣрїоазъ прѣкѣм ар
мѣшкѣтѣ о бѣкѣтѣ дн трѣнѣа. Ачѣастѣ
прѣѣрѣре ші фїнд къ еа тот одѣтѣ кѣпрѣ
дн сїне о отравѣ оморѣжтоаре, аѣ дат прѣ
Махомѣданїлор ла дескоперїреа інсѣлеї Цѣї
а онѣмі роада чѣа опрітѣ дн грѣдіна Едѣ
лѣї; кѣчї макар къ еа есте фѣарте фрѣмос
ші де о фѣрмѣ адеменїтоаре, тотѣш дѣпъ
котїнца лор саѣ днсемнат къ мѣшкѣтѣра
спре а опрі не оамѣні де а о мѣнка, де
че кѣпрїндѣ дн сїне матѣреї атѣт де вѣтѣ
тоаре.

Махомѣданїї дн інсѣла Цѣїлон днкіпѣск
Адам, кѣм ел, дѣпъ аѣсангарѣа дн раѣ плжнт
дѣшї пѣкѣтеле сѣле, стѣ къ эн пїчор не мѣ
теле, че де не днѣсѣл поартѣ нѣмеле де
дамѣ - Пїк, сѣаѣ мѣнтеле лѣї Адам дн Цѣї
Де асемїнѣа аратѣ ії аколо о фрѣмѣ а пїчор
лѣї сѣѣ, деспре карѣ днѣсѣ Бѣдхїстїї зїк къ
фї ѣрмат пїчорѣлѣї Зѣїмеї. — Днтрѣ алтеле
партеа де арїнѣ че днѣрѣнѣ інсѣла Цѣїлонкъ інсѣ
Рамїзерам, се нѣмѣще обїнѣїт пѣнтѣа лѣї А
кжнд дн протівъ Індїї о нѣмеск подѣл
Рома, історїсїнд, къ іровѣл лор аѣ трѣкѣт
днѣнѣа кжнд аѣ вїрѣїт не ѣрїѣшѣл Равана.

Не інсѣла Рамїзерам сѣ маї вѣд доѣ
нѣменте омарї, чѣсѣмѣнѣ къ мѣрмѣнтѣрі
хомѣданѣ ші сѣ сокотѣск дѣ днѣшїї а фї
мѣнтѣріле лѣї Каїншїѣа лѣї Авѣл.

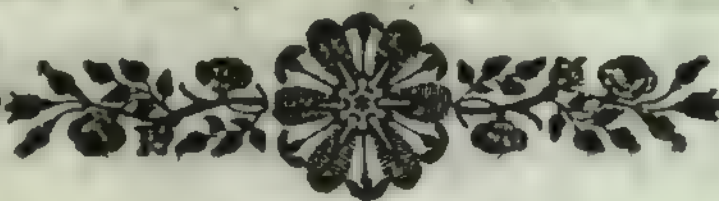

IKOAHAYMEI

Φ Ο Α Ε

ПЕНТРОН

↑НДЕЛЕТНІЧР ЕА МОЛДО-РОМѦНІА ОР.

1840.

ДОМИНИКЪ.

22 DEKEMB.

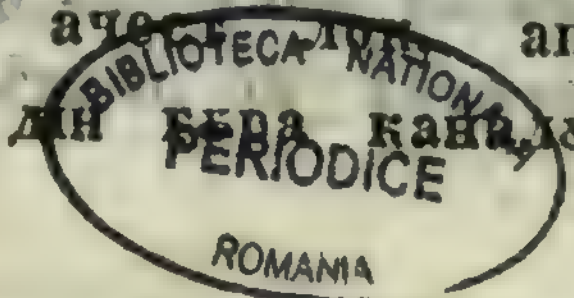
Г А І З Е Р Ъ Л Ч Е Л М А Р Е Л А І С Л А Н Д І А (Линкеева).

Армѣнскъ де ашъ ашъ диченатъ а зрма,
аиасъ маі асѣмпрат; ші деиін бълкэрі
не се маі лъці не фаца пѣмжнтелзі. Ан кште-
ва неасврі ам азгіт вшетед де вро 5,6 орї ан
кшт тоатъ днпрецэрїмеа се кзтремзра, тоташ
наі зрмат о ръвърсаге днсъмнѣтоаре, декшт
ана фїервеа к'о маре мжніе. Днстършіт ка-
налэріле сау дмэлціт ші сау лімпізїт, сьмь-
ншид знеї батерїї депъртата че днп ресвои
се одїхнешче. Еу мѣ гръвеам а мерфе ла валэл
алес де маі наинте, карїле кѣ мжніе се кзтре-
мзра де сѣб міне, ші деавїе міау ръмас пѣцінѣ
време а мѣ зїта кѣ їсвоарїле бълкэлзі ашъ
диченатъ а се днаїнтї сіліндемѣ ка к'о фрїкѣ
маре се пъръсеск ачотана ана їзвекнеа
к'о маре репецне дн бера каналэрілор арм-

BIBLIOTECĂ NAȚIONALĂ
PERIODICE

кшидесе дн аер ка нище колоане нередглате
ши днкенцарате де о мэлціме нозрі де азрі
че днтенска відеріле. Днтѣ се віде о арэн-
кѣтѣр де кѣтева колоане а кѣрора дналціме
сар фі пѣтѣт сокоті де 15 пѣнѣ ла 20 палме;
дѣнѣ ачесте аѣ ѣрмат ѣніле де 50 палме,
апоі доѣ саѣ треі маі ѣшоаре каре аѣ фост
челе маі де не ѣрмѣ ши аѣ ковѣршіт не челе
днтѣ кѣ стрѣльчиреа, дналцѣндесе ка ла 70
палме. Піетріле челе марі, не каре ноі леам
асвѣрліт днлѣнтрѣл бѣлкѣлѣ, се ведеа а сѣ
арѣнка дн сѣс.

Ана аї дичепѣт а съ дмпрещїе шї маї къ не
се змплѣсе валѣл энде мѣ афлам еї. Колона
чеа де апѣ, че дн мїжлок се дн форма, авеа
ка ла 30 палме днпрефѣрїме шї се дналца

дрепт дн със, дмпрціндэсе дн май мэлте ра-
мэрі де ла каре асѣміне се днформа май
мэлте разъ че де акърмезішѣл кѣде дос ші
каре ера фоарте прімеждіоасе пентрѣ прі-
віторі, пѣтѣндэсе апара де строітѣра лор.
Тоатѣ кѣпріндереа ера плінѣ де мінѣні: адоѣ-
зі мѣ скѣлѣ компаніонѣл меѣ, арѣтѣндѣмі
рѣвѣрсареа ісворѣлѣі, че се нѣмеше Гаі-
серѣл чел ноѣ, афлѣндэсе кѣ 40 паші
депѣртат спре міезѣл зілеі де ла Гаісерѣл
чел маре. Нѣ есте кѣ пѣтінѣ а дісѣллі кѣ
деамѣнѣнтѣл стрѣлѣчїта ші фрѣмоаса прін
веліде че мї се днѣѣцоша аїче дінаїнтеа окїлор.
Дїнтр'ѣн бѣлк че авеа о днпреѣѣрїме ка ла
28 палме ші депѣртат де мїне кѣ 100
паші, ізѣвкні к'о пѣтере неснѣсѣ о колоанѣ
де апѣ, арѣнкатѣ дн със де ла 50 пѣнѣ ла
80 палме, каре ера днсоцїтѣ де нозрі
дешї ші авѣрі де ѣн вѣет кѣмплїт, пѣрѣндэсе
а днѣнека орїзонѣл, ді ші ера днлѣмінат
де лѣміна зілеі.

Ла днчепѣтѣл ачестеї прївїрі мам арѣнѣ
дн пѣнѣнкі дналѣннд кѣтрѣ атот пѣтернїѣ
фїервїнтеле меле рѣї. Дѣпѣ ачєна мам дн
кѣтрѣ ізворѣл ѣнде неам адѣнат кѣ
днпѣртѣшѣндѣне кѣ о днпѣтїмігоаре сїмплї
де ачесте мінѣнате ші кѣріосе прївелїчі.
рѣнкѣтерїле челе де апѣ саѣ асѣтѣмпѣ
рѣмѣнд дн лок нѣмаї авѣр ші снѣмѣ.
к'ѣн вѣет асѣрѣеторїѣ се бѣтеа, рѣдїкѣнѣ
аша дн със дн кѣт май се нотрївѣа ка
наїнте. Ші аїче ам асѣвѣрлїт о мѣлїме
пїетре марї каре днтр'ачест мінѣнт се арѣнѣ
днсѣс; карѣ не ѣнїле ле рѣдіка ші ле свѣ
вро 5 6 мінѣнте де ла олатѣ.

Гаісерѣл чел маре арѣнкѣ регѣлат ла то
шесе чеасѣрі, ші дннѣлїмеа колоанїлор
апѣ есте фелѣрїтѣ: кѣте о датѣ се сѣе пѣ
ла 200 ші 360 палме. Гаісерѣл чел
пентрѣ вѣетѣл сеѣ че фаче, се нѣмеше
Серѣл вѣеторїѣ

Вїтлемескѣ

ФРАНЦІСКЪ ДРАКЕ.

Ачест вѣетїт адмірал а регїнеї Елісавета де
Англїа, с'аѣ фѣкѣт бїне-фѣкѣторѣл омінїреї
прїн ачєна, кѣ ел аѣ адѣс ла 1586 дн Норд-
Амерїка челе днѣже картофе дн Европа. Ел
аѣ фост дїѣл ѣнѣї мѣрїнарѣ сѣрак, ші с'аѣ
нѣскѣт ла 1545 дн Тавїсток полїтіа конта-
тѣлѣї Англіеї Дефонзїр. Не коверта ѣнеї
корѣвїї Англікане де комѣрц с'аѣ депрїнс
фоарте тїмпѣрїѣ кѣ віаца марїнарѣ, ші ш'аѣ
кѣшїгат бѣнѣ воїнѣ стѣпнїлѣї де корабїе дн
аша де маре град, днѣжт іаѣ хѣрѣзїт са дѣпѣ
моартеа васѣл. Драке л'аѣ вѣндѣт, аѣ
слѣжїт дѣпѣ ачєна кѣтва тїмп сѣѣ команда
ѣнеї рѣденїї адмірал днсѣмнат Іоан Хавкїн,
ші аѣ довѣндїт дн ал 22^а ан ал віеѣеї ко-
манда ѣнеї корѣвїї. Дн о лѣнтѣ ненорочїтѣ
асѣпра Спанїолїлор кѣ тоатѣ бравѣра са, аѣ
нердѣт авѣреа пї де атѣнче кѣѣета

неконтенїт кѣм сѣ о кѣшїце карѣш. Дн
днтоарчереа дн Англіа аѣ адѣнат кѣрѣнд оам
ші мїжлоаче, спре а пѣте гѣтї ші днарма кѣте
корѣвїї, кѣ каре аѣ днтрепрїнс о експеди
де прадѣ спре Вест-Індїа, каре атѣнче нѣ
сокотеа а фї лѣкрѣ недрепт.

О май тѣрзіе днтрепрїндере де аша фелїѣ
агонїсїт лѣї Драке авѣїї атѣте днѣжт
пѣтѣт прегѣтї треї корѣвїї марї, кѣ кѣ
аѣ слѣжїт ка волонтір сѣѣ команда
телѣї де Есекс; дѣпѣ акѣрѣна моарте
днторѣ жнаної ла Англіа ші аѣ днѣемнат
регїна Елісавета де аї да 5 корѣвїї, кѣ кар
аѣ воїт а трече прїн фрѣтѣл Магелан дн мар
Сѣдікѣ сѣ рѣсѣоаскѣ аколо посесїѣ
Спанїоле. Ла Декемвріе 1577 с'аѣ порнїт
ла Шлїмѣт ші аѣ фост чел днѣжїт енглѣзѣ, кѣ
реле аѣ рѣсѣѣтѣт не лѣнѣгѣ пермѣл вѣстїк

Америчей пжнъ ла 48 граде лъциме Нордикъ. Дъпъ ачеа аў фъкът марі дмпедекърі Спані-
лор дн Хілі, Перъ ші дн алте локърі ші аў
кѣдигат о море прадъ, с'аў днторе прін
анъл індік жмпрецъръл капълълі Бъней-
Сперанце ші прін море Атлантикъ, съвжршінд
дн 2 ані, 10 лъні ші 20 де зіле ачеастъ
вѣстїтъ кълъторіе жмпрецъръл пѣмжнтълї.
Дн зъдар с'аў тжнгѣт Спаніа пентръ пѣ-
гъіреа прічинѣтъ де джнъл; днсъ регіна
Елсавета л'аў рекомпензат кѣ атжта маї мълт,
вїзїтїндъл ла 1581 пе коверта коръбіей ші
л'аў фъкът каваліер. Ла 1585 іскжндѣсе
кѣмплїтъл ресвоѣ дескїе кѣ Спаніа аў арс
Драке дн портъл де Кадїкс о парте а вес-

тїтей армаде, кѣ каре флотъ ріга Філіп ал 2^а
де Спаніа вої а съпъне Англіа, ші пе каре ел
о нъме не'нвїнсъ, с'аў фъкът ла 1588 вїце-
адмірал ші аў фост аша де темът пе море
днкжт о коравіе Спанїолъ фоарте днкъркатъ,
ла нѣміреа нѣмелъї сѣў с'аў съпъс де одатъ.
Дъпъ че ла 1589 нѣ і с'аў нїмерїт о днтре-
прїндере съв команда са дн Портъгалиа спре а-
шъзареа дін ноў а лѣї Дон Антонїо ші о
алтъ експедиціе дн Вест-Індіа, с'аў дедат
пентръ ачеа дн о аша де море днтрістаре
днкжт л'аў ловїт фрігърі аскънсе, де каре
аў мърїт ла 1596; ел аў фост чел днтжѣ
карїле аў днтееет глорїа пѣтереї марїне
а Енглезілор. Гр. С.

КАТЕДРАЛА ДЕ ЛА МАІНЦ.

Тот пе ачелаш лок, ла дмпрезнареа різрілор
Рінъл, ші Маїн, ѣнде акъм се дналцъ тѣрнърїле
мърецей політїі Маїнц, аў зїдїт генералъл Ро-
ман Дрѣзъс четатеа чеа де кѣпїтенїе а Рінълъї
нѣмїт Монгънциакъм, ші апроане де са саў
днформат о політїе, кареа днсъ нѣ се днтїн-
де пънъ дн Рін ші кареа ла днчепътъл векълъї
ал 5^а нѣстїтъ фїїнд де Вандалї, аў зѣкът
маї мълте векърі дн рѣїне, пънъ кжнд країї
фрїнчї зїдїндѣо дін ноў, аў днтїнсо пънъ
ла малърїле Рінълъї. съв Карол чел море
Монгънциа аў цѣкат о ролъ днсъмнатъ дн іс-
торїе, ші аў днтрат дн фрѣнтеа конфедераціей
ренане, каре саў днксіет дн ал 13^а векъ
спре днтееїереа пачей ші сїгъранціа негодълъї
Еа де мълте орї днтееїетъ, адесе аседїатъ.
ші лъатъ, аў фост резїденціа челъї днтѣѣ елек-
тор а імперїей Германе, ші дъпъ дмпрїіреа
церїлор, капїтала провїнціей ренане дін дѣка-
търїле де Хеса; наръ днпрївїреа мїлїтѣреаскъ
фїїнд четатеа конфедераціей германе саў кѣпрїне
де тръшіле аѣстріене, прѣсіене, ші хесїене, ші
постърїле гъвернаторїлор, а вїце гъвернаторїлор
ші а коменданцілор де четате се скїмъ ла фїеш-
каре 5 анї днтре Аѣстріа ші Прѣсіа.

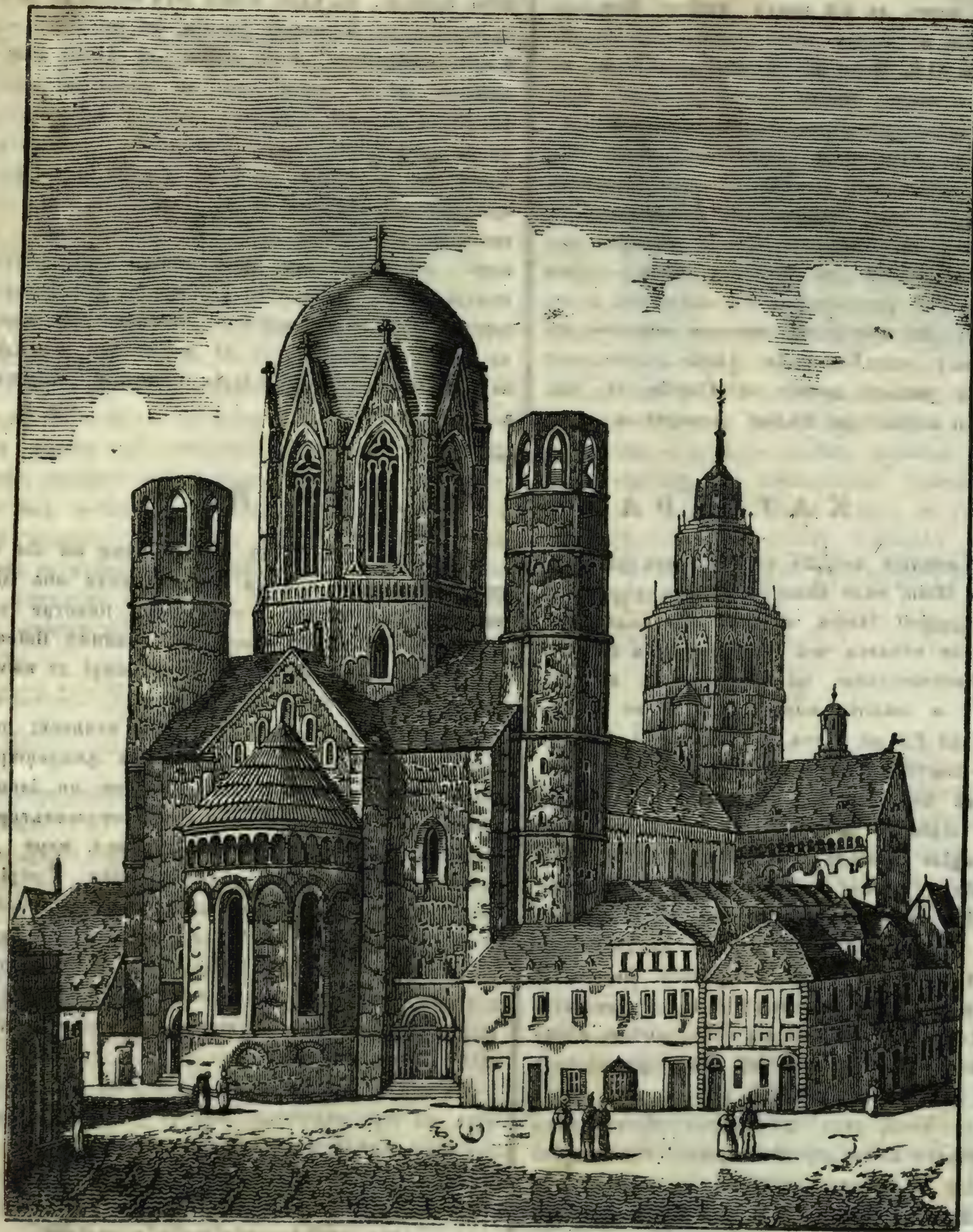
Маїнц дн тїмпъл де акъм фїїнд ѣн зїд а
германїей деспре апъсъл Еѣропей, есте ѣна дін
челе маї тарї четъцї а тїмпърїлор ноастре ші
днпрецърїмеа еї дін презнъ кѣ шанцъл Ваїсе-
наў кѣпрїнде, афаръ де мїчїле шанцърї де кжм
доъ ші цѣмътате часърї.

Днтре зїдїріле де кѣпїтенїе сѣ осевеск: че-
тъцїа, кѣ о мъреацъ прївїре аѣпра дмпрецърї-
мїлор челор фрѣмоасе днтре каре се івѣще
о стжнкъ пе о днълціме. Ын под лѣнгъмълъторїѣ
днпрезнъ Маїнцъл кѣ політїа Кастел, каре де
асемїне есте фоарте днтърїтъ прін зїдїріле
сале. Еа се алкътъѣще дін патръ четъцїї: Касел,
Маре, Монтевело ші валъл Петераѣер; дакъ
нар дмпрезна ачеастъ дін ѣрмъ їнсълъ, тот
асемїне днтърїтъ, кѣ челеланте, атѣнче політїа
Кастел ар авеа о маї море днтїндере дѣкжт
зїдїріле четъцей Маїнц.

Полїтїа се афлъ дн ѣнъл дін челе маї роман-
тїче ші маї родїтоаре локърі а конфедераціей
германе, кѣ тоате ачесте ѣліціле ші пїацеле аў
ѣ фрѣмсецъ ші днтїндере пѣцїн днсъмнътоаре,
челе маї мълте сжнт днгъсте ші днтѣнекоасе
днфъцїшінд векїмеа чеа море а політїей.

Днтре монъментеле тїмпърїлор трѣкъте, кѣ-

КАТЕДРАЛЬ ЛА МАЙНЦ.

торнл візітеазь маї днтѣ о масѣ маре де
іеатрѣ не четѣдѣ, каре се сокотеше ка зн
монумент а лѣї Дрезѣс ші каре аў піердѣт
арече дін а сї днѣлїме ші лѣїме; тотдеодатѣ
се зѣреск ші рѣмѣшіїле знѣї апедѣк ро-
ман, кѣ 59 колоане, каре де асеміне се
сокот афіеросіте ачелѣї генерал. Дінтре зі-
діріле політіеї се днѣсѣмнеазь маї алес каса
ордїнѣлї герман дн каре аў резедѣт Напо-
леон, прекѣм ші мѣреѣл ші фѣмосѣл арсе-
нал афлѣторн лѣнѣг ачест палат; днѣс дінтре
тоате ачесте зідірі, чеа маї вреднікѣ де днѣсѣм-
нат, есте стрѣвекеа катедралѣ зідітѣ дн стїлѣл
візандїнік ші векн герман, а кѣріа днѣтеміере
се траѣ дін векл ал 10^{то}, еа аў арс де 6 орї
ші нарѣш саў зідіт дін ноў. Бісерїка аре доѣ
кафесе ші есте де 480 палме лѣнѣг ші де 160
латѣ; дінтре асале шесе тѣрнѣрї чел маї
маре есте дналт де 444 палме. Гїгантіка
са болѣ се разѣмѣ пе 56 колоане.

Днѣтре лѣкрѣріле вредніче де відере а ачест-
теї катедрале ші днѣтре мѣлт стрѣлѣчїтеле мѣз-
соде, челе маї днѣсѣмнате сѣнт: стрѣвекеа

піатрѣ де бронз дн опт колѣзрі днподоїтѣ кѣ
васрелїсѣ; мормїнтѣл лѣї Енрік Фразенлов
че пѣ есте алѣ де кѣто імітаціе а адівѣратѣ-
лѣї монумент карїле саў сѣѣрмат ла 1774,
мазсолел днпѣртѣсесї Фастраде соціа лѣї
Карол чел маре, карїле саў стрѣмѣтат аїче де
ла мѣнѣстіреа Сѣ. Албанс; мормїнтеле лѣї
Албрехт де Брандемѣбург ші а генералѣлї
Ламаерг, мормїнтѣл ачестѣї дін ѣрмѣ саў фѣ-
кѣт дѣпѣ о деосевїтѣ ідеє дін мармѣрѣ неагрѣ
ші алѣ; дѣпѣ ачелїа зшїле челе доѣ де ме-
тал пе каре саў сѣпат картеа де словозенїе
че аў днпѣртѣшїто. Архієпіскопѣл Адалберт
лѣкѣіторїлор дін Маїнц ла 1135.

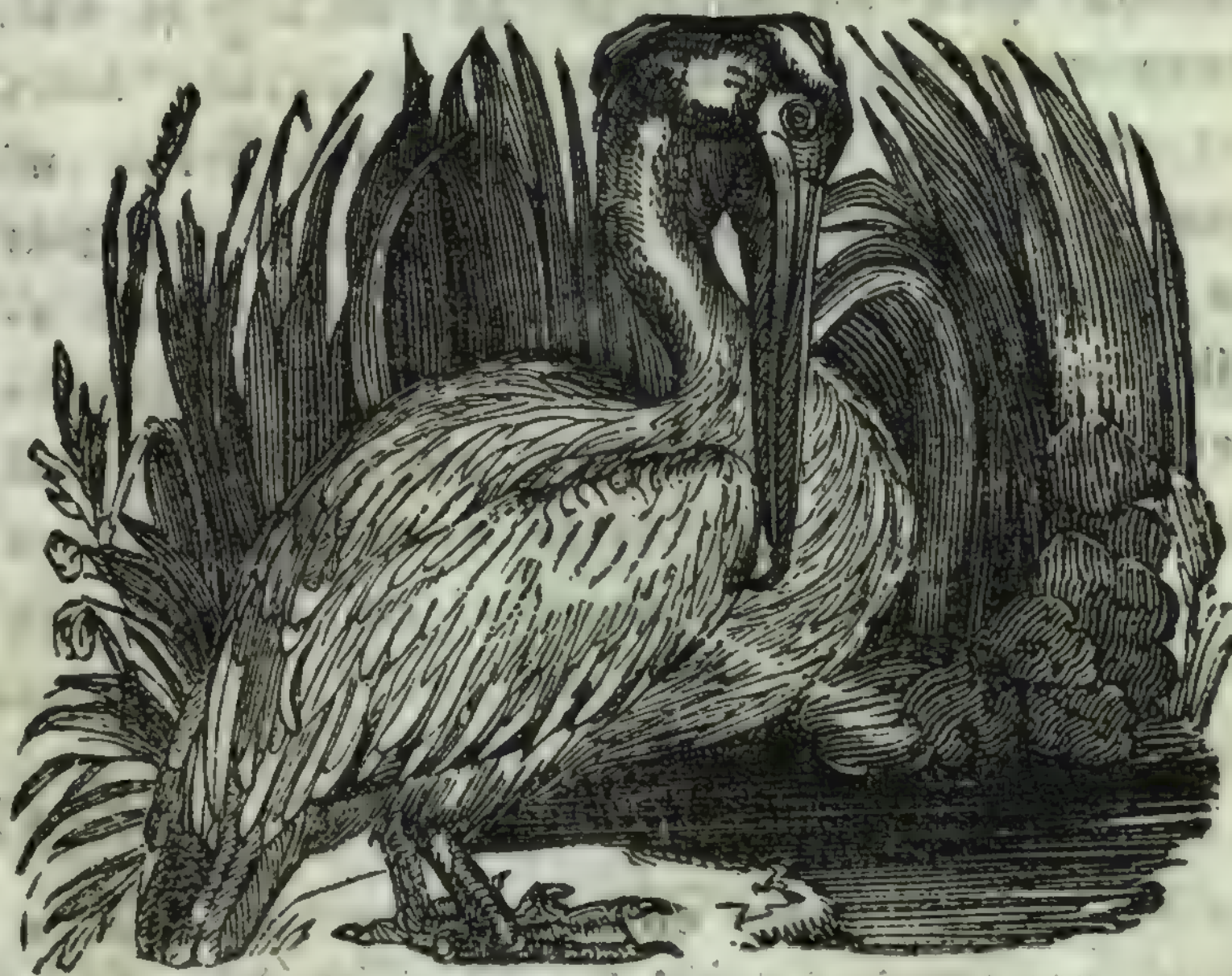
Ачестѣ катедралѣ помпоасѣ, дѣпѣ че дін
ѣрмѣ ардере ла 1793, аў стѣтѣт мѣлтѣ времѣ
пѣстіе ші апої нарѣш саў акоперїт ла 1803
кѣ зн акоперемѣнт де лемн днтокмїндѣсе спре
слѣжѣа Дзеїаскѣ. Де ші дн тїмѣрїле дін
ѣрмѣ саў лѣкрат мѣлт спре адѣчереа еї дн
старєа чеа дін тѣї, тотѣш се вѣд днѣкѣ пе ла
зшїле локѣрі ѣрміле пѣстірілор де маї наїнте.

I..... M.....o

ПЕЛІКАНЪ Л БАСАН.

Патріа ачестеї пасѣрї, есте цѣрмѣл Скоцієї (дн
М. Брітанїа), ші маї алес пе їнсѣла Бас, сѣ афлѣ
аша де мѣлте, днѣнт пентрѣ ачелїа, ачест нѣме лї саў
дат знде дїзїк ші Ганетѣл маре, Пелїканѣл скотїк
ші дн лїмѣа попорѣлї гѣска скотїкѣ. Мѣрімеа
лѣї есте кѣт а знеї гѣще марї, плїскѣл ал-
вастрѣ ченѣшїї; лѣміна окїлор галѣнѣ ші
пелїеа че гоалѣ днпѣреѣрѣл окїлор алвастрѣ.
Ачестѣ піеле цѣркѣлеазѣ тотодатѣ рѣдѣчїна плїс-
кѣлї. Гѣша есте фѣрѣ пене, ші піелеа аша
де лесне днтінѣзѣтоаре, днѣнт поате днформа
зн сѣкѣшор, днкарє днѣап 4—6 скрѣмѣї. Пе-
нїе жл деосѣбеск де Пелїканѣл кастанїї прїн
кодорѣл лор чел алѣ, кѣ тоате ачесте вѣрѣл
арїлор ші коада аў кѣтева пене негрє. Днѣсѣ
ші пічоарїле сѣнт кастанїї ші дїнаїнте аў о

дѣнѣг вердє; знїа гїареї дін мїжлок есте дн-
крестатѣ ка зн піептене. Партеа фемєнаскѣ маї

ПЕЛІКАНЪ Л БАСАН о пасере.

нічі кѣм съ деосъвешо де ачаа гърътеаскъ;
цѣй днѣ дн анѣл днѣтъ сѣтъ кастані сри-
кшн, ші кѣ алъ пѣтаі. Педіканіі він ла цър-
мѣріе Скопіей обічнѣіт ла Мартіе ші ла
Ноемвріе іаръш съ дѣк. Іі съ афѣ ші ла цър-
мѣріе дн Норвегіа, Ісланда, дн Греланда ші
дн мареа Сѣдікъ. Де асѣмне петрек пе цер-
мѣріе Фінландей нощ ші іарна кѣлторескъ де
аіче спре Інесліде Кароліне. Ла Декемвріе се
вѣд пе ла Лізабона ші пе джнѣ мареа Меді-
теранъ апроапе де Кадікс. Храна лор есте
пеще, іаръ маі кѣ самъ скромбіле ші сар-
деліе. Іі обсервезъ кѣлторіа пешілор ші шіѣ
аі прінде кѣ гібачіе. Веніреа лор слѣжеше пѣс-
карілор де ла Норд ка эн сѣм а сосірей скрем-

ХІНЕЗІІ (Диккерел).

Дн време кѣнд аѣ фост контеле Макартней
амбасадор енглез дн Хіна, авеа ла Макао,
эн ватав Хінез, кареле дн кѣмпѣра тоа-
те челе требѣнѣоасе пентрѣ касъ. Ел аѣ
афлат пе ачест Хінез аша вреднік де днѣсѣм-
нат, дикѣт аѣ пѣс а і се фаче портретѣл
ші лаѣ дескріс дн рапортѣл кѣлторіей сале.
Ачест Хінез есте тот ачела, акърѣа фігѣрѣ
ам амѣцѣошато дн Н: 1 а Ікоаней ноастре.
Класѣл де мѣклоѣ адекъ чѣстѣенімеа дн тоатѣ
Хіна се амѣраѣ днѣома аша. Страѣл де
деасѣпра есте эн мінтеан де піеле де оае.
Петеле че се вѣд днформѣ де цѣмѣтате лѣнѣ
сѣнт тѣете дн піеле де оае воітъ негрѣ ші
кѣсѣте пе піентар спре подоабѣ, іар гѣлерѣл
есте де вланѣ де вѣлпе сеаѣ де діхор. Де а-
семіне піентаре се поартѣ дн Хіна дімінеаца
ші сара кѣнд есте рѣче, іар дн чеасѣріле маі
кѣлѣроасе де престе зі се леапѣдѣ. Страѣл
чел маі лѣнт есте де матеріе де мѣтасѣ кѣ

вѣлор. Партеа семінаскѣ фаче кѣівѣрі дн
фелікл де дѣжнѣ ші дн алѣ дѣкрѣрі днѣ
тоаре пе маре, пѣінд нѣмаі эн сѣнгѣрѣ оѣ
маі мѣк де кѣт эн оѣ де гѣскѣ. Ачест оѣ і
ноате лѣа ші атѣнѣа пѣне эн ал доілеа дѣ
ачеа ші ал трііле, іаръ лѣжнѣзісѣ ші ачест
аѣоі дн анѣл ачела нѣ маі клѣчене. Оаѣ
вжнеазъ нѣ нѣмаі оѣлѣ ачестор пѣсѣрі,
ші цѣй, каріі слѣжѣск пентрѣ хранѣ. Днѣ
торіі інеслѣей Сан Іілда мѣнжнѣк пе ан мѣ
мѣ де пѣі де Ганѣці ші оѣл Вѣнатѣл лор ес
кѣ маре прімеждіе, ші адесѣорі съ не норѣче
вжнѣторіі сѣіндѣсѣ дѣлѣ кѣівѣрі пе, челе
днѣалѣ стѣнѣі.

Нк. Гр.

Флорі, іар чел де дедесѣнт де пѣнѣз сеаѣ таѣ
алѣ, дн каре матеріі поартѣ вара ші мѣріна
панталоні лѣнѣі. Ачесте страѣ се вѣлѣнескъ
трѣ іарнѣ кѣ вланѣ, сеаѣ се кѣптѣшескъ
мѣтасѣ крѣдѣ ка кѣ о ватѣ. Лѣкѣіторіі пѣрѣ
лор Нордѣче а Імперіей поартѣ іарна дн де
шіе панталоні вѣлѣнѣі. Кѣчѣла есте фѣкѣ
дн эн феліѣ де дѣсѣлѣ, каре фіінд нѣоѣ,
мѣнѣ кѣ кѣчѣлеле Мандарінілор, днѣ ачест
формѣ се стріѣк де плоае дѣлѣ о маі днѣлѣнѣгѣ
пѣртаре. Колѣнѣі сѣнт де нанкін (эн фелі
де пѣнѣзѣ воітъ) кѣптѣшѣі пе днѣлѣнѣтрѣ
бѣмѣак: пѣпѣчѣі асеміне сѣнт фѣкѣнѣ дн нан
кін, іар тѣлѣіле де пѣсѣлѣ гроасѣ. Де ла брѣ
снѣжнѣзѣрѣ дн дреата эн кѣпѣт кѣ теака са
эн амнарѣ, ла стѣнѣга доѣ пѣнѣгѣне пентрѣ
тіѣнѣ ші таѣак. Дн мѣжна стѣнѣгѣ ціне ел
секріеш де лѣмн пѣін да захарікале, дн кар
презінѣта кѣтѣва стрѣінѣлор пе каріі соѣотѣа
пріетнѣі.

ПЕЩЕЛЕ СБѢРѢТОРІѢ.

Ла эн соіѣ де пеще сѣнт ачестѣ нѣміре о
сѣнгѣрѣ прѣлѣнѣіре а аріпѣоарелор де ла піент,

каре тотодатѣ се ноате днѣнде, слѣжѣше
локѣл піелеі де сѣзрат, каре де пілдѣ днѣ

неазъ не лііаа а пльті ші а ста дн аер
а днмънеазъ ші не ачест пеще а о днтревінца
і аріні агжт де днделзнгат, пнъ кжнд нъ се
аер ші де соаре, днъ каре апоі пе-
аръш се веде невоіт а кдѣ дн апъ.

Ел нмаі атнче днтревіннеазъ ачесте аріні
кжнд есте прігоніт де пещіі рпніторі ші воеще
съ скапе де джншіі, днсъ адесе орі свържнд
се фаче прадъ пасерілор, каре своаръ асвпра
мърілор къзтжнд нѣтрѣц.

ЛІМАНЪЛ ДЕ ЛОНДРА.

Де ла подъл нмѣт Лондра ші пнъ ла Деп-
порт, че есте о депъртаре ка де зн чеас, се
дннде лїманъл де Лондра ші дмъцощазъ
стрейлор о прівіре мнънатъ. Рїел лат де
4—5000 палме есте акоперіт къ мїі де васе
де тот фелкл де мъріме, дн каре знеле адък
мърфърі дн тоате челе чнчпърці але лъмеі, дн
време кжнд алтеле се прегътеск а дъче фелк-
рїтеле продъктърі а індестріей енглезе дн челе
маі депъртате пърці а лъмеі, тар алтеле се
днгрїжеск а дндестъла къ мїжлоачеле де віе-
дїре неапърат тревїтоаре знзі мїліон де лъ-
кїторі. Песте 13,000 насѣ бнглезе сеі днтре-
вїннеазъ пентръ негоцъл не Тамїса, ші се дн-
брїдїннеазъ, къ къ ачесте мїі де васе се екс-
портеазъ не ан ка ла 3,000,000: теаннърі, лъзі
ші пакетърі. Ачест лїман се поате нмї о лъме
днтреагъ, дн каре зн нмър фортѣ днсм-
нъгоръ де матрозї (коръвіері) ші мїі де лъкръ-
торі неконтенїт се днделетнїческ а днкърка
ші а дескърка коръвіле; не джнгъ ачесте о
мълїме неспъсъ де каїче ші дннтре петрек
ачастъ полїтіе дннотътоаре дн тоате пърціле.
Колкѣн аратъ къ дн лїманъл де Лондра петрек
ча 11,000 де персоане; каре тръса дн фър-
тїмагърі ші прѣдъчнї, фържнд не ан мълїме
де авері дн прѣпъ де нмътате мїліон фнцї
стерлїнге дн тот негоцъл Тамїсеї, че се со-
когеа а фї де 60,000,000: фнцї стерлїнге; къ
тоате ачесте есте апроанс де алевър, къ Кол-
кѣн аў спѣс маї мълт де кѣт ера, десїре не-
оржндзелеле, каре аў зрмат не времѣа лъї дн
лїман. Ачесте неоржндзелеле саў дмъцїнат
фортѣ декът саў статорнїчїт о днадїнсъ полі-

ціе пентръ Тамїза ші саў фъкът деосевїте басїне
пентръ фелкрїтеле артїкѣле де негоц, прїн
каре саў дплътѣрат днбълзїріле че зрма ла
днкъркаре ші дескъркаре. Аша саў фъкът доъ
басїне нмаі пентръ негоцъл Вест-Індіей.

Дн зна дн ачесте басїне, дн каре днкап
300 де васе, се дескаркъ тоате васеле че вїн
дн Вест-Індїа, ші дн чеїалантъ, че кѣпрїнде
200 васе, се днкаркъ ачеле че се порнеск
днтраколо. Зн шїр де магазїї марї, дн каре
се депън мърфърїле пн ла пльтіреа вамей,
днкъндъръ не днтїа басїнъ, ла каре дъче зн
їкннал дмпрѣдъръл іносїлей нмїте а Кжнілор.
Компанїа Ост-їндікъ де асемїне аре о днадїнсъ
басїнъ, дн каре се дескаркъ тоате васеле
че вїн дн Індїа. О алтъ басїнъ есте а Лондрей
къ магазїї фортѣ марї, дннтре каре єїнгъръ
магазїа тїпунълїї адъче о кїріе де 5000:
фнцї стерлїнге. Пльтіторїї вїнд де ла Ост
сеаў де ла Вест-Індїа, прѣкѣм ші орі каре
алт вас, аре ал съў хотърѣт лок де дескъркаре
ші де лїман. Стрїнъл аре аїчї прїведїще
фрѣмоасъ, възжнд не репрезентанцїї тѣтзор
нацїлор, не Хїнез, джнгъ Европѣй, не Татар
джнгъ Фрѣнк, ші не Мѣсїман джнгъ Европѣй
ші Крѣшїн фъкжнд алкътїрі де негоц. Неі не
воеще а кълъта о ідеа десїре статъл негоц
лїї днтжмїжнїсѣ а фї дн Лондра стнъ
прѣпете а вїзїта ачестъ немърїнїтъ шїалъ а него
пъдїї лъмеї. Ікоана де фаназрмътоаре дмъцощаа
вестїта касъ де вамъ енглезъ прѣкѣм ера не
времѣа Крѣсеї. Елїсабѣта, каре аржжнд ла
1814, саў зїдїт дн ноў шї есте зна дн челе
маї мърѣе зїдрї а Англіей. К. В.

КОАНАЛУМЕІ

Ф О А Е

ПЕНТРЪ

ИДЕЛЕТНІЧРЕА МОЛДО-РОМѢНІА ОР.

ДЪМІНІКЪ.

29 ДЕКЕМВ.

ВЪЛТЪРЪЛ.

BIBLIOTECA NATIONALA
PERIODICE
ROMANIA

Вѣлтѣрѣл вѣлгар (Falco aquila) есте, ка
тоцѣ ѿлії де генѣл фалконілор (короілор)
жнсь ісь кѣвіне дінтре тоате пасеріле. Ачес,
тѣі ген рангѣл днтѣй, ші пентрѣ а са ацѣрѣ
ведере, не каре о поате дндрѣнта неклінтѣ
спре соаре, пентрѣ трѣлѣл сѣу чел сѣвѣре ші
пентрѣ дндрѣзнеаца са сѣвраре, каре о
днлѣцѣ песте норі, кѣ дрѣнтѣл сѣ нѣмѣше дм-
паратѣл аерѣлѣ. Ел зрѣше стрігарѣа анімале-
лор мічї, ші ле омоарѣ нѣмаї атѣнчї кѣнд фоа-
меа ілѣндеамнѣ спре ачеаста; кѣ тоате ачесте
нѣ нѣвѣше ка ші лѣл мѣнкарѣа анімалелор
моарте, нїчї атѣнче кѣнд есте фоарте флѣмѣнд.
Вѣлтѣрѣл протімісѣше о прадѣ віе, не каро
ел днсѣшї аў вірѣіто, апої дѣшѣ днвїнѣре жш
мозе пліскѣл дн калдѣл сѣнѣце а жѣртѣвѣі сале,

ші дѣпъ че ш'ау потоліт дорінца, ласъ рѣмь-
шцеле пентрѣ алте анимале, фѣрѣ а съ маі дн-
тоарче днапоі ла дѣнселе.

Натѣра ау днзестрат пе вѣлтѣрѣ кѣ челе
маі пѣтернѣче арме; пліскѣл чел дндоіт аре
тѣріе ка фѣрѣл, а сале днфрікошате ші дндоіте
гіарѣ стрѣбат піелса чеа маі вѣртоасѣ, трѣ-
пѣл сеу чел таре сънпротівеще фіес-кѣрѣна а-
так, арішеле сѣнт аша де пѣтернѣче, міш-
кѣріе аша де репезі, днжѣт съ арѣнкѣ ка ѣн
фѣлдер, сеау съ словоаде кѣ репезінеа гѣн-
лѣлѣ песте прада са. Ведереа лѣі есте атѣт
де аѣрѣ ші стрѣбѣтѣтоаре, днжѣт, дін о днѣл-
ціме, ѣнде ноі нѣ сѣнтѣм дн старе а о віде,
пѣндѣще пещеле пе сѣпраѣаца анеі сеау пе вре
ѣн епѣре, каресѣ грѣбѣще а сосі ла кѣлѣшѣл
сѣу, гласѣл лѣі есте днфрікошат, презікѣнд
ненорочіре, ші пѣтереа мѣшкілор сѣі есте аша
де маре, днжѣт елпоартѣ прін аер кѣ ѣшѣрінѣ
нѣ нѣмаі гѣще, кокостѣрчі, епѣрі ші міеі; чі
днжѣ ші капре, кѣтеодатѣ ші пѣі де черѣ.

Пе лѣнгѣ ачесте ел съ пѣзѣще фѣарте біне,
чеарѣ гѣрѣтѣѣа анималѣлѣі оморіт, маі наінте
де а съ рѣдіка де цос, ші де о аѣлѣ преа маре,
апоі сѣнѣзіѣ кѣ сѣнѣеле жѣртѣеі сале, ші
дѣче кѣ сіне вѣкѣці марі де карне плін де
сѣнѣе ла кѣіѣл сѣу, чел аре дн вѣрѣфѣріе стѣн-
челор пе каре нїміне нѣ сѣпоате сѣі. Ачест кѣіѣ
есте днтіне, обічнѣіт рѣземат пе доѣ вѣрѣфѣрі
де стѣнчї днвѣнінате, ші деасѣпра дескіе ка
кѣнд н'арѣ авѣа трѣбѣінѣ де апѣраре деспре
вѣнт ші фѣртѣне, ші ка кѣнд арвоі, сѣ поатѣ
дн фіескаре мінѣнт а сѣ днѣлѣа кѣ свѣрѣл дрепт
кѣтрѣ соаре. Ачест кѣіѣ есте фѣкѣт таре,
обічнѣіт де 5 пѣнѣ ла 6 палме лѣнг, дн каре
се аѣлѣ ші алте деспѣрцітѣрі де рамѣрі. Дн
ачеастѣ лѣкѣінѣ слѣводѣ петрече вѣлтѣрѣл кѣ
соціа, пѣі сеі, ші о мѣлціме де провізіі пентрѣ
нѣтрѣдѣл пѣілор.

Вѣлтѣрѣл де партеа фемеаскѣ пѣне вар-
сеау 3 оѣѣ, пе каре ле клѣеще 30 де

Пѣіі сѣ хрѣнеск кѣ карне проаспѣтѣ де
кѣіѣл тот деазна есте дндестѣлат, ші дѣпѣ
іі ау доѣжнѣіт дндестѣлѣ пѣтере, спре а ѣ
сѣнгѣрі вре о сѣлѣтѣчѣне, дї алѣнгѣ м
лор департе де лѣкѣінѣа стѣнѣкоасѣ, де кар
нѣмаі кѣ прїмеждїа віецеі сѣ пот нарѣш апро

Днтрѣн мѣнте де о днтіндере де кѣтеѣа
нѣ се вѣд маі мѣлте десѣт нѣмаі кѣте о пѣ
де вѣлтѣрі, ші нїчї одатѣ нѣ с'ау вѣзѣт ачѣ
пасері сѣѣрѣнд кѣте маі мѣлте ла ѣн
Днтрѣ алтеле вѣлтѣрѣл ші соціа са, трѣеск
деазна днпрезѣнѣ, пѣнѣ ла моарте, ші тот
ачел кѣіѣ. Кѣнд іі вѣнеазѣ, сѣоарѣ ѣнѣл
тѣфе, днвреме кѣнд челалант плѣтѣще дн
сеау пѣндѣще депе ѣн лок днналѣат, дн
деазна тѣта, а сѣ репезі песте а са жѣртѣѣе
нѣцеала фѣлѣерѣлѣі. Днвреме кѣнд вѣлѣі
розіка клѣеще вѣрѣѣцѣлѣл сѣнѣделѣтнїчѣще
мѣлѣт кѣ вѣнатѣл, ші адѣче регѣлат зїлѣн
прадѣ кредінѣоасѣі сале соціі, кареа нѣ поѣнѣ
сѣнѣрѣсаскѣ лѣкѣінѣа сї.

Вѣлтѣрѣл вѣлгар, а кѣрѣна днфѣцѣошаре есте
днпѣртѣшїм астѣзі четїторїлор ношрїі. се аѣде
дн тоате цѣріле, сѣѣ тоате зонїле, дн лѣмѣлѣ
нож ші днѣеа веке. Ел аре 7 палме лѣнѣі де 2
ші кѣ арїшеле днтінсе мѣсѣрѣ 8 палме. Оѣнѣ
естекастанїі ші пліскѣл алѣастрѣ негрїчѣс. Пенѣлїтї
каре акопѣр капѣл ші грѣмазѣл сѣнт рошї кастѣлѣм
ші челеланте а трѣпѣлѣі кастанїі днкісе. Пенеле аѣтоа
пелор сѣнт негрїчоасѣ ші амѣстекате кѣ ѣнеле аѣпре
нар гїареле галѣіне ші ѣнгїіле негре. Елнѣ пѣрѣсѣлѣ
мѣнѣці дн времеавѣреі, днсѣ дн ернеле цѣроасѣ сѣлї
кѣвоарѣ ла шесѣрі ші трѣеще прін пѣдѣрі дес С.

Гр. С

КЪРАЖНЕОБІЧНЪІТ.

Он енглез дін Остіндіа, дн тречереа са спре
апа не ріэл Гангес, аў легат васэл сеў ла
спре а петрече аколо ноаптеа. Не ла эн
а дѣш мезэл нопцеі, л'аў трезіт стрігареа
аменилор сеі, къ ар фі сьрїт эн тігрѣ не ко-
ерѣ шї аў апѣкат не ѣмэл дін трѣншії. Ен-
мезэл с'аў скѣлат репедѣ, шї аў възет дн
дѣсѣр эн тігрѣ сьрїнд де не коверѣ къ эн
шїр дн гѣрѣ, шї фѣдїнд спре о стѣхѣріе.

Дн ачелаш мїнѣнт слѣга лѣї аў апѣкат эн пѣм-
нарї (кѣцїт сьзрт че сѣ цѣне дн пѣмн) каре дін
днтѣмпларе се афла пѣвас, аў алергат дѣнѣ фїа-
рѣ шї аў стрѣдѣнсо. Тїгрѣл аў лѣсат прада са шї аў
кѣзет морт. Ачест тігрѣ ера де партеа вѣрѣтеа-
скѣ, шї де омѣріме днсемнатѣ. Сѣрманѣл тѣнѣр,
нѣ аў пѣтїмїт нїмїк, пентрѣ къ тігрѣл дін
норочїре дн апѣкасѣ нѣмаї де страѣ.

Гр. Пл

ОРАШЪЛРѢАН ДН ФРАНЦІА.

Анеастѣ веке капїталѣ а Нормандїей, се афлѣ
днтрѣн шес фѣмос днѣнѣнѣрат къ деалѣрї,
ѣе малѣл дрепт а Сеїнеї ла гѣра ріѣлї Овет
вѣлї петрекѣтѣ фїнд де ріѣл Ровек, кареле,
де дѣс прїн эн канал местешѣїт, пѣне
їлїан лѣкраре о мѣлцїме де морї шї машинѣ.
пѣвѣзѣргѣл (махалаоа) С. Север. Се афлѣ не
малѣл дрепт а Сеїнеї, шї се днпрѣнѣ къ
полїтіа прїн эн под не дѣбасѣ, кареле де шї
ре ете пардосїт пестѣ тот самѣнѣ къ эн под
аѣе шїатрѣ, се дналѣцѣ шї се ласѣ дн цѣс дѣнѣ
лѣксѣл шї рефлѣксѣл апей (*) Ачест под ете
де 270 палме лѣнѣ шї фѣкѣт ла 1626, дн анѣл
1822 с'аў орѣндѣїт а се зїдї эн под ноў. По-
енїтіа нѣ ете фѣмоасѣ, аре мѣлте касѣ де
сташї шї ѣлїце стрѣмте шї днтѣнекоасѣ; къ
е атоате ачестѣ малѣріле де а лѣнѣл Сеїнеї сѣнт
апре фѣмоасѣ. Катедрала чеа марѣ днпрѣнѣ
сѣлте 37 вїсерїчї, зїдїреа чеасорнїкѣлї че-
сѣлї марѣ, фѣмоаса мѣнѣстїре де маї наїнте
С. Квен, карѣ днѣцѣошазѣ ачѣастѣ Ікоанѣ
а ноастрѣ, палатѣл Іѣстїціей, шї касѣ театрѣ-
лї сѣнт чѣле маї днсемнатѣ зїдїрї пѣвлїче.

Не шїаца нѣмїтѣ Ово, се дналѣцѣ статѣа вергѣреї шї
(фѣчоареї) де Орлеан, (*) карѣ саў арс аїче ла
1430 ка о фѣрмѣкѣтоаре. Аїче ете резїденція
префѣктѣлї де департамент, а знїї архїепїскоп, аре
мѣлте ашѣземїнте сїентїфїче прекѣм: о академїе
де шїїнѣе шї мѣестрїї, о соціетате де емѣлацїе къ
53 мѣдѣларї днтѣмеетѣ ла 1791, эн лїчеї
о сѣоалѣ пентрѣ марїнарї, пентрѣ десѣн, шї
пентрѣ медѣцїнѣ, о бїблїотїкѣ пѣвлїкѣ, эн мѣ-
зеї, эн кабїнет де їсторїа натѣралѣ, шї о
грѣдїнѣ бѣтанїкѣ. Не лѣнѣгѣ ачестѣ полїтіа маї
аре мѣлте фаврїчї де їндѣстрїе, шї манѣфѣнтѣрї
энде се факѣ нанкїнѣрї, нанкїнѣте, пїкѣ,
картон, плїсѣ, шалѣрї, батїсте де грѣмазї шї де
бѣзѣнарї, ш. а. де асемїне тот фѣлѣл де пѣн-
зѣ, хѣртїе, кѣрцї де цїок, постав, мѣшама, мѣ-
тѣсерїї, вѣлїне, пѣне де скрїс, крохмал, сопѣн
пѣдрѣ, лѣкрѣрї де корн шї де фїлдїш; патрѣ
рафїнѣрїї де захар, дѣлѣче фѣарте вѣне шї ашѣ
мїросїтоаре, мѣрѣрї де фїер, аламѣ, шї арамѣ
ш. а. Дн тїмпѣл рефлѣксѣлї пот венї корѣїї
грѣї днѣркѣте пѣнѣ ла мал. Дн анѣл 1792,
аў днтрат дн портѣл де Сеїна, 1698 корѣїї
днкарѣте.

Гр. Пл.

*) Флѣкс се нѣмѣнѣе сѣдѣреа, Рефлѣкс крѣшѣреа мѣрї карѣ
регалат зрїеаѣ де дої орї дн 24 часѣрї. Ачѣст ѣномен се на-
ше дн днрїзїреа лѣнїе.

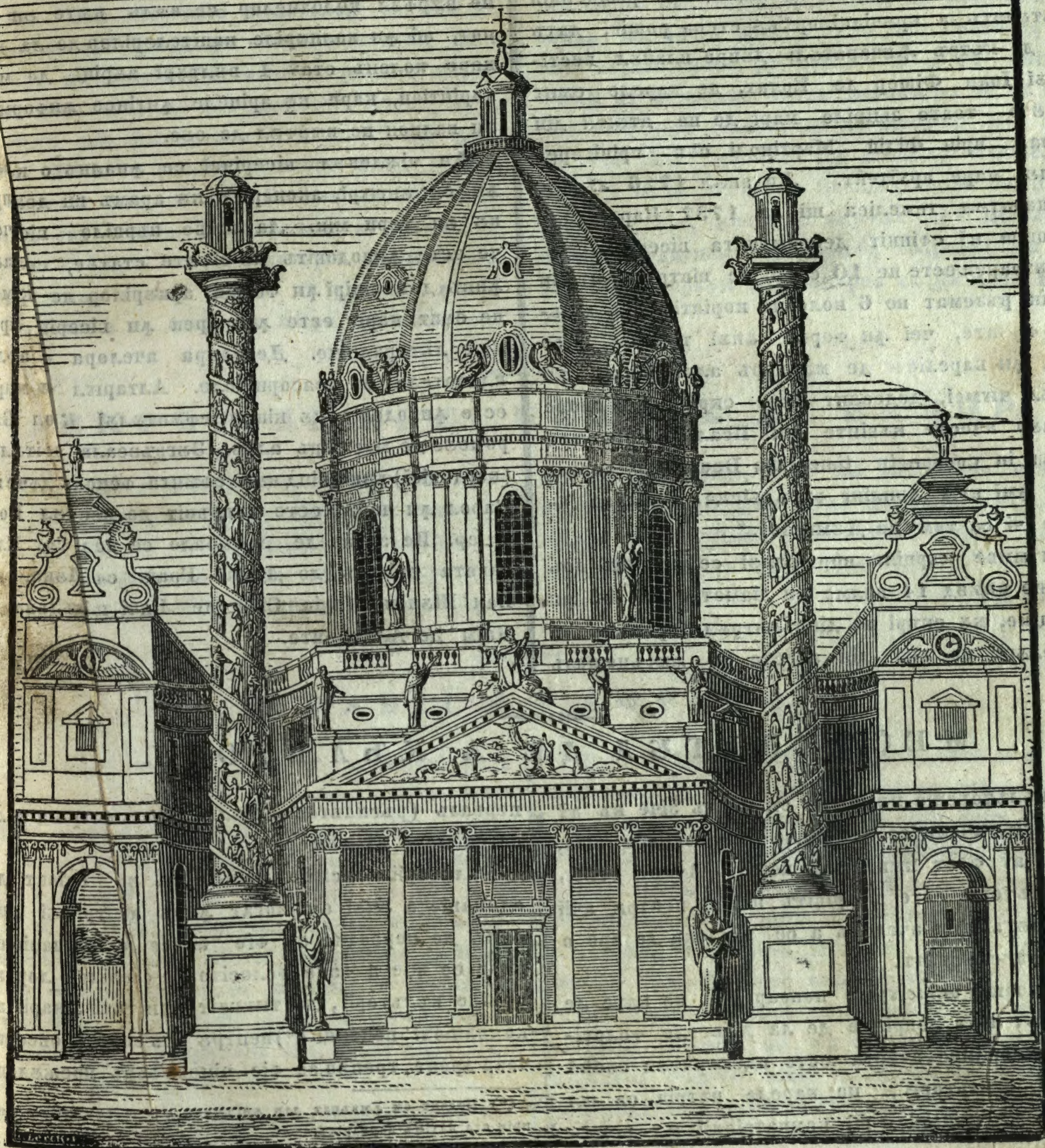
*) Карѣ аї мїнтїт Францїа де рѣгѣл Енглѣїлор.

ПАЛАТЪЛ ДРЕНТЪЦІІ ЛА РЪАН.

БІСЕРІКА СФ. КАРОЛ ЛА ВІЕНА.

БІСЕРІКА СФ. КАРОЛА ВІЕНА.

Ачеасть прѣа фремоасть бісерікѣ, фърѣ дн-
дональ чеа маї регѣлатѣ а капіталіей, с'аѣ зідіт
дін поронка дмпаратѣлѣ Карол III, дѣпре о
фурѣінцѣ че фѣкѣсе сѣжнтѣлѣ Карол дн тім-
пѣл чѣмеї де ла 1713, зідінд ші резіденція
альтѣратѣ а крѣчіацілор кѣ стеаа рошіе, датѣ
лор де кѣтрѣ дмпаратѣлѣ; дѣпре планѣл весті-
тѣлѣ Іоан Фішер де Ерлах, де кареле сжнт
фѣкѣте тоате зідіріле марі де не атѣнчі дін
Віена, прін Філіп Мартінолі сѣѣ прівігерѣа
ачелѣї маре архітект. Дн анѣл 1716 аѣ пѣс
дмпаратѣл темеліеа ші ла 1737 Кардіналѣл
Колоніш аѣ сѣіндіт десевжршіта бісерікѣ.

Днтрареа есте не 10 скърї де піатрѣ. Днтрѣн
портік рѣземат не 6 колоане корінтіче, не а кѣ-
рѣна фрѣнте, чеї дн форма ѣнѣї тріѣнгѣ, се
веде, дн бареліеф де мarmorѣ альѣ, Віена дн
тімѣл чѣмеї, дедесѣнт сжнт скрісе кѣ слове
де аѣр ачесте кѣвінте дін Псалм: *Vota mea*
reddam in conspectu timentium Deum. " адекѣ:
„ Еѣ дмї воѣ днпліні фѣгѣдѣінца днаінтеа а-
челор чі се тем де Дѣмнезеѣ.“

Дін жмѣе пѣрціле портікѣлѣї се днналѣ доѣ
колоане авѣнд 14 палме дн діаметрѣ ші 44 дн
днѣлціме, кѣ скърї не дінлѣѣнтрѣл лор пѣнѣ ла
капітелѣрї; не ѣна дін ачесте се днфѣцошазѣ

віаца ші патемеле сѣжнтѣлѣї Карол Бароме-
еар не ченалалѣ мінѣнеле сале, де цос
сѣс дн прецѣур сѣпате дн бареліеф де мармо-
альѣ. Дн фіеѣе каре дін ачеле мічі тѣрѣ
не вѣрфѣл колоанелор се аѣлѣ кѣте ѣн
пот, ші дн колѣѣріле капітелѣрїлор де ла фіе
каре колонѣ стаѣ 4 вѣлтѣрї аѣрїці де мѣ
корінтіан, каре кѣ аріпеле днтінсе днформе
ѣн балкон не вѣрфѣл де сѣс.

Дн мїжлокѣл бісерічеї се дналѣ о кѣрї
дн оптѣнѣурї, акоперітѣ кѣ арамѣ ші деасѣ
кѣ ѣн тѣрн мїк. Ла жмѣе пѣрціле бісеріеї
че есте днподовітѣ кѣ мѣлте статѣе, се аѣ
днкѣ доѣ зідірі дн форма аркѣрїлор де тѣмѣ
не сѣнт каре есте днтрареа дн бісерікѣ прін
ѣшї лѣтѣралнїче. Деасѣпра ачелора сѣаѣлѣ
клопотеле ші чеасорнїчеле. Алтарѣл че маре
есте днподовіт кѣ кїпѣл сѣжнтѣлѣї Кам Ба-
ромеѣс де мarmorѣ альѣ. Зѣгрѣвеала сѣїтѣлѣї
(багдадіей) днкіпѣінд кѣм сѣжнта фѣчоардѣче
Карол дн черїѣ, есте зѣгрѣвїт де вестїл Рот-
маіер. Не алтареле лѣтѣрале се ведесѣ. Елї
савета фѣкѣтѣ де Данїїл Гран. сф. ѣка, де
Ван Шѣпен, Марїа Сїлѣ де Лікчі ші ѣдѣва де
Наїм де Алтомонте.

р. Пл.

МЕСТЕШѢГѢЛ ДЕ А КѢЛѢТОРІ.

Чіне кѣлѣторѣе немаї ка сѣ поатѣ зїче кѣ аѣ
кѣлѣторїт, ачела се днтоарче дннапої тот аша,
прекѣм аѣ фост кѣнд саѣ порнїт. Ачест фелїѣ,
де кѣлѣторїе есте потрївїтѣ немаї пентрѣ ачїї
карїї кѣзѣ прін ачеастѣ а се вїндека де вре о
боалѣ рндѣлѣнгатѣ.

А кѣноаѣе обїченїрїле попоарелор, не каре ле
вїзітеазѣ, ші а депрїнде де ла дѣнселе фолосї-
тоаре кѣношїнѣе, ачеста есте адевѣратѣл скопѣ
а ѣнѣї кѣлѣторѣѣ, не кареле патрїа са жл
аѣсѣапѣ кѣ вѣкѣрїе, ші компатрїоцїї жл ремѣ-

нерѣазѣ (рѣсплѣтеск) мѣлѣцмїре пентрѣ а сале
остенелече аѣ сѣфѣрїт.

Кѣлѣторїїле сжнт менїте ка ѣн обїект де
едѣкаѣе а ѣнѣї ом богат днсѣ а трѣвѣї аша
фелїѣ де персоане се фіе алесе де компанїонїї
каре се шїе а фѣче фолосїтоаре едѣвїлор лор а-
семїне кѣлѣторїї, де тжнѣгїт сжнт ачїї, карїї аѣ
компанїонїї пѣданцї (*) пентрѣ кѣ спре а обсерѣ
чева дрепт, трѣвѣе се фіе чїнева фѣрѣ прежѣдепѣ

(*) Пѣдант ом дмѣѣдат дар днѣнѣѣт карїле сѣнѣрѣ не алѣ
прін аса патїнѣ вѣрварїцѣ.

С. С. Б.

В Е З Ъ В І Ъ (Анкерел).

Дн кратерѣл ачестѣи вѣлкан саѣковорѣт ла анѣл
809 ѣн молдован, пѣмѣнтѣл есте аколо калд
и де тот нетед, акоперит кѣ пѣчоасѣ авѣнд
ѣтѣрѣи днкоаче шѣи днколо прѣн кареесѣ некон-
ѣнт авѣрѣи шѣи фѣм, еар пѣреѣи сѣнт де мѣлте
ѣиселе. Дн хѣтѣрѣиле коастелор се вѣд де
проапе фокѣрѣи арѣнд дн сѣнѣл мѣнтелѣи, шѣи о
ѣтѣтѣрѣи пе пѣмѣнт ил фаче а рѣсна ка ѣ-
ѣл че аѣче есте де тот дешерт. Ачест мѣн-
ѣе днчепѣ сѣѣ днпѣратѣл Тѣтѣ ла 79 анѣи днѣ-
ѣте лѣи Хс а са днѣѣна изѣѣкнѣре кѣнд атѣнче
ѣѣ днгрѣпат сѣѣ ченѣшеле сале полѣѣѣа Пом-
ѣенѣм, еар полѣѣѣа Херкѣланѣм аѣ рѣмас а-
ѣкоперѣѣт кѣ лава че есте матерѣа де металѣрѣи
ѣопѣѣт. ѣмѣе ачесте полѣѣѣѣи аѣ днчепѣт дн зѣ-
ѣеле ноастрѣ а се десгрѣпа шѣи дн трѣнѣселе саѣѣ

гьсїт лѣкарї вреднїче де мїраре а епохеї де
1700 анї!

Де ла 203 днаінтеа лѣї Хс. днтре нѣн-
мѣрате избѣжнірі аѣ фост 14 челе маї дѣмнате, ла
1730 саѣ рѣдікат фоарте мѣлт вѣрфѣл мѣнте-
лѣї шї аѣ кѣпѣтат а са формѣ де кѣпѣцінѣ де
захар. Ла 1794 політіа Торе Дел Греко де тот
саѣ сѣрпат, плоа де ченѣшѣ каре аѣ ешіт ла
1822 аѣ дѣтѣнекат тоатѣ атмосфера шї аѣ звѣ-
рат 105 міле департе де ла Неаполї. Еар лава
че есте ріѣл днфокат де металѣрі топїте, аѣ
кѣре 1 мілѣ департе. Везѣвіѣл есте пончіѣ шї
греѣ де сѣїт, днсѣ дїн вѣрфѣл сеѣ мїнѣнатѣ
прївіре дѣѣцошазѣ рѣсѣріреа соарелѣї дїн ма-
реа Іонїкѣ пркѣм шї апѣнереа са дн ачеа медї-
теранѣ.

ДЪКРЪРІЛЕЪНЕЙМАШІНЕДЕВАПОР.

Д. Холт, пропріетарѣл ѣнѣ трактіръ дін Нев-
 Йорк,“ аша історісеще ѣн кѣльторѣ енглез,“
 аре о машинѣ де вапор, каре сѣвършеше ѣр-
 мѣтоареле лѣкрѣрѣ: са фіерве ѣжкате, кѣръсеще
 кѣщітеле ші фѣркѣліцеле, щерде чѣботеле, дн-

дестѣлазѣ тоатѣ касѣ кѣ апѣ, дѣче пожіжіѣ
кѣльторіѣлор дінтр'ѣн рѣнд де касѣ ѣн алтѣл,
щѣрѣ фарѣѣрііѣле, раде варѣѣѣ, тѣнде пѣрѣл,
ашѣрне патѣрііѣлѣ ші мѣтѣрѣ одѣіѣле.

Гр. Пл.

АРАБІЙ ДН АФРІКА.

Арабїи сѣнт чеа маї маре парте ѣскадї днсь
арѣтоші, аў о статѣрь фремоасъ шї о маре
рѣтате днмїшкѣріле лор; авшнд невре вѣртоа-
се. Шї фїнд кѣ її деанѣрѣреа стрїгъ шї вѣск
апої овїчнїтеле лор петречерї се пар а фї
сѣде шї гѣлчевї; педе алтъ парте сѣнт фоар-
те бравї, детреабъ шї аў о сѣмпїре делїкатъ
петрѣ чїнсте. Ын Араб де ршнд се сокотеше
дн сїне ненорочїт, деакъ арма са днвро лѣптъ
нѣї рѣспѣнде скопосѣлѣї сеў дрепт каре зїче:
їніма ме мѣ доаре!“

Карабіна ме мінцеще ші мѣ рѣшінеазь де на-
іте оаменілор!"

Чеа май маре драгосте а Арабілор есте де а рості
прін проверьзрі (паремії) фаптсе лор челе дн-
съмнате. Фіеце каре новіл аре сьнт стьж-
ніреа са ын повестіторй. Неамзріле сале се
адънъ діцаінтеа кортълї, саў не деасъпра ако-
перемжнтълї че есте фькът орїзонтал (дрепт)
ші аскълтъ аколо історїле тоатъ ноаптеа
мъкар де ар цїне вре ьна 60 саў 100 де нощї.

Історісіріле ачесте се сокотеск ла джнші де
ѣн маре талант ші ѣн деосъйт дарѣ, пре-
цѣндѣсе фоарте мѣлт де кѣтрѣ тоцї. О маре
репедѣне ші гївачїе аѣ її ла історісіріле лор; кѣ-
вїнтеле аша де вїне де потрївек, дїкѣт ѣн се-

вропеѹ. н'ар фї дн старе се айъ ачеастъ іскъсїнцъ.

Алкътїріле лор сѣнт поетїче; іаръ стїлъл фїгзрат шї метафорїчешче днцълес. Кѣнтечеле лор сѣнт асемїне фоарте днфокате, авѣнд фре-моасе шї норочїте днтжмплърї шї асѣмънърї. Ынеле фамїлїї сѣнт вестїте пентрѣ кѣнтареа шї ворыїреа лор каре о фак фъръ прегъїре; каре талант се афлъ маї кѣ самъ ла копїї шї адесе орї днтр'ѣн град маре ла ачїї че нѣщїѹ нїмїкъ а четї шї скріе.

Кѣнтечеле Арабїче сѣнт фоарте ацїцътоаре спре пѣтїміре. Аскѣлтърїї днтр'ѣн мїнѣнт се вѣд рїзїнд шї деодатъ се топеск де плѣнс, бѣтїнд дн палме кѣ о мїмїкъ жалнїкъ шї днпѣтїмі-тоаре. Ачешї лѣкѣиторї а пѣстїтѣцеї аѹ мѣлтъ днцълепчѣне шї сѣмцїре, пе лѣнгъ ачесте шї ѣн дѣх ероїческ, непрецѣнд вреѣн алт ме-щешѣг пентрѣ петречере, декѣт кѣ савїа шї сѣнеаца (каравїнъ).

Чеа маї маре лавдъ се сілешче ѣн Арав

с'о кѣщїце прїн пѣртареа армелор, кѣлърїе оспїталїтате. Фапта ачестъ депе ѣрмъ о тот деаѣна, шї кѣвѣнтѣл де неоспїталїтате те ѣн лѣкрѣ де маре окаръ пентрѣ о фав арабїкъ.

дшѣлѣчѣнеа сѣ педепсешче ла Арабї фоарте рѣт: Ын ом шїрет се лѣагъ шї се по-пїнтре тоате лѣкѣїнцеле шї фамїлїїле; анінѣ де кап нѣтрѣцѣл ѣнѣї боѹ саѹ а ѣнѣї алт бїток. Нїчї ѣн Арав прїїмешче пе ѣн шїрет фамїліе спре кѣсѣторїе.

Патріотїзмѣл че сімцешче чел маї салватїк кѣїторїѹ а ачестор стѣнчї неродїтоаре нѣ цешче шї Арабѣл кѣлѣторїѹ. Ачеста ѣн дїн лок дн лок, дїнтрѣн цїнѣт дн алтѣл, рѣ се айъ вре ѣн лок хотѣрѣт, шї чеа маї ре вѣкѣріе алѣї есте о вїацѣ нестаторнїкъ, гѣлчевїтоаре.

М. Вїтлемескѣл

ЕПІЛОГЪ.

О раръ, днсѣ дносѣлѣцїтоаре оїмцїре есте пентрѣ Редакцїе а веде маї пресѣс де ѣептаре дмѣрѣцѣшатъ Ікоана Дѣмѣї кеар ла днчепѣтѣл ѣрѣїреї салѣ. Ачеластї дндаторѣаѣѣ а мѣртѣрісї чїнстїцїлор четїторї а єї вїе консцїнцѣл прекѣм шї колабор-торїлор карїї прїн некрѣцате остенеле продѣк рѣзѣлататѣл де а рѣспѣндї днтрѣ Мол-Ромѣнї дн кїп пѣзкѣт фелѣрїте фолосїтоаре кѣноцїнцѣ.

Кѣ ачест прїлѣж дносїм а ноастрѣ рѣгѣмїнте де афла шї пе вїїторїме рѣзѣм дн-челастѣ лѣкраре, пентрѣ а кѣрїа дндеплїнїре нѣ се вор кѣѣца нїчї остенеле нїчї келѣѣ спре а днвреднїчї о статорнїкѣ дмѣрѣцѣшаре.

Ікоана Дѣмїї, де каре днфїїшкарѣ Дѣмїнїкѣ єсѣ кѣте о коалѣ тїпѣрїтѣ кѣ 3-стампе фремоасѣ, костїсешче пе дн 20 сор. пе о трїлѣнїе 5. С.

Абонацїа се фаче дїче дѣ Ешї ла Редакцїе, іар пе ла цїнѣтѣрї пе ла чїнст. Дрег-торї.

Кѣ ачест нѣмѣр се днкѣе трїлѣнїа анѣлѣї 1840, адѣогѣндѣсѣ копѣрта тїпѣрїтѣ тїтѣл шї скара матерїїлор.

ДН ТІПОГРАФІА ІНСТІТУТЪЛЪІ АЛБІНЕІ.

